

בנק אגוד לישראל

בערבון מוגבל

דוחות כספיים

30 בספטמבר 2019

תוכן העניינים

7	דוח הדירקטוריון וההנהלה
63	הצהרות המנהל הכללי והחשבונאי הראשי
65	תמצית דוחות כספיים
153	ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם
167	נספח, מילון מונחים ואינדקס

דוח הדירקטוריון והנהלה

תוכן עניינים דוח הדירקטוריון וההנהלה

7	דוח הדירקטוריון והנהלה לאסיפה הכללית של בעלי המניות
7	מידע צופה פני עתיד
8	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
8	מידע כספי תמציתי לאורך זמן
9	תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים
11	יעדים ואסטרטגיה עסקית
12	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
12	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
12	התפתחויות ושינויים מהותיים בכלכלת ישראל
14	התפתחויות ושינויים מהותיים בבנק
18	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
19	הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית
22	הוצאות התפעוליות ואחרות
23	התפתחויות ברווח כולל
24	המבנה והתפתחויות של נכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
24	נכסים והתחייבויות
26	הון והלימות הון
29	תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות
30	מגזר משקי בית ובנקאות פרטית
32	מגזר עסקים זעירים, קטנים, בינוניים וגדולים
34	מגזר מוסדיים
34	מגזר ניהול פיננסי
34	חברות מוחזקות עיקריות
36	סקירת הסיכונים
36	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
36	ממשל תאגידי
36	תרחישי קיצון
36	סיכוני אשראי
37	סיכון איכות תיק האשראי
37	ניתוח איכות הסיכון וסיכון אשראי בעייתי
38	סיכון ריכוזיות תיק האשראי
39	סיכון אשראי לפי ענפי משק
42	ריכוזיות לווים
43	חשיפה למדינות זרות
44	חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
45	מדיניות הלוואות לדיור
47	מדיניות אשראי ללקוחות פרטיים (ללא הלוואות לדיור)
52	אשראי לבינוי ונדל"ן
53	מימון ממונף
54	סיכוני שוק
55	סיכון ריבית
56	סיכון בסיס
58	סיכון נזילות
58	סיכון תפעולי

58.....	סיכון סייבר.....
59.....	סיכון טכנולוגיות מידע.....
60.....	סיכון ציות.....
60.....	סיכון משפטי.....
60.....	סיכון מוניטין.....
60.....	סיכון אסטרטגי.....
60.....	סיכון סביבתי.....
61.....	הערכת הבנק בדבר השפעת גורמי הסיכון.....
62.....	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים.....
62.....	בקרות ונהלים.....
62.....	הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי.....
62.....	שינויים בבקרה הפנימית.....

דוח הדירקטוריון והנהלה לאסיפה הכללית של בעלי המניות

בישיבת הדירקטוריון של הבנק, אשר התקיימה ביום 28 בנובמבר 2019, הוחלט לאשר את הדוחות הכספיים של הבנק והחברות המאוחדות שלו ליום 30 בספטמבר 2019. הדוחות ערוכים בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מובהר, כי ככלל, התיאור בדוח הדירקטוריון לרבעון זה (להלן - "הדוח") מתייחס לאירועים ושינויים מהותיים שחלו במצב ענייני הבנק עד מועד פרסום הדוח. יחד עם זאת, בחלק מהמקרים, לשם שלמות התמונה, כלל הבנק תיאור הכולל גם מידע שלדעתו אינו מידע מהותי. יש לעיין בדוח יחד עם דוח הבנק לשנת 2018 כפי שפורסם במערכת המידע "מגנא" ביום 26 במרס 2019 (מספר אסמכתא: 2019-01-025284).

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות ההיסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968. תוצאות הבנק בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בחקיקה והוראות גורמי פיקוח, התפתחויות מאקרו כלכליות ואי הוודאות הכרוכה בהשלכותיו, אירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים בריבית, שערי חליפין ואינפלציה, התנהגות המתחרים ושינויים ספציפיים שיפורטו להלן.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "מתעתד", "צפי", "אמור", "חזוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "מתכננים", וביטויים דומים להם כגון: "יכול", "יהיה".

השימוש בביטויים צופי עתיד אלו, כרוך בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהוא מבוסס על הערכות הנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר עשויים לא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר על תחזיות לעתיד בנושאים הקשורים להתפתחות בארץ ובעולם ועל תוכניות העבודה ותקציב הבנק לשנת 2019. הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הנכלל בדוחות אלה, לרבות בגין השפעת נסיבות או אירועים שיקרו לאחר פרסום הדוחות על מידע כאמור.

כמו כן, ראה פרק "התפתחויות ושינויים מהותיים בבנק" בדוח דירקטוריון והנהלה בהקשר של השלכות הודעת בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק מיום 30 ביולי 2017, בעניין כוונתם לפעול למכירת החזקותיהם בבנק ובעניין התקשרותם מיום 27 בנובמבר 2017 עם בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "**בנק מזרחי**"), מידע שפורסם על ידי בנק מזרחי בעניין כוונתו לבצע מיזוג של בנק אגוד לתוך בנק מזרחי לאחר השלמת העסקה והחלטת מ"מ הממונה על התחרות מיום 30 במאי, 2018 לפיה הודיע על התנגדותו לאישור המיזוג הנזכר לעיל והודעת בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק מיום 5 באוגוסט, 2018 לפיה הם התקשרו עם בנק מזרחי בתוספת להסכם שנחתם ביניהם ביום 27 בנובמבר 2017 הכוללת תיקונים להסכם המקורי הנ"ל והוראות שיחולו על הצדדים להסכם המקורי בקשר עם הגשת ערר על החלטת מ"מ הממונה על התחרות. כן ראה החלטת דירקטוריון הבנק מיום 6 באוגוסט, 2018 בעקבותיה הצטרף הבנק לערר של בעלי השליטה ובנק מזרחי שהוגש בחודש ספטמבר, 2018 על החלטת מ"מ הממונה על התחרות לדחות את בקשת המיזוג בין הבנק לבנק מזרחי, על מנת לשמור על אפשרויות עתידיות למיזוג הבנק, ומבלי לנקוט עמדה כלשהי ביחס לתנאי ההתקשרות בין בעלי השליטה בבנק לבין בנק מזרחי. בנוסף, ראה הודעת בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק מיום 8 ביולי, 2019, לפיה התקשרו בתוספת שניה להסכם עם בנק מזרחי, במסגרתו בין היתר הוארך המועד להתקיימותם של התנאים המוקדמים לפרסום הצעת רכש הקבועים בהסכם ביניהם. נכון למועד הדוחות הושלם שלב ההוכחות והסיכומים בתיק הערר וההליך נמצא לפני מתן פסק דין. בנוסף ראה דוח הדירקטוריון והנהלה בפרק התפתחויות ושינויים מהותיים בבנק לעניין החלטת דירקטוריון הבנק מיום 2 ביולי 2019 לקדם המגעים מול Tech Mahindra, בנוגע להצעתה להספקת שרותי מחשוב ותפעול לבנק ככל שהבנק יוותר בנק עצמאי.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

מידע כספי תמציתי לאורך זמן

(על בסיס מאוחד)

לתשעה חודשים		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
30.9.2018**	30.9.2019	31.12.2018*	30.6.2019	30.9.2018	30.9.2019
מדדי ביצוע עיקריים:					
5.6%	5.1%	2.7%	6.4%	5.1%	4.4%
0.48%	0.50%	0.30%	0.62%	0.41%	0.46%
10.10%	10.75%	10.64%	11.27%	10.10%	10.75%
5.82%	6.17%	5.94%	6.43%	5.82%	6.17%
130%	128%	126%	127%	130%	128%
2.89%	2.67%	2.50%	2.84%	3.08%	2.64%
72%	78%	82%	74%	68%	80%
מדדי איכות אשראי עיקריים:					
1.15%	0.93%	1.05%	1.01%	1.15%	0.93%
1.41%	1.10%	1.48%	1.22%	1.41%	1.10%
0.33%	0.22%	0.81%	0.17%	0.51%	0.34%
0.54%	0.13%	0.24%	0.16%	0.94%	0.09%
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד:					
(במיליוני ש"ח)					
106	100	17	41	32	29
579	562	190	214	186	170
102	25	15	10	59	6
320	257	67	72	130	98
216	199	77	63	70	67
647	639	211	213	214	215
368	356	114	116	120	122
1.44	1.36	0.23	0.55	0.43	0.40
נתונים עיקריים מהמאזן:					
(במיליוני ש"ח)					
		41,316	40,456	41,680	41,863
		9,440	7,218	8,725	7,917
		5,583	6,254	6,138	6,330
		24,152	25,548	25,138	26,197
		38,818	37,795	39,111	39,200
		319	97	203	61
		31,905	31,029	32,735	31,497
		3,637	3,899	3,624	4,519
		2,498	2,661	2,569	2,663

* נתוני הרבעון הרביעי של שנת 2018 מוצגים בנטרול תוכנית הפרישה מרצון בסך 80 מיליון ש"ח לפני מס שנזקפה לסעיף הוצאות אחרות. ללא נטרול תוכנית הפרישה מרצון הנתונים היו מוצגים כמפורט להלן: הפסד להון עמד על 5.5%, תשואה לנכסים עמדה על (0.47%), יחס היעילות עמד על 113%, הפסד עמד על 36 מיליון ש"ח, הוצאות תפעוליות ואחרות עמדו על 291 מיליון ש"ח והפסד למניה עמד על 0.49 ש"ח.

** בנטרול הכנסה חד פעמית בסך 25.6 מיליון ש"ח בגין מכירת מניות חברת הבורסה שנרשמה בשנת 2018, הרווח עמד על 82 מיליון ש"ח, תשואת הרווח הנקי להון עמדה על 4.3% והכנסות שאינן מריבית עמדו על 294 מיליון ש"ח.

1. מחושב על בסיס שנתי.
2. מייצג את היחס בין ההון רובד 1 לסך החשיפה ברוטו, ובכלל זה חשיפה חוץ מאזנית, ללא קיזוז ביטחונות.
3. היחס במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון האחרון.
4. הסכום של הכנסות ריבית נטו ושל הכנסות שאינן מריבית, מחושב על בסיס שנתי.
5. היחס שבין הוצאות התפעוליות ואחרות לבין הסכום של הכנסות הריבית נטו והכנסות שאינן מריבית.

תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים

פעילותו העסקית של הבנק כרוכה בסיכוני אשראי, סיכוני שוק, סיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים (לרבות סיכוני IT, סייבר ואבטחת מידע, סיכונים משפטיים וסיכוני ציות), וכן סיכוני מוניטין וסיכונים אסטרטגיים. סיכון האשראי הינו סיכון לגרימת הפסד לבנק כתוצאה מחדלות פירעון או ירידה בכושר הפירעון של צד נגדי של הבנק לעסקה, תוך אי עמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו, והינו הסיכון המשמעותי ביותר אליו נחשף הבנק במסגרת פעילותו בעיקר מבחינת היקפו ביחס לסיכונים אחרים. סיכון האשראי כולל גם את סיכון ריכוזיות תיק האשראי. סיכון השוק הינו הסיכון לפגיעה בהכנסות הבנק ובהונו כתוצאה משינויים של מחירים ושערים בשווקים הפיננסיים, בעיקר בשינויים בשערי הריבית, בשער החליפין, באינפלציה ובשערי המניות. סיכון הנזילות הינו הסיכון לרווחי התאגיד הבנקאי וליציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו ולעמוד בפירעון התחייבויות במועד פירעון מבלי להיקלע להפסדים חריגים. סיכון תפעולי הינו הסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. סיכון זה כולל סיכון משפטי וסיכוני ציות, אך אינו כולל סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין. ראה בפרק "סקירת הסיכונים" מידע בדבר הערכת הבנק בדבר השפעת גורמי הסיכון השונים בבנק. הבנק מבצע מעקב הדוק אחר ההתפתחויות בשווקים, הנתונים המאקרו כלכליים, הרגולציה והחקיקה שחלים או עשויים להשפיע על הבנק ואשר יחד עם האסטרטגיה העסקית ותמהיל הפעילות הקיים עשויים לחשוף את הבנק לסיכונים משמעותיים.

להלן יפורטו סיכונים פרטניים מהותיים שהינם סיכונים מובילים ומתפתחים אשר הבנק מזהה ונערך לניטורם וניהולם: ביום 27 בנובמבר 2017 התקבלה בבנק הודעה מטעם בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק, לפיה התקשרו בעלי השליטה בבנק באותו יום בהסכם עם בנק מזרחי, במסגרתו התחייבו להיענות להצעת רכש חליפין מלאה לרכישת מניות הבנק שיפרסם בנק מזרחי לכל בעלי המניות בבנק, בכפוף לתנאים מתלים שנקבעו לפרסום הצעת הרכש ולהשלמתה, ובכללם אישורים רגולטוריים. אם לא ניתן יהיה להשלים את העסקה נשוא ההסכם במתווה של הצעת רכש, יפעלו בנק מזרחי ובעלי השליטה בבנק לביצוע העסקה בדרך של מיזוג סטטוטורי. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי מיום 28 בנובמבר, 2017 (אסמכתא מס': 2017-01-110619), המובא על דרך הפניה.

ביום 30 במאי, 2018 התקבלה בבנק החלטת מ"מ הממונה על התחרות לפיה הוא מודיע על התנגדותו לאישור המיזוג בין הבנק לבין בנק מזרחי. עוד מציינת ההודעה, כי החלטה זו נתונה לערר בפני בית הדין לתחרות, בהתאם להוראות חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988. ביום 25 ביוני, 2018 התקבלה בבנק הודעה מטעם בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק, בעניין ניהול מגעים מתקדמים להארכת תוקפו של ההסכם עם בנק מזרחי ועל כוונתם להגיש ערר על החלטת מ"מ הממונה על התחרות. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי מיום 25 ביוני, 2018 (אסמכתא מס': 2018-01-055647), המובא על דרך הפניה. ביום 5 באוגוסט 2018 התקבלה בבנק הודעה מטעם בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק, לפיה התקשרו בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק עם בנק מזרחי בתוספת להסכם שנחתם ביניהם ביום 27 בנובמבר 2017, הכוללת תיקונים להסכם המקורי הנ"ל והוראות שיחולו על הצדדים להסכם המקורי בקשר עם הגשת ערר על החלטת הממונה על התחרות. ובכלל זה האריכו הצדדים את המועד לקיום התנאים המתלים לפרסום הצעת הרכש על פי ההסכם, כך שיחול בחלוף 12 חודשים ממועד החתימה על התוספת להסכם וקבעו כי הצדדים יגישו ערר על החלטת מ"מ הממונה על התחרות. ביום 6 באוגוסט 2018 קיבל דירקטוריון הבנק החלטה לפיה מאחר והוא סבור כי חלופה אסטרטגית של מיזוג הבנק עם בנק אחר היא חלופה העולה בקנה אחד עם טובת הבנק ונוכח השלכות החלטת מ"מ הממונה על התחרות על אפשרויות מיזוג הבנק בעתיד, הבנק יצטרף לערר של בעלי השליטה ובנק מזרחי וזאת על מנת לשמור על אפשרויות עתידיות למיזוג הבנק, ומבלי לנקוט עמדה כלשהי ביחס לתנאי ההתקשרות בין בעלי השליטה בבנק לבין בנק מזרחי. בהתאם, הצטרף הבנק לערר שהוגש בחודש ספטמבר, 2018 על החלטת מ"מ הממונה על התחרות לדחות את בקשת המיזוג בין הבנק לבנק מזרחי. ביום 8 ביולי, 2019 התקבלה בבנק הודעה מטעם בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק, לפיה בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק ובנק מזרחי התקשרו ביום 8 ביולי, 2019 בתוספת שניה להסכם שנחתם ביניהם ביום 27 בנובמבר, 2017, במסגרתה, בין היתר, הוארך המועד להתקיימותם של התנאים המוקדמים לפרסום הצעת רכש הקבועים בהסכם ביניהם, כך שיחול ביום 30 בנובמבר 2019 (להלן: "המועד הקובע המוארך"), אולם אם עד למועד הזה לא יינתן פסק דין בהליך הערר אזי כל אחד מן הצדדים יהיה זכאי להודיע לצד השני על דחיית מועד תחולתו של המועד הקובע המוארך ליום 31 בדצמבר, 2019. ביום 25 בנובמבר 2019 התקבל בבנק מטעם בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק עותק ההודעה שנשלחה על ידם לבנק מזרחי בדבר הארכת ההסכם שנחתם בינם לבין בנק מזרחי ביום 27 בנובמבר, 2017 וזאת עד ליום 31 בדצמבר 2019, בהתאם לזכותם מכח התוספת השניה להסכם הנ"ל. נכון למועד הדוחות הושלם שלב ההוכחות והסיכומים בתיק הערר, וההליך נמצא לפני מתן פסק דין. לפרטים נוספים ראה דוח מיידי של הבנק מיום 5 באוגוסט 2018 (אסמכתא מס': 2018-01-073461), דוח מיידי של הבנק מיום 6 באוגוסט 2018 (אסמכתא מס': 2018-01-073914). דוח מיידי של הבנק מיום 9 ביולי, 2019 (אסמכתא מס': 2019-01-058989) ודיווח מיידי מיום 25 בנובמבר 2019 (אסמכתא מס': 2019-01-101826), המובאים על דרך הפניה וכן ראה באור 16 לתמצית הדוחות הכספיים. בנוסף, בעלי השליטה הגיעו להסכמות עם מר שלמה אליהו על הארכת ההסדרים בינם לבין חברות בשליטתו עליהם הודיעו בעלי השליטה ביום 27 בנובמבר 2017, וקיבלו את הסכמתו להצטרף למכירת מניותיו על פי הוראות ההסכם.

בנוסף, לבנק התקשרות מהותית רבת שנים לקבלת שירותי מחשוב ותפעול עיקריים מבנק לאומי לישראל בע"מ החושפת את הבנק לסיכונים בתחום מיקור חוץ. הסכם המחשוב והתפעול הנוכחי נחתם לתקופה של 10 שנים אשר הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016. ממועד זה החלה תקופה של שלוש שנים המוגדרת כ"פרויקט סיום ההתקשרות". ההתקשרות עם בנק לאומי מגובה באישורים הרגולטוריים הנדרשים. לבנק תלות בלאומי היות ולא קיימת חלופה מיידית זמינה למערכות המסופקות על ידו, ולכן נזק למערכות עלול לגרום לבנק לחשיפה או לנזק מהותי. עם התקרבות מועד סיום תקופת ההתקשרות עם לאומי, הבנק החל בבחינת האפשרויות העומדות בפניו ובמסגרת זו פנה לספקים שונים לצורך קבלת הצעות לשירותי מחשוב ותפעול ובחן החל מסוף 2016 ועד לרבעון הראשון של שנת 2018 הצעות ראשוניות שלהם תוך הסתייעות בשירותי ייעוץ חיצוניים, ובפיקוח ועדה דירקטוריונית ייעודית (הועדה לענייני טכנולוגית המידע וחדשנות טכנולוגית). יחד עם זאת, בעקבות הודעת בעלי השליטה בבנק על התקשרותם עם בנק מזרחי עוכב התהליך עקב חוסר הודאות באשר לעתידו העצמאי של הבנק.

לאור התמשכותו של מצב אי הודאות והעיכוב בלוחות הזמנים של פרויקט החלפת מערכות המחשוב של הבנק, אישר דירקטוריון הבנק ביום ה- 29 במרס, 2018 את הצעת בנק לאומי שהתקבלה בבנק באותו מועד, שעיקרה הינם כי על רקע העסקה של בעלי השליטה יסכים בנק לאומי, לדחות את תום תקופת ההיפרדות לתקופה של עד 18 חודשים נוספים, ובלבד שבכל מקרה בו יבקש הבנק להקדים את תום תקופת ההפרדות, תינתן ללאומי הודעה מוקדמת של 24 חודשים לפחות לפני מועד סיום ההפרדות.

נוכח פניית הצדדים לקבלת אישור הממונה על התחרות לפטור מהסדר כובל ביחס להארכת ההתקשרות בין הבנק לבין לאומי, נמסר לבנק על ידי הממונה על התחרות, כי על פניה נראית פניית הצדדים כמיזם משותף אשר מתאים לבחינת הצדדים על פי "הוראות ההגבלים העסקיים (פטור סוג למיזמים משותפים) (הוראת שעה) תשס"ו-2006" ולכן אינו מצריך אישור הממונה על התחרות. כמו כן קיבל הבנק אישור מאת הפיקוח על הבנקים כי אין לו התנגדות להארכת תקופת מתן שירותי המחשוב לבנק על ידי לאומי עד ליום 30 ביוני 2021.

בנוסף, עקב התמשכות תקופת אי הודאות בה פועל הבנק כאמור לעיל, ולצורך הערכות להמשכיות קבלת שירותים ביחס למערכות הליבה של הבנק ולהחלפת ספק שירותי מחשוב - אם הבנק יוותר בנק עצמאי, ובהתחשב בלוחות הזמנים להסבת מערכות ליבה שעשויה לארוך מספר שנים, חידש הבנק תהליך בחינת, עדכון וטיוב ההצעות שקיבל מספקים לקבלת שירותי מחשוב ותפעול כאמור. במסגרת תהליך זה, החליט דירקטוריון הבנק ביום 2, ביולי, 2019 למקד התהליך בבחינת וטיוב הצעתה של Tech Mahindra, ולקדם המגעים מולה בנוגע להצעתה תוך הבהרה כי התקשרות לא תבוצע או ניתן יהיה להפסיקה אם הבנק לא יוותר בנק עצמאי, כאשר לא תבוצע כל פעולה היוצרת מחויבות או התחייבות של הבנק כלפי Tech Mahindra מכל סוג, אלא אם יתקבל אישור פרטני מראש של דירקטוריון הבנק.

במקביל למו"מ עם Tech Mahindra אותו מנהל הבנק בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק הנזכרת לעיל ונוכח אי יכולתו של הבנק להשלים את פרויקט החלפת מערכות המחשוב עד למועד הארכת ההסכם עם לאומי, 30 ביוני 2021, מקיים הבנק מגעים עם בנק לאומי למציאת פתרון להמשך קבלת שירותי מחשוב מבנק לאומי לתקופה מוגבלת עד לקבלת שירותי מחשוב ותפעול מספק חדש, באופן שיאפשר החלפת המערכות בצורה תקינה. נכון למועד דוחות אלו לא הבשילו המגעים שהתקיימו עד כה עם בנק לאומי ביחס לאספקת פתרון זמני לבנק כאמור לעיל.

בהתחשב בתשומות שתדרשנה לביצוע פרויקט החלפת מערכות מחשוב, ככל שהבנק יוותר בנק עצמאי, ולקבלת שירותי מחשוב לתקופה המוגבלת, ולהוצאות וההשקעות שתדרשנה מהבנק במקביל, הן לצורך ביצוע פרויקט החלפת מערכת המחשוב והן להמשך קבלת השירותים לתקופה המוגבלת, צפויה עליה משמעותית בעלויות המחשוב של הבנק לתקופה מוגבלת (הכוללת הן את תקופת פרויקט החלפת המערכות והן את שנות הפעילות הראשונות של המערכת לאחר החלפתה, עקב העמסה מואצת של הוצאות הפחת בגין המערכת החדשה) ובהתאם גם פגיעה משמעותית ברווחיות הבנק שאין ביכולת הבנק להעריכה בשלב זה. כן יהיו לכך השלכות על גובה חשיפת הבנק לסיכונים שונים, ובראש ובראשונה לסיכון של טכנולוגית המידע ולסיכון האסטרטגי.

נכון למועד הדוחות אין וודאות באשר לתוצאות המו"מ בין הבנק לבין Tech Mahindra, לרבות בשל גורמים ונסיבות שאינם בשליטת הבנק ו/או בשל מכשולים אחרים בהוצאתו לפועל של התהליך והמגעים האמורים, וכן בשל תוצאותיו האפשריות של הערר התלוי ועומד על החלטת מ"מ הממונה על התחרות שלא לאשר את המיזוג בין הבנק לבין בנק מזרחי והשלכות פסק הדין בנושא על עתידו של הבנק כבנק עצמאי. לפיכך, האמור לעיל והנובע ממנו מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, אשר עשוי להסתיים ללא התקשרות בין הבנק לבין Tech Mahindra או להתממש באופן שונה מהצפוי, כאשר אין וודאות כי יתרחש בפועל.

במסגרת מאמצי הבנק לצמצם את הסיכונים, ביום 29 בנובמבר 2018 אישר דירקטוריון הבנק עקרונות לתכנית פעולה להתייעלות שמטרותיה הינן, בין היתר, להגדיל את יחסי ההון של הבנק, כך שבמהלך שנת 2019 יחס הלימות ההון הראשוני של הבנק לא ירד מרמה של 10.3%, תוך שמירת יציבות הרווחיות והתשואה.

במסגרת תכנית ההתייעלות אישר דירקטוריון הבנק ביום 31 בדצמבר 2018 תוכנית פרישה מרצון ובמסגרתה אמורים לפרוש כ- 70 עובדים מהבנק, 40 עובדים בשנת 2019 והיתר בשנת 2020 (נכון למועד פרסום הדוחות פרשו 34 עובדים ועד לסוף שנת 2019 צפויים לפרוש 20 עובדים נוספים). לתוכנית פרישה זו צפויה השפעה חיובית על רווחיות הבנק בשנים הבאות. ביום 17 בינואר 2019 התקבל אישור הפיקוח להקלה לפיה יוכל הבנק לפרוס את השפעת עלויות התוכנית לעניין חישוב הלימות ההון על פני 5 שנים. לפרטים נוספים בעניין תוכנית ההתייעלות ראה פרק "התפתחויות ושינויים מהותיים בבנק" בדוחות הכספיים לשנת 2018 וכן ביאור 16.ד. בתמצית הדוחות הכספיים.

על רקע האמור לעיל, ונוכח חוסר הודאות בו פועל הבנק, פחתה רמת הוודאות הנוגעת להתממשות התכנית האסטרטגית של הבנק, ובהתאמה, במהלך שנת 2018 עלה הסיכון האסטרטגי. בהתאם לכך, הותאמה תוכנית העבודה של הבנק לתוכנית האסטרטגית ולתקופת אי הודאות בה מצוי הבנק, לרבות דחיית טיפול במשימות ארוכות טווח ועתירות משאבים, וזאת עד להתבהרות מצב הדברים.

הנהלת הבנק והדירקטוריון ימשיכו לעקוב ולבחון את הצעדים הנדרשים נוכח אי הוודאות שהינה פועל יוצא מהתקשרותם של בעלי השליטה עם בנק מזרחי, כאמור לעיל, בין היתר, בשים לב לערר התלוי ועומד על החלטת מ"מ הממונה על התחרות.

סיכונים פרטניים מהותיים נוספים שהינם סיכונים מובילים ומתפתחים אשר הבנק מזהה ונערך לניטורם וניהולם הינם: התגברות איומי סייבר, סיכוני ציות ו-Conduct, וכן יוזמות רגולטוריות, בעיקר בתחום האשראי הצרכני, אשר עלולות להשפיע על מידת יישום היעדים ארוכי הטווח של הבנק. בפרט, שיפור היכולות הנובעות משימוש במאגר נתוני אשראי, המאפשר לכלל גוף לקבל מידע אגרסיבי על כל לקוח במערכת הבנקאית, ומ-Open API, המאפשר לנותני שירות להתחבר למערכות הבנק ולשלוף מידע עדכני בזמן אמת על הלקוח, אשר צפויים להגביר את התחרות בקרב הלקוחות הקמעונאיים, ובכלל זה מול גופים חוץ בנקאיים. יצוין כי Open API מגדיל גם את פוטנציאל החשיפה לסיכוני סייבר, כאמור לעיל. בנוסף, המשך סביבת הריבית הנמוכה משפיעה על יכולת שיפור הרווחיות והתשואה בטווח הקצר.

חלק מהמידע המפורט לעיל בקשר לסיכונים המובילים והמתפתחים הינו מידע צופה פני עתיד.

למידע נוסף בדבר הסיכונים המובילים והמתפתחים ראה דוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>

יעדים ואסטרטגיה עסקית

לא חל שינוי לעומת המתואר בדוח השנתי האחרון של הבנק לשנת 2018 .

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות ושינויים מהותיים בכלכלת ישראל

התפתחויות ושינויים מהותיים בכלכלת ישראל

כללי – על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, התוצר המקומי הגולמי במחירים קבועים עלה ברבעון השלישי של שנת 2019 ב-4.1%, לאחר עלייה של 0.8% ברבעון השני ועלייה של 4.5% ברבעון הראשון של 2019. על פי התחזית של חטיבת המחקר של בנק ישראל מחודש אוקטובר 2019, בשנת 2019 צפוי התוצר המקומי הגולמי לצמוח ב-3.1% ובשנת 2020 הוא צפוי לצמוח ב-3.0%. האינפלציה בארבעת הרבעונים הקרובים צפויה לעמוד על 1.2%.

תעסוקה וצריכה פרטית – לפי סקר כוח אדם של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה שיעור הבלתי מועסקים הממוצע בחודש ספטמבר של שנת 2019 בקרב בני 15 ומעלה עמד על 3.7%, לעומת 3.8% בחודש קודם. שיעור המשתתפים בכוח העבודה בקרב בני 15 ומעלה עמד על 63.5%, לעומת 63.2% בחודש הקודם. נתוני הפדיון של כלל רשתות השיווק מצביעים על עלייה של 6.1% בחישוב שנתי בחודשים יולי-ספטמבר 2019, לאחר עלייה של 5.7% בחודשים אפריל-יוני 2019.

סחר חוץ, תנועות הון ושערי חליפין – הגרעון בסחר הסחורות הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-62.4 מיליארד ש"ח לעומת גרעון של 56.4 מיליארד ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. הגרעון בשנת 2018 הסתכם ב-91.5 מיליארד ש"ח. היצוא כאחוז מהיבוא (ללא אוניות, מטוסים ויהלומים) היה בתקופה זו 68.6%, לעומת 69.2% בתקופה מקבילה אשתקד. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 התחזק השקל (שער ממוצע) ביחס לדולר ב-4.2%, לאירו ב-6.0%, לליין היפני ב-3.5%, לפרנק השוויצרי ב-5.2% וביחס לליש"ט הבריטי ב-4.7%.

מדיניות פיסקאלית – אומדן הגירעון בתקציב המדינה לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם בכ-30.9 מיליארד ש"ח, לעומת גירעון בסך 23.8 מיליארד ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. בשנת 2018 נמדד גירעון בסך 38.9 מיליארד ש"ח, 2.9% מהתמ"ג. הגרעון השנתי המתוכנן לשנת 2019 הינו 40.2 מיליארד ש"ח שהם 2.9% מהתמ"ג. סך הוצאות הממשלה (ללא פירעון קרן על החוב הממשלתי וללא מתן אשראי) הסתכמו בכ-254.2 מיליארד ש"ח עלייה של 7.5% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. עד למועד פרסום הדוח לא אושר תקציב המדינה לשנת 2020.

מחירים ומדיניות מוניטארית – בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 עלה מדד המחירים לצרכן (ידוע) ב-0.5%. מתחילת שנת 2018 ועד 26 בנובמבר 2018 עמדה ריבית בנק ישראל על רמה של 0.1%. ביום 26 בנובמבר 2018 החליטה הוועדה המוניטרית של בנק ישראל להעלות את הריבית ב-0.15 נקודות אחוז לרמה של 0.25%. במהלך שנת 2019 לא חל שינוי בריבית בנק ישראל.

שוק ההון – בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 עלה מדד ת"א 35 בכ-10.4%, לאחר ירידה של כ-3% בשנת 2018. מחזור המסחר היומי במניות (כולל קרנות סל) הסתכם בתקופה זו בכ-1.3 מיליארד ש"ח, לעומת מחזור ממוצע של 1.4 מיליארד ש"ח בשנת 2018.

מחזור המסחר היומי באג"ח חברות (ללא קרנות סל) הסתכם בתקופה בכ-0.8 מיליארד ש"ח בממוצע, לעומת מחזור של 0.9 מיליארד ש"ח ממוצע בשנת 2018. באג"ח ממשלתי הסתכם המחזור בכ-2.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל 2.6 מיליארד ש"ח מחזור הממוצע בשנת 2018.

בניה ונדל"ן – בהתאם לנתונים המתפרסמים על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מחירי הדירות (חדשות ויד שנייה) בחודשים יולי-אוגוסט 2019 לעומת החודשים יולי-אוגוסט 2018 רשמו עלייה של 1.3%. ברבעון השלישי של 2019 עמד היקף נטילתן של משכנתאות חדשות על ממוצע חודשי של כ-6.1 מיליארדי ש"ח לחודש, לעומת ממוצע של 4.93 מיליארד ש"ח לחודש ברבעון המקביל של 2018 עלייה של כ-24%. בהשוואה לרבעון החולף (שני 2019) נרשמה עלייה של 9.5% בו עמד היקף נטילתן של משכנתאות חדשות על ממוצע חודשי של כ-5.57 מיליארדי ש"ח לחודש.

להלן פרטים על מדד המחירים לצרכן, שערי החליפין היציגים, ריבית בנק ישראל ושיעורי השינוי בהם:

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2019	
100.4	100.3	100.9	מדד המחירים לצרכן (בנקודות) מדד ידוע
3.748	3.627	3.482	שער החליפין (בש"ח) דולר של ארה"ב
4.292	4.216	3.805	אירו
4.793	4.739	4.280	לירה שטרלינג
3.807	3.717	3.507	פרנק שוויצרי
0.25	0.1	0.25	נתוני ריבית בנק ישראל (אחוז)

לשנת 2018	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2018	2019
		באחוזים
1.2	1.1	0.5
8.1	4.6	(7.1)
3.3	1.5	(11.3)
2.4	1.2	(10.7)
7.1	4.6	(7.9)

שיעור עלית (ירידת) מדד המחירים הידוע
שיעור עלית (ירידת) שער הדולר של ארה"ב
שיעור עלית (ירידת) שער האירו
שיעור עלית (ירידת) שער הלירה שטרלינג
שיעור עלית (ירידת) שער פרנק שוויצרי

להלן מגמות והתפתחויות מהותיות וחריגות שארעו בבנק ולהם השפעה על התקופה המדווחת ועד למועד אישור הדוחות:

1. ביום 29 בנובמבר, 2018 אישר דירקטוריון הבנק עקרונות לתכנית פעולה להתייעלות שמטרתה הינן בין היתר, להגדיל את יחס ההון של הבנק, כך שבמהלך שנת 2019 יעמוד יחס הלימות ההון רובד 1 של הבנק על 10.3%, תוך שמירת יציבות הרווחיות והתשואה. התכנית כוללת, בין היתר, שינויים תפעוליים ומבניים מסוימים בסניפים ויחידות הבנק וכן הפסקת פעילות הבנק בתחום הייעוץ הפנסיוני אשר אינה מהווה חלק מליבת פעילות הבנק. יצוין כי חלק משמעותי מרכיבי תוכנית ההתייעלות כבר בוצעו, לרבות הפסקת פעילות הבנק בתחום הייעוץ הפנסיוני.
2. ביום 31 בדצמבר, 2018 אישר דירקטוריון הבנק תכנית פרישה מרצון של כ-70 עובדים, כחלק מתהליכי ההתייעלות שנוקט הבנק (להלן: "התוכנית"), במסגרתה אמורים לפרוש כ-70 עובדים מהבנק, 40 עובדים בשנת 2019 והיתר בשנת 2020 (נכון למועד פרסום הדוחות פרשו 34 עובדים ועד לסוף שנת 2019 צפויים לפרוש 20 עובדים נוספים). לתוכנית פרישה זו צפויה השפעה חיובית על רווחיות הבנק בשנים הבאות. התוכנית גובשה בהמשך למכתב הפיקוח על הבנקים שפורסם ביום 12 בינואר, 2016 שעניינו "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל", שתוקפו הוארך במסגרת מכתב המפקחת על הבנקים מיום 16 בספטמבר, 2018. ביום 17 בינואר, 2019 התקבל אישור המפקחת על הבנקים להקלה לפיה יוכל הבנק לפרוס את השפעת עלויות התוכנית לעניין חישוב הלימות ההון על פני 5 שנים.
3. בהמשך לאישור דירקטוריון הבנק ביום 29 בנובמבר, 2018 בדבר עקרונות לתכנית פעולה להתייעלות כאמור לעיל, החליט דירקטוריון הבנק ביום 28 בפברואר, 2019 להתחיל בהליך של בחינת מימוש החזקות הבנק במניות החברה לפיתוח חוף התכלת (תל אביב - הרצליה) בע"מ (להלן: "חוף התכלת"), והלוואות שהעמיד הבנק לחוף התכלת (להלן ביחד: "החזקות הבנק"), ובמסגרת זו לקבל הצעות מגורמים שונים לרכישת החזקות הבנק בחוף התכלת. ביום 5 במאי, 2019 פרסם הבנק בעיתונות, הזמנה למשקיעים המנויים בסעיף 15א(א)(7) לחוק ניירות ערך (התשכ"ח-1968) (להלן: "חוק ניירות ערך"), בלבד להגיש הצעות לרכישת החזקות הבנק בחוף התכלת כאמור לעיל במצב המשפטי, כפי שהן (AS IS), הכל בהתאם לתנאי ההזמנה להציע הצעות שנקבעו על ידי הבנק. סכום המינימום להגשת הצעה כאמור הועמד על סך של 130 מיליון ש"ח וכן הובהר כי דיני המכרזים לא חלים על ההזמנה כאמור, על ההצעות שתוגשנה ועל הליך בחירת הזוכה וכי ההתקשרות כפופה לאישור דירקטוריון חוף התכלת ואישור דירקטוריון הבנק.

ביום 2 ביולי, 2019 עדכן הבנק בדבר השלמת תהליך ההזמנה להציע הצעות, מבלי שהתקבלו הצעות ההולמות את מלא דרישות הבנק. חוף התכלת התווספה בשנה האחרונה לרשימת התאגידים הריאליים המשמעותיים שפורסמה על ידי ועדת הריכוזיות. המפקחת על הבנקים התירה לבנק להחזיק אמצעי שליטה בחברה מעבר לשיעור המותר בחוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981 עד ליום 28 בפברואר 2022. הבנק יפעל למימוש החזקותיו בחברה האמורה על פי הלו"ז שקבעה המפקחת.

4. ביום 27 במרס, 2019 רכש הבנק פוליסת ביטוח בגין חשיפות אשראי לערבויות שהבנק הוציא/יוציא בהתאם לחוק המכר (דירות)(הבטחת השקעות של רוכשי דירות), התשל"ה-1974 ולהתחייבויות להוצאת ערבויות כאמור ולערבויות ביצוע, הכל בקשר לפרויקטים אשר נחתמו ו/או יחתמו לגביהם הסכמים לליווי פיננסי עם הבנק מעת לעת (להלן ביחד: "הערבויות"). הביטוח נעשה באמצעות חברת בת בבעלות מלאה של הבנק (CAPTIVE) שהוקמה בחו"ל, ונרכש ממבטחי משנה בינלאומיים בעלי דירוג בינלאומי גבוה ומבטח את הבנק למקרה בו יידרש הבנק לשלם בשל חילוט הערבויות, הכל בהתאם לתנאי הפוליסה. הביטוח ניכנס לתוקפו ביום 31 במרס, 2019. רכישת הביטוח נועדה, בעיקרה, להפחית את ההון המרותק בגין סיכון האשראי הנובע מהנפקת הערבויות תוך שימוש בפוליסה כ"מפחיתת סיכון אשראי", בהתאם לתנאים שנקבעו בהוראות הפיקוח על הבנקים. נכון ליום 30 בספטמבר 2019 החלק המבוטח מהערבויות היה בהיקף של כ-1.9 מיליארד ש"ח. רכישת הביטוח הביאה לגידול של כ-0.2 נקודות אחוז ביחס הלימות ההון רובד 1 של הבנק.
5. בהמשך למכתב בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק שנמסר לבנק ביום 30 ביולי 2017, בעניין כוונתם לפעול למכירת החזקותיהם בבנק, נמסרה לבנק ביום 27 בנובמבר, 2017 הודעה מטעם בעלי השליטה, לפיה התקשרו בעלי השליטה בבנק באותו יום בהסכם עם בנק מזרחי, במסגרתו התחייבו להענות להצעת רכש חליפין מלאה לרכישת מניות הבנק שיפרסם בנק מזרחי לכל בעלי המניות בבנק, בכפוף לתנאים מתלים שנקבעו בהסכם לפרסום הצעת הרכש ולהשלמתה, ובכללם אישורים רגולטוריים. במידה ולא ניתן יהיה להשלים את העסקה נשוא ההסכם במתווה של הצעת רכש, יפעלו בנק מזרחי ובעלי השליטה בבנק לביצוע העסקה בדרך של מיזוג סטטוטורי בו הבנק יהיה "חברת היעד" ובנק מזרחי יהיה "החברה הקולטת", וזאת בכפוף לאישור האורגנים המוסמכים בבנק ובבנק מזרחי. יצוין, כי ביום 30 במאי, 2018 התקבלה בבנק החלטת מ"מ הממונה על התחרות לפיה הוא מודיע על התנגדותו לאישור המיזוג בין הבנק לבין מזרחי. עוד מציינת ההודעה, כי החלטה זו נתונה לערר בפני בית הדין לתחרות, בהתאם להוראות חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988.

ביום 25 ביוני, 2018 התקבלה בבנק הודעה מטעם בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק, בעניין ניהול מגעים מתקדמים להארכת תוקפו של ההסכם עם בנק מזרחי ולהגשת ערר על החלטת מ"מ הממונה על התחרות. ביום 5 באוגוסט, 2018 התקבלה בבנק הודעה מטעם בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק, לפיה התקשרו בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק עם בנק מזרחי בתוספת להסכם שנחתם ביניהם ביום 27 בנובמבר, 2017, הכוללת תיקונים להסכם המקורי הנ"ל והוראות שיחולו על הצדדים להסכם המקורי בקשר עם הגשת ערר על החלטת מ"מ הממונה על התחרות. ובכלל זה האריכו הצדדים את המועד שנקבע לקיום התנאים המתלים לפרסום הצעת הרכש על פי ההסכם, כך שיחול בחלוף 12 חודשים ממועד החתימה על התוספת להסכם וקבעו כי הצדדים יגישו ערר על החלטת מ"מ הממונה על התחרות. ביום 6 באוגוסט, 2018 לאחר שדירקטוריון הבנק קיים מספר דיונים על בסיס חוות דעת וחומרי רקע שהוצגו בפניו לגבי החלופות העומדות בפני הבנק, קיבל דירקטוריון הבנק החלטה לפיה מאחר והוא סבור כי חלופה אסטרטגית של מיזוג הבנק עם בנק אחר היא חלופה העולה בקנה אחד עם טובת הבנק ונוכח השלכות החלטת מ"מ הממונה על התחרות על אפשרויות מיזוג הבנק בעתיד, הבנק יצטרף לערר של בעלי השליטה ובנק מזרחי על החלטת מ"מ הממונה על התחרות לדחות את בקשת המיזוג בין הבנק לבנק מזרחי, וזאת על מנת לשמור על אפשרויות עתידיות למיזוג הבנק, ומבלי לנקוט עמדה כלשהי ביחס לתנאי ההתקשרות בין בעלי השליטה בבנק לבין בנק מזרחי, ובעקבות כך הצטרף הבנק לערר שהוגש בחודש ספטמבר, 2018 על החלטת מ"מ הממונה על התחרות.

ביום 8 ביולי, 2019 התקבלה בבנק הודעה מטעם בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק, לפיה בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק ובנק מזרחי התקשרו ביום 8 ביולי, 2019 בתוספת שניה להסכם שנחתם ביניהם ביום 27 בנובמבר, 2017, במסגרתה, בין היתר, הוארך המועד להתקיימותם של התנאים המוקדמים לפרסום הצעת רכש הקבועים בהסכם ביניהם, כך שיחול ביום 30 בנובמבר 2019 (להלן: "המועד הקובע המוארך"), אולם אם עד למועד הזה לא ינתן פסק דין בהליך הערר אזי כל אחד מן הצדדים יהיה זכאי להודיע לצד השני על דחיית מועד תחולתו של המועד הקובע המוארך ליום 31 בדצמבר 2019. ביום 25 בנובמבר 2019 התקבל בבנק מטעם בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק עותק ההודעה שנשלחה על ידם לבנק מזרחי בדבר הארכת ההסכם שנחתם בינם לבין בנק מזרחי ביום 27 בנובמבר, 2017 וזאת עד ליום 31 בדצמבר 2019, בהתאם לזכותם מכח התוספת השניה להסכם הנ"ל.

נכון למועד הדוחות הושלם שלב ההוכחות והסיכומים בתיק הערר וההליך נמצא לפני מתן פסק דין. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי מיום 30 ביולי, 2017 (אסמכתא מס': 2017-01-078216), דיווח מיידי מיום 31 ביולי 2017 (אסמכתא מס': 2017-01-078495), ודיווח מיידי מיום 28 בנובמבר, 2017 (אסמכתא מס': 2017-01-105238). ודיווח מיידי מיום 30 במאי, 2018 (אסמכתא מס': 2018-01-053494), דיווח מיידי מיום 25 ביוני, 2018 (אסמכתא מס': 2018-01-055647), דיווח מיידי מיום 5 באוגוסט, 2018 (אסמכתא מס': 2018-01-073461) ודיווח מיידי מיום 6 באוגוסט, 2018 (אסמכתא מס': 2018-01-073914) ודיווח מיידי מיום 9 ביולי, 2019 (אסמכתא מס': 2019-01-058989) ודיווח מיידי מיום 25 בנובמבר, 2019 (אסמכתא מס': 2019-01-101826) המובאים על דרך ההפניה וכן ראה באור 16 לתמצית הדוחות הכספיים.

לעניין הארכת התקופה למכירת אמצעי השליטה של ה"ה שלמה וחיה אליהו בבנק ראה דיווח מיידי מיום 30 באוקטובר 2019 (אסמכתא מס': 2019-01-092055) ופרק "השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו" בדוח "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

6. על רקע ההתקשרות בין בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה של הבנק ומידע שפורסם על ידי בנק מזרחי בעניין כוונתו לבצע מיזוג של בנק אגוד לתוך בנק מזרחי לאחר השלמת העסקה, ונוכח חוסר הודאות בו פועל הבנק בעקבות כך, (ובכלל זה בשים לב לערר התלוי ועומד על החלטת מ"מ הממונה על התחרות), פחתה רמת הוודאות הנוגעת להתממשות התוכנית האסטרטגית של הבנק, ובהתאמה, עלה הסיכון האסטרטגי. לאור חוסר הוודאות והפגיעה ביכולת התכנון לטווח ארוך, יעדי תכנית העבודה לשנת 2019 אינם כוללים בשלב זה ועד להתבהרות מצב הדברים, יעדים ופריזיקטים ארוכי טווח הנגזרים מהתכנית האסטרטגית.

7. קיים סכסוך עבודה עם ועדי העובדים בבנק על רקע חתימת ההסכם עם בנק מזרחי כמפורט לעיל. לעניין זה ולעניין התפתחויות ביחסי עבודה בבנק ראה גם ביאור 32.ב. בדוחות הכספיים לשנת 2018. בנוסף לאור הסכסוכים הפתוחים ונוכח התמשכות חוסר הוודאות בד בבד עם צעדי ההתייעלות שנקטו, מתגבר הסיכון לעיצומי עובדים. לפירוט נוסף ראה פרק "סקירת הסיכונים" בדוח דירקטוריון והנהלה, באור 16.ג. בתמצית הדוחות הכספיים ופרק "הסיכונים המובילים והמתפתחים" בדוח מפורט על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>

8. במחצית הראשונה של שנת 2019 הגישו מורשי החתימה בבנק לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב בקשה לחייב את הבנק לשלם בונוס רווחים בגובה 2 משכורות בגין שנת 2017 למנהלים ומורשי החתימה בבנק בהתאם למענק ששולם לעובדי בנק לאומי. שלב ההוכחות והסיכומים בהליך בבית הדין האזורי לעבודה הסתיים והתיק ממתין לפסק דין. בימים אלו הוגשו הסיכומים וממתינים להכרעת בית הדין. בנוסף, החל ועד המנהלים בעיצומים חלקיים על רקע דרישתם לתשלום תוספות שכר בהתאם להסכם השכר שנחתם בלאומי.

במסגרת הבנה שהושגה עם ועד הפקידים בנושא מענקי היבולות, הוסכם עמם על שקט תעשייתי בנושא בונוס ותוספות שר עד סוף רבעון 1 לשנת 2020.

9. מערכות המידע מהוות עמוד שדרה של הבנקים לפעילות שוטפת תקינה, לדיווח כספי ורגולטורי ולניהול הסיכונים. לבנק התקשרות מהותית רבת שנים עם בנק לאומי בנוגע למתן שירותי מחשוב ותפעול לחלק ניכר ממערכות הליבה הבנקאיות בשיטה של מיקור חוץ, שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2016 (והוארכה כמפורט להלן). ממועד זה החלה תקופה של שלוש שנים המוגדרת כ"פרויקט סיום ההתקשרות". ההתקשרות עם בנק לאומי מגובה באישורים הרגולטוריים הנדרשים, והצדדים פועלים לחידושם לפי הצורך.

לבנק תלות בלאומי היות ולא קיימת חלופה מידית זמינה למערכות המסופקות על ידו, ולכן חזק למערכות עלול לגרום לבנק לחשיפה או לנזק מהותי. עם התקרבות מועד סיום תקופת ההתקשרות עם לאומי, הבנק החל בבחינת האפשרויות העומדות בפניו ובמסגרת זו פנה לספקים שונים לצורך קבלת הצעות לשירותי מחשוב ותפעול ובחן החל מסוף 2016 ועד לרבעון הראשון של שנת 2018 הצעות ראשוניות שלהם תוך הסתייעות בשירותי ייעוץ חיצוניים, ובפיקוח ועדה דירקטוריונית ייעודית (הועדה לענייני טכנולוגית המידע וחדשנות טכנולוגית). יחד עם זאת, בעקבות הודעת בעלי השליטה בבנק על התקשרותם עם בנק מזרחי עוכב התהליך עקב חוסר הודאות באשר לעתידו העצמאי של הבנק.

לאור התמשכותו של מצב אי הודאות והעיכוב בלוחות הזמנים של פרויקט החלפת מערכות המחשוב של הבנק, אישר דירקטוריון הבנק ביום ה-29 במרס, 2018 את הצעת בנק לאומי שהתקבלה בבנק באותו מועד, שעיקרה הינם כי על רקע העסקה של בעלי השליטה יסכים בנק לאומי, לדחות את תום תקופת ההיפרדות לתקופה של עד 18 חודשים נוספים, ובלבד שבכל מקרה בו יבקש הבנק להקדים את תום תקופת ההפרדות, תינתן ללאומי הודעה מוקדמת של 24 חודשים לפחות לפני מועד סיום ההפרדות.

נוכח פניית הצדדים לקבלת אישור הממונה על התחרות לפטור מהסדר כובל ביחס להארכת ההתקשרות בין הבנק לבין לאומי, נמסר לבנק על ידי הממונה על התחרות, כי על פניה נראית פניית הצדדים כמיזם משותף אשר מתאים לבחינת הצדדים על פי "הוראות ההגבלים העסקיים (פטור סוג למיזמים משותפים)(הוראת שעה) תשס"ו-2006" ולכן אינו מצריך אישור הממונה על התחרות. כמו כן קיבל הבנק אישור מאת הפיקוח על הבנקים כי אין לו התנגדות להארכת תקופת מתן שירותי המחשוב לבנק על ידי לאומי עד ליום 30 ביוני 2021.

בנוסף, עקב התמשכות תקופת אי הודאות בה פועל הבנק כאמור לעיל, ולצורך הערכות להמשכיות קבלת שירותים ביחס למערכות הליבה של הבנק ולהחלפת ספק שירותי מחשוב - אם הבנק יוותר בנק עצמאי, ובהתחשב בלוחות הזמנים להסבת מערכות ליבה שעשויה לארוך מספר שנים, חידש הבנק תהליך בחינת, עדכון וטיוב ההצעות שקיבל מספקים לקבלת שירותי מחשוב ותפעול כאמור. במסגרת תהליך זה, החליט דירקטוריון הבנק ביום 2, ביולי, 2019 למקד התהליך בבחינת וטיוב הצעתה של Tech Mahindra, ולקדם המגעים מולה בנוגע להצעתה תוך הבהרה כי התקשרות לא תבוצע או ניתן יהיה להפסיקה אם הבנק לא יוותר בנק עצמאי, כאשר לא תבוצע כל פעולה היוצרת מחויבות או התחייבות של הבנק כלפי Tech Mahindra מכל סוג, אלא אם יתקבל אישור פרטני מראש של דירקטוריון הבנק.

במקביל למו"מ עם Tech Mahindra אותו מנהל הבנק בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק הנזכרת לעיל ונוכח אי יכולתו של הבנק להשלים את פרויקט החלפת מערכות המחשוב עד למועד הארכת ההסכם עם לאומי, 30 ביוני 2021, מקיים הבנק מגעים עם בנק לאומי למציאת פתרון להמשך קבלת שירותי מחשוב מבנק לאומי לתקופה מוגבלת עד לקבלת שירותי מחשוב ותפעול מספק חדש, באופן שיאפשר החלפת המערכות בצורה תקינה. נכון למועד דוחות אלו לא הבשילו המגעים שהתקיימו עד כה עם בנק לאומי ביחס לאספקת פתרון זמני לבנק כאמור לעיל.

בהתחשב בתשומות שתדרשנה לביצוע פרויקט החלפת מערכות מחשוב, ככל שהבנק יוותר בנק עצמאי, ולקבלת שירותי מחשוב לתקופה המוגבלת, ולהוצאות וההשקעות שתדרשנה מהבנק במקביל, הן לצורך ביצוע פרויקט החלפת מערכת המחשוב והן להמשך קבלת השירותים לתקופה המוגבלת, צפויה עליה משמעותית בעלויות המחשוב של הבנק לתקופה מוגבלת (הכוללת הן את תקופת פרויקט החלפת המערכות והן את שנות הפעילות הראשונות של המערכת לאחר החלפתה, עקב העמסה מואצת של הוצאות הפחת בגין המערכת החדשה) ובהתאם גם פגיעה משמעותית ברווחיות הבנק שאין ביכולת הבנק להעריכה בשלב זה. כן יהיו לכך השלכות על גובה חשיפת הבנק לסיכונים שונים, ובראש ובראשונה לסיכון של טכנולוגית המידע ולסיכון האסטרטגי.

נכון למועד הדוחות אין וודאות באשר לתוצאות המו"מ בין הבנק לבין Tech Mahindra, לרבות בשל גורמים ונסיבות שאינם בשליטת הבנק ו/או בשל מכשולים אחרים בהוצאתו לפועל של התהליך והמגעים האמורים, וכן בשל תוצאותיו האפשריות של הערר התלוי ועומד על החלטת מ"מ הממונה על התחרות שלא לאשר את המיזוג בין הבנק לבין בנק מזרחי והשלכות פסק הדין בנושא על עתידו של הבנק כבנק עצמאי. לפיכך, האמור לעיל והנובע ממנו מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, אשר עשוי להסתיים ללא התקשרות בין הבנק לבין Tech Mahindra או להתממש באופן שונה מהצפוי, כאשר אין ודאות כי יתרחש בפועל. לפירוט נוסף ראה פרק "הסיכונים המובילים והמתפתחים" בדוח המפורט על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>

10. אומדני ההנהלה וההנחות העיקריות מתוארים בביאור 1 לתמצית הדוחות הכספיים ובפרק "מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים".

11. לפירוט בדבר שינויים והתפתחויות בתקופת הדוח ראה להלן פרק "התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר" ופרק "המבנה וההתפתחויות של נכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון".

12. לפירוט בדבר עדכוני חקיקה ויזמות חקיקה הקשורים לענף הבנקאות ראה פרק "עדכוני חקיקה" בדוח "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

גילוי בדבר הפניות תשומת לב רואי החשבון המבקרים

לעיתים, מוצא רואה החשבון המבקר לנכון לכלול שינוי מהנוסח האחיד על ידי הוספת פיסקת הפניית תשומת לב שנועדה להדגיש עניין מסוים המשפיע באופן משמעותי על תמצית הדוחות הכספיים וכלול בביאור לתמצית דוחות הכספיים. רואי החשבון המבקרים הפנו את תשומת הלב לאמור בביאור 16.א. בתמצית הדוחות הכספיים בדבר הודעת בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בקשר עם התקשרותם עם בנק מזרחי בעניין מכירת החזקותיהם בבנק והכוונה למיזוג הבנק לתוך בנק מזרחי, בדבר הודעה מ"מ הממונה על התחרות מיום 30 במאי 2018 על התנגדותו למיזוג בין הבנק לבין בנק מזרחי וכן בדבר הגשת ערר על החלטה זו, לאמור בביאור 16.ב. בתמצית דוחות כספיים בדבר קבלת שירותי מחשוב ולאמור בביאור 10.ב.(8). בתמצית הדוחות הכספיים בדבר התחייבויות תלויות.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

הרבעון השלישי של שנת 2019 הסתכם ברווח נקי של 29 מיליון ש"ח, לעומת 32 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 9%.

תשואת הרווח הנקי להון (לפי בסיס הון ממוצע) לרבעון השלישי של שנת 2019 הסתכמה ב- 4.4%, לעומת 5.1% בתקופה המקבילה אשתקד.

רווח לפני מיסים לרבעון השלישי של שנת 2019 הסתכם ב- 47 מיליון ש"ח, לעומת 43 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח לפני מיסים על ההון הסתכמה ב- 7.3%, לעומת 6.9% בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן השינוי ברווח הנקי ברבעון השלישי של 2019, לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
		2018	2019	
באחוזים	שינוי במיליוני ש"ח			
				הכנסות ריבית, נטו
(8.6)	(16)	186	170	
(90)	(53)	59	6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(25)	(32)	130	98	הכנסות שאינן מריבית
0	1	214	215	הוצאות תפעוליות ואחרות
9	4	43	47	רווח לפני מיסים
64	7	11	18	מיסים על הכנסה
		25.6%	38.3%	שיעור ההפרשה למס
(9)	(3)	32	29	רווח נקי
		0.43	0.40	רווח למניה בש"ח המיוחס לבעלי מניות הבנק
		5.1%	4.4%	תשואת הרווח הנקי על ההון

תוצאות תשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמו ברווח נקי של 100 מיליון ש"ח, לעומת רווח נקי בסך 106 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 6%.

תשואת הרווח הנקי להון (לפי בסיס הון ממוצע) לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמה ב- 5.1%, לעומת 5.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

רווח לפני מיסים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם ב- 155 מיליון ש"ח, לעומת 150 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח לפני מיסים על ההון הסתכמה ב- 8.0%, לעומת 7.9% בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן השינוי ברווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של 2019, לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
		2018	2019	
באחוזים	שינוי במיליוני ש"ח			
				הכנסות ריבית, נטו
(3)	(17)	579	562	
(75)	(77)	102	25	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(20)	(63)	320	257	הכנסות שאינן מריבית
(1)	(8)	647	639	הוצאות תפעוליות ואחרות
3	5	150	155	רווח לפני מיסים
25	11	44	55	מיסים על הכנסה
		29.3%	35.5%	שיעור ההפרשה למס
(6)	(6)	106	100	רווח נקי
		1.44	1.36	רווח למניה בש"ח המיוחס לבעלי מניות הבנק
		5.6%	5.1%	תשואת הרווח הנקי על ההון

הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית

הכנסות ריבית נטו הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב- 562 מיליון ש"ח, לעומת 579 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן ניתוח תמציתי של התפתחות שיעורי הכנסה והוצאה ופערי ריבית:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2018			2019		
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת במיליוני ש"ח	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרת ממוצעת במיליוני ש"ח
%			%		
2.11	459	29,127	2.36	492	27,826
(0.47)	(65)	18,417	(0.64)	(80)	16,593
1.64	394		1.72	412	
4.68	198	5,672	3.74	165	5,917
(3.04)	(88)	3,880	(2.32)	(70)	4,030
1.64	110		1.42	95	
4.10	111	3,628	4.17	101	3,243
(1.71)	(36)	2,821	(2.09)	(46)	2,939
2.39	75		2.08	55	
2.67	768	38,427	2.74	758	36,986
(1.00)	(189)	25,118	(1.11)	(196)	23,562
1.67	579		1.63	562	

מטבע ישראלי לא צמוד**

סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד מדד

סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית

מטבע חוץ**,*

סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית

סך פעילות בישראל

סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע זר.
** יתרות העו"ש שאינן נושאות ריבית לא נכללות בטבלה זו.

במגזר הלא צמוד – פער הריבית הינו 1.72%, לעומת 1.64% בתקופה המקבילה אשתקד.
במגזר הצמוד מדד – פער הריבית הינו 1.42%, לעומת 1.64% בתקופה המקבילה אשתקד.
במטבע חוץ – פער הריבית הינו 2.08%, לעומת 2.39% בתקופה המקבילה אשתקד.
סך הכל – פער הריבית הכולל הינו 1.63%, לעומת 1.67% בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי²

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
שינוי	2018	2019
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח
(61)	113	52
(7)	(31)	(38)
(9)	20	11
(77)	102	25

הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
גביית חובות שהופרשו בעבר
הוצאות (הכנסות) בגין הפרשה קבוצתית¹
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

שיעור ההוצאה (הכנסה) הפרטנית נטו בגין הפסדי אשראי	0.43%	0.07%
מסך האשראי לציבור נטו		
שיעור ההוצאה (הכנסה) הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מסך	0.11%	0.06%
האשראי לציבור נטו		
שיעור ההוצאה (הכנסה) הכולל בגין הפסדי אשראי מסך	0.54%	0.13%
האשראי לציבור נטו		

1. ההפרשה הקבוצתית מושפעת משינויים ביתרת תיק האשראי, משינויים בתמהיל התיק, משינויי סיווג חובות בעייתיים ומעדכון מקדמי הפרשה קבוצתית.
2. למידע נוסף ראה פרק "סקירת הסיכונים- סיכוני אשראי" בדוח דירקטוריון והנהלה וכן באור 6 בתמצית הדוחות הכספיים.

הכנסות ריבית נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בסך 537 מיליון ש"ח, לעומת 477 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 12.6%.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בסך 257 מיליון ש"ח, לעומת 320 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 19.7%. הקיטון נובע בעיקרו משינויים בשווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים עקב ירידת הריבית בתקופה הנוכחית ומהכנסה ממכירת מניות חברת הבורסה בסך 25.6 מיליון ש"ח שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות שאינן מריבית

		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
שינוי		2018	2019
באחוזים	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח
(45)	(46)	103	57
(3)	(2)	58	56
(98)	(44)	45	1
(45)	(46)	103	57
(8)	(17)	216	199
-	-	1	1
(20)	(63)	320	257

הכנסות מימון שאינן מריבית
מזה:
רווחי מימוש והתאמת לשווי הוגן של אגרות חוב ומניות
לרבות דיבידנדים שהתקבלו
פעילות בנגזרים* והפרשי שער
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות
סך כל ההכנסות שאינן מריבית
* בעיקר בשל שערך של עסקאות נגזרי ריבית.

להלן התפלגות העמלות:

		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
שינוי		2018	2019
באחוזים	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח
-	-	39	39
(6)	(1)	17	16
(3)	(1)	36	35
-	-	14	14
(14)	(1)	7	6
(14)	(3)	22	19
6	2	33	35
(11)	(1)	9	8
(36)	(12)	33	21
-	-	1	1
-	-	5	5
(8)	(17)	216	199

ניהול חשבון
כרטיסי אשראי
פעולות בניירות ערך
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים
טיפול באשראי
הפרשי המרה
פעילות סחר חוץ
עמלות מעסקי מימון¹
הכנסות נטו משירותי תיק אשראי
עמלות אחרות
סך כל העמלות

1. מזה: עמלות בגין ערבויות 19 מיליון ש"ח (בתשעה חודשים שהסתיימו ב-30.09.18 - 29 מיליון ש"ח).

הוצאות התפעוליות ואחרות

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בסך 639 מיליון ש"ח, לעומת 647 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 1%.

		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
שינוי		2018	2019
באחוזים	במיליוני ש"ח		
(3)	(12)	368	356
(6)	(6)	99	93
6	10	180	190
(1)	(8)	647	639

משכורות והוצאות נלוות
פחת ואחזקת בניינים וציוד
הוצאות אחרות
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

להלן התפלגות הוצאות אחרות:

		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
שינוי		2018	2019
באחוזים	במיליוני ש"ח		
47	7	15	22
-	(9)	-	(9)
2	2	87	89
15	4	27	31
33	3	9	12
-	-	4	4
14	1	7	8
25	1	4	5
-	-	10	10
-	-	3	3
7	1	14	15
6	10	180	190

הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים), הטבה מוגדרת (ללא עלות שרות)
עדכון הפרשה לתוכנית פרישה מרצון מחשב
שירותים מקצועיים
שווק ופרסום
משרדיות
תקשורת
ביטוח
עמלות
שכר חברי דירקטוריון
אחרות
סך כל ההוצאות האחרות

יחס היעילות- שיעור ההוצאות התפעוליות והאחרות מתוך סך ההכנסות (הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית) עמד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 על 78%, לעומת 72% בתקופה המקבילה אשתקד.

הפרשה למיסים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 עמדה על שיעור של 35.5%, לעומת 29.3% בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס הסטטוטורי עמד על 34.19%, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

התפתחויות ברווח כולל

הרווח כולל הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בסך 165 מיליון ש"ח, לעומת 56 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בתשעת החודשים הראשונים של השנה נבע מעליה בשווי ההוגן נטו באיגרות חוב הזמינות למכירה שקוזזה על ידי התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים.

שינוי	לתשעה חודשים שהסתיימו	
	ביום 30 בספטמבר	
	2018	2019
	במיליוני ש"ח	
	106	100
	(6)	
	175	119
	(56)	
	6	(54)
	(60)	
	115	65
	(50)	
	56	165
	109	

רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

התאמות בגין הצגת איגרות חוב (2018- ניירות ערך) זמינות למכירה לפי שווי הוגן נטו¹

התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים²
רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מסים

הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

לשנה שהסתיימה	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום	
	30 בספטמבר	
ביום 31 בדצמבר	2018	2019
	במיליוני ש"ח	
	115	(4)
	115	119
	(56)	
	59	(54)
	3	115
	(76)	
	6	(54)
	(70)	(103)
	(49)	

1. התאמות בגין הצגת איגרות חוב (2018- ניירות ערך) זמינות למכירה לפי שווי הוגן נטו לאחר מס

יתרה לתחילת התקופה לאחר יישום לראשונה של כללי חשבונאות המקובלים בארה"ב*

שינוי נטו במהלך התקופה

יתרת סגירה לתקופה

2. התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים לאחר מס

יתרה לתחילת התקופה

שינוי נטו במהלך התקופה

יתרת סגירה לתקופה

* כולל השפעה מצטברת בגין יישום לראשונה של כללי חשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים. בנוסף ראה באור 1.ג.1. ובאור 4.א.

לפירוט נוסף ראה פרק "המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון".

המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתייבויות, ההון והלימות ההון

נכסים והתייבויות

מאזן הבנק הסתכם ביום 30 בספטמבר 2019 ב- 41,863 מיליון ש"ח, לעומת 41,316 מיליון ש"ח בסוף שנת 2018, עליה בשיעור של 1.3%.

התפתחות בסעיפי מאזן עיקריים:

	ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2019	
שיעור השינוי באחוזים			במיליוני ש"ח
1	41,316	41,863	סך כל המאזן
(16)	9,440	7,917	מזומנים ופקדונות בבנקים
13	5,583	6,330	ניירות ערך
8	24,152	26,197	אשראי לציבור, נטו ¹
(1)	31,905	31,497	פקדונות הציבור
24	3,637	4,519	כתבי התייבויות נדחים ואגרות חוב
7	2,498	2,663	סך ההון
(4)	256	247	

1. יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין סעיפי מאזן

התפתחות בסעיפים החוץ מאזניים עיקריים²:

	ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2019	
שיעור השינוי באחוזים			במיליוני ש"ח
(20)	1,980	1,576	ערבויות לרוכשי דירות
(12)	1,162	1,020	ערבויות והתייבויות אחרות
1	1,155	1,165	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
(8)	1,499	1,376	מסגרת חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
13	3,709	4,206	התייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
1	1,020	1,030	התייבויות להוצאת ערבויות
(18)	45	37	

2. יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין סעיפים החוץ מאזניים

האשראי לציבור, נטו (לאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי) הסתכם ביום 30 בספטמבר 2019 ב- 26,197 מיליון ש"ח, לעומת 24,152 מיליון ש"ח בסוף שנת 2018, עליה בשיעור של 8.5%. היתרה הממוצעת של האשראי לציבור נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 עמדה על 25,675 מיליון ש"ח לעומת 25,200 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 1.9%.

למידע נוסף בנושא סיכון אשראי ראה להלן פרק "סקירת הסיכונים".

ניירות ערך הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2019 ב- 6,330 מיליון ש"ח, לעומת 5,583 מיליון ש"ח בסוף שנת 2018, עליה בשיעור של 13.4%.

להלן פירוט תיק ניירות הערך של הבנק:

אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר (2018 - תיק זמין למכירה)					
סך הכל		תיק למסחר		תיק זמין למכירה	
% מסך	ערך במאזן	% מסך	ערך במאזן	% מסך	ערך במאזן
ליום 30 בספטמבר 2019					
					אגרות חוב ממשלתיות
69.1%	4,374	23.1%	1,465	46.0%	2,909
9.2%	581	0.1%	4	9.1%	577
17.8%	1,124	0.8%	51	17.0%	1,073
3.9%	251	0.3%	22	3.6%	229
100.0%	<u>6,330</u>	24.3%	<u>1,542</u>	75.7%	<u>4,788</u>
					אגרות חוב של מוסדות פיננסיים
					אגרות חוב קונצרניות
					מניות
					סך הכל ניירות ערך
ליום 31 בדצמבר 2018					
					אגרות חוב ממשלתיות
64.7%	3,612	10.4%	583	54.3%	3,029
10.9%	606	0.6%	36	10.2%	570
20.4%	1,141	0.8%	47	19.7%	1,094
4.0%	224	0.3%	15	3.7%	209
100%	<u>5,583</u>	12.2%	<u>681</u>	87.8%	<u>4,902</u>
					אגרות חוב של מוסדות פיננסיים
					אגרות חוב קונצרניות
					מניות
					סך הכל ניירות ערך

נכון ליום 30 בספטמבר 2019 כ- 76% מהתיק מסווג כאגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר, תיק זה מוצג במאזן לפי שווי הוגן, כאשר הפער בין השווי ההוגן לעלות המופחתת נזקף לקרן הון, למעט מניות שהחל מיום 1 לינואר 2019 בעקבות יישום הוראות חדשות בדבר סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים (לפרוט ראה באור 1.ג.1), הפער בין השווי ההוגן לעלות המופחתת נזקף לדוח רווח והפסד ולמעט ירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני אשר אינן נזקפות לקרן הון אלא לדוח רווח והפסד.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 נזקפו לרווח והפסד ירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני בגין אגרות חוב בסך 9 מיליון ש"ח. בתקופה המקבילה אשתקד נזקפו לרווח והפסד ירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני בגין אגרות חוב בסכום זניח ובגין מניות בסך 9 מיליון ש"ח. קרן ההון נטו ליום 30 בספטמבר 2019 הינה חיובית ועומדת על כ- 158 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס), ומורכבת מקרן הון חיובית בסך 184 מיליון ש"ח, בקיזוז קרן הון שלילית בסך 26 מיליון ש"ח. קרן ההון נטו ליום 31 בדצמבר 2018 הייתה בסכום זניח (לפני השפעת המס), והיא כללה קרן הון חיובית בסך 99 מיליון ש"ח, בקיזוז קרן הון שלילית בסך 99 מיליון ש"ח.

נכסים בגין מכשירים נגזרים הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2019 ב- 621 מיליון ש"ח, לעומת 642 מיליון ש"ח בסוף שנת 2018. התנוודתיות בנכסים בגין מכשירים נגזרים נובעת בעיקר מנגזרי ריבית ומט"ח.

הנכסים האחרים הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2019 ב- 510 מיליון ש"ח, לעומת 622 מיליון ש"ח בסוף שנת 2018.

פיקדונות הציבור הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2019 ב- 31,497 מיליון ש"ח לעומת 31,905 מיליון ש"ח לסוף שנת 2018, קיטון בשיעור של 1.3%. היתרה הממוצעת של פיקדונות הציבור בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 עמדה על 31,266 מיליון ש"ח לעומת 32,948 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 5.11%.

כתבי התחייבויות נדחים ואגרות חוב הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2019 ב- 4,519 מיליון ש"ח, לעומת 3,637 מיליון ש"ח בסוף שנת 2018.

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2019 ב- 788 מיליון ש"ח, לעומת 482 מיליון ש"ח בסוף שנת 2018. התנוודתיות בהתחייבויות בגין מכשירים נגזרים נובעת בעיקר מנגזרי ריבית ומט"ח.

ההתחייבויות האחרות הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2019 ב- 2,335 מיליון ש"ח, לעומת 2,475 מיליון ש"ח בסוף שנת 2018.

הון והלימות הון

הון הבנק הסתכם ביום 30 בספטמבר 2019 ב- 2,663 מיליון ש"ח, לעומת 2,498 מיליון ש"ח בסוף שנת 2018. הגידול בהון לעומת סוף שנת 2018 נובע מרווחי הבנק בסך 100 מיליון ש"ח, מגידול בקרן ההונית בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו בסך 119 מיליון ש"ח שקוזזו על ידי התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים בסך 54 מיליון ש"ח.

ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 31 בדצמבר 2018	
במיליוני ש"ח			
2,737	2,637	2,621	הון רובד 1 ¹
796	1,032	930	הון רובד 2 ²
3,533	3,669	3,551	סך הכל הון
נכסי סיכון			
22,939	23,606	22,187	נכסי סיכון אשראי
507	540	458	נכסי סיכון שוק
2,022	1,967	1,991	נכסי סיכון תפעולי
25,468	26,113	24,636	סך הכל נכסי סיכון
10.75%	10.10%	10.64%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
9.38%	9.35%	9.38%	יחס הון רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
13.87%	14.05%	14.41%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
12.88%	12.85%	12.88%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

1. ההבדלים בין הון רובד 1 להון הבנק כפי שמופיע במאזן הבנק נובעים מניכויים והתאמות פיקוחיות ומהוראות המעבר לבאזל 3 והשפעת התאמות בגין תוכנית פרישה מרצון. לפירוט ראה דוח על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2019.
2. הון רובד 2 מורכב ממכשירי הון שהונפקו והוכרו לצורך בסיס ההון ומיתרת הפרשה הקבוצתית.

הלימות ההון של תאגיד בנקאי הינה מרכיב מרכזי בהערכת יציבותו של התאגיד. הלימות ההון נבחנת באמצעות היחס שבין בסיס ההון לבין הסכום המשוקלל של רכיבי הסיכון בעסקי הבנק, כהגדרתם בהוראות באזל. הוראות באזל 3 יושמו במסגרת תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 כפי שעודכנו מעת לעת (להלן: "הוראות באזל 3"). הוראות באזל 3 שמה דגש על ניהול הסיכונים תוך קישור בין פרופיל הסיכונים של הבנק ואיכות ניהולם לבין הקצאת ההון הנדרשת. מטרת ההוראות היא להביא לחיזוק עמידותה של המערכת הבנקאית בעתות משבר. הוראה זו מציבה סטנדרטים מחמירים יותר להשגת הלימות ההון וכן דרישות חדשות בתחום הנזילות, בתחומי הרכב החשיפות וההון הנדרש בגינם, הרחבת השיטות לניהול הסיכונים ועוד.

מכשירים הנכללים בבסיס ההון – להלן הרכב מכשירי ההון המרכיבים את בסיס ההון של הבנק:

- מכשירי הון הכשירים להיכלל בבסיס ההון על פי הוראות המעבר – התקרה הקובעת להכללת כתבי התחייבות נדחים בבסיס ההון הינה 1,508 מיליון ש"ח (סך כתבי התחייבות הנדחים שהוכרו להון ביום 31 בדצמבר 2013 על פי הוראות באזל 2). התקרה בשנת 2019 (בשיעור של 30%) עומדת על סך של 452 מיליון ש"ח. יתרת מכשירי ההון שהוכרו נכון ליום 30 בספטמבר 2019 עומדת על 23 מיליון ש"ח.
 - מכשירי הון הכשירים להיכלל בבסיס ההון על פי הוראות באזל 3 – בחודש ספטמבר 2016 הונפקו על ידי הבנק כתבי התחייבויות נדחים בסכום של 222 מיליון ש"ח ובחודש ספטמבר 2017 הונפקו על ידי הבנק כתבי התחייבות נדחים נוספים בסך 290 מיליון ש"ח. יתרת מכשירי הון אלו נכון ליום 30 בספטמבר 2019 עומדת על 525 מיליון ש"ח.
- מכשירים אלו נכללו בהון רובד 2 של הבנק בסכום של 548 מיליון ש"ח (בנוסף להפרשות קבוצתיות בסך 248 מיליון ש"ח). גילויים נוספים בדבר המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחיים שהונפקו – ראה דוח על הסיכונים מפורט באתר האינטרנט של הבנק <https://www.unionbank.co.il/1381-he/unionbank.aspx>.

ביום 29 בנובמבר, 2018 אישר דירקטוריון הבנק עקרונות לתכנית פעולה להתייעלות שמטרותיה, הינן בין היתר, להגדיל את יחסי ההון של הבנק, כך שבמהלך שנת 2019 יעמוד יחס הלימות ההון רובד 1 של הבנק על 10.3%, תוך שמירת יציבות הרווחיות והתשואה. התכנית כוללת, בין היתר, שינויים תפעוליים ומבניים מסויימים בסניפים ויחידות של הבנק וכן הפסקת פעילות הבנק בתחום הייעוץ הפנסיוני אשר אינה מהווה חלק מליבת פעילות הבנק יצוין כי חלק משמעותי מרכיבי תוכנית ההתייעלות כבר בוצעו, לרבות הפסקת פעילות הבנק בתחום הייעוץ הפנסיוני.

בנוסף, ביום 31 בדצמבר 2018 אישר דירקטוריון הבנק תכנית פרישה מרצון של כ- 70 עובדים כחלק מתהליכי ההתייעלות שנוקט הבנק, במסגרתה אמורים לפרוש כ- 70 עובדים מהבנק, 40 עובדים בשנת 2019 והיתר בשנת 2020 (נכון למועד פרסום הדוחות פרשו 34 עובדים ועד לסוף שנת 2019 צפויים לפרוש 20 עובדים נוספים). לתוכנית פרישה זו צפויה השפעה חיובית על רווחיות הבנק בשנים הבאות. תוכנית הפרישה מרצון גובשה בהמשך למכתב הפיקוח על הבנקים שפורסם ביום 12 בינואר, 2016 שעניינו "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל", שתוקפו הוארך במסגרת מכתב המפקחת על הבנקים מיום 16 בספטמבר, 2018. ביום ה- 17 בינואר, 2019 התקבל אישור המפקחת על הבנקים להקלה לפיה יוכל הבנק לפרוס את השפעת עלויות התוכנית לעניין חישוב הלימות ההון על פני 5 שנים, ראה באור 8 לתמצית הדוחות הכספיים.

האמור לעיל והנובע ממנו, לרבות עצם מימוש רכיבי התכנית במלואם כמו גם הערכות לגבי יחסי הלימות ההון הצפויים (ככל שימושו עקרונות תכנית ההתייעלות) מהווים מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, כאשר אין כל ודאות כי יתרחש בפועל, או כי תוצאת התוכנית תהיינה לפי הערכת הבנק, לרבות בשל אי קבלת אישור האורגנים המוסמכים של הבנק או של צד שלישי ו/או גורמים ונסיבות שאינם בשליטת הבנק ו/או בשל גורמי סיכון להם חשוף הבנק ו/או בשל מכשולים אחרים בהוצאתם לפועל של רכיבי התכנית או איזה מהם, כגון שינויים בתנאי השוק והסביבה, שינויים רגולטורים.

בנוסף, מידע צופה פני עתיד מבוסס על תכניות העבודה של הבנק בכל הקשור לעמידה בדרישות ולשיפור יחס הלימות ההון והרכבו, לרבות הקטנת רכיבי סיכון או הגדלת הון עצמי רובד 1 באמצעות צבירת רווחים ו/או הנפקת הון רובד 2. המידע עשוי שלא להתממש, כולו או חלקו, או להתממש באופן שונה מהותית מהצפוי, כתלות בעיקר בגורמים אלה: שינויים רגולטורים שיחולו (ככל שיחולו) בנושא דרישות יחס ההון בו על הבנק לעמוד, פגיעה ברווחיות הבנק ומידת ההצלחה של הבנק לגייס הון באמצעות ביצוע הנפקות. לפרטים נוספים בעניין תוכנית ההתייעלות ראה פרק "התפתחויות ושינויים מהותיים בבנק" בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2018.

ביום 27 במרס, 2019 רכש הבנק פוליסת ביטוח בגין חשיפות אשראי לערבויות שהבנק הוציא /יוציא בהתאם לחוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), התשל"ה-1974 ולהתחייבויות להוצאת ערבויות כאמור ולערבויות ביצוע, הכל בקשר לפרויקטים אשר נחתמו ו/או יחתמו לגביהם הסכמים לליווי פיננסי עם הבנק מעת לעת (להן ביחד: "הערבויות"). הביטוח נעשה באמצעות חברת בת בבעלות מלאה של הבנק (CAPTIVE) שהוקמה בחו"ל, ונרכש ממבטחי משנה בינלאומיים בעלי דירוג בינלאומי גבוה ומבטח את הבנק למקרה בו ידרש הבנק לשלם בשל חילוט הערבויות, הכל בהתאם לתנאי הפוליסה. הביטוח ניכנס לתוקפו ביום 31 במרס 2019. רכישת הביטוח נועדה, בעיקרה, להפחית את ההון המרותק בגין סיכון האשראי הנובע מהנפקת הערבויות תוך שימוש בפוליסה כ"מפחיתת סיכון אשראי", בהתאם לתנאים שנקבעו בהוראות הפיקוח על הבנקים. נכון ליום 30 בספטמבר 2019 החלק המבטח מהערבויות היה בהיקף של כ- 1.9 מיליארד ש"ח. רכישת הביטוח הביאה לגידול של כ- 0.2 נקודות אחוז ביחס הלימות ההון רובד 1 של הבנק.

כמו כן, ראה פרק "התפתחויות ושינויים מהותיים בבנק" בדוח דירקטוריון והנהלה לעניין השלכות הודעת בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק, בעניין כוונתם לפעול למכירת החזקותיהם בבנק, והודעתם לבנק מיום 27 בנובמבר 2017 על ההתקשרות עם בנק מזרחי בעניין זה. כן ראה דיווח מידי של הבנק מיום 30 במאי, 2018 (אסמכתא מס': 053494-01-2018) המובא על דרך הפניה, בדבר החלטת מ"מ הממונה על התחרות מיום 30 במאי, 2018 להתנגד לאישור המיזוג בין הבנק לבין בנק מזרחי וכן הודעה מטעם בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק מיום 25 ביוני, 2018 והודעתם מיום 5 באוגוסט, 2018 לפיה התקשרו עם בנק מזרחי בתוספת להסכם שנחתם ביניהם ביום 27 בנובמבר, 2017 הכוללת תיקונים להסכם המקורי הנ"ל והוראות שיחולו על הצדדים להסכם המקורי בקשר עם הגשת ערר על החלטת מ"מ הממונה על התחרות. בנוסף, ראה החלטת דירקטוריון הבנק מיום 6 באוגוסט, 2018 בעקבותיה הצטרף הבנק לערר של בעלי השליטה ובנק מזרחי על החלטת מ"מ הממונה על התחרות לדחות את בקשת המיזוג בין הבנק לבנק מזרחי וכן דיווח מידי של הבנק מיום 9 ביולי, 2019 (אסמכתא מס': 058989-01-2019) בדבר הודעה מטעם בעלי המניות המחזיקים לפיה בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק ובנק מזרחי התקשרו ביום 8 ביולי, 2019 בתוספת שניה להסכם שנחתם ביניהם ביום 27 בנובמבר, 2017 במסגרתה, בין היתר, הוארך המועד להתקיימותם של התנאים המוקדמים לפרסום הצעת רכש הקבועים בהסכם ביניהם וכן בעניין זה ראה דיווח מידי מיום 25 בנובמבר, 2019 (אסמכתא מס': 101826-01-2019).

יחס המינוף

יחס המינוף הינו יחס פשוט שאינו מבוסס סיכון, שמשלים את המדידה מבוססת הסיכון, במטרה למנוע מינוף יתר. ההוראה קובעת כי אין לרדת מיחס מינוף של 5% על בסיס מאוחד.

להלן דיווח על יחס המינוף על בסיס נתוני מאוחד¹:

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2019	
			במיליוני ש"ח
2,621	2,637	2,737	הון רובד 1
44,157	45,341	44,329	סך החשיפות
5.94%	5.82%	6.17%	יחס המינוף
5.00%	5.00%	5.00%	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

1. מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 218 בדבר יחס מינוף.

לפירוט נוסף בדבר נכסי הסיכון ושינויים מהותיים בהון ראה באור 8 לתמצית הדוחות הכספיים ודוח מפורט על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק <https://www.unionbank.co.il/1381-he/unionbank.aspx>.

תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות

מתבצע בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים.

בסעיף זה יובאו נתונים כמותיים עיקריים אודות כל מגזר וההתפתחויות העיקריות שחלו במגזר. פרטים נוספים אודות כל מגזר יובאו בפרק "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

פעילות הבנק מתמקדת במגזרי פעילות כמפורט להלן:

- משקי בית – אנשים פרטיים (כולל הלוואות לדיור), למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
- בנקאות פרטית – אנשים פרטיים המנהלים תיק נכסים פיננסיים (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) מעל 3 מיליון ש"ח.
- עסקים זעירים וקטנים – עסקים בעלי מחזורי פעילות עד 50 מיליון ש"ח.
- עסקים בינוניים – עסקים בעלי מחזורי פעילות מעל 50 מיליון ש"ח ומתחת ל- 250 מיליון ש"ח.
- עסקים גדולים – עסקים בעלי מחזורי פעילות מעל 250 מיליון ש"ח.
- גופים מוסדיים – קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח, חברי בורסה, מנהלי כספי לקוחות.
- ניהול פיננסי – כולל את פעילות המסחר (נוסטרו), ניהול נכסים, התחייבויות והשקעות ריאליות.
- מגזר אחר – לרבות פעילויות שהופסקו ופעילויות שלא ניתן לשייכן למגזרים האחרים.

לפרטים אודות הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים ראה באור 12 לתמצית הדוחות הכספיים.

להלן תמצית התפתחות הרווח הנקי (הפסד) לפי מגזרי פעילות:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		מגזר
2018	2019	2018	2019	
במיליוני ש"ח				
(14)	15	(7)	4	משקי בית (כולל בנקאות פרטית)
46	56	6	21	עסקים זעירים וקטנים
14	11	1	1	עסקים בינוניים
(23)	(6)	(13)	(1)	עסקים גדולים
10	10	3	5	גופים מוסדיים
49	14	18	(1)	ניהול פיננסי
24	-	24	-	אחר
106	100	32	29	סך הכל

בתשעת החודשים הראשונים של השנה נרשם רווח בסך 15 מיליון ש"ח, לעומת הפסד בסך 14 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכנסות המגזר הסתכמו ב-371 מיליון ש"ח לעומת 355 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-5%. ההכנסות מריבית נטו הסתכמו ב-279 מיליון ש"ח לעומת 263 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-6%, הנובע בעיקרו מעליה בהכנסות מאשראי, כתוצאה מעליה במרווחים ומהיקף האשראי במגזר וזאת בהתאמה לתוכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק. ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ב-92 מיליון ש"ח, דומה לתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות הסתכמו ב-316 מיליון ש"ח לעומת 313 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאה בגין הפסדי אשראי הסתכמה ב-34 מיליון ש"ח לעומת הוצאה בסך 66 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, כאשר מרבית השינוי נובע מקיטון בהפרשה פרטנית.

הלוואות לדיור

בתשעת החודשים של השנה נרשם רווח בסך של 2 מיליון ש"ח, לעומת הפסד בסך של 3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך ההכנסות מתחום הלוואות לדיור הסתכמו ב-76 מיליון ש"ח לעומת 71 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-7%.

ההכנסות מריבית נטו הסתכמו ב-69 מיליון ש"ח לעומת 65 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-6%, הנובע בעיקרו מעליה בהכנסות מאשראי, כתוצאה מעליה במרווחים ומהיקף האשראי הניתן בתחום זה. ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ב-7 מיליון ש"ח, לעומת 6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות הסתכמו ב-76 מיליון ש"ח לעומת 71 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-7%, בעיקר מהעמסת הוצאות עקיפות וזאת כתוצאה מעליית תיק המשכנתאות ביחס לסך כל תיק האשראי בבנק. הכנסה בגין הפסדי אשראי הסתכמה ב-3 מיליון ש"ח כאשר בתקופה המקבילה אשתקד נרשמה הוצאה בסך 4 מיליון ש"ח.

יתרת האשראי המאזני הלוואות לדיור הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2019 בכ-9.8 מיליארד ש"ח (לרבות משכנתאות לקבוצות רכישה הנכללות במשקי בית אחר), לעומת יתרה בסך 9.3 מיליארד ש"ח ביום 30 בספטמבר 2018.

להלן מידע על הלוואות חדשות שבוצעו לרכישת דירת מגורים בביטחון משכנתא והיקפי מיחזור הלוואות :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2018	2018	
			במיליוני ש"ח
1,370	1,079	1,372	כספי הבנק
8	5	11	כספי האוצר
2	*2	1	הלוואות עומדות
1,380	1,086	1,384	סך הכל הלוואות חדשות
155	135	122	הלוואות שמוחזרו
1,535	1,221	1,506	סך הכל הלוואות שבוצעו

* סך מוגדש

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר משקי בית ובנקאות פרטית:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר							
2018				2019			
אנשים פרטיים- משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל - מאוחד							
סך הכל	בנקאות פרטית	משקי בית		סך הכל	בנקאות פרטית	משקי בית	
		אחר	הלוואות לדיור			אחר	הלוואות לדיור
במיליוני ש"ח							
87	7	57	23	94	7	63	24
31	4	25	2	32	4	26	2
118	11	82	25	126	11	89	26
26	-	25	1	15	-	13	2
103	3	77	23	107	2	80	25
(11)	8	(20)	1	4	9	(4)	(1)
(4)	3	(7)	-	-	2	(2)	-
(7)	5	(13)	1	4	7	(2)	(1)
13,793	38	4,400	9,355	14,775	34	4,909	9,832
13,793	38	4,400	9,355	14,775	34	4,909	9,832
17,782	3,751	13,402	629	18,291	3,511	13,934	846
16,581	3,738	12,843	-	16,699	3,493	13,206	-
8,855	95	4,119	4,641	9,698	106	4,441	5,151

הכנסות ריבית, נטו
הכנסות שאינן מריבית
סך הכנסות

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
סך הוצאות תפעוליות ואחרות

רווח (הפסד) לפני מיסים
הפרשה למיסים על הרווח
רווח נקי (הפסד)

יתרה ממוצעת של נכסים¹
מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור¹
יתרה ממוצעת של התחייבויות¹
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור¹
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון^{2,1}

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר							
2018				2019			
אנשים פרטיים- משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל - מאוחד							
סך הכל	בנקאות פרטית	משקי בית		סך הכל	בנקאות פרטית	משקי בית	
		אחר	הלוואות לדיור			אחר	הלוואות לדיור
במיליוני ש"ח							
263	22	176	65	279	21	189	69
92	11	75	6	92	12	73	7
355	33	251	71	371	33	262	76
66	-	62	4	34	-	37	(3)
313	8	234	71	316	8	232	76
(24)	25	(45)	(4)	21	25	(7)	3
(10)	8	(17)	(1)	6	8	(3)	1
(14)	17	(28)	(3)	15	17	(4)	2
13,629	39	4,344	9,246	14,090	40	4,431	9,619
13,629	39	4,344	9,246	14,090	40	4,431	9,619
17,694	3,895	13,175	624	18,135	3,601	13,759	775
16,502	3,882	12,620	-	16,682	3,585	13,097	-
8,894	95	4,145	4,654	9,422	104	4,290	5,028

הכנסות ריבית, נטו
הכנסות שאינן מריבית
סך הכנסות

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
סך הוצאות תפעוליות ואחרות

רווח (הפסד) לפני מיסים
הפרשה למיסים על הרווח
רווח נקי (הפסד)

יתרה ממוצעת של נכסים¹
מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור¹
יתרה ממוצעת של התחייבויות¹
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור¹
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון^{2,1}

1. יתרה ממוצעת תחושב על בסיס יתרות לוסף רבעון, למעט יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ופיקדונות הציבור המחושבת על בסיס ממוצע יומי.
2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

בתשעת החודשים הראשונים של השנה נרשם רווח נקי בסך 61 מיליון ש"ח לעומת רווח נקי בסך 37 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכנסות המגזר הסתכמו ב- 332 מיליון ש"ח, לעומת הכנסות של 355 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות מריבית נטו הסתכמו ב- 232 מיליון ש"ח לעומת סך של 240 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ב- 100 מיליון ש"ח לעומת 115 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בהכנסות נובעת בעיקרה משינוי בתמהיל האשראי במגזרים אלה.

הוצאות המגזר הסתכמו ב- 246 מיליון ש"ח לעומת הוצאה בסך 262 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בתשעת החודשים הראשונים של השנה נרשמה הכנסה בסך 9 מיליון ש"ח בגין הפסדי אשראי נטו וזאת לעומת הוצאה בסך 36 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נבע מירידה בהפרשה פרטנית אשר קוזזה בחלקה על ידי גידול בהפרשה קבוצתית.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר עסקים זעירים, קטנים, בינוניים וגדולים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר								
2018				2019				
עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל - מאוחד								
סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	
במיליוני ש"ח								
80	20	20	40	76	21	16	39	הכנסות ריבית, נטו
32	7	8	17	33	6	7	20	הכנסות שאינן מריבית
112	27	28	57	109	27	23	59	סך הכנסות
33	15	7	11	(9)	(5)	2	(6)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
86	33	20	33	84	33	19	32	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
(7)	(21)	1	13	34	(1)	2	33	רווח (הפסד) לפני מיסים
(1)	(8)	-	7	13	-	1	12	הפרשה למיסים על הרווח
(6)	(13)	1	6	21	(1)	1	21	רווח נקי (הפסד)
11,455	4,123	2,634	4,698	11,733	4,291	2,203	5,239	יתרה ממוצעת של נכסים ¹
11,242	3,910	2,634	4,698	11,413	3,971	2,203	5,239	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ¹
13,896	6,365	2,607	4,924	14,043	6,336	2,729	4,978	יתרה ממוצעת של התחייבויות ¹
12,053	5,701	2,133	4,219	11,952	5,515	2,269	4,168	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ¹
13,597	4,896	3,499	5,202	12,741	5,000	2,804	4,937	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{2,1}

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר								
2018				2019				
עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל - מאוחד								
סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	
במיליוני ש"ח								
240	64	57	119	232	64	47	121	הכנסות ריבית, נטו
115	26	27	62	100	21	20	59	הכנסות שאינן מריבית
355	90	84	181	332	85	67	180	סך הכנסות
36	23	3	10	(9)	(3)	(3)	(3)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
262	102	61	99	246	97	53	96	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
57	(35)	20	72	95	(9)	17	87	רווח (הפסד) לפני מיסים
20	(12)	6	26	34	(3)	6	31	הפרשה למיסים על הרווח
37	(23)	14	46	61	(6)	11	56	רווח נקי (הפסד)
11,601	4,189	2,598	4,814	11,495	3,979	2,293	5,223	יתרה ממוצעת של נכסים ¹
11,410	3,998	2,598	4,814	11,258	3,742	2,293	5,223	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ¹
14,160	6,673	2,692	4,795	13,416	5,758	2,717	4,941	יתרה ממוצעת של התחייבויות ¹
12,319	5,981	2,230	4,108	11,496	5,012	2,289	4,195	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ¹
13,743	5,167	3,454	5,122	12,451	4,836	2,776	4,839	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{2,1}

1. יתרה ממוצעת תחושב על בסיס יתרות לסוף רבעון, למעט יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ופקדונות הציבור המחושבת על בסיס ממוצע יומי.
 2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

מגזר מוסדיים

בתשעת החודשים הראשונים של השנה נרשם רווח נקי בסך 10 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכנסות המגזר הסתכמו ב- 25 מיליון ש"ח, לעומת 24 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות מריבית נטו הסתכמו ב- 13 מיליון ש"ח, לעומת 15 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ב- 12 מיליון ש"ח, לעומת 9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הוצאות המגזר הסתכמו ב- 9 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. בתקופה הנוכחית, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד, נרשמה הוצאה זניחה בגין הפרשה להפסדי אשראי.

מגזר ניהול פיננסי

בתשעת החודשים הראשונים של השנה נרשם רווח נקי בסך 14 מיליון ש"ח, לעומת רווח נקי בסך 49 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

מגזר זה מרכז את כלל ניהול הנכסים וההתחייבויות בבנק בשקלים ובמט"ח. המגזר כולל את פעילות הבנק עבור עצמו בניירות ערך (בתיק הזמין למכירה ובתיק למסחר) ובמכשירים פיננסיים נגזרים, לרבות פוזיציות מטבע וריבית. כמו כן, מועמסות על מגזר זה עלויות הנובעות מהצורך בשמירה על רמת נזילות עסקית ורמת פיזור נאותה של מפקידים, הבאות לידי ביטוי, בין היתר, בפער במחירי המעבר בין אשראים ופקדונות.

הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב- 38 מיליון ש"ח, לעומת 61 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. כאשר עיקר הירידה נובעת משיעור עליית המדד שהיה גבוה יותר בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסה שאינה מריבית הסתכמה בכ- 53 מיליון ש"ח, לעומת הכנסה בסך 78 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, כאשר הירידה נובעת בעיקר מפעילות בנגזרים והפרשי שער. היקף תיק ניירות הערך הממוצע לתקופה הסתכם ב- 5.7 מיליארד ש"ח לעומת 6.9 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סכומים שלא הוקצו והתאמות

המגזר כולל פעילויות אשר לא ניתן לשייכן באופן ספציפי למגזרים. בתקופה מקבילה אשתקד נרשם רווח לפני מס בסך 25.6 מיליון ש"ח ממכירת מניות הבנק בחברת הבורסה לניירות ערך בתל אביב.

חברות מוחזקות עיקריות

- חלקו של הבנק ברווח הנקי של חברות מוחזקות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם בסך של כ- 24 מיליון ש"ח, לעומת כ- 14 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
- ביום 28 בפברואר, 2019 הוקמה חברת Union Insurance Limited, המוחזקת באחזקה מלאה בשיעור 100% על ידי הבנק.
- ביום 18 במרס, 2019 הודיעה רשות ניירות ערך על החלטתה להאריך את התקופה להצעת ניירות ערך על פי תשקיף מדף של אגוד הנפקות עד ליום 23 בינואר, 2020.
- ביום 31 במרס, 2019 פרסמה אגוד הנפקות דוח הצעת מדף, לקראת הנפקת אגרות חוב מסדרה חדשה (סדרה יא'), על פי תשקיף מדף של החברה שפורסם ביום 24 בינואר, 2017, אשר תוקפו הוארך עד ליום 23 בינואר, 2020 (להלן: "תשקיף המדף").
- ביום 2 באפריל, 2019 הנפיקה אגוד הנפקות 403.17 מיליון ש"ח ערך נקוב אגרות חוב (סדרה יא'), במסגרת דוח הצעת מדף מיום 31 במרס, 2019, שפורסם על פי תשקיף המדף, אשר תוקפו הוארך עד ליום 23 בינואר, 2020. אגרות החוב נושאות ריבית שנתית בשיעור קבוע של 1%. הריבית בגין אגרות החוב תשולם פעם בשנה ביום 2 באפריל של כל אחת מהשנים 2020 עד 2024 (כולל), באופן שהתשלום הראשון של הריבית ישולם ביום 2 באפריל, 2020 והתשלום האחרון ישולם ביחד עם תשלום הקרן ביום 2 באפריל, 2024, בעד תקופת הריבית שהסתיימה ביום האחרון שלפני מועד התשלום. התמורה המיידית (ברוטו) שהתקבלה על ידי אגוד הנפקות במסגרת ההנפקה הסתכמה בסך 418.9 מיליון ש"ח.

- ביום 3 בספטמבר, 2019 פרסמה אגוד הנפקות דוח הצעת מדף, לקראת הנפקת אגרות חוב מסדרה חדשה (סדרה יב'), על פי תשקיף המדף.
- ביום 5 בספטמבר, 2019 הנפיקה אגוד הנפקות 766.43 מיליון ש"ח ערך נקוב אגרות חוב (סדרה יב'), במסגרת דוח הצעת מדף מיום 3 בספטמבר, 2019, שפורסם על-פי תשקיף המדף.
אגרות החוב נושאות ריבית שנתית שנקבעה במכרז בשיעור של 1.09%. הריבית בגין אגרות החוב תשולם פעם בשנה ביום 5 בספטמבר של כל אחת מהשנים 2020 עד 2024 (כולל), באופן שהתשלום הראשון של הריבית ישולם ביום 5 בספטמבר, 2020 והתשלום האחרון ישולם ביחד עם תשלום הקרן ביום 5 בספטמבר, 2024, בעד תקופת הריבית שהסתיימה ביום האחרון שלפני מועד התשלום. אגרות החוב (סדרה יב') לא תהיינה צמודות (קרן וריבית) לבסיס הצמדה כלשהו. התמורה המיידית (ברוטו) שנתקבלה על-ידי החברה במסגרת ההנפקה הסתכמה בסך של 766.43 מיליון ש"ח.

תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

פעילותו העסקית של הבנק כרוכה בסיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכונים נזילות, סיכונים תפעוליים ובכללם סיכונים משפטיים, סיכונים ציות וכן סיכונים מוניטין וסיכונים אסטרטגיים.

מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מכוונת לעמידה ביעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו, כל אלו, תוך הטמעת תרבות ניהול הסיכונים ובקרתם. מדיניות ניהול הסיכונים מסייעת לבנק לממש את יעדיו אלה, תוך הגדרת סוגי הסיכונים והיקפם, ועמידה בתאבון וסיבולת הסיכון שנקבעו על ידי הדירקטוריון. לצורך זה מופעלים מערכות דיווח ומנגנוני פיקוח ובקרה מתאימים. למידע מפורט של הסיכונים ואופן ניהולם ראה דוח מפורט על הסיכונים לשנת 2018 ודוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

ממשל תאגידי

תהליכי ניהול הסיכונים והלימות ההון בבנק מוסדרים ומפוקחים באמצעות הדירקטוריון וועדותיו, מנכ"לית הבנק והנהלה, ועדות הנהלה, האגפים העסקיים יוצרי הסיכון, אגף בקורות וניהול סיכונים, אגף כספים, האגף ליעוץ משפטי, אגף משאבים והביקורת הפנימית. שינויים שחלו לעומת המתואר בדוח השנתי לשנת 2018 בעניין חברי הנהלה ונושאי משרה, ראה פרק ממשל תאגידי וביקורת בדוח "ממשל תאגידי", ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם" לעניין אופן יישום הממשל התאגידי בבנק, לא חל שינוי מהותי נוסף לעומת המתואר בדוח השנתי של הבנק לשנת 2018.

תרחישי קיצון

הבנק משתמש בתרחישי קיצון צופי פני עתיד ככלי משלים לגישות ניהול סיכונים המבוססות על מודלים כמותיים מורכבים. בהתאם להנחיות בקשר לתהליך ה-ICAAP, על הבנק לבצע תרחישים נאותים ומידתיים, בהתאמה לגודל הבנק ומורכבותו, ביחס לכל סיכון אשר זוהה כסיכון מהותי. לצורך כך הבנק מבצע הערכה של מכלול הסיכונים ומפעיל תרחישי קיצון על הסיכונים המהותיים ובכללם קווי העסקים של הבנק.

לעניין תרחישי הקיצון אותם מפעיל הבנק, ראה גם תיאור בדוח השנתי של הבנק לשנת 2018. למידע כמותי ואיכותי מפורט ראה דוח מפורט על הסיכונים לשנת 2018 ודוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

סיכונים אשראי

סיכון האשראי הינו סיכון לגרימת הפסד לבנק כתוצאה מחדלות פירעון או ירידה בכושר הפירעון של צד נגדי של הבנק לעסקה, תוך אי עמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו, והינו הסיכון המשמעותי ביותר אליו נחשף הבנק במסגרת פעילותו בעיקר מבחינת היקפו ביחס לסיכונים אחרים.

סיכון איכות תיק האשראי

החל מיום 31 במרס 2019 נכנס לתוקף ביטוח שרכש הבנק להפחתת סיכון האשראי של ערבויות ומסגרות בלתי מנוצלות של פרויקטים אשר נחתמו ו/או יחתמו לגביהם הסכמים לליווי פיננסי. לפרטים נוספים ראה פרק סקירת נכסי סיכון משוקללים בדוח על הסיכונים למחצית הראשונה של שנת 2019. לעניין מסגרת העבודה לניהול סיכון האשראי בבנק, לא חל שינוי מהותי לעומת המתואר בדוח השנתי של הבנק לשנת 2018. כמו כן, למידע נוסף בנושא ניהול סיכונים האשראי ראה דוח מפורט על הסיכונים לשנת 2018 ודוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>

ניתוח איכות הסיכון וסיכון אשראי בעייתי¹:

יתרה ליום		
31 בדצמבר 2018	30 בספטמבר 2018	30 בספטמבר 2019
במיליוני ש"ח		
507	542	392
118	117	104
625	659	496

סיכון אשראי מסחרי בעייתי
סיכון אשראי בעייתי בגין אנשים פרטיים²
סך סיכון אשראי בעייתי

ליום 31 בדצמבר 2018			ליום 30 בספטמבר 2018			ליום 30 בספטמבר 2019		
סך הכל	חץ מאזני	מאזני	סך הכל	חץ מאזני	מאזני	סך הכל	חץ מאזני	מאזני
במיליוני ש"ח								
388	32	356	374	33	341	327	39	288
100	17	83	158	31	127	78	6	72
137	46	91	127	28	99	91	20	71
625	95	530	659	92	567	496	65	431

סיכון אשראי פגום
סיכון אשראי נחות
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
סך הכל

מזה:
חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר³
נכסים שאינם מבצעים⁴

- הנתונים מוצגים לאחר ניכוי יתרת מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי יתרת ההפרשה בגין הפסדי אשראי ולא כוללים ניכוי ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- מזה ליום 30 בספטמבר 2019 חובות בסך 11 מיליון ש"ח מסווגים בהשגחה מיוחדת בפיגור של 60 ימים או יותר.
- לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק פיגור ובגין הלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק פיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- חובות פגומים שאינם צוברים ריבית, לרבות אג"ח שאינו צובר ריבית.

תנועה בחובות הפגומים בגין אשראי לציבור**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019		
סך הכל	פרטי***	מסחרי***	סך הכל	פרטי	מסחרי
291	14	277	285	19	266
147	19	128	41	13	28
(6)	(2)	(4)	(4)	(1)	(3)
(68)	(3)	(65)	(24)	(3)	(21)
(80)	(9)	(71)	(72)	(11)	(61)
1	-	1	-	-	-
285	19	266	226	17	209
81	8	73	99	12	87
66	11	55	33	9	24
-	-	-	(2)	-	(2)
(8)	(2)	(6)	(8)	(3)	(5)
(40)	(5)	(35)	(17)	(3)	(14)
99	12	87	105	15	90

יתרת חובות פגומים לתחילת התקופה
חובות שסווגו פגומים במהלך התקופה
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום
חובות פגומים שנמחקו
חובות פגומים שנפרעו
אחר

יתרת חובות פגומים לסוף התקופה

*מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת התקופה
ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום בשל ארגון מחדש עוקב
חובות בארגון מחדש שנמחקו
חובות בארגון מחדש שנפרעו

יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף תקופה

** מאזני, לא כולל אגרות חוב פגומות.
*** סווג מחדש.

מדדי סיכון:

31 בדצמבר 2018	30 בספטמבר 2018	30 בספטמבר 2019	
1.2%	1.1%	0.9%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת האשראי לציבור
0.3%	0.3%	0.2%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.00%	1.15%	0.93%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
89.8%	103.9%	109.3%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום
70.7%	81.6%	84.9%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום בתוספת יתרת אשראי לציבור אשר בפיגור של 90 ימים או יותר
1.8%	1.8%	1.4%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
0.5%	0.5%	0.1%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור
0.5%	0.3%	0.2%	שיעור המחיקות החשבונאיות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור הממוצעת
44.1%	29.8%	23.3%	שיעור המחיקות החשבונאיות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

סיכון ריכוזיות תיק האשראי

סיכון ריכוזיות הינו אחד מסוגי הסיכון העומדים בפני תאגיד בנקאי בפעילותו העסקית. בניגוד לרכיבי הסיכון האחרים המוגדרים בדרך כלל ברמת עסקה בודדת, או ברמת צד נגדי יחיד, החשיפה לסיכון הריכוזיות נובעת מהרכב תיק נכסי הסיכון של הבנק או מהרכב החשיפות שלו. במסגרת ניהול הסיכון מתייחס הבנק למדדי הריכוזיות הבאים: ריכוזיות לוויים, ריכוזיות ענפית, ריכוזיות גיאוגרפית, ריכוזיות ביטחונות וריכוזיות מוצרים. למידע נוסף על ניהול סיכון ריכוזיות האשראי ראה דוח מפורט על הסיכונים לשנת 2018 ודוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

סיכון אשראי לפי ענפי משק – מאוחד

ליום 30 בספטמבר 2019

הפסדי אשראי ²							
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו ⁷	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁴	מזה: דירוג ביצוע אשראי ³	סיכון אשראי כולל ¹	
							במיליוני ש"ח
46	(12)	-	136	180	2,699	2,879	פעילות לווים בישראל:
32	(1)	(7)	52	66	4,770	4,836	תעשייה
11	2	(1)	26	32	1,393	1,425	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁵
13	(1)	(1)	28	35	3,126	3,161	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
25	-	3	38	40	3,214	3,254	מסחר
16	-	(3)	12	21	3,481	3,502	שרותים פיננסיים
143	(12)	(9)	292	374	18,683	19,057	ענפים אחרים
40	(5)	(3)	1	44	10,437	10,481	סך הכל מסחרי
101	(25)	37	16	60	6,566	6,626	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
284	(42)	25	309	478	35,686	36,164	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	376	376	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	4,309	4,309	בנקים בישראל ⁶
284	(42)	25	309	478	40,371	40,849	ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	272	290	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	18	18	1,290	1,290	פעילות לווים בחו"ל:
-	-	-	-	-	126	126	סך הכל ציבור
-	-	-	18	18	1,688	1,706	בנקים בחו"ל
284	(42)	25	327	496	42,059	42,555	ממשלות חו"ל
							סך הכל פעילות בחו"ל
							סך הכל

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים, כולל: חובות* - 27,181 מיליון ש"ח, אגרות חוב - 6,079 מיליון ש"ח, ניירות ערך שנשאלו - 60 מיליון ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 621 מיליון ש"ח, סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים - 8,614 מיליון ש"ח.
- * אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו.
2. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזני (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
3. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
4. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
5. כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה. בגין סיכון אשראי מאזני בסך 24 מיליון ש"ח ובגין סיכון אשראי חוץ מאזני בסך 16 מיליון ש"ח.
6. לא כולל פקדונות בבנק ישראל.
7. קיטון (גידול) במחיקות נטו (שינוי ביתרת מחיקות בנטרול גביות ומחילות במהלך התקופה).

סיכון אשראי לפי ענפי משק – מאוחד (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2018

הפסדי אשראי ²		מזה: סיכון אשראי פגום**	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁴	מזה: דירוג ביצוע אשראי ³	סיכון אשראי כולל ¹
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו ⁷				
יתרת הפרשה להפסדי אשראי					
86	-	15	208	267	3,555
42	(11)	10	53	76	5,348
11	(3)	3	23	29	1,682
18	(6)	12	29	39	3,353
25	-	(3)	8	48	2,911
21	-	(1)	29	76	2,976
203	(20)	36	350	535	19,414
46	-	4	6	60	9,502
87	(43)	62	11	57	6,063
336	(63)	102	367	652	34,979
-	-	-	-	-	502
-	-	-	-	-	4,451
336	(63)	102	367	652	39,932
-	-	-	7	7	240
-	-	-	-	-	688
-	-	-	-	-	250
-	-	-	7	7	1,178
336	(63)	102	374	659	41,110

פעילות לווים בישראל:

תעשייה
 בינוי ונדל"ן - בינוי⁵
 בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
 מסחר
 שרותים פיננסיים
 ענפים אחרים
סך הכל מסחרי
 אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
 אנשים פרטיים - אחר
**סך הכל ציבור - פעילות
 בישראל**
 בנקים בישראל⁶
 ממשלת ישראל
סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל:
סך הכל ציבור
 בנקים בחו"ל
 ממשלות חו"ל
סך הכל פעילות בחו"ל
סך הכל

** סווג מחדש

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים, כולל: חובות* - 25,717 מיליון ש"ח, אגרות חוב - 5,920 מיליון ש"ח, ניירות ערך שנשאלו - 443 מיליון ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 524 מיליון ש"ח, סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים - 9,165 מיליון ש"ח.

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו.

2. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזני (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

3. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

4. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

5. כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה. בגין סיכון אשראי מאזני בסך 108 מיליון ש"ח ובגין סיכון אשראי חוץ מאזני בסך 49 מיליון ש"ח.

6. לא כולל פקדונות בבנק ישראל.

7. קיטון (גידול) במחיקות נטו (שינוי ביתרת מחיקות בנטרול גביות ומחילות במהלך התקופה).

סיכון אשראי לפי ענפי משק – מאוחד (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018

יתרת הפרשה להפסדי אשראי	הפסדי אשראי ²		מזה: סיכון אשראי פגום**	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁴	מזה: דירוג ביצוע אשראי ³	סיכון אשראי כולל ¹
	מחיקות חשבונאיות	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי נטו ⁷				
						במיליוני ש"ח
58	(44)	31	173	213	3,180	3,393
40	(11)	8	50	90	4,384	4,474
10	(4)	3	22	27	1,596	1,623
15	(7)	9	36	46	2,951	2,997
22	8	(14)	46	46	2,572	2,618
19	-	(2)	24	67	2,987	3,054
164	(58)	35	351	489	17,670	18,159
48	-	6	4	63	9,723	9,786
89	(55)	76	15	55	6,059	6,114
301	(113)	117	370	607	33,452	34,059
-	-	-	-	-	669	669
-	-	-	-	-	3,962	3,962
301	(113)	117	370	607	38,083	38,690
-	-	-	18	18	215	233
-	-	-	-	-	748	748
-	-	-	-	-	218	218
-	-	-	18	18	1,181	1,199
301	(113)	117	388	625	39,264	39,889

פעילות לווים בישראל:

תעשייה
 בינוי ונדל"ן - בינוי⁵
 בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
 מסחר
 שרותים פיננסיים
 ענפים אחרים
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
אנשים פרטיים - אחר
סך הכל ציבור - פעילות בישראל
בנקים בישראל⁶
ממשלת ישראל
סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל:
סך הכל ציבור
בנקים בחו"ל
ממשלות חו"ל
סך הכל פעילות בחו"ל
סך הכל

- ** סווג מחדש
1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים, כולל: חובות* - 24,776 מיליון ש"ח, אגרות חוב - 5,359 מיליון ש"ח, ניירות ערך שנשאלו - 568 מיליון ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 642 מיליון ש"ח, סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים - 8,544 מיליון ש"ח.
 - * אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו.
 2. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזני (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
 3. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
 4. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדירור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 5. כולל הלוואות לדירור, שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה. בגין סיכון אשראי מאזני בסך 86 מיליון ש"ח ובגין סיכון אשראי חוץ מאזני בסך 27 מיליון ש"ח.
 6. לא כולל פקדונות בבנק ישראל.
 7. קיטון (גידול) במחיקות נטו (שינוי ביתרת מחיקות בנטרול גביות ומחילות במהלך התקופה).

ריכוזיות לווים

ליום 30 בספטמבר 2019 לא קיימות יתרות אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לקבוצות לווים ולקבוצות לווים בנקאיות בבנק אשר חבותן נטו, על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראת ניהול בנקאי תקין 313, עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 202.

להלן פירוט יתרות אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לששת קבוצות הלווים הגדולות בבנק לפי ענפי משק, חבות נטו לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראות ניהול בנקאי תקין 313, ליום 30 בספטמבר 2019:

סך הכל	סיכון אשראי		מספר קבוצות	ענף משק
	חוץ מאזני	אשראי מאזני		
244	1	243	1	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
374	48	326	1	בינוי ונדל"ן - בינוי
678	112	566	2	שירותים פיננסיים
271	23	248	1	מסחר
339	80	259	1	אספקת חשמל
1,906	264	1,642	6	סך הכל

להלן פירוט יתרות אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 200 מיליון ש"ח, לפי ענפי משק, ליום 30 בספטמבר 2019:

סך הכל	סיכון אשראי		מספר לווים	ענף
	חוץ מאזני	אשראי מאזני*		
930	425	505	3	בינוי ונדל"ן - בינוי
897	94	803	2	שירותים פיננסיים
1,827	519	1,308	5	סך הכל

* אשראי לציבור, ונכסים הנובעים ממכשירים פיננסיים נגזרים.

הערות:

1. האשראי המאזני וסיכון האשראי החוץ מאזני סווגו לפני ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי (יתרת חוב רשומה).
2. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, חושב בהתאם להגדרות לצורך חישוב מגבלות חבות של לווה.
3. הנתונים מוצגים לפני ניכוי הביטחונות המותרים בקיזוז לצורך מגבלת לווה בודד וקבוצת לווים.

חשיפה למדינות זרות - מאוחד

א. חשיפות עיקריות למדינות זרות (על בסיס מאוחד) ¹

מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות, ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מהון, לפי הנמוך.

ליום 30 בספטמבר 2018			ליום 30 בספטמבר 2019		
חשיפה חוץ מאזנית ^{2,3}	חשיפה מאזנית ²	סך הכל	חשיפה חוץ מאזנית ^{2,3}	חשיפה מאזנית ²	סך הכל
918	180	738	940	92	848
1,327	268	1,059	1,552	182	1,370
2,245	448	1,797	2,492	274	2,218
7	1	6	8	2	6
197	42	155	177	30	147
82	14	68	46	8	38

במיליוני ש"ח

המדינה

ארה"ב

אחרות

סך כל החשיפות למדינות זרות

מזה: סך החשיפות למדינות PIGS ⁴

מזה: סך החשיפות למדינות LDC ⁵

מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות ⁶

ליום 31 בדצמבר 2018

חשיפה חוץ מאזנית ^{2,3}	חשיפה מאזנית ²	סך הכל
178	690	868
237	1,057	1,294
415	1,747	2,162
1	5	6
32	166	198
20	66	86

במיליוני ש"ח

המדינה

ארה"ב

אחרות

סך כל החשיפות למדינות זרות

מזה: סך החשיפות למדינות PIGS ⁴

סך החשיפות למדינות LDC ⁵

מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות ⁶

1. על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות ובטחונות נזילים.
2. סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות לווה ושל קבוצת לווים.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוזי מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
4. אין לבנק חשיפה למדינות: פורטוגל ויוון.
5. החשיפה למדינות LDC כוללת את המדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות, שהינן ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.
6. חשיפת למדינות זרות עם בעיות נזילות כפי שהוגדר על ידי בנק ישראל (מדינה אשר מקבלת סיוע כספי מ-IMF או שהתחייבויותיה מדורגות בדירוג אשראי CCC או נמוך יותר). הסכום מתייחס ל-2 מדינות.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים¹ על בסיס מאוחד:

ליום 31 בדצמבר 2018			ליום 30 בספטמבר 2019			דירוג אשראי חיצוני ⁵
חשיפת אשראי	סיכון אשראי חוץ מאזני ³	סיכון אשראי מאזני ²	חשיפת אשראי	סיכון אשראי חוץ מאזני ³	סיכון אשראי מאזני ²	
						במיליוני ש"ח
79	19	60	142	-	142	AA- עד AAA
610	7	603	1,070	7	1,063	A- עד +A
94	-	94	102	-	102	BBB+ עד -BBB
25	-	25	28	-	28	B
-	-	-	-	-	-	ללא דרוג
808	26	782	1,342	7	1,335	סך הכל חשיפה ⁴

1. מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, חברות אחזקה של בנקים, בנקים להשקעות וקסטודיאנים.
2. פקדונות ויתרות עו"ש בבנקים, השקעות באגרות חוב, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים המוצגים לפני קיזוז דו צדדי כהגדרתו בנספח ג' בהוראת ניהול בנקאי תקין 203.
3. ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
4. לא קיימים מוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת וכן לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי.
5. הדרוג הינו ברמת קבוצה בנקאית מאוחדת.

הערות:

- א. חשיפות האשראי אינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים (ראה באור 5.ה). לתמצית הדוחות הכספיים).
- ב. לפירוט לגבי היקף החשיפה לקבוצות לווים בנקאיות ראה תת פרק "סיכון ריכוזיות תיק האשראי". למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים זרים) ראה באור 11.ג. לתמצית הדוחות הכספיים.

המוסדות הנכללים בטבלה לעיל כוללים בעיקר בנקים הפועלים במדינות OECD. עיקר החשיפות ליום 30 בספטמבר 2019 הינן למוסדות הפועלים בארצות הברית, בלגיה, בריטניה וגרמניה. לבנק חשיפה בסך 3 מיליון ש"ח לבנק אירלנדי בדרוג A+, חשיפה בסך 1 מיליון ש"ח לבנק ספרדי בדרוג A וחשיפה זניחה לבנקים הפועלים באיטליה. לא קיימת חשיפה לבנקים הפועלים ביוון ובפורטוגל.

לא קיימת חשיפה למוסדות פיננסיים זרים העולה על 15% מבסיס ההון של הבנק, כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 בדבר רכיבי ההון.

הבנק עוקב אחר שינויים בדירוגים של מוסדות אלו המתפרסמים על ידי סוכנויות הדרוג הבינלאומיות. הבנק עוקב אחר פרמטרים נוספים המצביעים על מצבם של מוסדות אלו. פרמטרים אלו כוללים שינויים מהירים במחירי המניות, שינויים במרווחי אג"ח ו-Credit Default Swaps, עלויות גיוס מקורות ומידע נוסף המתפרסם אודות המוסדות הפיננסיים. על בסיס מכלול המידע הנאסף, הבנק מתאים את היקף החשיפה למוסדות הפיננסיים השונים.

פעילות הבנק מול בנקים בחו"ל מבוססת על מגבלות חשיפה המאושרות אחת לשנה הנבחנות באופן שוטף ומעודכנות בהתאם לצורך. הבנק בוחן באופן רציף את התפתחויות הסיכונים הגלומים בחשיפות לבנקים זרים ודואג להתאים את מסגרות הסיכון וסך החשיפות בהתאם. חשיפת האשראי בפעילות עם בנקים בחו"ל נובעת בעיקרה מהפעילויות הבאות: הפקדת עודפי נזילות, קבלת ערבויות כבטחון ללקוחות, פעילות בנגזרים, פעילות סליקה ורכישת אג"ח של בנקים.

הבנק פועל בנגזרים בעיקר מול בנקים עמם נחתמו הסכמי ISDA והסכמי CSA. לבנק הסדרי סליקה ב- Continuous Linked Settlement (CLS) באמצעות בנק בינלאומי גדול בעל דירוג גבוה, שהינו חבר מסלקת CLS. ישנם מטבעות ועסקאות הנסלקים דו-צדדית.

נגזרי ריבית IRS במטבעות יורו ודולר נסלקים במסלקת LCH באמצעות Commerzbank שהינו חבר מסלקה. יתר העסקות נסלקות דו-צדדית.

הבנק קבע מגבלות חשיפה למוסדות פיננסיים השונים תוך התייחסות לחשיפת אשראי ישירה, לחשיפה הנובעת ממכשירים פיננסיים נגזרים ולסיכון סליקה. חשיפת האשראי הינה ברובה לטווח קצר ומהווה חלק מניהול עודפי הנזילות של הבנק במטבע חוץ. החשיפה ממכשירים פיננסיים נגזרים נובעת בעיקר מפעילות עם לקוחות והינה ברובה לטווחים של עד שנה. בנוסף, פועל הבנק מול מספר מוסדות פיננסיים זרים לצורך קבלת שירותי משמורת (Custodian) בפעילות בניירות ערך זרים.

מדיניות הלוואות לדיור

המדיניות מפרטת את דרכי השגת היעדים העסקיים הנגזרים מהתכנית האסטרטגית ואת המתודולוגיה להעמדת האשראי וניהולו. המדיניות קובעת את תאבון וסיבולת הסיכון הן לגבי עסקה ספציפית והן לגבי סיכון התיק בכללותו וזאת על מנת להגביל את החשיפה לסיכונים האשראי מסוג זה, לשמר את איכותו של תיק האשראי ולמזער את הסיכון הגלום בו.

מדיניות האשראי מתורגמת לנהלים והנחיות מפורטות להעמדת האשראי, לניהול תיק האשראי ולתהליכי הבקרה עליו. יישום הנהלים וההנחיות מאפשרים ניהול מבוקר של סיכונים הכרוכים במתן הלוואות לדיור. המדיניות נבחנת על ידי הדירקטוריון לפחות אחת לשנה ומותאמת למציאות הכלכלית וההתפתחויות בסביבה העסקית, תוך בחינת הסיכונים והשינויים בהנחיות הרגולטוריות. על מנת לתת ביטוי לשינויים אלו מעדכן הבנק מעת לעת את תמהיל המוצרים, הקריטריונים העסקיים, המגבלות ותמחור האשראי לדיור.

לתיאור מפורט ראה דוחות כספיים לשנת 2018.

התפתחות התיק:

להלן התפתחות היתרות בתיק הלוואות לדיור* של הבנק וחלקו של הבנק מכלל המערכת הבנקאית:

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2019	
במיליוני ש"ח			
9,345	9,348	9,803	היקף אשראי
2.3%	2.3%	4.9%	גידול למול סוף שנה קודמת
363,885	356,943	384,140	היקף אשראי כלל המערכת
2.5%	2.6%	2.6%	שיעור הבנק מכלל המערכת

* היקף האשראי לדיור, כולל קבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

חלקו של הבנק מכלל המערכת הבנקאית בממוצע בשלוש השנים האחרונות עומד על כ- 2.6%.

פריסה גיאוגרפית:

כ- 70% מהמשכנתאות ניתנות באזור ת"א, ירושלים והמרכז (בהם מרוכזים רוב סניפי הבנק). התפלגות גיאוגרפית זו מצביעה על סיכון נמוך יחסית, לאור רמת התעסוקה באזורים אלו, נתוני הביקוש וההיצע של הדירות ולאור העובדה שמדובר באוכלוסייה מבוססת.

הלוואות בשיעור מימון העולה על 60% (החישוב הינו בהתאם להוראת דיווח לפיקוח 876):

להלן ביצועי הלוואות לדיור בשיעור מימון העולה על 60%:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	
במיליוני ש"ח			
1,370	1,079	1,372	סך הכל ביצועים של הלוואות לדיור לתקופה
255	205	334	ביצועים לתקופה בשיעור מימון גבוה מ- 60%
19%	19%	24%	שיעור ביצועים לדיור מעל 60% מתוך סך הכל ביצועים לדיור

בהתאם להנחיות בנק ישראל, החל מתאריך ה-1 בנובמבר 2012, לא מאושרות בבנק הלוואות חדשות בשיעור מימון העולה על 75%.

כמו כן, פילוח המשכנתאות אשר ניתנו בשיעור מימון נמוך מ-60% בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019, מצביע על כך ש-36% מהמשכנתאות ניתנו בשיעור מימון שבין 45%-60%, יתר המשכנתאות נתנו בשיעור של עד 45%.

פירוט שיעור החזר ממוצע מהכנסה פנויה (החישוב הינו בהתאם להוראת דיווח לפיקוח 876):

מניתוח ביצועי המשכנתאות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019, לפי פילוח שיעור החזר מהכנסה פנויה (בהתאם לאמור בהוראת הדיווח לפיקוח 876) עולה כי, רובן ניתנו בשיעורים שבין 20%-30%. שיעור ביצועי ההלוואות לדיור בשיעור החזר הגבוה מ-40% עמד על 0.08% בלבד. בהתאם להנחיות בנק ישראל, החל מתאריך ה-1 באוגוסט 2013, לא מאושרות בבנק הלוואות חדשות בשיעור החזר מהכנסה פנויה העולה על 50% והלוואות הניתנות בשיעור החזר מהכנסה העולה על 40% משוקללות ב-100% נכסי סיכון.

הלוואות לתקופות ארוכות:

כלל, תקופות ההלוואות בכל המגזרים ניתנות לתקופות של עד 30 שנה.

להלן נתונים על התפתחות תיק ההלוואות* לדיור לפי מגזרי הצמדה:

סך הכל	בביטחון דירת מגורים	למטרת מגורים										30.09.19			
		סך הכל	מגזר צמוד מט"ח		מגזר צמוד מדד		מגזר לא צמוד		מגזר לא צמוד		יתרה				
			ריבית משתנה		ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית קבועה						
			שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה					
		במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%
9,763	483	9,280	0.9	82	13.2	1,222	9.1	844	43.1	4,001	33.7	3,131	30.09.19		
9,297	424	8,873	1.1	95	12.1	1,071	8.9	789	44.0	3,900	34.0	3,018	31.12.18		

* יתרת ההלוואות מוצגת נטו, לאחר הפרשה להפסדי אשראי.

הפרשה להפסדי אשראי בהלוואות לדיור:

החלטה על הפרשה להפסדי אשראי מבוצעת על בסיס סקירה של תיק האשראי לדיור, על פי נוהל מובנה, הקובע בין היתר את הסמכויות לבחינה ולהחלטה על הפרשה כאמור. ההפרשה להפסדי אשראי בהלוואות לדיור נערכת לפי עומק הפיגור, למעט הלוואות שחלות לגביהן נסיבות מיוחדות, כפי שהוגדרו בהוראות ניהול בנקאי תקין, שלגביהן נערכת הפרשה על בסיס בחינה פרטנית או קבוצתית בהתאם להוראת חובות פגומים.

להלן התפתחות נתוני יתרות הפיגור וההפרשות להפסדי אשראי בהלוואות לדיור על פני התקופות:

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2019	
			במיליוני ש"ח
29	33	22	יתרת פיגור ברוטו (כולל ריבית פיגור)
0.31%	0.35%	0.22%	שיעור מהתיק
15	17	6	יתרת הפרשה לפי עומק פיגור
33	32	34	יתרת הפרשה קבוצתית ¹
48	49	40	סך הכל יתרת הפרשה להפסדי אשראי
0.51%	0.52%	0.41%	שיעור מהתיק

1. לרבות קבוצות רכישה.

מדיניות אשראי ללקוחות פרטיים (ללא הלוואות לדיור)

כללי:

במסגרת ניהול סיכוני אשראי לאנשים פרטיים נוקט הבנק אמצעים שונים להפחתת הסיכונים הנובעים ממתן אשראי זה. מדיניות האשראי הצרכני מפרטת את המדיניות בתחום האשראי בהתאמה לכללי הממשל התאגידי, כפי שנקבעה על ידי הדירקטוריון ואת הקווים המנחים של הדירקטוריון לדרגי הניהול השונים בהתאם לתחומי האחריות שלהם, תחום סמכותם ואופן הבקרה והדיווח שלהם לרבות על מקרים חריגים. המדיניות מגדירה לאנשי האשראי בסניפים ובמטה את העקרונות באשר לאישור האשראי ולדרך ניהול האשראי, שמעמיד הבנק ללווים. המדיניות והקווים המנחים מבוססים, בין היתר, על תיאבון הסיכון של הבנק ומגדירים את התנאים הנדרשים, על מנת לפעול בהתאם לתיאבון ובתחום סיבולת הסיכון.

לתיאור מפורט ראה דוחות כספיים לשנת 2018.

להלן יתרות אשראי מאזני לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור):

	ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2019	
שינוי באחוזים		במיליוני ש"ח	
14	3,858	4,392	הלוואות
(3)	747	725	כרטיסי אשראי ועו"ש
11	4,605	5,117	סך הכל אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור)
			מזה:
11	4,552	5,059	לא בעייתיים
11	38	42	בעייתיים לא פגומים
7	15	16	פגומים
11	4,605	5,117	סך הכל אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור)
(5)	172	163	אשראי בסכום העולה מעל 0.5 מיליון ש"ח ללווה

להלן נתוני המחיקות החשבונאיות ושיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	
		במיליוני ש"ח
55	25	מחיקות חשבונאיות נטו ¹
76	37	הוצאות בגין הפסדי אשראי ²
1.65%	0.97%	שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור לאנשים פרטיים

1. מזה: 21 מיליון ש"ח בגין הלוואות שלא קיים בגינם חשבון עו"ש (לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 - 49 מיליון ש"ח).

2. מזה: 31 מיליון ש"ח בגין הלוואות שלא קיים בגינם חשבון עו"ש (לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 - 66 מיליון ש"ח).

להלן ניתוח האשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור) לפי תקופות נותרות ממוצעות לפרעון¹:

ליום 30 בספטמבר 2019							תקופה נותרת ממוצעת לפרעון
אשראי לציבור לאנשים פרטיים							
אשראי חוץ מאזני	סך הכל אשראי מאזני	מעל 200 אלפי ש"ח	150 עד 200 אלפי ש"ח	100 עד 150 אלפי ש"ח	50 עד 100 אלפי ש"ח	עד 50 אלפי ש"ח	
							במיליוני ש"ח
1,330	1,364	130	28	60	201	945	עד שנתיים
106	1,643	111	85	212	574	661	משנתיים עד 4 שנים
49	1,325	113	149	308	576	179	מ 4 שנים עד 6 שנים
12	694	51	103	356	173	11	מ 6 שנים עד 8 שנים
6	87	20	18	37	12	-	מ 8 שנים עד 10 שנים
-	4	2	1	1	-	-	מעל 10 שנים
1,503	5,117	427	384	974	1,536	1,796	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2018							תקופה נותרת ממוצעת לפרעון
אשראי לציבור לאנשים פרטיים							
אשראי חוץ מאזני	סך הכל אשראי מאזני	מעל 200 אלפי ש"ח	150 עד 200 אלפי ש"ח	100 עד 150 אלפי ש"ח	50 עד 100 אלפי ש"ח	עד 50 אלפי ש"ח	
							במיליוני ש"ח
1,342	1,322	173	23	54	178	894	עד שנתיים
106	1,691	106	76	178	531	800	משנתיים עד 4 שנים
46	1,017	71	85	207	485	169	מ 4 שנים עד 6 שנים
8	488	34	72	246	125	11	מ 6 שנים עד 8 שנים
6	84	16	16	37	14	1	מ 8 שנים עד 10 שנים
1	3	2	-	1	-	-	מעל 10 שנים
1,509	4,605	402	272	723	1,333	1,875	סך הכל

1. הנתונים כוללים יתרות ומסגרות אשראי בכרטיסי אשראי.

להלן פילוח לפי גודל חבות לווה לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור)¹:

ליום 31 בדצמבר 2018		ליום 30 בספטמבר 2019		מדרג אשראי
חוץ מאזני	אשראי מאזני	חוץ מאזני	אשראי מאזני	
				במיליוני ש"ח
1,290	242	1,285	248	עד 10 אלפי ש"ח
121	398	122	374	מ 10 עד 20 אלפי ש"ח
46	839	47	779	מ 20 עד 40 אלפי ש"ח
19	1,314	19	1,403	מ 40 עד 80 אלפי ש"ח
33	1,138	30	1,502	מ 80 עד 150 אלפי ש"ח
-	416	-	598	מ 150 עד 300 אלפי ש"ח
-	258	-	213	מעל 300 אלפי ש"ח
1,509	4,605	1,503	5,117	סך הכל

1. גודל חבות לווה נקבע לפי יתרת האשראי המאזני.

להלן מידת החשיפה לגידול משמעותי בתשלומים:

ליום 31 בדצמבר 2018		ליום 30 בספטמבר 2019		הלוואות מסוג בלון ¹ , **
		במיליוני ש"ח		
168	138	138	138	הלוואות בפרעון חודשי
3,690	4,254	4,254	4,254	סך הכל הלוואות
3,858	4,392	4,392	4,392	** הלוואות בלון על-פי תקופה:
112	84	84	84	עד שנתיים
45	38	38	38	משנתיים עד 4 שנים
11	15	15	15	מ 4 שנים עד 6 שנים
-	1	1	1	מ 6 שנים עד 8 שנים

1. הלוואות שבמהלך תקופת הבלון משולמים רק תשלומי ריבית.

להלן פילוח בטחונות לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור):

ליום 31 בדצמבר 2018		ליום 30 בספטמבר 2019		ביטחונות
יתרת אשראי חוץ-מאזני	יתרת אשראי מאזני	יתרת אשראי חוץ-מאזני	יתרת אשראי מאזני	
				במיליוני ש"ח
1,413	1,917	1,422	1,921	סך אשראי שאינו מגובה בביטחונות
96	2,688	81	3,196	סך אשראי המגובה בביטחונות ¹
1,509	4,605	1,503	5,117	סך הכל
69	140	58	124	¹ מזה: פקדונות וניירות ערך
11	63	3	43	נדל"ן
16	2,485	20	3,029	אחר (בעיקר רכב)

להלן פילוח תיק הנכסים הפיננסיים לפי גובה הכנסה ויתרות האשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור):

ליום 30 בספטמבר 2019						גובה הכנסה*/ נכסים פיננסיים
אשראי לציבור לאנשים פרטיים						
סך הכל	מעל 500 אלפי ש"ח	200 עד 500 אלפי ש"ח	50 עד 200 אלפי ש"ח	10 עד 50 אלפי ש"ח	10 עד 50 אלפי ש"ח	במיליוני ש"ח
3,404	2	1	1	1	3,399	
113	12	6	10	14	71	נמוכה מ 5 אלפי ש"ח
187	10	8	24	37	108	מ 5 עד 10 אלפי ש"ח
213	7	12	30	48	116	מ 10 עד 15 אלפי ש"ח
213	9	13	36	50	105	מ 15 עד 20 אלפי ש"ח
987	136	108	204	196	343	מ 20 אלפי ש"ח ומעלה
5,117	176	148	305	346	4,142	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2018						גובה הכנסה*/ נכסים פיננסיים
אשראי לציבור לאנשים פרטיים						
סך הכל	מעל 500 אלפי ש"ח	200 עד 500 אלפי ש"ח	50 עד 200 אלפי ש"ח	10 עד 50 אלפי ש"ח	10 עד 50 אלפי ש"ח	במיליוני ש"ח
2,915	2	2	2	1	2,908	
109	6	3	10	11	79	נמוכה מ 5 אלפי ש"ח
178	11	8	18	38	103	מ 5 עד 10 אלפי ש"ח
213	9	11	29	45	119	מ 10 עד 15 אלפי ש"ח
213	8	13	34	48	110	מ 15 עד 20 אלפי ש"ח
977	139	100	191	187	360	מ 20 אלפי ש"ח ומעלה
4,605	175	137	284	330	3,679	סך הכל

* הכנסת הלקוח שנרשמה בחשבון העו"ש.

** בעיקר בגין אשראי שהועמד במסגרת תיק מימון ישיר וחברת הבת המאוחדת אגוד לסינג בע"מ. בשל אופי ניהול החשבון ההכנסה אינה באה לידי ביטוי בחשבון העו"ש.

להלן פילוח לפי הכנסה קבועה לחשבון אנשים פרטיים (ללא הלוואת לדיור):

ליום 30 בספטמבר 2019							הכנסה קבועה לחשבון
אשראי לציבור לאנשים פרטיים							
אשראי חוץ מאזני	סך הכל אשראי מאזני	מעל 200 אלפי ש"ח	150 עד 200 אלפי ש"ח	100 עד 150 אלפי ש"ח	50 עד 100 אלפי ש"ח	עד 50 אלפי ש"ח	
							במיליוני ש"ח
23	3,404	125	264	731	1,132	1,152	ללא הכנסה קבועה*
273	300	37	13	26	64	160	עד 10 אלפי ש"ח
362	426	27	19	62	129	189	מ 10 עד 20 אלפי ש"ח
845	987	238	88	155	211	295	מעל 20 אלפי ש"ח
1,503	5,117	427	384	974	1,536	1,796	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2018							הכנסה קבועה לחשבון
אשראי לציבור לאנשים פרטיים							
אשראי חוץ מאזני	סך הכל אשראי מאזני	מעל 200 אלפי ש"ח	150 עד 200 אלפי ש"ח	100 עד 150 אלפי ש"ח	50 עד 100 אלפי ש"ח	עד 50 אלפי ש"ח	
							במיליוני ש"ח
28	2,915	73	158	508	933	1,243	ללא הכנסה קבועה*
247	287	52	12	18	58	147	עד 10 אלפי ש"ח
364	426	24	19	56	132	195	מ 10 עד 20 אלפי ש"ח
870	977	253	83	141	210	290	מעל 20 אלפי ש"ח
1,509	4,605	402	272	723	1,333	1,875	סך הכל

* בעיקר בגין אשראי שהועמד במסגרת תיק מימון ישיר וחברת הבת המאוחדת אגוד לסינג בע"מ. בשל אופי ניהול החשבון ההכנסה אינה באה לידי ביטוי בחשבון העו"ש.

אשראי לבינוי ונדל"ן

הבנק מתמקד בליווי פרויקטים למגורים באזורי ביקוש ובעיקר בתחומים הבאים:
 - מיקוד בפרוייקטים בעלי שיעורי רווח נאותים וסיכון נמוך.
 - מיקוד באזורי ביקוש ובעיקר מימון בניית דירות סטנדרטיות.

להלן התפלגות סיכון האשראי הכולל לבינוי ונדל"ן, ליום 30 בספטמבר 2019 (במיליוני ש"ח):

<u>סוג הלונה</u>	
4,538	ייזום בניה
40	קבוצות רכישה
262	עבודות הנדסה אזרחית (תשתיות)
1,634	נדל"ן מניב
6,474	סך הכל ענף בינוי ונדל"ן****
90	תעשייה וחרושת במוצרי בניה
77	מסחר במוצרי בניה
6,641	סך הכל

להלן התפלגות סיכון האשראי הכולל בענף בינוי ונדל"ן ליום 30 בספטמבר 2019 (במיליוני ש"ח):

<u>סוג האשראי</u>	
2,184	אשראי מאזני לענף הבניה
1,234	מזה: אשראי מאזני לליווי פרויקטים
24	מזה: אשראי מאזני לקבוצות רכישה (מעל 10 יח"ד)
911	נדל"ן
443	אג"ח קונצרני**
1,317	ערביות/ ערביות מכר*
1,613	התחייבויות למתן אשראי- מסגרות
6	אחר
6,474	סיכון אשראי כולל****
13.03%	סך הכל חבות ענף הבינוי והנדל"ן*** מסך הכל חבויות הציבור

* ערביות מכר משוקללות לפי 10%/30% וערביות אחרות לפי 100%. ביום 31 במרס 2019 נכנסה לתוקפה פוליטת ביטוח שהבנק רכש ואשר נועדה בעיקרה, להפחית את ההון המרותק בגין סיכון האשראי הנובע מהנפקת הערביות תוך שימוש בפוליסה כ"מפחיתת סיכון אשראי", בהתאם לתנאים שנקבעו בהוראות הפיקוח על הבנקים.

** אג"ח קונצרני המוחזק על ידי הנוסטרו.

*** על פי מדידת ריכוזיות ענפית כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 315.

**** כולל 213 מיליון ש"ח אג"חים בגין פעילות חו"ל.

ליום 30 בספטמבר 2019 הבנק מממן 128 פרויקטים בשלבים שונים, עם היקף של כ- 6,568 יחידות דיור. מתוכם כ- 61.2% באזורי הביקוש. להלן התפלגות הפרוייקטים על פי מיקום גיאוגרפי, ליום 30 בספטמבר 2019:

<u>מסגרות מאושרות ניצול בפועל *</u>		<u>מסגרות מאושרות ניצול בפועל *</u>		<u>מספר פרויקטים</u>	<u>איזור</u>
<u>באחוזים</u>	<u>במיליוני ש"ח</u>	<u>באחוזים</u>	<u>במיליוני ש"ח</u>		
8	249	8	372	8	ירושלים וסביבותיה
11	360	10	494	10	תל אביב
51	1,677	53	2,635	59	מרכז
12	379	12	569	21	צפון
18	600	17	866	30	דרום
100	3,265	100	4,936	128	סך הכל

* כולל אשראי מאזני וחוזי מאזני ללא התחייבויות למתן אשראי.

מימון ממונף

הבנק מעמיד מעת לעת אשראי ללקוחותיו ברמת מינוף שעולה באופן משמעותי על המקובל בענף עליו נמנה הלקוח וכן למטרת מימון הוני שבעיקרו למימון רכישת אמצעי שליטה בתאגידים, המתאפיין לעיתים בסכומים או שיעורי מימון גבוהים, כאשר יכולת פירעון האשראי מבוססת בעיקרה על התאגיד הנרכש. כל בקשה לאשראי מסוג זה נבחנת לגופה, תוך התחשבות בטיב הלקוח, יכולת ההחזר והביטחונות המוצעים. היקף חשיפת האשראי כפוף למגבלות רגולטוריות ולמדיניות הבנק (שהינה שמרנית יותר מאשר המגבלות הרגולטוריות).

בעדכון מדיניות ניהול סיכון האשראי העסקי לשנת 2016 ההגדרות והמגבלות בנושא הורחבו, וזאת לאור עדכון הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 327 "ניהול הלוואות ממונפות" ו-323 "מגבלות על מימון עסקאות הוניות", בתוקף מיום ה-1 בינואר 2016.

להלן התפלגות החשיפה לעסקאות מימון ממונף לפי ענפי משק ולפי אזור גיאוגרפי³:

ליום 31 בדצמבר 2018			ליום 30 בספטמבר 2018			ליום 30 בספטמבר 2019			
מאזני ¹	חוץ מאזני ²	סך הכל ²	מאזני ¹	חוץ מאזני ²	סך הכל ²	מאזני ¹	חוץ מאזני ²	סך הכל ²	
במיליוני ש"ח									
									ישראל:
144	15	129	162	8	154	49	1	48	מסחר
49	-	49	80	32	48	54	1	53	תעשייה*
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בינוי*
95	-	95	98	-	98	84	-	84	פעילות נדל"ן
90	-	90	90	-	90	80	-	80	כרייה וחציבה
-	-	-	-	-	-	111	9	102	תחבורה ואחסנה
82	-	82	84	-	84	43	-	43	שירותים פיננסיים
460	15	445	514	40	474	421	11	410	סך הכל
									אירופה:
62	30	32	62	30	32	-	-	-	בינוי ונדל"ן
522	45	477	576	70	506	421	11	410	סך הכל מימון ממונף

1. יתרה מאזנית נטו בניכוי הפרשה פרטנית להפסדי אשראי וביטחונות המותרים לניכוי לפי סעיף 5 בהוראת ניהול בנקאי תקין 313.
 2. יתרת חבות נטו העולה על הסף שנקבע לגבי מימון הוני (35 מיליון ש"ח) בהוראת ניהול בנקאי תקין 323. הבנק אימץ סף זה גם לגבי מימון ממונף אחר.
 3. אין חשיפה לפורטוגל, יוון, ספרד או איטליה.
- * סווג מחדש הערה: לא כולל חובות שלמועד החיתום לא עמדו בקריטריונים לסיווג כמימון ממונף ובתקופות עוקבות הפכו להיות חובות פגומים.

סיכון שוק הוא הסיכון להפסד הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשירים פיננסיים עקב שינוי בתנאי השוק (רמת מחירים, שיעורי ריבית, שער חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות). הדירקטוריון מתווה מסגרת לניהול סיכון השוק, וסוקר בתדירות שנתית לפחות את מסמך מדיניות השוק של הבנק.

המבנה הארגוני לניהול סיכוני השוק מבוסס על כללי הממשל התאגידי וכולל את שלושת קווי ההגנה, בהתאם להגדרות המפורטות בהוראת ניהול בנקאי תקין 310.

מדידת סיכוני השוק מבוצעת ביחס למכלול גורמי סיכוני השוק שזוהו במוצרים ופעילויות הבנק, המאזניות והחוץ מאזניות באמצעות מודל הערך שבסיכון (VAR) אשר מציג את הסיכון הפוטנציאלי (ירידה אפשרית בשווי בתקופת זמן נתונה). ככלל, החישוב מבוצע יומית בשתי שיטות, ברמת ביטחון של 99%. עד ליום ה-21 ביוני 2019 החישוב בוצע בגישה הפרמטרית ובגישה ההיסטורית, והחל מאותו מועד בוטלה הגישה הפרמטרית, במקומה התווספה מדידת VAR היברידי (גישה המשלבת גישה היסטורית ומקדמי דעיקה).

בנוסף למודל VAR הבנק מפעיל תרחישי קיצון (Stress) הוליסטיים ולסיכון ריבית בפרט, ובכלל זה Stressed VAR. מטרת תרחישי הקיצון הינה הערכת השפעתם הפוטנציאלית של אירוע חריג או שורת אירועים חריגים על התממשותם של סיכונים והשפעתם על יציבות הבנק.

תהליכי הניטור והבקרה מבוצעים בקווי הגנה ראשון תוך ניטור החשיפות בפועל אל מול המגבלות בחתך קווי עסקים וחתך סיכונים, והצפת התראות על חריגות ועל קרבה למגבלות, מעקב אחר גורמי הסיכון בשווקים הפיננסיים, למידע נוסף על ניהול סיכון השוק ראה דוח מפורט על הסיכונים לשנת 2018 ודוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

להלן ריכוז מגבלות סיכון השוק הכוללות והחשיפה בפועל במיליוני ש"ח במונחי VAR (מדידת VAR ל-10 ימים, למעט בתיק הבנקאי לחודש קלנדרי)¹:

מגזר	סוג מגבלה	מגבלה		בפועל	
		ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 31 בספטמבר 2018
סה"כ	חשיפת שוק כוללת ²	160	160	79.8	80.0
סה"כ	חשיפת שוק כוללת				
	בתיק למסחר ²	50	50	6.8	11.1
ריבית	חשיפת ריבית כוללת ²	150	150	42.5	40.0
ריבית	DV כולל ^{3,4}	16.0%	16.0%	6.0%	4.1%
בסיס	VAR ²	60	60	15.9	21.4
מניות	VAR ²	30	30	17.4	16.7
אופציות	תרחישים VOL/SPOT	28	28	3.3	1.3

1. בחישוב הסך הכל מובאים בחשבון הקטנות סיכוני הריבית בגין מיתאמים (קורלציות) בחשיפות הריבית ובסיס המט"ח בין מטבעות שונים ועל פני התקופות בתיק הבנקאי ובתיק למסחר בנפרד.
2. מדידת ה-VAR בתיק הבנקאי לחודש קלנדרי ובתיק למסחר ל-10 ימים.
3. מחושב כשיעור מההון העצמי.
4. החל מיוני 2019 המגבלה והמדידה הינם במונחי DV2. מספרי השוואה מוצגים במונחי DV1.

סיכון ריבית

סיכון ריבית הינו סיכון הנובע מהשפעה אפשרית של שינויים בעקומי ריבית ובמתאם בין הריביות על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל חשיפות הריבית.

להלן מידע כמותי על סיכון הריבית - ניתוח רגישות

1. שווי הוגן נטו¹ של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו

ליום 31 בדצמבר 2018			ליום 30 בספטמבר 2018			ליום 30 בספטמבר 2019		
ש"ח	מט"ח	סך הכל	ש"ח	מט"ח	סך הכל	ש"ח	מט"ח	סך הכל
במיליוני ש"ח								
1,743	258	1,485	1,814	106	1,708	2,219	516	1,703
2,219	250	1,969	1,968	51	1,917	2,067	387	1,680

שווי הוגן נטו¹
מזה: תיק בנקאי

1. שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים ופריסה של פקדונות לפי דרישה. פירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים ראה באור 15.א. לתמצית הדוחות הכספיים.

2. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו¹ של הבנק וחברות מאוחדות שלו

ליום 31 בדצמבר 2018			ליום 30 בספטמבר 2018			ליום 30 בספטמבר 2019		
ש"ח	מט"ח	סך הכל	ש"ח	מט"ח	סך הכל	ש"ח	מט"ח	סך הכל
במיליוני ש"ח								

1,668	248	1,420	1,677	69	1,608	2,089	502	1,587
2,143	305	1,838	1,874	128	1,746	2,004	503	1,501
1,809	238	1,571	1,948	117	1,831	2,377	260	2,117
2,326	233	2,093	2,147	67	2,080	2,288	436	1,852
1,711	267	1,444	1,772	100	1,672	2,149	517	1,632
1,690	251	1,439	1,763	111	1,652	2,178	520	1,658
1,511	241	1,270	1,573	97	1,476	1,940	509	1,431
1,979	274	1,705	1,580	97	1,483	2,503	522	1,981

שינויים מקבילים
עלייה במקביל של 1%
מזה: תיק בנקאי
ירידה במקביל של 1%
מזה: תיק בנקאי

שינויים לא מקבילים
התללה²
השטחה³
עליית ריבית בטווח הקצר
ירידת ריבית בטווח הקצר

1. שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה.
2. התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועליה בריבית בטווח הארוך.
3. השטחה - עליה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.
הערה: בטבלה זו מוצג השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

3. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית

ליום 31 בדצמבר 2018			ליום 30 בספטמבר 2018			ליום 30 בספטמבר 2019		
הכנסות מימון שאינן מריבית		סך הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית		סך הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית		סך הכל
במיליוני ש"ח								

144	53	91	115	33	82	140	42	98
150	57	93	132	49	83	131	41	90
(97)	(55)	(42)	(66)	(33)	(33)	(118)	(45)	(73)
(107)	(63)	(44)	(91)	(57)	(34)	(111)	(46)	(65)

שינויים מקבילים
עלייה במקביל של 1%
מזה: תיק בנקאי
ירידה במקביל של 1%
מזה: תיק בנקאי

סיכון בסיס

להלן הרגישות לשינויים בשערי החליפין של מטבעות החוץ והמדד. המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על הון הבנק וכוללת הן את הפעילות המאזנית והן את החוץ מאזנית (סוגריים מייצגים קיטון):

דולר	אירו	ליש"ט	יין	פר"ש	מט"ח אחר	
<u>במיליוני ש"ח</u>						ליום 30 בספטמבר 2019
(5.9)	1.4	(0.0)	(0.1)	0.2	0.4	עליה של 10%
17.3	(1.1)	0.0	0.1	(0.2)	(0.4)	ירידה של 10%
<u>מדד</u>						ליום 30 בספטמבר 2019
<u>במיליוני ש"ח</u>						עליה של 3%
43.1						ירידה של 3%
(43.1)						

דולר	אירו	ליש"ט	יין	פר"ש	מט"ח אחר	
<u>במיליוני ש"ח</u>						ליום 30 בספטמבר 2018
22.0	(4.9)	0.1	0.1	(0.3)	(-*)	עליה של 10%
(16.2)	7.1	(0.1)	(0.1)	0.3	-*	ירידה של 10%
<u>מדד</u>						ליום 30 בספטמבר 2018
<u>במיליוני ש"ח</u>						עליה של 3%
23.7						ירידה של 3%
(23.7)						

דולר	אירו	ליש"ט	יין	פר"ש	מט"ח אחר	
<u>במיליוני ש"ח</u>						ליום 31 בדצמבר 2018
4.3	(1.0)	* -	(0.2)	0.1	0.4	עליה של 10%
(10.3)	4.2	* -	0.2	(0.1)	(0.4)	ירידה של 10%
<u>מדד</u>						ליום 31 בדצמבר 2018
<u>במיליוני ש"ח</u>						עליה של 3%
33.6						ירידה של 3%
(33.6)						

* נמוך מ-0.1.

להלן תמצית מאזני ההצמדה:

ליום 30 בספטמבר 2019					
סך הכל	פריטים לא כספיים	מט"ח כולל צמוד מט"ח	צמוד מדד	לא צמוד במיליוני ש"ח	
41,863	827	4,147	6,088	30,801	נכסים
39,200	314	6,452	4,116	28,318	התחייבויות
<u>2,663</u>	<u>513</u>	<u>(2,305)</u>	<u>1,972</u>	<u>2,483</u>	
		2,257	(536)	(1,721)	עסקות עתידיות, נטו
		112	-	(112)	אופציות (שווי דלתא)
		<u>* 64</u>	<u>1,436</u>	<u>650</u>	סך הכל

* מזה: דולר - 91 מיליון ש"ח, אירו - (35) מיליון ש"ח, מטבעות אחרים - 8 מיליון ש"ח.

ליום 30 בספטמבר 2018					
סך הכל	פריטים לא כספיים	מט"ח כולל צמוד מט"ח	צמוד מדד	לא צמוד במיליוני ש"ח	
41,680	761	4,138	5,869	30,912	נכסים
39,111	264	7,213	4,049	27,585	התחייבויות
<u>2,569</u>	<u>497</u>	<u>(3,075)</u>	<u>1,820</u>	<u>3,327</u>	
		3,067	(1,031)	(2,036)	עסקות עתידיות, נטו
		150	-	(150)	אופציות (שווי דלתא)
		<u>* 142</u>	<u>789</u>	<u>1,141</u>	סך הכל

* מזה: דולר - 153 מיליון ש"ח, אירו - (9) מיליון ש"ח, מטבעות אחרים - (2) מיליון ש"ח.

ליום 31 בדצמבר 2018					
סך הכל	פריטים לא כספיים	מט"ח כולל צמוד מט"ח	צמוד מדד	לא צמוד במיליוני ש"ח	
41,316	877	4,423	5,731	30,285	נכסים
38,818	331	7,009	3,928	27,550	התחייבויות
<u>2,498</u>	<u>546</u>	<u>(2,586)</u>	<u>1,803</u>	<u>2,735</u>	
		2,281	(682)	(1,599)	עסקות עתידיות, נטו
		352	-	(352)	אופציות (שווי דלתא)
		<u>* 47</u>	<u>1,121</u>	<u>784</u>	סך הכל

* מזה: דולר - 54 מיליון ש"ח, אירו - (12) מיליון ש"ח, מטבעות אחרים - 5 מיליון ש"ח.

פרטים נוספים בדבר חלוקת הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי ההצמדה ראה באור 14 לתמצית הדוחות הכספיים.

סיכון נזילות

סיכון נזילות הינו הסיכון לרווחי התאגיד הבנקאי וליציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו ולעמוד בפירעון התחייבויות במועד פירעון מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

הוראת ניהול בנקאי תקין 221 בנושא "יחס כיסוי נזילות" (LCR) מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה.

ככלל, יחס כיסוי הנזילות על-פי הוראת ניהול בנקאי תקין 221 שונה מהמודלים הפנימיים החלים בבנק. היחס הממוצע במהלך הרבעון השלישי 2019 עמד על 128% אל מול דרישה מזערית של 100%.

במהלך הרבעון השלישי 2019 לא נצפו חריגות מהדרישה המזערית ביחס ה-LCR.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום

31 בדצמבר 2018	30 בספטמבר 2018	30 בספטמבר 2019
126%	130%	128%
100%	100%	100%

יחס כיסוי הנזילות *

יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

* מחושב על בסיס ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון האחרון המדווח.

הבנק מעריך את פרופיל סיכון הנזילות בראיה רחבה, הכוללת שימוש במגוון מדדי סיכון ופרמטרים נוספים להערכת היבטי סיכון הנזילות השונים, לרבות: נזילות יומית ותוך יומית, נזילות עד חודש (לפי מודל פנימי ו-LCR), נזילות לטווח ארוך (יחס מימון יציב), מגוון מדדים ביחס לתמהיל ומבנה המקורות (שיעור פיקדונות עד חודש, שיעור פיקדונות ליבה, מדדי ריכוזיות מפקידים וכו'), ניתוח פערי נזילות עבור טווחי זמן שונים ועוד. הבנק קבע מגבלות לפרמטרים אלה ומנטר את רובם בתדירות יומית.

נכון למועד הדוח היקף פיקדונותיהם של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות הסתכם בסך 1,322 מיליון ש"ח המהווים כ-4% מסך פיקדונות הציבור.

לעניין אופן ניהול סיכונים הנזילות בבנק, לא חל שינוי מהותי למול המתואר בדוח השנתי של הבנק לשנת 2018. למידע נוסף על ניהול הנזילות ראה דוח מפורט על הסיכונים לשנת 2018 ודוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. סיכון זה כולל סיכון משפטי וסיכונים ציודיים, אך אינו כולל סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין.

לעניין אופן ניהול הסיכון התפעולי בבנק לא חל שינוי מהותי למול המתואר בדוח השנתי של הבנק לשנת 2018.

למידע נוסף על ניהול סיכון התפעולי ובכלל זה מערכת המידע והמחשוב של הבנק, הגנת סייבר ואבטחת מידע, ראה דוח מפורט על הסיכונים לשנת 2018 ודוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

סיכון סייבר

סיכון סייבר מוגדר כסיכון להתממשות אירוע סייבר שהינו אירוע אשר במהלכו מתרחשת תקיפת מערכות מחשב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב על ידי או מטעם גורמים (חיצוניים או פנימיים).

ניהול סיכון הסייבר בבנק מיושם בהתאם להוראת נוהל בנקאי תקין 361 – ניהול הגנת הסייבר וכן על פי הוראות רלוונטיות בנושאי ניהול טכנולוגיות וניהול סיכון תפעולי. נושאים אלה מעוגנים במסמכי מדיניות יעודים ופרטניים.

לעניין אופן ניהול הסיכון התפעולי בבנק לא חל שינוי מהותי למול המתואר בדוח השנתי של הבנק לשנת 2018.

למידע נוסף על ניהול סיכון הסייבר ראה דוח מפורט על הסיכונים לשנת 2018 ודוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

סיכון טכנולוגיות מידע

מערכות המידע מהוות עמוד שדרה של הבנקים לפעילות שוטפת תקינה, לדיווח כספי ורגולטורי ולניהול הסיכונים. לבנק התקשרות מהותית רבת שנים עם בנק לאומי בנוגע למתן שירותי מחשוב ותפעול לחלק ניכר ממערכות הליבה הבנקאיות בשיטה של מיקור חוץ, שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2016 (והוארכה כמפורט להלן). ממועד זה החלה תקופה של שלוש שנים המוגדרת כ"פרויקט סיום ההתקשרות". ההתקשרות עם בנק לאומי מגובה באישורים הרגולטוריים הנדרשים, והצדדים פועלים לחידושם לפי הצורך.

לבנק תלות בלאומי היות ולא קיימת חלופה מידית זמינה למערכות המסופקות על ידו, ולכן נזק למערכות עלול לגרום לבנק לחשיפה או לנזק מהותי. עם התקרבות מועד סיום תקופת ההתקשרות עם לאומי, הבנק החל בבחינת האפשרויות העומדות בפניו ובמסגרת זו פנה לספקים שונים לצורך קבלת הצעות לשירותי מחשוב ותפעול ובחן החל מסוף 2016 ועד לרבעון הראשון של שנת 2018 הצעות ראשוניות שלהם תוך הסתייעות בשירותי ייעוץ חיצוניים, ובפיקוח ועדה דירקטוריונית ייעודית (הועדה לענייני טכנולוגית המידע וחדשנות טכנולוגית). יחד עם זאת, בעקבות הודעת בעלי השליטה בבנק על התקשרותם עם בנק מזרחי עוכב התהליך עקב חוסר הודאות באשר לעתידו העצמאי של הבנק.

לאור התמשכותו של מצב אי הודאות והעיכוב בלוחות הזמנים של פרויקט החלפת מערכות המחשוב של הבנק, אישר דירקטוריון הבנק ביום ה- 29 במרס, 2018 את הצעת בנק לאומי שהתקבלה בבנק באותו מועד, שעיקריה הינם כי על רקע העסקה של בעלי השליטה יסכים בנק לאומי, לדחות את תום תקופת ההיפרדות לתקופה של עד 18 חודשים נוספים, ובלבד שבכל מקרה בו יבקש הבנק להקדים את תום תקופת ההפרדות, תינתן ללאומי הודעה מוקדמת של 24 חודשים לפחות לפני מועד סיום ההפרדות.

לצורך הארכת ההסכם עם לאומי, פנו הצדדים לקבלת אישור הממונה על התחרות. לאור פניה זו, נמסר לבנק על ידי הממונה על התחרות, כי על פניה נראית פניית הצדדים כמיזם משותף אשר מתאים לבחינת הצדדים על פי "הוראות ההגבלים העסקיים (פטור סוג למיזמים משותפים)(הוראת שעה) תשס"ו-2006", ולכן אינו מצריך אישור הממונה על התחרות. כמו כן קיבל הבנק אישור מאת הפיקוח על הבנקים כי אין לו התנגדות להארכת תקופת מתן שירותי המחשוב לבנק על ידי לאומי עד ליום 30 ביוני 2021.

בנוסף, עקב התמשכות תקופת אי הודאות בה פועל הבנק כאמור לעיל, ולצורך הערכות להמשכיות קבלת שירותים ביחס למערכות הליבה של הבנק ולהחלפת ספק שירותי מחשוב - אם הבנק יוותר בנק עצמאי, ובהתחשב בלוחות הזמנים להסבת מערכות ליבה שעשויה לארוך מספר שנים, חידש הבנק תהליך בחינת, עדכון וטיוב ההצעות שקיבל מספקים לקבלת שירותי מחשוב ותפעול כאמור. במסגרת תהליך זה, החליט דירקטוריון הבנק ביום 2, ביולי, 2019 למקד התהליך בבחינת וטיוב הצעתה של Tech Mahindra, ולקדם המגעים מולה בנוגע להצעתה תוך הבהרה כי התקשרות לא תבוצע או ניתן יהיה להפסיקה אם הבנק לא יוותר בנק עצמאי, כאשר לא תבוצע כל פעולה היוצרת מחויבות או התחייבות של הבנק כלפי Tech Mahindra מכל סוג, אלא אם יתקבל אישור פרטי מראש של דירקטוריון הבנק.

במקביל למו"מ עם Tech Mahindra אותו מנהל הבנק בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק הנזכרת לעיל ונוכח אי יכולתו של הבנק להשלים את פרויקט החלפת מערכות המחשוב עד למועד הארכת ההסכם עם לאומי, 30 ביוני 2021, מקיים הבנק מגעים עם בנק לאומי למציאת פתרון להמשך קבלת שירותי מחשוב מבנק לאומי לתקופה מוגבלת עד לקבלת שירותי מחשוב ותפעול מספק חדש, באופן שיאפשר החלפת המערכות בצורה תקינה. נכון למועד דוחות אלו לא הבשילו המגעים שהתקיימו עד כה עם בנק לאומי ביחס לאספקת פתרון זמני לבנק כאמור לעיל.

בהתחשב בתשומות שתדרשנה לביצוע פרויקט החלפת מערכות מחשוב, ככל שהבנק יוותר בנק עצמאי, ולקבלת שירותי מחשוב לתקופה המוגבלת, ולהוצאות וההשקעות שתדרשנה מהבנק במקביל, הן לצורך ביצוע פרויקט החלפת מערכת המחשוב והן להמשך קבלת השירותים לתקופה המוגבלת, צפויה עליה משמעותית בעלויות המחשוב של הבנק לתקופה מוגבלת (הכוללת הן את תקופת פרויקט החלפת המערכות והן את שנות הפעילות הראשונות של המערכת לאחר החלפתה, עקב העמסה מוצאת של הוצאות הפחת בגין המערכת החדשה) ובהתאם גם פגיעה משמעותית ברווחיות הבנק שאין ביכולת הבנק להעריכה בשלב זה. כן יהיו לכך השלכות על גובה חשיפת הבנק לסיכונים שונים, ובראש ובראשונה לסיכון של טכנולוגית המידע ולסיכון האסטרטגי.

נכון למועד הדוחות אין וודאות באשר לתוצאות המו"מ בין הבנק לבין Tech Mahindra, לרבות בשל גורמים ונסיבות שאינם בשליטת הבנק ו/או בשל מכשולים אחרים בהוצאתו לפועל של התהליך והמגעים האמורים, וכן בשל תוצאותיו האפשריות של הערר התלוי ועומד על החלטת מ"מ הממונה על התחרות שלא לאשר את המיזוג בין הבנק לבין בנק מזרחי והשלכות פסק הדין בנושא על עתידו של הבנק כבנק עצמאי. לפיכך, האמור לעיל והנובע ממנו מהווה מידע צופני עתידי כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, אשר עשוי להסתיים ללא התקשרות בין הבנק לבין Tech Mahindra או להתמשש באופן שונה מהצפוי, כאשר אין ודאות כי יתרחש בפועל. לפירוט נוסף על ניהול סיכון טכנולוגיות מידע ראה דוח מפורט על הסיכונים לשנת 2018 ודוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>

סיכון ציות

סיכון ציות מוגדר כסיכון שתאגיד יסבול מסנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית להוראות חוק, רגולציה, נהלים פנימיים וקודים אתיים. לעניין אופן ניהול סיכון הציות בבנק לא חל שינוי מהותי נוסף למול המתואר בדוח השנתי של הבנק לשנת 2018. למידע נוסף על ניהול סיכון הציות ראה דוח מפורט על הסיכונים לשנת 2018 ודוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

סיכון משפטי

סיכון משפטי הינו סיכון להפסד כתוצאה מהיעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם והוא כולל, אך אינו מוגבל, לחשיפה לקנסות או לצעדי עונשין (Fines Penalties) כתוצאה מפעילות פיקוחית (Punitive Damages), כמו גם מהסדרים פרטניים. לעניין אופן ניהול הסיכון המשפטי בבנק לא חל שינוי מהותי נוסף למול המתואר בדוח השנתי של הבנק לשנת 2018.

סיכון מוניטין

מוניטין הוא אוסף של תפיסות, דעות ואמונות של מחזיקי העניין לגבי התאגיד, בהתבסס על ניסיונם וציפיותיהם. סיכון מוניטין הוא הסיכון לרווחי התאגיד, ליציבותו או ליכולתו להשיג את יעדיו, כתוצאה מפגיעה במוניטין העשוי לנבוע מהתנהלות התאגיד, מצבו הפיננסי או פרסום שלילי (אמיתי או כוזב) ועלול לבוא לידי ביטוי בתפיסה שלילית מצד לקוחות, צדדים נגדיים, בעלי מניות, משקיעים, מחזיקי אגרות חוב, אנליסטים, גורמים רלוונטיים אחרים או רגולטורים, אשר עשויה להשפיע לרעה על אמון הציבור בבנק ועל יכולתו של הבנק לשמור על קשרים עסקיים קיימים או ליצור קשרים חדשים וליהנות מנגישות רציפה למקורות מימון (כגון באמצעות שווקים בין-בנקאיים או שוקי איגוח). לעניין אופן ניהול סיכון המוניטין בבנק לא חל שינוי מהותי למול המתואר בדוח השנתי של הבנק לשנת 2018. הבנק ימשיך לבחון ולעקוב אחר השלכות הודעת בעלי השליטה בבנק על התקשרותם עם בנק מזרחי ובקשר עם הגשת הערר על החלטת מ"מ הממונה על ההגבלים העסקיים מיום 30 במאי 2018 להתנגד לאישור המיזוג בין הבנק לבין בנק מזרחי, כמפורט לעיל, על סיכון המוניטין. לפירוט נוסף בהקשר זה, ראה פרק "סיכונים מובילים ומתפתחים" בדוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

סיכון אסטרטגי

הסיכון האסטרטגי הינו סיכון נוכחי או עתידי לרווחי הבנק, להון, למוניטין או למעמד הבנק, אשר עלול לנבוע מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום לא נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים. סיכון זה נוצר ממידת התאימות של המטרות האסטרטגיות שהציב הבנק, ליכולותיו ולסביבה הכלכלית בה הוא פועל, מיישומות תכניות העבודה והיעדים שהוגדרו לצורך השגתן, מהמשאבים שהוגדרו לצורך העמידה בתכניות ומאיכות היישום של מרכיבי התכניות. חברי הנהלת הבנק אחראים לניהול הסיכון, כל אחד בתחומו.

כמו כן, ביום ה-12 באפריל 2019 נכנס לתוקפו חוק נתוני אשראי, שמטרתו לקבוע הסדר כולל לשיתוף בנתוני אשראי. הסדר זה צפוי לשפר את איכות המידע אשר יהיה זמין לבנק בעת החלטה על מתן אשראי ללקוח ושיפור אפשרויות המימון העומדים בפני הלקוחות במערכת הבנקאית. מאידך, בטווח הקצר של יישום החוק חלה ירידה בכמות המידע של הבנק על לקוחותיו הקיימים, וזאת עד להשלמת תהליך החתמת הלקוחות. הוגדרו תנאים לדרישת חתימת הלקוחות. להערכת הבנק החוק צפוי להביא להגברת התחרות מצד גופים חוץ בנקאיים באופן משמעותי.

לאור הכרזת בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק, בעניין כוונתם לפעול למכירת החזקותיהם בבנק, ונוכח חוסר הוודאות בו פועל הבנק בעקבות כך, פחתה רמת הוודאות הנוגעת להתממשות התוכנית האסטרטגית של הבנק, ובהתאמה, עלה במהלך שנת 2018 הסיכון האסטרטגי. בנוסף, לאור הגשת הערר על החלטת מ"מ הממונה על ההגבלים העסקיים, ולוחות הזמנים הצפויים להשלמת תהליך הערר, מתארכת תקופת אי הוודאות איתה מתמודד הבנק, תוך פוטנציאל לעלית מדרגה נוספת בסיכון האסטרטגי. לפרטים נוספים בדבר ניהול הסיכון האסטרטגי בבנק, ראה גם בדוח המפורט על הסיכונים לשנת 2018. לפירוט נוסף, ראה פרק סיכונים מובילים ומתפתחים בדוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.

סיכון סביבתי

סיכון סביבתי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן. לעניין אופן ניהול הסיכון הסביבתי בבנק לא חל שינוי מהותי למול המתואר בדוח השנתי של הבנק לשנת 2018.

הערכת הבנק בדבר השפעת גורמי הסיכון

טבלת גורמי הסיכון להלן מבוססת על מתודולוגיה מעודכנת, המשלימה תהליך מקיף שערך הבנק לעדכון הגישה המשמשת להערכת הסיכון הכולל בקווי העסקים השונים. בהתאם למתודולוגיה, מידת ההשפעה של גורמי הסיכון השונים בטבלה להלן, מבטאת את המידה בה גורם הסיכון משקף איום על יציבות הבנק. ההשפעה המוצגת להלן גובשה תוך התאמה ככל הניתן לתהליך ה-ICAAP ותוצאותיו, תוך בחינת היבטים איכותיים וכמותיים, כולל פרופיל הסיכון של הבנק ולתהליכי מדידת הסיכונים השוטפים, והיא מבוססת על אמידת חשיפת פעילותו של הבנק לסיכונים השונים והשפעתם על הלימות הונו ויציבותו. בהתאם, ככלל התפיסה מבוססת על אחד או שני פרמטרים מרכזיים:

- **השפעת הסיכון במצב עסקים הרגיל** - באמצעות שיעור הקצאת ההון.
 - **השפעת הסיכון תחת תנאי קיצון** - באמצעות ההשפעה על הלימות ההון רובד 1 בתרחיש קיצון.
- סיכונים קשים לכימות דוגמת סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי וכיו"ב, מוערכים באופן סובייקטיבי, על ידי הגורמים הרלוונטיים בבנק, ובהתבסס על תוצרי ה-ICAAP.

להלן מפורטת הערכת הבנק בדבר השפעת גורמי הסיכון בבנק ליום 30 בספטמבר 2019³

<u>גורם הסיכון</u>	<u>השפעת הסיכון (גבוהה, בינונית, נמוכה)</u>
1. השפעה כוללת של סיכונים האשראי ¹	בינונית
1.1 סיכון בגין איכות לווים ובטחונות	בינונית
1.2 סיכון בגין ריכוזיות ענפית ²	בינונית-נמוכה
1.3 סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים ²	בינונית
2. השפעה כוללת של סיכונים שוק ¹	בינונית
2.1 סיכון ריבית	בינונית
2.2 סיכון בסיס (אינפלציה ושערי חליפין)	נמוכה
2.3 סיכון אופציות	נמוכה
2.4 סיכון מחירי מניות	נמוכה
3. סיכון נזילות	נמוכה
4. סיכון תפעולי	בינונית*
5. סיכון סייבר	בינונית-גבוהה
6. סיכון טכנולוגיות מידע	בינונית-גבוהה*
7. סיכון משפטי	נמוכה
8. סיכון מוניטין	בינונית- נמוכה
9. סיכון סליקה	נמוכה
10. סיכון אסטרטגי	בינונית-גבוהה*

1. השפעה כוללת של סיכונים האשראי וסיכונים השוק נקבעה על פי הערכת הסיכון הגבוהה ביותר מבין תתי הסיכונים.
2. החישוב הינו על בסיס אשראי ברוטו ללא ביטחונות המותרים לניכוי.
3. לא חל שינוי לעומת הדיווח ליום 31 בדצמבר 2018 וליום 30 ביוני 2019.

* נוכח חוסר הודאות בו פועל הבנק, פחתה רמת הוודאות הנוגעת להתממשות התכנית האסטרטגית של הבנק, ובהתאמה, עלה הסיכון האסטרטגי (העלייה נרשמה במהלך 2018). בהתאם לכך, הותאמה תכנית העבודה של הבנק לעקרונות התוכנית האסטרטגית ולתקופת אי הוודאות בה מצוי הבנק, לרבות דחיית טיפול במשימות ארוכות טווח ועתירות משאבים, וזאת עד להתבהרות מצב הדברים. במסגרת מאמצי הבנק לצמצם את הסיכונים.

כמו כן, נוכח אי יכולתו של הבנק להשלים את פרויקט החלפת מערכות המחשוב עד למועד הארכת ההסכם עם לאומי, 30 ביוני 2021, מקיים הבנק מגעים עם בנק לאומי למציאת פתרון להמשך קבלת שירותי מחשוב מבנק לאומי לתקופה מוגבלת עד לקבלת שירותי מחשוב ותפעול מספק חדש, באופן שיאפשר החלפת המערכות בצורה תקינה. נכון למועד דוחות אלו לא הבשילו המגעים שהתקיימו עד כה עם בנק לאומי ביחס לאספקת פתרון זמני לבנק כאמור לעיל. בהתחשב בתשומות שתדרשנה לביצוע פרויקט החלפת מערכות מחשוב, ככל שהבנק יוותר בנק עצמאי, ולקבלת שירותי מחשוב לתקופה המוגבלת, ולהוצאות וההשקעות שתדרשנה מהבנק במקביל, הן לצורך ביצוע פרויקט החלפת מערכת המחשוב והן להמשך קבלת השירותים לתקופה המוגבלת, צפויה עליה משמעותית בעלויות המחשוב של הבנק לתקופה מוגבלת (הכוללת הן את תקופת פרויקט החלפת המערכות והן את שנות הפעילות הראשונות של המערכת לאחר החלפתה, עקב העמסה מואצת של הוצאות הפחת בגין המערכת החדשה) ובהתאם גם פגיעה משמעותית ברווחיות הבנק שאין ביכולת הבנק להעריכה בשלב זה. כן יהיו לכך השלכות על גובה חשיפת הבנק לסיכונים שונים, ובראש ובראשונה לסיכון של טכנולוגית המידע ולסיכון האסטרטגי. לפירוט נוסף ראה פרק "סיכונים מובלים ומתפתחים" בדוח המפורט על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

הערות:

- ראה גם פרק תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים. לפירוט אודות סיכונים מובלים ומתפתחים ראה דוח מפורט על הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>.
- הערכת דרגות ההשפעה של הסיכונים מבוססת על מתודולוגיה פנימית של הבנק ואיננה ניתנת להשוואה בין הבנקים השונים.

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

כללי החשבונאות המשמשים לעריכת הדוחות הכספיים מפורטים בבאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים אלו ובדוחות הכספיים לשנת 2018. יישום כללים אלה על ידי הנהלת הבנק כרוך בהנחות ובאומדנים שונים המשפיעים על ערכם של הנכסים, ההתחייבויות והתוצאות העסקיות של הבנק. הנושאים בהם האומדנים וההנחות קריטיים לדעת הנהלה הינם:

הפרשה להפסדי אשראי, הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני של אגרות חוב זמינות למכירה, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים, זכויות עובדים, מכשירים פיננסיים נגזרים, תביעות תלויות, בניינים וציוד ומיסים נדחים. הנהלת הבנק סבורה כי האומדנים וההערכות שישמשו בהכנת הדוחות הכספיים הינם נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 לא חלו שינויים מהותיים במדיניות החשבונאית של הבנק בנושאים קריטיים לעומת המתואר בדוח השנתי של הבנק לשנת 2018.

בקרות ונהלים

בדוחות הכספיים השנתיים של שנת 2018 פורטו בהרחבה בהוראות בנק ישראל בקשר ליישום סעיפי 302 ו- 404 לחוק "Sarbanes Oxley" (להלן: "Sox"). כמו כן פורט אופן יישומם בבנק. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 המשיך הבנק בעדכון ותחזוקה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, כפי שנקבע בתכנית עבודה ייעודית לנושא ה- Sox לשנת 2019, אשר אושרה על ידי דירקטוריון הבנק.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק בשיתוף עם המנכ"לית והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנכ"לית והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2019 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

הדירקטוריון מודה להנהלת הבנק, למנהלים ולכל צוות העובדים על עבודתם המסורה ועל תרומתם כפי שבאה לידי ביטוי בתוצאות הכספיות בתקופה הנסקרת.

שבי שמר
מנהלת כללית ראשית

זאב אבלס
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 28 בנובמבר 2019.

הצהרה (Certification)

אני, שבי שמר, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2019 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתכם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

שבי שמר

מנהלת כללית ראשית

28 בנובמבר 2019

הצהרה (Certification)

אני, ארנון זית, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2019 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתכם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדייקטוריון"). וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדייקטוריון ולוועדת הביקורת של הדייקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

ארנון זית

חשבונאי ראשי, סמנכ"ל

28 בנובמבר 2019

תמצית דוחות כספיים
ליום 30 בספטמבר 2019

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק אגוד לישראל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק אגוד לישראל בע"מ וחברות בנות שלו (להלן – "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2019 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתי של חברות שאוחדו אשר הכנסותיהן מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הכלולות בדוחות הרווח וההפסד המאוחדים מהוות כ-0.7% מכלל ההכנסות במאוחד מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך.

המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתי של אותן חברות נסקר על ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הני"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את מסקנתנו הני"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 16.א. בתמצית הדוחות הכספיים בדבר הודעת בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בקשר עם התקשרותם עם בנק מזרחי בעניין מכירת החזקותיהם בבנק והכוונה למיזוג הבנק לתוך בנק מזרחי, בדבר הודעת מ"מ הממונה על התחרות מיום 30 במאי 2018 על התנגדותו למיזוג בין הבנק לבין בנק מזרחי וכן בדבר הגשת ערר על החלטה זו. כמו כן מבלי לסייג את מסקנתנו הני"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 16.ב. בתמצית הדוחות הכספיים בדבר קבלת שירותי מחשוב ולאמור בביאור 10.ב. (8). בתמצית הדוחות הכספיים בדבר התחייבויות תלויות.

סומך חייקין
רואי חשבון

28 בנובמבר 2019

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		באור	
	2018	2019	2018	2019		
(מבוקר)		(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		
						במיליוני ש"ח
1,022	768	758	246	205	2	הכנסות ריבית
253	189	196	60	35	2	הוצאות ריבית
769	579	562	186	170		הכנסות ריבית, נטו
117	102	25	59	6	6,13	הוצאות בגין הפסדי אשראי
						הכנסות ריבית, נטו לאחר
652	477	537	127	164		הוצאות בגין הפסדי אשראי
						הכנסות שאינן מריבית
91	103	57	60	31	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
293	216	199	70	67	א 3	עמלות
3	1	1	-	-		הכנסות אחרות
387	320	257	130	98		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
						הוצאות תפעוליות ואחרות
482	368	356	120	122		משכורות והוצאות נלוות
130	99	93	36	31		פחת ואחזקת בנינים וציוד
326	180	190	58	62		הוצאות אחרות
938	647	639	214	215		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
						רווח לפני מסים
101	150	155	43	47		הפרשה למסים על הרווח
31	44	55	11	18		
						רווח נקי :
70	106	100	32	29		המיוחס לבעלי מניות הבנק
						רווח בסיסי ומדולל למניה (ש"ח):
0.95	1.44	1.36	0.43	0.40		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

זאב אבלס יושב ראש הדירקטוריון

שבי שמר מנהלת כללית ראשית

ארנון זית חשבונאי ראשי, סמנכ"ל

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 28 בנובמבר 2019

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2018	2019	2018	2019	
(מבוקר)		(לא מבוקר)		(לא מבוקר)	במיליוני ש"ח
70	106	100	32	29	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
(170)	(84)	181	27	46	רווח (הפסד) כולל אחר ² , לפני מסים: התאמות בגין אגרות חוב זמינות למכירה (2018- ניירות ערך) לפי שווי הוגן נטו
41	9	(81)	3	(87)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ¹
(129)	(75)	100	30	(41)	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
44	25	(35)	(11)	14	השפעת המס המתייחס
(85)	(50)	65	19	(27)	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים
(15)	56	165	51	2	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

1. משקף בעיקר הפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר ונזקפו בתקופה המדווחת לרווח והפסד בקיזוז התאמות בגין אומדנים אקטואריים לטווח תקופה של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת.

2. ראה גם באור 4 בדבר רווח כולל אחר מצטבר.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית מאזן מאוחד ליום 30 בספטמבר 2019

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	30 בספטמבר 2018	30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)	באור במיליוני ש"ח	
				נכסים
9,440	8,725	7,917		מזומנים ופקדונות בבנקים
5,583	6,138	6,330	5	ניירות ערך ¹
568	443	60		ניירות ערך שנשאלו
24,408	25,430	26,444	6,13	אשראי לציבור
(256)	(292)	(247)		הפרשה להפסדי אשראי
24,152	25,138	26,197		אשראי לציבור, נטו
241	250	228		בנינים וציוד
642	524	621	11	נכסים בגין מכשירים נגזרים
622	462	510		נכסים אחרים ²
68	-	-		נכסים המוחזקים למכירה ⁶
41,316	41,680	41,863		סך כל הנכסים
				התחייבויות והון
31,905	32,735	31,497	7	פקדונות הציבור
319	203	61		פקדונות מבנקים
-	-	-		פקדונות הממשלה
3,637	3,624	4,519		כתבי התחייבויות נדחים ואגרות חוב
482	371	788	11	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
2,475	2,178	2,335		התחייבויות אחרות ^{4,3}
38,818	39,111	39,200		סך כל ההתחייבויות
2,498	2,569	2,663		סך כל ההון⁵
41,316	41,680	41,863		סך כל ההתחייבויות והון

1. מזה: ניירות ערך ששוועדו למסלקת הבורסה ומעו"ף בסך 126 מיליון ש"ח (30.09.18 - 150 מיליון ש"ח, 31.12.18 - 167 מיליון ש"ח).
2. מזה: נכסים אחרים בשווי הוגן (30.09.18 - בסכום זניח, 31.12.18 - 7 מיליון ש"ח).
3. מזה: התחייבויות אחרות בשווי הוגן בסך 793 מיליון ש"ח (30.09.18 - 904 מיליון ש"ח, 31.12.18 - 1,173 מיליון ש"ח).
4. מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך 37 מיליון ש"ח (30.09.18 - 44 מיליון ש"ח, 31.12.18 - 45 מיליון ש"ח).
5. הון המיוחס לבעלי מניות הבנק.
6. נכון ליום 31 בדצמבר 2018 הבנק פעל למכירת החזקות בחברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ. לאחר שהבנק השלים מהלך של בחינת מכירת החברה, החליט בשלב זה שלא להמשיך בו.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון מאוחד לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

סך כל ההון	עודפים	הטבות בשל		הון מניות ופרמיה במיליוני ש"ח
		רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עסקאות תשלום מבוסס מניות	
2,661	1,644	39	26	952
29	29	-	-	-
(27)	-	(27)	-	-
<u>2,663</u>	<u>1,673</u>	<u>12</u>	<u>26</u>	<u>952</u>

יתרה ליום 30 ביוני 2019 (לא מבוקר)
רווח נקי בתקופה
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
יתרה ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)

סך כל ההון	עודפים	הטבות בשל		הון מניות ופרמיה במיליוני ש"ח
		רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עסקאות תשלום מבוסס מניות	
2,518	1,570	(30)	26	952
32	32	-	-	-
19	-	19	-	-
<u>2,569</u>	<u>1,602</u>	<u>(11)</u>	<u>26</u>	<u>952</u>

יתרה ליום 30 ביוני 2018 (לא מבוקר)
רווח נקי בתקופה
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
יתרה ליום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

סך כל ההון	עודפים	הטבות בשל		הון מניות ופרמיה במיליוני ש"ח
		רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עסקאות תשלום מבוסס מניות	
2,498	1,566	(46)	26	952
-	7	(7)	-	-
2,498	1,573	(53)	26	952
100	100	-	-	-
65	-	65	-	-
<u>2,663</u>	<u>1,673</u>	<u>12</u>	<u>26</u>	<u>952</u>

יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב*
יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר יישום לראשונה
רווח נקי בתקופה
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
יתרה ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

* השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01) ולרבות העדכונים המתייחסים אליהם. ראה גם ביאור 1.ג.1.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון מאוחד לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (המשך)

סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)

סך כל ההון	עודפים	הטבות בשל		הון מניות ופרמיה במיליוני ש"ח	
		רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עסקאות תשלום מבוסס מניות		
2,513	1,496	39	26	952	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)
106	106	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(50)	-	(50)	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
<u>2,569</u>	<u>1,602</u>	<u>(11)</u>	<u>26</u>	<u>952</u>	יתרה ליום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

סך כל ההון	עודפים	הטבות בשל		הון מניות ופרמיה במיליוני ש"ח	
		רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עסקאות תשלום מבוסס מניות		
2,513	1,496	39	26	952	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
70	70	-	-	-	רווח נקי בשנת החשבון
(85)	-	(85)	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
<u>2,498</u>	<u>1,566</u>	<u>(46)</u>	<u>26</u>	<u>952</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2018	2018	2019	2018	2019	
					(לא מבוקר)
					במיליוני ש"ח
					תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
70	106	100	32	29	רווח נקי לתקופה
					<u>התאמות:</u>
48	38	32	14	10	פחת על בנינים וציוד (לרבות ירידת ערך)
117	102	25	59	6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
					הפסד (רווח) ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה
					ומניות שאינן למסחר (2018- ניירות ערך זמינים
(34)	(45)	(34)	(27)	(22)	למכירה), נטו
3	(8)	(11)	(7)	(8)	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי
					הוגן של ניירות ערך למסחר, נטו
-	-	(6)	-	3	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי
(31)	(12)	(32)	(12)	(31)	הוגן של מניות שאינן למסחר, נטו
58	(15)	(28)	1	(19)	מיסים נדחים, נטו
(59)	40	(21)	74	8	שינוי בהתחייבויות נטו בגין זכויות עובדים
(11)	2	75	7	40	הפרשי התאמה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
					התאמה בגין הפרשי שער על יתרות מזומנים
					<u>שינוי נטו בנכסים שוטפים:</u>
(317)	(199)	21	(22)	(191)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
271	296	(869)	138	(743)	ניירות ערך למסחר
(9)	113	109	8	69	נכסים אחרים
					<u>שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:</u>
20	(91)	306	(37)	296	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(23)	(276)	(194)	(99)	(13)	התחייבויות אחרות
103	51	(527)	129	(566)	מזומנים נטו, מפעילות שוטפת

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (המשך)

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2018	2019	2018	2019
(מבוקר)				(לא מבוקר)
				במיליוני ש"ח

תזרימי מזומנים מפעילות השקעה

1	1	1	-	-	שינוי נטו בפקדונות בבנקים
1,478	235	(1,056)	(379)	(403)	שינוי נטו באשראי לציבור*
248	373	508	12	113	שינוי נטו בניירות ערך שנשאלו
(11,081)	(9,190)	(7,819)	(592)	(2,124)	רכישת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר (2018- ניירות ערך זמינים למכירה)
10,103	8,085	6,862	1,931	2,519	תמורה ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר (2018- ניירות ערך זמינים למכירה)
2,069	1,670	1,279	7	312	תמורה מפדיון איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר (2018- ניירות ערך זמינים למכירה)
(1,045)	(832)	(968)	(270)	(269)	רכישת תיקי אשראי*
(21)	(16)	(18)	(2)	(7)	רכישת בנינים וציוד
-	-	7	-	7	תמורה ממימוש בנינים וציוד
1,752	326	(1,204)	707	148	מזומנים, נטו, מפעילות השקעה

תזרימי מזומנים מפעילות מימון

200	84	(258)	38	(36)	שינוי נטו בפקדונות מבנקים
(847)	(17)	(408)	(95)	468	שינוי נטו בפקדונות הציבור
(1)	(1)	-	-	(1)	שינוי נטו בפקדונות הממשלה
427	427	1,185	427	767	הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(369)	(368)	(296)	(263)	(105)	פדיון כתבי התחייבות ואגרות חוב
(590)	125	223	107	1,093	מזומנים נטו מפעילות מימון
1,265	502	(1,508)	943	675	גידול (קיטון) במזומנים

8,222	8,222	9,498	7,786	7,280	יתרת מזומנים לתחילת תקופה**
11	(2)	(75)	(7)	(40)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
9,498	8,722	7,915	8,722	7,915	יתרת מזומנים לסוף תקופה**

ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו:

625	488	482	155	134	ריבית שהתקבלה
(143)	(104)	(111)	(33)	(35)	ריבית ששולמה
7	5	5	2	-	דיבידנדים שהתקבלו
(84)	(61)	(104)	(25)	(35)	מסים על הכנסה ששולמו
66	68	6	-	-	מסים על הכנסה שהתקבלו
4	1	5	1	3	נספח א' - פעולות השקעות ומימון שלא במזומן:
					רכישת נכסים כנגד התחייבות לספקים

* סווג מחדש.

** כולל מזומנים שסווגו במאזן לסעיף נכסים המוחזקים למכירה.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") הינו תאגיד בישראל. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים של הבנק וחברות הבנות שלו ליום 30 בספטמבר 2019 ולתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך ערוכה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי רבעוני של תאגיד בנקאי, ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לעיין בדוחות רבעוניים אלו יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 והבאורים אשר נלווים אליהם (להלן: "הדוחות השנתיים"). המדיניות החשבונאית של הבנק בתמצית דוחות כספיים רבעוניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים, למעט המפורט בסעיף ג' להלן. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום הדוחות הכספיים הביניים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד.

לעניין הודעת בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק, בדבר כוונתם לפעול למכירת החזקותיהם בבנק ומידע שפורסם בדבר אפשרות לעסקת רכישת הבנק ומיזוגו, החלטת מ"מ הממונה על התחרות מיום 30 במאי, 2018 בעניין התנגדותו לאישור המיזוג בין הבנק לבין בנק מזרחי, הודעת בעלי השליטה על כוונתם להגיש ערר על החלטת מ"מ הממונה על התחרות ובעניין התקשרות בין בעלי השליטה בבנק לבין בנק מזרחי בתוספת להסכם שנחתם ביניהם ביום 27 בנובמבר, 2017, הכוללת תיקונים להסכם המקורי הנ"ל והוראות שיחולו על הצדדים להסכם המקורי בקשר עם הגשת ערר על החלטת מ"מ הממונה על התחרות ובעניין החלטת דירקטוריון הבנק מיום 6 באוגוסט, 2018, בהתאם לה הבנק הצטרף לערר של בעלי השליטה ובנק מזרחי על החלטת מ"מ הממונה על התחרות לדחות את בקשת המיזוג בין הבנק לבנק מזרחי - ראה באור 16.א. לתמצית הדוחות הכספיים.

תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 28 בנובמבר 2019.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת, בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. יישום המדיניות החשבונאית וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים, למעט האמור להלן ובסעיף ג' להלן. ביום 6 בנובמבר 2019 פורסמה על ידי אגף שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר נייר עמדה שעניינה עדכון מערך ההנחות הדמוגרפית בקרנות הפנסיה ובביטוח חיים, אשר כוללת עדכון אפשרי ללוחות התמותה. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים במדידת התחייבויות בגין זכויות עובדים יש לעדכן את ההנחות לגבי תמותה ונכות לפי המידע הטוב ביותר שקיים בידי הבנק. לצורך כך, יש להיעזר, בין היתר, בעדכון של לוחות התמותה והנכות שפורסמה לאחרונה על ידי האוצר. בהתאם לאמור לעיל, הבנק אמד מחדש את אומדן תוחלת החיים וכן בחן מחדש את ההנחות לגבי תמותה ונכות לצורך חישוב התחייבויות אקטואריות. שינוי בהנחות דמוגרפיות כפי שנכללו בעדכון לוחות התמותה של משרד האוצר לא הביא לשינוי מהותי בהתחייבויות הבנק.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות המפקח על הבנקים

החל מתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2019 מיישם הבנק הוראות ותקנים חשבונאיים חדשים בנושאים המפורטים להלן:

1. דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מכשירים נגזרים וגידור, סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים, דוח תזרים ונושאים נוספים

ביום 30 באוגוסט 2018 פורסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מכשירים נגזרים וגידור, סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים, דוח תזרים מזומנים ונושאים נוספים.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

מכשירים נגזרים וגידור

בחודש אוגוסט 2017 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (FASB) את ASU 2017-12 המעדכן את נושא 815 בקודיפיקציה בדבר מכשירים נגזרים וחשבונאות גידור. העדכון כולל שינויים בהנחיות המדידה והייעוד של יחסי גידור כשירים ובדרישות ההצגה של תוצאות הגידור. העדכון מרחיב את היכולת של התאגידים הבנקאיים לגדר רכיבי סיכון, ויוצר הקבלה בין ההכרה וההצגה של המכשירים המגדרים והפריטים המגודרים בדוחות הכספיים. העדכון מבטל את הצורך להתייחס בנפרד ל"חלק לא אפקטיבי" ביחסי גידור. במקרים בהם מבוצע ניטרול של סכומים מהערכת אפקטיביות הגידור, העדכון מאפשר לדחות ברווח כולל אחר סכומים אלו, אך כשהם יוכרו הם יוצגו באותה שורה בדוח רווח והפסד אליה נזקפות השפעות המכשיר המגודר. בנוסף, התיקונים בעדכון מפשטים את יישום ההנחיות החשבונאיות בנושא גידור על ידי הקלה בהערכת אפקטיביות הגידור ובדרישות התייעוד. התיקונים להוראות מאמצים בהוראות הדיווח לציבור את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שנקבעו בעדכון. כמו כן, הותאמה מתכונת הגילוי לדוחות הכספיים של בנקים בארה"ב.

הבנק אימץ את ההוראות החדשות החל מיום 1 בינואר 2019, ליישום ההוראות לא הייתה השפעה על הדוחות הכספיים.

סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים

במסגרת החוזר, נכללו תיקונים להוראות אשר מאמצים בהוראות הדיווח לציבור את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שנקבעו בעדכון. עיקר השינויים בהוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים הינם: שינויים בשווי ההוגן של השקעות במניות זמינות למכירה שיש להן שווי הוגן זמין ושטרם מומשו, יוכרו באופן שוטף ישירות בדוח רווח והפסד במקום ברווח הכולל האחר; השקעות במניות שאין להן שווי הוגן זמין, אשר מוצגות היום לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), יוצגו ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך) המותאמת לשינויים במחירים נצפים של מניות של אותו מנפיק. עודכנו שיטות קביעת השווי ההוגן לצורך עריכת הביאור על שווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

ההוראות החדשות יושמו החל מיום 1 בינואר 2019 בדרך של יישום למפרע מתואם, תוך זקיפת ההשפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים במועד היישום לראשונה. ההוראות בדבר השקעות במכשירים הוניים שאינם בעלי שווי הוגן זמין יושמו באופן של מכאן ואילך. שינויים בגילויים הנדרשים בדוחות הכספיים יושמו באופן של מכאן ואילך.

יישום ההוראות החדשות בדבר סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים החל מיום 1 בינואר 2019, הביא לסיווג מחדש של רווחים נטו שטרם מומשו בסך של כ-7 מיליוני ש"ח ואשר הוכרו ברווח כולל אחר מרווח כולל אחר מצטבר לעודפים.

2. תיקון מספר 08-2017 לקודיפיקציה של ה-FASB בדבר חייבים- למלוות שאינן ניתנות להחזר ועלויות אחרות

בחודש מרס 2017, פרסם ה-FASB עדכון בדבר הפחתת פרמיה על מכשירי חוב שנרכשו בעלות אופציית פירעון מוקדם, המהווה תיקון לנושא 20-310 בקודיפיקציה בדבר חייבים – עמלות שאינן ניתנות להחזר ועלויות אחרות (להלן: "התיקון").

בהתאם לתיקון תקופת הפחתת הפרמיה על מכשירי חוב בעלות אופציית פירעון מוקדם על-ידי המנפיק תקוצר ותחושב בהתאם למועד הפירעון המוקדם ביותר.

הוראות התיקון יושמו החל מיום 1 בינואר 2019.

ליישום ההוראות לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב – הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות

ביום 28 במרס 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב – הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות". בהתאם למכתב נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושאים: הפרשות להפסדי אשראי; מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים נגזרים ופעילויות גידור; וכן חכירות. היישום לראשונה יבוצע בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללים בארה"ב. במסגרת המכתב נקבעו קווים כלליים ומועדי היישום לראשונה של ההוראות החדשות, כמפורט להלן:

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL)

המכתב מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים, אשר פורסם במסגרת עדכון תקינה ASU 2016-13. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי, באמצעות הקדמת רישום הפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנוני המחזוריות בהתנהגות הפרשות להפסדי אשראי, שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, ולחיזוק הקשר בין ניהול סיכוני האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.

עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידי בנקאיים בעקבות יישום כללים אלה, הינם בין היתר: ההפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי, במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה; באומדן ההפרשה להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים; יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי; ישתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של אגרות חוב בתיק הזמין למכירה; וכן הכללים החדשים לחישוב הפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי (לרבות הלוואות לדיר), אגרות חוב המוחזקות לפדיון, וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.

ביום 4 ביולי 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה בדבר "יישום כללי חשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים" אשר כוללת שילוב של הכללים החדשים בהוראות הדיווח לציבור, דחיית מועד היישום לראשונה של הכללים החדשים ליום 1 בינואר 2022 וריצה במקביל החל מיום 1 בינואר 2021. כמו כן, הפיקוח על הבנקים פרסם טיוטת "קובץ שאלות ותשובות בנושא יישום הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים" אשר נועדה לסייע לתאגידי הבנקאיים בתהליך ההיערכות ליישום הכללים החדשים.

ככלל, הכללים החדשים ייושמו באמצעות רישום בעודפים במועד היישום לראשונה של ההשפעה המצטברת של יישום כללים אלו.

הבנק בוחן את ההשפעה של המכתב והטיטות שפורסמו על דוחותיו הכספיים, אך אין באפשרותו להעריכה בשלב זה.

חכירות

ביום 1 ביולי 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא דיווח של תאגידי בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות, אשר מאמץ בין היתר את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בנושא 842 בקודיפיקציה בדבר "חכירות".

עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידי בנקאיים בעקבות יישום כללים אלה, הינם בין היתר: תאגידי בנקאיים שחוכרים נכסים לתקופה שעולה על 12 חודשים, יכירו בהם במאזן, גם אם החכירה מסווגת כחכירה תפעולית; בעסקאות חכירה תפעולית ירשם במאזן נכס שמשקף את הזכות של התאגיד להשתמש בנכס החכור, ומנגד תירשם התחייבות לשלם בגין חכירה; וכן עסקאות שבהן תאגיד בנקאי מוכר נכס וחוכר אותו בחזרה יוכלו במצבים מסוימים להיחשב כעסקאות מכירה חשבונאית, בכפוף לכך שמתקיימים תנאים מסוימים שפורטו בנושא 842. התקן ייושם החל מיום 1 בינואר 2020 ואילך.

להערכת הבנק, יישום ההוראות החדשות צפוי להביא לגידול בסך של כ- 124 מיליוני ש"ח ביתרת נכסי זכות השימוש, ולגידול מקביל בסך של כ- 124 מיליוני ש"ח ביתרת ההתחייבויות בגין חכירה למועד היישום לראשונה.

כמו כן, להערכת הבנק, יישום ההוראות החדשות צפוי להביא לירידה ביחס ההון העצמי רובד 1 וביחס ההון הכולל של כ- 0.05 וכ- 0.07 נקודות האחוז בהתאמה, זאת כתוצאה משקלול נכסי הסיכון בגין נכסי זכות שימוש הנובעים מחכירות תפעוליות שיוכרו במאזן בשיעור של 100%. בנוסף, יישום ההוראות החדשות צפוי להביא לירידה ביחס המינוף של הבנק בשיעור של כ- 0.02 נקודות האחוז.

2. עדכון תקינה ASU 2018-14 בדבר שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת

ביום 28 באוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה- "FASB") את ASU 2018-14, בדבר מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת, המהווה עדכון לנושא 715-20 בקודיפיקציה בדבר תגמול - הטבות פרישה - תכניות להטבה מוגדרת - כללי (להלן: "העדכון"). תכליתו של התיקון הינו לשפר את האפקטיביות של הגילויים בביאורים לדוחות הכספיים וכן לצמצם את העלויות הכרוכות בהכנת הביאורים הנדרשים. התיקונים במסגרת העדכון מבטלים גילויים אשר אינם בעלי תועלת, מבהירים דרישות גילוי ספציפיות וכן מוסיפים דרישות גילוי שזוהו כרלוונטיות.

עיקרי התיקונים הינם, בין היתר: בוטלה הדרישה להצגת אומדן הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנה העוקבת, בוטלה הדרישה להצגת סכום ההטבות השנתיות העתידיות המכוסות על ידי חוזי ביטוח, לרבות חוזי קצבה (אנונה), וכן עסקאות משמעותיות כלשהן בין הישות או צדדים קשורים לבין התכנית, התווספה דרישה לפיה נדרש לתת פירוט בדבר הסיבות לרווחים או הפסדים מהותיים הקשורים לשינוי במחויבות בגין הטבה מוגדרת במהלך התקופה, וכן הובהרו דרישות גילוי עבור ישויות שיש

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

להם שתי תכניות או יותר. הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות המתחילות לאחר ה- 15 בדצמבר 2020. אימוץ מוקדם אפשרי לרבות בתקופות ביניים. בעת היישום לראשונה נדרש ליישם את התיקונים בדרך של יישום למפרע. הבנק בוחן את ההשפעה של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

3. עדכון תקינה ASU 2018-15 בדבר הטיפול בעלויות הטמעה (Implementation costs) בהסדרים של שרותי מחשוב ענן

ביום 29 באוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB"), את ASU 2018-15 בדבר הטיפול החשבונאי בעלויות הטמעה (Implementation Costs) - בהסדרים של שירותי מחשוב ענן (CCAs - cloud computing arrangement), המהווה תיקון לתת נושא 40-350 בקודיפיקציה בדבר תוכנות לשימוש עצמי (להלן: "העדכון").

בהתאם לעדכון, עלויות שהתהוו לצורך הטמעה של הסדרים של שירותי מחשוב ענן (כגון: עלויות התאמת התוכנה לצרכי הלקוח) ידחו או ייזקפו לרווח או הפסד באותו האופן שבו הן היו מטופלות בהתאם להוראות בדבר תוכנות לשימוש עצמי.

בנוסף, במסגרת העדכון נקבע, בין היתר, כדלקמן: עלויות ההטמעה הנדחות יופחתו לרווח או הפסד בהתאם לתקופה החוזית של ההסדר הכוללת תקופות הארכה, אשר ודאי באופן סביר (reasonably certain) שימומשו על ידי הלקוח או שמימשן נשלט על ידי הספק, עלויות ההטמעה הנדחות יהיו כפופות להוראות בדבר ירידת ערך באופן זהה לנכסי תוכנה לשימוש עצמי, העלויות הנדחות יוצגו במאזן, בדוח רווח או הפסד ובדוח על תזרימי המזומנים באותה שורה שבה נרשמות העמלות המשולמות הקשורות להסדרים של מחשוב הענן, וכן לקוחות של הסדרי מחשוב ענן והסדרי רישיון תוכנה יהיו כפופים לדרישות גילוי כמותיות ואיכותיות חדשות החלות בקשר לעלויות הטמעה כאמור.

הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות והביניים המתחילות לאחר ה- 15 בדצמבר 2019. אימוץ מוקדם אפשרי לרבות בתקופות ביניים. בעת היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום באופן של מכאן ואילך או בחלופה של יישום למפרע. הבנק נערך ליישום של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים. ליישום התקן לא צפויה השפעה מהותית.

4. עדכון תקינה ASU 2018-13 בדבר שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן

ביום 28 באוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB"), את ASU 2018-13, בדבר מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן, המהווה עדכון לנושא 820 בקודיפיקציה בדבר מדידת שווי הוגן (להלן: "העדכון"). תכליתו של התיקון הינו לשפר את האפקטיביות של הגילויים בביאורים לדוחות הכספיים וכן לצמצם את העלויות הכרוכות בהכנת הביאורים הנדרשים.

התיקונים במסגרת העדכון מבטלים גילויים אשר אינם בעלי תועלת, מבהירים דרישות גילוי ספציפיות וכן מוסיפים דרישות גילוי שזוהו כרלוונטיות.

עיקרי התיקונים הינם, בין היתר: בוטלה הדרישה להצגת הסכומים והסיבות להעברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן; בוטלה הדרישה למתן מידע בדבר מדיניות הישות לקביעה מתי העברות בין רמות נחשבות ככאלה שהתקיימו; בוטלה הדרישה להצגת תיאור תהליך הערכת מדידת השווי ההוגן ברמה 3; במסגרת הדרישה למתן תיאור מילולי של הרגישות לשינויים בנתונים לא נצפים עבור מדידת שווי הוגן חוזרות ונשנות המסווגות ברמה 3 במדרג השווי ההוגן, עודכן המונח "רגישות" ל"אי וודאות" כדי להדגיש כי המידע הנדרש הינו לגבי האי וודאויות; התווספה דרישה לפיה יש להציג את השינויים ברווח הכולל האחר שטרם מומשו בתקופה, עבור נכסים המוחזקים בסוף התקופה.

הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות המתחילות לאחר ה- 15 בדצמבר 2019. אימוץ מוקדם אפשרי לרבות בתקופות ביניים. הבנק נערך ליישום של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים. ליישום התקן לא צפויה השפעה מהותית.

באור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)	
2018	2019	2018	2019
במיליוני ש"ח			
667	653	215	178
4	11	1	4
2	3	1	2
95	91	29	21
<u>768</u>	<u>758</u>	<u>246</u>	<u>205</u>
א. הכנסות ריבית¹			
מאשראי לציבור			
מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים			
מפקדונות בבנקים			
מאגרות חוב			
סך כל הכנסות הריבית			
ב. הוצאות ריבית			
על פקדונות הציבור			
על פקדונות מבנקים			
על כתבי התחייבות נידחים ואגרות חוב			
על התחייבויות אחרות			
סך כל הוצאות הריבית			
102	120	35	34
1	1	1	-
77	68	22	-
9	7	2	1
<u>189</u>	<u>196</u>	<u>60</u>	<u>35</u>
סך הכנסות ריבית, נטו			
<u>579</u>	<u>562</u>	<u>186</u>	<u>170</u>
ג. פירוט השפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות ריבית²			
הכנסות (הוצאות) ריבית			
39	(88)	11	(38)
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב			
זמינות למכירה			
למסחר			
92	84	30	19
3	7	(1)	2
<u>95</u>	<u>91</u>	<u>29</u>	<u>21</u>
סך הכל כלול בהכנסות ריבית			

1. כולל השפעת יחסי גידור.

2. פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיף משנה א.

באור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (לא מבוקר)	
2018	2019	2018	2019
במיליוני ש"ח			

א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

1.א מפעילות במכשירים נגזרים

116	(206)	3	(73)
116	(206)	3	(73)

הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים¹
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים

2.א מהשקעה באגרות חוב

26	35	5	18
-	(9)	-	-
(3)	(1)	(2)	-
23	25	3	18

רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה²
הפרשה לירידת ערך בגין אג"ח זמינות למכירה²
הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה²
סך הכל מהשקעה באג"ח

3.א הפרשי שער, נטו

(83)	201	21	78
------	-----	----	----

4.א רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות

31	7	27	4
(9)	2	(3)	-
5	5	2	-
-	6	-	(3)
27	20	26	1

רווחים ממכירת מניות שאינן למסחר (2018- מניות זמינות
למכירה)
הפרשה לירידת ערך בגין מניות שאינן למסחר (2018- מניות
זמינות למכירה)
דיבידנד ממניות שאינן למסחר (2018- מניות זמינות למכירה)
רווחים והפסדים שטרם מומשו³
סך הכל מהשקעה במניות

**סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן
למטרות מסחר**

83	40	53	24
----	----	----	----

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר*

12	6	-	(1)
6	11	5	9
2	-	2	(1)
20	17	7	7

הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים למסחר
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של
אג"ח למסחר, נטו
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של
מניות למסחר, נטו
סך הכל מפעילויות למטרת מסחר**

סך הכל

103	57	60	31
-----	----	----	----

1. מכשירים נגזרים מהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

2. סוג מרווח כולל אחר מצטבר.

3. לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין וכן התאמות מעלה או מטה של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.

* כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

** להכנסות ריבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה באור 2.ד. לתמצית הדוחות הכספיים.

באור 3א - עמלות

סכומים מדווחים

הכנסות מעמלות לפי מגזרי פעילות :

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)							
מגזר	מסקי	בנקאות	עסקים	עסקים	עסקים	גופים	ניהול
סך הכל	בית	פרטית	קטנים	בינוניים	גדולים	מוסדיים	פיננסי
במיליוני ש"ח							
13	6	-	4	1	2	-	-
6	6	-	-	-	-	-	-
12	6	2	2	1	1	-	-
4	4	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	2	-
6	1	-	3	1	1	-	-
13	4	2	4	2	-	-	1
3	-	-	1	1	1	-	-
6	1	-	3	1	1	-	-
2	1	-	-	-	-	1	-
67	29	4	17	7	6	3	1

ניהול חשבון
 כרטיסי אשראי
 פעילות בניירות ערך
 עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
 ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים
 טיפול באשראי
 הפרשי המרה
 פעילות סחר חוץ
 עמלות מעסקי מימון
 עמלות אחרות
סך הכל

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)							
מגזר	מסקי	בנקאות	עסקים	עסקים	עסקים	גופים	ניהול
סך הכל	בית	פרטית	קטנים	בינוניים	גדולים	מוסדיים	פיננסי
במיליוני ש"ח							
39	17	-	15	3	3	-	1
16	14	-	2	-	-	-	-
35	16	6	7	2	3	-	1
14	12	2	-	-	-	-	-
6	-	-	-	-	-	6	-
19	4	-	8	3	4	-	-
35	12	4	11	4	1	-	3
8	-	-	3	2	3	-	-
21	1	-	10	5	5	-	-
1	1	-	-	-	-	-	-
5	1	-	1	-	2	1	-
199	78	12	57	19	21	7	5

ניהול חשבון
 כרטיסי אשראי
 פעילות בניירות ערך
 עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
 ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים
 טיפול באשראי
 הפרשי המרה
 פעילות סחר חוץ
 עמלות מעסקי מימון
 הכנסות נטו משירותי תיקי אשראי
 עמלות אחרות
סך הכל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)							
מגזר	מסקי	בנקאות	עסקים	עסקים	עסקים	גופים	ניהול
סך הכל	בית	פרטית	קטנים	בינוניים	גדולים	מוסדיים	פיננסי
במיליוני ש"ח							
52	22	1	21	4	3	-	1
27	22	-	5	-	-	-	-
49	25	7	10	3	3	1	-
18	15	3	-	-	-	-	-
9	-	-	-	-	-	9	-
30	5	-	12	7	6	-	-
45	16	4	14	4	2	-	5
12	-	-	4	3	4	1	-
43	1	-	16	13	13	-	-
2	2	-	-	-	-	-	-
6	-	-	2	1	3	-	-
293	108	15	84	35	34	11	6

ניהול חשבון
 כרטיסי אשראי
 פעילות בניירות ערך
 עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
 ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים
 טיפול באשראי
 הפרשי המרה
 פעילות סחר חוץ
 עמלות מעסקי מימון
 הכנסות נטו משירותי תיקי אשראי
 עמלות אחרות
סך הכל

באור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:
א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לאחר השפעת המס:

לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 וביום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר):

התאמות בגין הצגת איגרות חוב (2018- ניירות ערך) זמינות למכירה לפי שווי הוגן במיליוני ש"ח	התאמות בגין הטבות לעובדים	סך הכל	
84	(45)	39	ליום 30 ביוני 2019 (לא מבוקר)
31	(58)	(27)	שינוי נטו במהלך התקופה
115	(103)	12	ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)
42	(72)	(30)	ליום 30 ביוני 2018 (לא מבוקר)
17	2	19	שינוי נטו במהלך התקופה
59	(70)	(11)	ליום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)

לתקופות של תשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 וביום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר):

התאמות בגין הצגת איגרות חוב (2018- ניירות ערך) זמינות למכירה לפי שווי הוגן במיליוני ש"ח	התאמות בגין הטבות לעובדים	סך הכל	
3	(49)	(46)	ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
(7)	-	(7)	השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב*
(4)	(49)	(53)	יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר השפעת היישום לראשונה
119	(54)	65	שינוי נטו במהלך התקופה
115	(103)	12	ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)
115	(76)	39	ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)
(56)	6	(50)	שינוי נטו במהלך התקופה
59	(70)	(11)	ליום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר):

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן במיליוני ש"ח	התאמות בגין הטבות לעובדים	סך הכל	
115	(76)	39	ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)
(112)	27	(85)	שינוי נטו במהלך התקופה
3	(49)	(46)	ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

* השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01) ולרבות העדכונים המתייחסים אליהם. ראה גם ביאור 1.ג.1.

באורים לזיכרון הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019

באור 4 - רווח כולל אחר מצטבר (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לחשנה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לחשנה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לחשנה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לחשנה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2018 (מבוקר)	2018 (לא מבוקר)	2018 (לא מבוקר)	2018 (לא מבוקר)	2018 (לא מבוקר)	2018 (לא מבוקר)	2018 (לא מבוקר)	2018 (לא מבוקר)	
לפני השפעת לאחר מס	54 (157)	(41)	20 (61)	135 (71)	206	20 (12)	32	42 (22)	64
לפני השפעת לאחר מס	4 (13)	(15)	8 (23)	9 (16)	(25)	(3)	2 (5)	(11)	7 (18)
המשך	58 (170)	(56)	28 (84)	119 (62)	181	17 (10)	27	31 (15)	46
19 (10)	29	-	-	(60)	30 (90)	-	-	(60)	30 (90)
8 (4)	12	6 (3)	9	6 (3)	9	2 (1)	3	2 (1)	3
27 (14)	41	6 (3)	9	(54)	27 (81)	2 (1)	3	(58)	29 (87)
(85)	44 (129)	(50)	25 (75)	65 (35)	100	19 (11)	30	(27)	14 (41)

במיליוני ש"ח

התאמות בגין הגנת אגרות חוב (2018) - ניררות

ערך זמינות למכירה לפי שווי הוגן

רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות

לשווי הוגן

הפסדים (רווחים) בגין אגרות חוב (2018) - ניררות

ערך זמינות למכירה שסווגו לרווח והפסד¹

שינוי נטו במהלך התקופה

הטבות לעובדים

הפסד אקטוארי נטו בתקופה

הפסדים (רווחים) נטו שסווגו מחדש לזיכרון רווח

והפסד²

שינוי נטו במהלך התקופה

סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה

1. הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינו מרכיבית. פירוט נוסף ראה בבאור 3.
 2. הסכום לפני מס מאגד בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין זכויות עובדים. פירוט נוסף ראה בבאור 9 בדבר הטבות לעובדים.

באור 5 - ניירות ערך

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד :

ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות מופחתת	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן ²
		רווחים	הפסדים	
2,820	2,715	106	(1)	2,820
89	89	-	-	89
378	369	9	-	378
199	196	4	(1)	199
62	61	1	-	62
760	721	57	(18)	760
251	250	7	(6)	251
4,559	4,401³	184⁶	(26)⁶	4,559

א. איגרות חוב זמינות למכירה
 של ממשלת ישראל
 של ממשלות זרות
 של מוסדות פיננסיים בישראל
 של מוסדות פיננסיים זרים
 מגובי נכסים (ABS)
 של אחרים בישראל
 של אחרים זרים
סך כל איגרות חוב זמינות למכירה

הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו		שווי הוגן ²
		מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	
229	215	20	(6)	229
140	140	-	-	140 ⁵
229	215⁴	20⁷	(6)⁷	229

ב. השקעה במניות שאינן למסחר
 מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן
 שווי הוגן זמין
סך כל המניות שאינן למסחר

הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו		שווי הוגן ²
		מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	
1,428	1,397	31	-	1,428
37	37	-	-	37
4	4	-	-	4
26	26	2	(2)	26
25	26	-	(1)	25
1,520	1,490	33	(3)	1,520
22	23	1	(2)	22
1,542	1,513	34⁷	(5)⁷	1,542
6,330	6,129			6,330

ג. ניירות ערך למסחר
איגרות חוב
 של ממשלת ישראל
 של ממשלות זרות
 של מוסדות פיננסיים בישראל
 של אחרים בישראל
 של אחרים זרים
מניות וניירות ערך אחרים
סך כל ניירות הערך למסחר
סך כל ניירות הערך⁸

ליום 30 בספטמבר 2019
(לא מבוקר)
במיליוני ש"ח
-
62
62

ד. מידע נוסף לגבי אגרות חוב

יתרת חוב רשומה של-

אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית

אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית

1. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב ובהשקעות במניות - ראה באורים 2 ו-3 לתמצית הדוחות הכספיים.
2. נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
3. לאחר הפרשה מצטברת לירידת ערך השקעה בסך 53 מיליון ש"ח.
4. לאחר הפרשה מצטברת לירידת ערך השקעה בסך 54 מיליון ש"ח.
5. מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין בטור זה מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.
6. כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו" במסגרת תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל.
7. נזקפו לדוח רווח והפסד.
8. מזה: היתרה במאזן בסך 160 מיליון ש"ח בגין מניות המוחזקות על ידי חברות מאוחדות.
9. ההבחנה בין אגרות חוב של ישראל לבין אגרות חוב זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה את נייר הערך.

באור 5 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד :

ליום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)

הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן ²
		רווחים	הפסדים	
3,402	3,358	70	(26)	3,402
250	261	-	(11)	250
256	251	5	-	256
204	208	1	(5)	204
72	71	1	-	72
862	823	46	(7)	862
212	216	3	(7)	212
5,258	5,188 ³	126	(56)	5,258
199	179 ⁴	20	-	199 ⁵
5,457	5,367	146 ⁶	(56) ⁶	5,457

א. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב ומלוות -

של ממשלת ישראל
של ממשלות זרות
של מוסדות פיננסיים בישראל*
של מוסדות פיננסיים זרים
מגובי נכסים (ABS)*
של אחרים בישראל
של אחרים זרים

מניות וניירות ערך אחרים

סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו		שווי הוגן ²
		הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	
606	601	(1)	6	606
6	6	-	-	6
29	27	(1)	3	29
21	22	(1)	-	21
662	656	(3)	9	662
19	18	(2)	3	19
681	674	(5) ⁷	12 ⁷	681
6,138	6,041			6,138

ב. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב ומלוות -

של ממשלת ישראל
של מוסדות פיננסיים בישראל
של אחרים בישראל
של אחרים זרים

מניות וניירות ערך אחרים

סך כל ניירות הערך למסחר

סך כל ניירות הערך⁸

ליום 30 בספטמבר 2018
(לא מבוקר)
במיליוני ש"ח
-
60
60

ג. מידע נוסף לגבי אגרות חוב

יתרת חוב רשומה של-

אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית
אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית

* סווג מחדש.

1. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב ובהשקעות במניות - ראה באורים 2 ו-3 לתמצית הדוחות הכספיים.
2. נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
3. לאחר הפרשה מצטברת לירידת ערך השקעה בסך 33 מיליון ש"ח.
4. לאחר הפרשה מצטברת לירידת ערך השקעה בסך 53 מיליון ש"ח.
5. כולל מניות וניירות ערך אחרים שלא מתקיים לגביהם שווי הוגן זמין ואשר מוצגים לפי עלות, בסך 116 מיליון ש"ח.
6. כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו" במסגרת תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל.
7. מקפו לדוח רווח והפסד.
8. מזה: היתרה במאזן בסך 131 מיליון ש"ח בגין מניות המוחזקות על ידי חברות מאוחדות.
9. ההבחנה בין אגרות חוב של ישראל לבין אגרות חוב זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה את נייר הערך.

באור 5 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים
ההרכב במאוחד :

ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

שוי הוגן ¹	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן במיליוני ש"ח
	הפסדים	רווחים		
2,811	(29)	53	2,787	2,811
218	(6)	-	224	218
340	(2)	3	339	340
224	(9)	-	233	224
69	(1)	1	69	69
831	(27)	30	828	831
200	(24)	1	223	200
4,693	(98)	88	4,703 ²	4,693
209 ⁴	(1)	11	199 ³	209
4,902	(99) ⁵	99 ⁵	4,902	4,902

א. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב ומלוות -

של ממשלת ישראל
של ממשלות זרות
של מוסדות פיננסיים בישראל *
של מוסדות פיננסיים זרים
מגובי נכסים (ABS)*
של אחרים בישראל
של אחרים זרים

מניות וניירות ערך אחרים

סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

שוי הוגן ¹	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן במיליוני ש"ח
583	(4)	2	585	583
36	-	-	36	36
28	(1)	2	27	28
19	(2)	-	21	19
666	(7)	4	669	666
15	(2)	-	17	15
681	(9) ⁶	4 ⁶	686	681
5,583			5,588	5,583

ב. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב ומלוות -

של ממשלת ישראל
של מוסדות פיננסיים בישראל
של אחרים בישראל
של אחרים זרים

מניות וניירות ערך אחרים

סך כל ניירות הערך למסחר

סך כל ניירות הערך⁷

ליום
31 בדצמבר
2018
(מבוקר)
במיליוני ש"ח
-
71
71

ג. מידע נוסף לגבי אגרות חוב

יתרת חוב רשומה של-

אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית
אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית

* סווג מחדש

- נתוני שוי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- לאחר הפרשה מצטברת לירידת ערך השקעה בסך 45 מיליון ש"ח.
- לאחר הפרשה מצטברת לירידת ערך השקעה בסך 55 מיליון ש"ח.
- כולל מניות וניירות ערך אחרים שלא מתקיים לגביהם שוי הוגן זמין ואשר מוצגים לפי עלות, בסך 137 מיליון ש"ח.
- כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שוי הוגן, נטו" במסגרת תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל.
- נזקפו לדוח רווח והפסד.
- מזה: היתרה במאזן בסך 152 מיליון ש"ח בגין מניות המוחזקות על ידי חברות מאוחדות.
- ההבחנה בין אגרות חוב של ישראל לבין אגרות חוב זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של היישות המנפיקה את נייר הערך.

באור 5 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

ד. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של איגרות חוב זמינות למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש:

ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)							
12 חודשים ומעלה ²				פחות מ- 12 חודשים ¹			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סך הכל	40%-420%	20%-30%	שווי הוגן	סך הכל	40%-420%	20%-30%	שווי הוגן
במיליוני ש"ח							
-	-	-	-	1	-	1	279
-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	35	-	-	-	-
9	1	8	95	9	5	4	105
4	-	4	90	2	1	1	41
14	1	13	220	12	6	6	425

אגרות חוב -
 של ממשלת ישראל
 של ממשלות זרות
 של מוסדות פיננסיים זרים
 של אחרים בישראל
 של אחרים זרים
סך כל איגרות חוב זמינות למכירה

שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש:

ליום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)							
12 חודשים ומעלה ²				פחות מ- 12 חודשים ¹			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סך הכל	40%-420%	20%-30%	שווי הוגן	סך הכל	40%-420%	20%-30%	שווי הוגן
במיליוני ש"ח							
7	-	7	45	19	-	19	929
11	-	11	250	-	-	-	-
-	-	-	-	5	-	5	123
-	-	-	-	7	-	7	309
-	-	-	-	7	-	7	144
18	-	18	295	38	-	38	1,505
18	-	18	295	38	-	38	1,505

אגרות חוב -
 של ממשלת ישראל
 של ממשלות זרות
 של מוסדות פיננסיים זרים
 של אחרים בישראל
 של אחרים זרים
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

ראה הערות להלן.

באור 5 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים
ההרכב במאוחד:

ד. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)									
12 חודשים ומעלה ²					12 חודשים ¹				
הפסדים שטרם מומשו					הפסדים שטרם מומשו				
סך הכל	40%-20%	20%-30%	שווי הוגן	סך הכל	מעל 40% ⁽⁵⁾	40%-20%	20%-30%	שווי הוגן	במיליוני ש"ח
9	-	9	43	20	-	-	20	1,016	אגרות חוב - של ממשלת ישראל
6	-	6	218	-	-	-	-	-	של ממשלות זרות
-	-	-	-	2	-	-	2	229	של מוסדות פיננסיים בישראל*
1	-	1	14	8	-	-	8	200	של מוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	1	-	-	1	59	מגובי נכסים (ABS)*
-	-	-	-	27	-	2	25	487	של אחרים בישראל
-	-	-	-	24	-	9	15	174	של אחרים זרים
16	-	16	275	82	-	11	71	2,165	
-	-	-	-	1	1	-	-	3	מניות וניירות ערך אחרים
16	-	16	275	83	1	11	71	2,168	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

* סווג מחדש

1. השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
2. השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
3. השקעות שההפסד שטרם מומש בגין מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
4. השקעות שההפסד שטרם מומש בגין מהווה מעל 20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן.
5. השקעות שההפסד שטרם מומש בגין מהווה מעל 40% מהעלות המופחתת שלהן.

ה. מידע באשר לנתוני העלות המופחתת והשווי הוגן של אגרות חוב מגובות נכסים הכלולות בתיק הזמין למכירה:

ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן
		רווחים	הפסדים	
62	61	1	-	62
62	61	1	-	62

אגרות חוב מגובות נכסים (ABS) אחרים¹
סך הכל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה

1. מזה:

- 1- 42 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירות בדרוג AA שדורגו בשנת 2019, המגובות בתזרים מזומנים ממכירת דלק.
- 2- 6 מיליון ש"ח - אג"ח סחירות בדרוג AA שדורגו בשנת 2019, המגובות בתזרים מזומנים ממכירת דלק.
- 3- 5 מיליון ש"ח - אג"ח סחירות בדרוג A- שדורגו בשנת 2018, המגובות בתזרים מזומנים הלוואות.
- 4- 3 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AA שדורגה בשנת 2019, המגובה בתזרים תשלומים בגין הלוואות לרכישת רכב וכלי הרכב.
- 5- 3 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AAA שדורגה בשנת 2019, המגובה בתזרים מזומנים מתשלומי ארנונה.
- 6- 1 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג A שדורגה בשנת 2019, המגובה בתזרים תשלומים בגין הלוואות לרכישת רכב וכלי הרכב.
- 7- 1 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AAA שדורגה בשנת 2019, המגובה בתזרים מזומנים מתשלומי ארנונה.
- 8- 1 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AA שדורגה בשנת 2019, המגובה בתזרים מזומנים מאג"ח שהונפקו על ידי חברת תשתיות.

באור 5 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים
ההרכב במאוחד:

ה. מידע באשר לנתוני העלות המופחתת והשווי ההוגן של אגרות חוב מגובות נכסים הכלולות בתיק הזמין למכירה (המשך):

ליום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)

הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות מופחתת	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן
		רווחים	הפסדים	
72	71	1	-	72
72	71	1	-	72

אגרות חוב מגובות נכסים (ABS)*

אחרים¹

סך הכל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה

1. מזה:

- 43 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירות בדרוג AA שדורגו בשנת 2018, המגובות בתזרים מזומנים ממכירת דלק.
- 7 מיליון ש"ח - אג"ח סחירות בדרוג AA שדורגו בשנת 2018, המגובות בתזרים מזומנים ממכירת דלק.
- 6 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AA שדורגה בשנת 2017, המגובות בתזרים תשלומים בגין הלוואות לרכישת רכב וכלי הרכב.
- 4 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג +AA שדורגה בשנת 2018, המגובה בתזרים מזומנים מתשלומי ארנונה.
- 4 מיליון ש"ח - אג"ח סחירות בדרוג A- שדורגו בשנת 2017, המגובות בתזרים מזומנים הלוואות.
- 3 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג A שדורגה בשנת 2017, המגובות בתזרים תשלומים בגין הלוואות לרכישת רכב וכלי הרכב.
- 2 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג +AA שדורגה בשנת 2018, המגובה בתזרים מזומנים מתשלומי ארנונה.
- 2 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AA- שדורגה בשנת 2018, המגובה בתזרים מזומנים מהשכרת נכסים.
- 1 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AA שדורגה בשנת 2017, המגובה בתזרים מזומנים מאג"ח שהונפקו על ידי חברת תשתיות.

ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות מופחתת	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן
		רווחים	הפסדים	
69	69	1	(1)	69
69	69	1	(1)	69

אגרות חוב מגובות נכסים (ABS)*

אחרים¹

סך הכל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה

1. מזה:

- 44 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירות בדרוג AA שדורגו בשנת 2018, המגובות בתזרים מזומנים ממכירת דלק.
- 7 מיליון ש"ח - אג"ח סחירות בדרוג AA שדורגו בשנת 2018, המגובות בתזרים מזומנים ממכירת דלק.
- 4 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג +AA שדורגה בשנת 2018, המגובה בתזרים מזומנים מתשלומי ארנונה.
- 4 מיליון ש"ח - אג"ח סחירות בדרוג A- שדורגו בשנת 2018, המגובות בתזרים מזומנים הלוואות.
- 4 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AA שדורגה בשנת 2018, המגובה בתזרים תשלומים בגין הלוואות לרכישת רכב וכלי הרכב.
- 2 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג A שדורגה בשנת 2018, המגובה בתזרים תשלומים בגין הלוואות לרכישת רכב וכלי הרכב.
- 2 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג +AA שדורגה בשנת 2018, המגובה בתזרים מזומנים מתשלומי ארנונה.
- 1 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AA- שדורגה בשנת 2018, המגובה בתזרים מזומנים מהשכרת נכסים.
- 1 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AA שדורגה בשנת 2018, המגובה בתזרים מזומנים מאג"ח שהונפקו על ידי חברת תשתיות.

* סווג מחדש.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019

באור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים
ההרכב במאחד:

א. חובות¹, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)				ליום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)				ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)			
אשראי לציבור		אשראי לציבור		אשראי לציבור		אשראי לציבור		אשראי לציבור		אשראי לציבור	
בנקים	פרטי	בנקים	פרטי	בנקים	פרטי	בנקים	פרטי	בנקים	פרטי	בנקים	פרטי
וממשלות סך הכל	סך הכל	וממשלות סך הכל	סך הכל	וממשלות סך הכל	סך הכל	וממשלות סך הכל	סך הכל	וממשלות סך הכל	סך הכל	וממשלות סך הכל	סך הכל

10,518	368	10,150	192	8	9,950	11,484	287	11,197	204	10	10,983	11,903	737	11,166	153	3	11,010
14,258	-	14,258	4,413	9,251	594	14,233	-	14,233	4,384	9,230	619	15,278	-	15,278	4,964	9,776	538
9,337	-	9,337	-	9,251	86	9,338	-	9,338	-	9,230	108	9,800	-	9,800	-	9,776	24
24,776	368	24,408	4,605	9,259	10,544	25,717	287	25,430	4,588	9,240	11,602	27,181	737	26,444	5,117	9,779	11,548

מזדה:

99	-	99	12	-	87	62	-	62	11	-	51	105	-	105	15	-	90
186	-	186	3	4	179	219	-	219	-	6	213	121	-	121	1	1	119
285	-	285	15	4	266	281	-	281	11	6	264	226	-	226	16	1	209
77	-	77	17	59	1	77	-	77	19	54	4	65	-	65	19	43	3
97	-	97	21	-	76	149	-	149	25	-	124	78	-	78	23	-	55
459	-	459	53	63	343	507	-	507	55	60	392	369	-	369	58	44	267

חובות בפיאגור 90 ימים או יותר

חובות בעייתיים אחרים
סך הכל חובות בעייתיים

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:

126	-	126	9	-	117	163	-	163	8	-	155	114	-	114	9	-	105
130	-	130	77	48	5	129	-	129	76	46	7	133	-	133	89	40	4
48	-	48	-	**48	-	49	-	49	-	**46	3	40	-	40	-	**40	-
256	-	256	86	48	122	292	-	292	84	46	162	247	-	247	98	40	109
34	-	34	7	2	25	63	-	63	*5	*3	55	18	-	18	8	-	10

מזדה: בגין חובות פגומים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופקדונות בנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח ויחידות ערך שמשאלו.
** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיאגור שחושבה על בסיס הפרשה קבוצתית בסך 34 מיליון ש"ח (8,30.09,18) מיליון ש"ח (32-30.09,18) מיליון ש"ח, 31,12,18-33 מיליון ש"ח).
* סוג מחדש.

באור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
163	40	97	300	-	300
(9)	2	13	6	-	6
(17)	(2)	(20)	(39)	-	(39)
6	-	11	17	-	17
(11)	(2)	(9)	(22)	-	(22)
143	40	101	284	-	284
34	-	3	37	-	37

יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות נטו

יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)

מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
186	45	78	309	-	309
33	1	25	59	-	59
(19)	-	(24)	(43)	-	(43)
3	-	8	11	-	11
(16)	-	(16)	(32)	-	(32)
203	46	87	336	-	336
41	-	3	44	-	44

יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות נטו

יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)

מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

באור 6-סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019					
אשראי לציבור					
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי

301	-	301	89	48	164
25	-	25	37	(3)	(9)
(88)	-	(88)	(59)	(5)	(24)
46	-	46	34	-	12
(42)	-	(42)	(25)	(5)	(12)
<u>284</u>	<u>-</u>	<u>284</u>	<u>101</u>	<u>40</u>	<u>143</u>
37	-	37	3	-	34

יתרת הפרשה להפסדי אשראי
ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות נטו

יתרת הפרשה להפסדי אשראי
ליום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)

מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018					
אשראי לציבור					
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי

297	-	297	68	42	187
102	-	102	62	4	36
(98)	-	(98)	(68)	-	(30)
35	-	35	25	-	10
(63)	-	(63)	(43)	-	(20)
<u>336</u>	<u>-</u>	<u>336</u>	<u>87</u>	<u>46</u>	<u>203</u>
44	-	44	3	-	41

יתרת הפרשה להפסדי אשראי
ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות נטו

יתרת הפרשה להפסדי אשראי
ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)

מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

באור 7 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד :

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג מפקיד בישראל

31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	ביום 30 בספטמבר	
	2018	2019
		(לא מבוקר)
		במיליוני ש"ח
13,063	12,657	13,051
4,607	4,014	3,963
17,670	16,671	17,014
14,235	16,064	14,483
<u>31,905</u>	<u>32,735</u>	<u>31,497</u>
16,877	16,513	16,546
3,043	4,256	2,947
11,985	11,966	12,004

לפי דרישה
אינם נושאים ריבית
נושאים ריבית
סך הכל לפי דרישה
לזמן קצוב
סך הכל פיקדונות בישראל *

* **מזה:**
פיקדונות של אנשים פרטיים
פיקדונות של גופים מוסדיים
פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. סוגי פיקדונות לפי גודל

31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	ביום 30 בספטמבר	
	2018	2019
		(לא מבוקר)
		במיליוני ש"ח
10,038	9,885	10,160
10,351	9,933	10,018
5,971	6,336	5,957
4,819	5,765	5,362
726	816	-
<u>31,905</u>	<u>32,735</u>	<u>31,497</u>

תקרת הפיקדון (במיליוני ש"ח)

עד 1
מעל 1 עד 10
מעל 10 עד 100
מעל 100 עד 500¹
מעל 500¹
סך הכל

1. היתרה הגבוהה ביותר ביום 30 בספטמבר 2019 - 496 מיליון ש"ח (ביום 30 בספטמבר 2018 - 816 מיליון ש"ח, ביום 31 בדצמבר 2018 - 726 מיליון ש"ח).

באור 8 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

כללי

במאי 2013 תיקן המפקח על הבנקים את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211-201 בנושא מדידה והלימות הון, על מנת להתאימן להנחיות באזל III. יודגש, כי הוראות באזל III קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור ל:

- רכיבי ההון הפיקוחי.
- ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות.
- טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים.
- טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים.
- הקצאת הון בגין סיכון CVA.

התיקונים להוראות הנ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר, וזאת על מנת לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל III ולקבוע תקופת מעבר עד ליישומן המלא. הוראות המעבר שנתרו בתוקף מתייחסות, למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל.

בהתאם להוראות המעבר מכשירי הון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב- 10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בשנת 2019 תקרת המכשירים המוכרים כהון פיקוחי עומדת על 30%.

יעד הלימות ההון

ביום 29 בנובמבר 2018 אישר דירקטוריון הבנק עקרונות לתכנית פעולה להתייעלות שמטרותיה, הינן בין היתר, להגדיל את יחסי ההון של הבנק, כך שבמהלך שנת 2019 יעמוד יחס הלימות הון רובד 1 של הבנק על 10.3%, תוך שמירת יציבות הרווחיות והתשואה. התכנית כוללת, בין היתר, שינויים תפעוליים ומבניים מסויימים בסניפים ויחידות של הבנק וכן הפסקת פעילות הבנק בתחום הייעוץ הפנסיוני אשר אינה מהווה חלק מליבת פעילות הבנק. האמור בדיווח זה מבוסס על הערכות ראשוניות של ההנהלה ביחס לרכיבי התכנית האפשריים מבלי שמוצו הבדיקות לגבי התכנות ולפני שנעשתה פניה לקבלת אישורים הכרחיים להוצאתם לפועל, ולפיכך אין וודאות להתממשות האמור לעיל. יצוין כי חלק משמעותי מרכיבי תוכנית ההתייעלות כבר בוצעו, לרבות הפסקת פעילות הבנק בתחום הייעוץ הפנסיוני, וביטול רישיון הייעוץ הפנסיוני של הבנק.

ביום 27 במרס, 2019 רכש הבנק פוליטת ביטוח בגין חשיפות אשראי לערביות שהבנק הוציא/יוציא בהתאם לחוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), התשל"ה-1974 ולהתחייבויות להוצאת ערביות כאמור ולערבויות ביצוע, הכל בקשר לפרויקטים אשר נחתמו ו/או יחתמו לגביהם הסכמים לליווי פיננסי עם הבנק מעת לעת (להן ביחד: "הערבויות"). הביטוח נעשה באמצעות חברת בת בבעלות מלאה של הבנק (CAPTIVE) שהוקמה בחו"ל, ונרכש ממבטחי משנה בינלאומיים בעלי דירוג בינלאומי גבוה ומבטח את הבנק למקרה בו ידרש הבנק לשלם בשל חילוט הערביות, הכל בהתאם לתנאי הפוליסה. הביטוח ניכנס לתוקפו ביום 31 במרס 2019. רכישת הביטוח נועדה, בעיקרה, להפחית את ההון המרותק בגין סיכון האשראי הנובע מהנפקת הערביות תוך שימוש בפוליסה כ"מפחיתת סיכון אשראי", בהתאם לתנאים שנקבעו בהוראות הפיקוח על הבנקים. נכון ליום 30 בספטמבר 2019 החלק המבוטח מהערבויות היה בהיקף של כ- 1.9 מיליארד ש"ח. רכישת הביטוח הביאה לגידול של כ- 0.2 נקודות אחוז ביחס הלימות ההון רובד 1 של הבנק.

באור 8 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים

1. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, בדבר "מדידה והלימות הון".

א.

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר	
2018	(מבוקר)	2018	2019
		(לא מבוקר)	
		במיליוני ש"ח	
2,621		2,637	2,737
930		1,032	796
3,551		3,669	3,533
באחוזים			
10.64%		10.10%	10.75%
14.41%		14.05%	13.87%
9.38%		9.35%	9.38%
12.88%		12.85%	12.88%

1. הון לצורך חישוב יחס ההון

הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים¹
 הון רובד 2, לאחר ניכויים
סך הכל הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכויי אשראי
 סיכויי שוק
 סיכון תפעולי
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
 יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס הון עצמי רובד 1 המזערי

הנדרש על ידי המפקח על הבנקים²

יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים²

ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)

1. הון עצמי רובד 1

2018	2019	2019
2,498	2,569	2,663
-	-	-
2,498	2,569	2,663
(15)	-	(30)
(1)	-	(7)
(16)	-	(37)
139	68	111
2,621	2,637	2,737

2. הון רובד 2

הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים

הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים

סך הון רובד 2, לפני ניכויים

ניכויים

סך הכל ניכויים - הון רובד 2

סך הכל הון רובד 2

ראה הערות להלן.

באור 8 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים

1 הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	ליום 30 בספטמבר	
	2018	2019
		(לא מבוקר)
	באחוזים	
10.08%	9.84%	10.31%
0.56%	0.26%	0.44%
10.64%	10.10%	10.75%

יחס ההון לרכיבי סיכון

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, לפני השפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות
 השפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות¹
 יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

- הערה: התאמות פיקוחיות וניכויים: בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון- ההון הפיקוחי". התאמות בגין תכנית התייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקח על הבנקים מיום 12.1.2016 ואשר תוקפן הוארך ביום 16.9.2018 בנושא "ההתייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן: "התאמות בגין תכנית ההתייעלות"), ולאחר קבלת אישור מהפיקוח על הבנקים, ההתאמות פוחתות בהדרגה על פני 5 שנים משנת 2017 ועד ליום 31.12.2021. בנוסף ביום 31.12.18 אישר דירקטוריון הבנק תכנית התייעלות (להלן: "תכנית התייעלות נוספת") ולאחר קבלת אישור מהפיקוח על הבנקים בהתאם למכתב המפקח על הבנקים כאמור לעיל, השפעה זו תיזקף בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2019 ואילך. לפרטים נוספים בדבר השפעת הוראות המעבר וההתאמות בגין תכניות ההתייעלות ראה סעיף ב' לעיל.
- דרישות יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור 9% יחס הון כולל בשיעור 12.5% חלות מיום 1 בינואר 2015. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2015 חלות דרישות הון נוספות בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח.

2. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

להלן דיווח על יחס המינוף על בסיס נתוני מאוחד¹:

31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	ליום 30 בספטמבר	
	2018	2019
		(לא מבוקר)
	במיליוני ש"ח	
2,621	2,637	2,737
44,157	45,341	44,329
5.94%	5.82%	6.17%
5.00%	5.00%	5.00%

הון רובד 1²
 סך החשיפות
 יחס המינוף
 יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

- מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 218 בדבר יחס מינוף.
- להשפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות, ראה סעיפים 1.1 ב-1.1 ג. לעיל.

3. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

להלן דיווח על כיסוי נזילות על בסיס נתוני מאוחד^{2,1}:

31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	שלושה חודשים שהסתיימו ביום	
	30 בספטמבר 2018	30 בספטמבר 2019
		(לא מבוקר)
126%	130%	128%
100%	100%	100%

יחס כיסוי הנזילות
 יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

- במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.
- מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 221 בדבר יחס כיסוי נזילות.

באור 9 – הטבות לעובדים

1. ביום 18 באפריל, 2019 אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר אישורם של הדירקטוריון ביום 12 במרס, 2019 וועדת התגמול ביום 7 במרס, 2019, את עדכון תנאי כהונתה והעסקתה של הגב' שמר, בתפקידה כמנכ"לית הבנק, כך שבעת סיום עבודתה של מנכ"לית הבנק, לרבות במקרה של מיזוג הבנק עם ולתוך בנק אחר, גם במקרה בו הבנק לא ידרוש מהמנכ"לית להמשיך ולעבוד בפועל במהלך תקופת ההודעה המוקדמת, כולה או חלקה (דהיינו, אם הבנק יוותר על עבודת המנכ"לית בתקופה זו בפועל), תמשיך המנכ"לית לעמוד לרשות הבנק, לפי הצורך, ולסייע בכל הקשור לעניינים שהיו בתחום אחריותה בבנק במהלך כל תקופת ששת החודשים (שהיו אמורים להינתן על ידי המנכ"לית בעבודה בבנק אילו לא ויתר על כך הבנק) וכי בכפוף לאמור לעיל - ככל שתקופת ההודעה המוקדמת בה הבנק לא ידרוש מהמנכ"לית לעבוד תחפוף את תקופת האי תחרות לה התחייבה המנכ"לית - היא תהיה זכאית הן לתשלום בגין תקופת ההודעה המוקדמת כאמור לעיל והן בגין ההתחייבות לאי תחרות¹. מובהר כי האמור לעיל יחול לאחר תום תקופת ההסכם הקצובה כאמור לעיל, במקרה שמי מהצדדים יסיים את תקופת העסקתה של המנכ"לית לאחר תום תקופת ההסכם הקצובה (בכפוף לכך שהאמור לא יחול במקרה בו הבנק יחליט לסיים את העסקתה של המנכ"לית בנסיבות המצדיקות שלילת פיצויי פיטורים לפי חוק). עוד מובהר כי כל האמור לעיל כפוף להוראות הדין ובכלל זה לחוק מגבלת התגמול.
2. במחצית הראשונה של שנת 2019 הגישו מורשי החתימה בבנק לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב בקשה לחייב את הבנק לשלם בונוס רווחים בגובה 2 משכורות בגין שנת 2017 למנהלים ומורשי החתימה בבנק בהתאם למענק ששולם לעובדי בנק לאומי. שלב ההוכחות והסיכומים בהליך בבית הדין האזורי לעבודה הסתיים והתיק ממתין לפסק דין. בימים אלו הוגשו הסיכומים וממתינים להכרעת בית הדין. בנוסף, החל ועד המנהלים בעיצומים חלקיים על רקע דרישתם לתשלום תוספות שכר בהתאם להסכם השכר שנחתם בלאומי. במסגרת הבנה שהושגה עם ועד הפקידים בנושא מענקי היובלות, הוסכם עמם על שקט תעשייתי בנושא בונוס ותוספות שכר עד סוף רבעון 1 לשנת 2020.
3. ביום 4 בנובמבר, 2019 אישרה האסיפה הכללית של הבנק, בין היתר, עדכון מדיניות התגמול לנושאי המשרה של הבנק. השינויים העיקריים בין מדיניות התגמול הקודמת לבין מדיניות התגמול החדשה הינם כדלקמן: הוסף למען הזהירות סעיף כללי לפיו תנאי הכהונה וההעסקה של נושאי המשרה, לרבות המשכורת ויתר הרכיבים הקבועים וכן המענקים המשתנים, יקבעו כך שסך כל התגמול לנושא משרה יעמוד בהוראות הקבועות בחוק מגבלת התגמול; הוספה סמכות של ועדת התגמול והדירקטוריון לאשר במקרים חריגים סכום מענק משתנה בגין אירועים מיוחדים, למי מנושאי המשרה, שלא יעלה על 2 משכורות חודשיות ממוצעות של נושא משרה, וזאת בשל אירוע חריג, כגון השלמת פרויקט חד פעמי, שינוי מבנה מהותי או תרומה מיוחדת להשגת יעדי הבנק. המענק המיוחד כפוף לכללים הקבועים בהוראות הדין לעניין תשלום מענקים; במסגרת פרק "ביטוח, שיפוי ופטור מאחריות לנושאי משרה בבנק" עודכנו תנאי המסגרת בהם הוסמך הבנק לרכוש פוליסת ביטוח נושאי משרה לנושאי משרה ודירקטורים בבנק וחברות הבנות שלו. זאת, בשים לב להגדלת הכיסוי הביטוחי של הבנק החל משנת 2018 ונוכח האחריות הרבה המוטלת על נושאי המשרה בבנק והסיכונים אליהם חשוף הבנק דרך כלל, ובפרט על רקע הסיכונים הנובעים מתנאי אי הודאות בהם פועל הבנק ובשים לב לחקיקה ולרגולציה הרלוונטית. כן הוספה התייחסות לפיה הבנק מוסמך לרכוש פוליסת ביטוח בגין אחריות דירקטורים ונושאי משרה אחרים בבנק ובחברות הבנות שלו מסוג Run Off וזאת לפני מכירה, העברה, מיזוג או היווצרות שליטה בבנק על ידי גוף או אדם כלשהו בכל דרך שהיא; נוספה תניה כי השיעור המירבי לפיצויים המוגדלים לנושאי משרה שהעסקתם בבנק הסתיימה עקב שינוי מבני בבנק, לרבות מיזוג ו/או הצעת רכש לא יעלה במקרה של פיטורין או פרישה על 250%; נוספה הבהרה לסעיף במדיניות הקיימת שמאפשר לבנק לכלול בהסכמים עד 6 חודשי אי תחרות, ולפיה בתקופת אי התחרות עשוי נושא המשרה להיות זכאי למשכורת ולתנאים נלווים; נוספה הבהרה לפיה תנאי הכהונה וההעסקה של יו"ר הדירקטוריון יקבעו כך שסך התגמול ליו"ר הדירקטוריון יעמוד בהוראות הקבועות בחוק מגבלת התגמול.

¹ בהתאם לתנאי העסקת המנכ"לית כפי שאושרו על ידי האסיפה הכללית של הבנק ביום 29.10.18 בתקופה בה תקופת הצינון תחפוף את תקופת ההודעה המוקדמת (ככל שתחפוף תהיה גב' שמר זכאית רק לתשלום בגין הודעה מוקדמת).

באור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

סכומים מדווחים

פרוטים בנושא הטבות לעובדים

א. סוגי ההטבות לעובדים

ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

פנסיה	פיצויים	הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה	מענק יובל	סך הכל
במיליוני ש"ח				
650	182	30	36	898
303	35	-	-	338
347	147	30	36	560

סכום ההתחייבות השווי ההוגן של נכסי תכנית עודף ההתחייבות על נכסי התכנית שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"

ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

פנסיה	פיצויים	הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה	מענק יובל	סך הכל
במיליוני ש"ח				
549	209	28	29	815
* 276	40	-	-	316
273	169	28	29	499

סכום ההתחייבות השווי ההוגן של נכסי תכנית עודף ההתחייבות על נכסי התכנית שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"

* לעניין אומדן נכסי קרן עמית ראה באור 1.ה.20 בדוחות הכספיים לשנת 2018.

ב. תכנית הטבות לאחר פרישה

1. מחויבות ומצב מימון

תכנית פנסיה להטבה מוגדרת	תכנית פיצויים	תכנית פנסיה להטבה מוגדרת	תכנית פיצויים
ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)	ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)	ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
549	596	209	177
2	4	4	4
13	12	3	3
105	(48)	4	7
-	7	(9)	71
(19)	(22)	(29)	(53)
650	549	182	209
639	544	164	202

במיליוני ש"ח

א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה עלות שירות עלות ריבית הפסד (רווח) אקטוארי נטו צמצום בגין תוכנית התייעלות הטבות ששולמו מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף התקופה מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף התקופה *

ב. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

276	279	40	66
7	4	4	1
2	4	-	-
24	(12)	(2)	-
(6)	1	(7)	(27)
303	276	35	40
347	273	147	169

שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת תקופה תשואה בפועל על נכסי התכנית הפקדות לתכנית על ידי התאגיד הבנקאי רווח (הפסד) אקטוארי הטבות ששולמו שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף התקופה מצב המימון - התחייבויות נטו שהוכרו בסוף התקופה **

* בנטרול תחזית גידול בתגמול.
** נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות".

באור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

סכומים מדווחים

ב. תכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

1. מחויבות ומצב מימון (המשך)

תכנית פיצויים		תכנית פנסיה להטבה מוגדרת	
ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)	ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)
169	147	273	347

במיליוני ש"ח

ג. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות

ד. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

14	19	61	134
14	19	61	134

הפסד אקטוארי נטו

יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

2. הוצאות לתקופה

תכנית פיצויים		תכנית פנסיה להטבה מוגדרת	
ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)	ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)
4	4	4	2
3	3	12	13
(2)	(2)	(4)	(7)
1	1	11	8
6	6	23	16
36	25	-	-
66	(9)	12	-
108	22	35	16

במיליוני ש"ח

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

עלות שירות ¹	2
עלות ריבית ²	13
תשואה חזויה על נכסי תכנית ²	(7)
הפחתה של סכומים שלא הוכרו- הפסד אקטוארי נטו ²	8
סך עלות ההטבה נטו	16
סך הוצאה בגין תוכנית להפקדה מוגדרת¹	-
הוצאות תוכנית פרישה מרצון²	-
סך הוצאות שנכללו ברווח והפסד	16

ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

7	6	(36)	81
(1)	(1)	(11)	(8)
6	5	(47)	73
6	6	23	16
12	11	(24)	89

הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה

הפחתה של הפסד אקטוארי

סך הכל הוכר ברווח כולל אחר

סך עלות ההטבה נטו

סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה

וברוח כולל אחר

ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר

מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנת 2019 לפני השפעת המס

12

מיליוני ש"ח

הפסד אקטוארי נטו

1. נכללו במסגרת הוצאות שכר ונלוות.

2. נכללו במסגרת הוצאות אחרות.

באור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

סכומים מדווחים

ב. תכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

3. הנחות*

תכנית פנסיה להטבה מוגדרת

ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו

	ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)	ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	
1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה			
שיעור היוון ריאלי	0.91%	2.25%	
שיעור עליית המדד	1.00%	1.00%	
שיעור עזיבה	0%-5.9%	0%-5.9%	
שיעור גידול בתגמול ריאלי	0.80%	0.80%	

2. ההנחות העיקריות המשמשות למידת עלות הטבה נטו לתקופה

	ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)	ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	
שיעור היוון ריאלי	1.20%	2.20%	
תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי התכנית	3.50%	2.81%	
שיעור גידול בתגמול ריאלי	0.80%	0.80%	

השפעה על שינוי בנקודת אחוז אחת (1%) על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

גיידול בנקודת אחוז אחת		קיטון בנקודת אחוז אחת		
ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)	ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)	ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	
(52.4)	(28.5)	67.4	34.4	שיעור היוון ריאלי
1.2	1.6	(1.3)	(1.6)	שיעור עזיבה מוטבת
15.0	13.3	(13.2)	(11.6)	שיעור גידול בתגמול ריאלי

* לעניין עדכון ההנחות ראה באור 1.ב. בתמצית הדוחות הכספיים.

באור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

סכומים מדווחים

ב. תכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

3. הנחות* (המשך)

תכנית פיצויים

ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו

ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)	ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
--	-----------------------------------

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה

2.25%	0.29%	שיעור היוון ראלי
0%-5.9%	0%-5.9%	שיעור עזיבה
0.5%-6.1%	0.5%-6.1%	שיעור גידול בתגמול נומינלי

2. ההנחות העיקריות המשמשות למידת עלות הטבה נטו לתקופה

ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)	ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
--	-----------------------------------

1.84%	0.65%	שיעור היוון ראלי
5.00%	5.00%	תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי התכנית נומינלי
0.5%-6.1%	0.5%-6.1%	שיעור גידול בתגמול ריאלי

* לעניין עדכון ההנחות ראה באור 1. ב. בתמצית הדוחות הכספיים.

השפעה על שינוי בנקודת אחוז אחת (1%) על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת

קיטון בנקודת אחוז אחת		גידול בנקודת אחוז אחת	
ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)	ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

במיליוני ש"ח

10.9	13.7	(9.3)	(11.7)	שיעור היוון ראלי
1.6	2.1	(1.5)	(1.9)	שיעור עזיבה רגילה
(15.0)	(19.1)	17.8	21.6	שיעור עזיבה מוטבת
(10.1)	(12.0)	11.6	13.8	שיעור גידול בתגמול נומינלי

4. נכסי תכנית

א. הרכב השווי ההוגן של נכסי תכנית

תכנית פנסיה להטבה מוגדרת

ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)				ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ

במיליוני ש"ח

סוג נכס

14	-	-	14	13	-	-	13	מזומנים ופקדונות בבנקים
27	-	1	26	27	-	2	25	מניות
142	-	104	38	152	-	116	36	אג"ח ממשלתיות
38	-	8	30	45	-	7	38	אג"ח קונצרניות
55	-	46	9	66	-	56	10	אחר
276	-	159	117	303	-	181	122	סך הכל

באור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

סכומים מדווחים

ב. תכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

4. נכסי תכנית (המשך)

תכנית פיצויים							
ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)				ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
במיליוני ש"ח							
17	-	-	17	14	-	-	14
11	-	-	11	10	-	-	10
8	-	-	8	7	-	-	7
4	-	-	4	4	-	-	4
<u>40</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>40</u>	<u>35</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>35</u>

סוג נכס

מניות
אג"ח ממשלתיות
אג"ח קונצרניות
אחר
סך הכל

* לעניין אומדן נכסי קרן עמית ראה באור 1.ה.20. בדוחות הכספיים לשנת 2018.

5. תזרימי מזומנים

1. הפקדות

הפקדות בפועל		תחזית
ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)	*2019
במיליוני ש"ח		
<u>4</u>	<u>2</u>	<u>3</u>

הפקדות

* אומדן הפקדות שצפוי לשלמן לתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2019.

2. הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד**

שנה	במיליוני ש"ח
2020	61
2021	25
2022	25
2023	27
2024-2029	149
2030 ואילך	273
סך הכל	<u>560</u>

** בערכים מהוונים, לא כולל עלות שירות עתידית.

באור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. דמי שכירות של מבנים וציוד בשל התקשרויות לתשלום בשנים הבאות:

מאוחד:

31 בדצמבר 2018 (מבוקר)	30 בספטמבר 2018	30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)	במיליוני ש"ח
23	23	22	בשנה ראשונה
21	21	22	בשנה שניה
21	21	20	בשנה שלישית
20	20	19	בשנה רביעית
19	18	19	בשנה חמישית
43	41	38	מעל חמש שנים
147	144	140	סך הכל

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות:

1. ליום 30 בספטמבר 2019 לא קיימת התחייבות לרכישת מבנים וציוד (ליום 31 בדצמבר 2018 - לא קיימת התחייבות לרכישת מבנים וציוד).
2. חברה מאוחדת התחייבה להשקיע בתאגידים ריאליים נוספים ובקרן גידור סכום של 34 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2018 - 30 מיליון ש"ח) וזאת בהתקיים תנאים מסוימים כפי שנקבעו בהסכמים עם אותם תאגידים.
3. כבטחון לקיום כל התחייבויות הבנק בהתאם להסכם המתייחס להלוואות זכאות מכספי המדינה שנחתם בין הבנק לבין ממשלת ישראל בשנת 2004, ותוספת להסכם שנחתם בשנת 2008, המציא הבנק לאוצר התחייבות אוטונומית בלתי מותנית צמודה למדד, נכון ליום 30 בספטמבר 2019 בסך של כ- 12 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2018 - 12 מיליון ש"ח).
4. בהתאם לתקנות השקעות משותפות בנאמנות (הון עצמי, וביטוח של מנהל קרן ונאמן ותנאי כשירות של דירקטורים ועובדים בהם), התשנ"ו - 1995, החברה המאוחדת הפקידה פקדון בסך של 8 מיליון ש"ח בבנק (ליום 31 בדצמבר 2018 - 8 מיליון ש"ח) לטובת בעלי יחידות בקרנות נאמנות, שחברה מאוחדת של הבנק משמשת להן כנאמן.
5. הסכם לקבלת שירותי מחשוב לבנק התקשרות מהותית רבת שנים עם בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "לאומי") בנוגע למתן שירותי מחשוב ותפעול לחלק ניכר ממערכות הליבה הבנקאיות בשיטה של מיקור חוץ, שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2016. ממועד זה החלה תקופה של שלוש שנים המוגדרת כ"פרויקט סיום ההתקשרות". ההתקשרות עם בנק לאומי מגובה באישורים הרגולטוריים הנדרשים, והצדדים פועלים לחידושם לפי הצורך. לבנק תלות בלאומי היות ולא קיימת חלופה מיידית זמינה למערכות המסופקות על ידו, ולכן נזק למערכות עלול לגרום לבנק לחשיפה או לנזק מהותי. עם התקרבות מועד סיום תקופת ההתקשרות עם לאומי, הבנק החל בבחינת האפשרויות העומדות בפניו ובמסגרת זו פנה לספקים שונים לצורך קבלת הצעות לשירותי מחשוב ותפעול ובחן הצעות ראשוניות שלהם תוך הסתייעות בשירותי ייעוץ חיצוניים, ובפיקוח ועדה דירקטוריונית ייעודית (הועדה לענייני טכנולוגית המידע וחדשנות טכנולוגית). יחד עם זאת, בעקבות הודעת בעלי השליטה בבנק על התקשרותם עם בנק מזרחי עוכב התהליך עקב חוסר הודאות באשר לעתידו העצמאי של הבנק. לאור התמשכותו של מצב אי הודאות והעיכוב בלוחות הזמנים של פרויקט החלפת מערכות המחשוב של הבנק, אישר דירקטוריון הבנק ביום ה- 29 במרס, 2018 את הצעת בנק לאומי שהתקבלה בבנק באותו מועד, שעיקרה הינם כי על רקע העסקה של בעלי השליטה יסכים בנק לאומי, לדחות את תום תקופת ההיפרדות לתקופה של עד 18 חודשים נוספים, ובלבד שבכל מקרה בו יבקש הבנק להקדים את תום תקופת ההפרדות, תינתן ללאומי הודעה מוקדמת של 24 חודשים לפחות לפני מועד סיום ההפרדות. לצורך הארכת ההסכם עם לאומי, פנו הצדדים לקבלת אישור הממונה על התחרות.

באור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

לאור פניה זו, נמסר לבנק על ידי הממונה על התחרות, כי על פניה נראית פניית הצדדים כמיזם משותף אשר מתאים לבחינת הצדדים על פי "הוראות ההגבלים העסקיים (פטור סוג למיזמים משותפים)(הוראת שעה) תשס"ו-2006" ולכן אינו מצריך אישור הממונה על התחרות.

כמו כן קיבל הבנק אישור מאת הפיקוח על הבנקים כי אין לו התנגדות להארכת תקופת מתן שירותי המחשוב לבנק על ידי לאומי עד ליום 30 ביוני 2021.

בנוסף, עקב התמשכות תקופת אי הודאות בה פועל הבנק כאמור לעיל, ולצורך הערכות המשכיות קבלת שירותים ביחס למערכות הליבה של הבנק ולהחלפת ספק שירותי מחשוב - אם הבנק יוותר בנק עצמאי, ובהתחשב בלוחות הזמנים להסבת מערכות ליבה שעשויה לארוך מספר שנים, חידש הבנק תהליך בחינת, עדכון וטיוב ההצעות שקיבל מספקים לקבלת שירותי מחשוב ותפעול כאמור. במסגרת תהליך זה, החליט דירקטוריון הבנק ביום 2, ביולי, 2019 למקד התהליך בבחינת וטיוב הצעתה של Tech Mahindra, ולקדם המגעים מולה בנוגע להצעתה תוך הבהרה כי התקשרות לא תבוצע או ניתן יהיה להפסיקה אם הבנק לא יוותר בנק עצמאי, כאשר לא תבוצע כל פעולה היוצרת מחויבות או התחייבות של הבנק כלפי Tech Mahindra מכל סוג, אלא אם יתקבל אישור פרטני מראש של דירקטוריון הבנק.

במקביל למו"מ עם Tech Mahindra אותו מנהל הבנק בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק הנזכרת לעיל ונוכח אי יכולתו של הבנק להשלים את פרויקט החלפת מערכות המחשוב עד למועד הארכת ההסכם עם לאומי, 30 ביוני 2021, מקיים הבנק מגעים עם בנק לאומי למציאת פתרון להמשך קבלת שירותי מחשוב מבנק לאומי לתקופה מוגבלת עד לקבלת שירותי מחשוב ותפעול מספק חדש, באופן שיאפשר החלפת המערכות בצורה תקינה. נכון למועד דוחות אלו לא הבשילו המגעים שהתקיימו עד כה עם בנק לאומי ביחס לאספקת פתרון זמני לבנק כאמור לעיל.

בהתחשב בתשומות שתדרשנה לביצוע פרויקט החלפת מערכות מחשוב, ככל שהבנק יוותר בנק עצמאי, ולקבלת שירותי מחשוב לתקופה המוגבלת, ולהוצאות וההשקעות שתדרשנה מהבנק במקביל, הן לצורך ביצוע פרויקט החלפת מערכת המחשוב והן להמשך קבלת השירותים לתקופה המוגבלת, צפויה עליה משמעותית בעלויות המחשוב של הבנק לתקופה מוגבלת (הכוללת הן את תקופת פרויקט החלפת המערכות והן את שנות הפעילות הראשונות של המערכת לאחר החלפתה, עקב העמסה מואצת של הוצאות הפחת בגין המערכת החדשה) ובהתאם גם פגיעה משמעותית ברווחיות הבנק שאין ביכולת הבנק להעריכה בשלב זה. כן יהיו לכך השלכות על גובה חשיפת הבנק לסיכונים שונים, ובראש ובראשונה לסיכון של טכנולוגית המידע וליסכון האסטרטגי.

נכון למועד הדוחות אין וודאות באשר לתוצאות המו"מ בין הבנק לבין Tech Mahindra, לרבות בשל גורמים ונסיבות שאינם בשליטת הבנק ו/או בשל מכשולים אחרים בהוצאתו לפועל של התהליך והמגעים האמורים, וכן בשל תוצאותיו האפשריות של הערר התלוי ועומד על החלטת מ"מ הממונה על התחרות שלא לאשר את המיזוג בין הבנק לבין בנק מזרחי והשלכות פסק הדין בנושא על עתידו של הבנק כבנק עצמאי. לפיכך, האמור לעיל והנובע ממנו מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, אשר עשוי להסתיים ללא התקשרות בין הבנק לבין Tech Mahindra או להתממש באופן שונה מהצפוי, כאשר אין וודאות כי יתרחש בפועל.

6. ביום 18 באפריל, 2019 אישרה האסיפה הכללית של הבנק בהמשך לאישור דירקטוריון הבנק מיום 12 במרס, 2019

ולאישור ועדת התגמול של הדירקטוריון מיום 7 במרס, 2019, רכישת פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה (D&O) בבנק ובחברות הבנות שלו, בגבולות כסיו של עד 200 מיליון דולר ארה"ב לאירוע ולתקופה (להלן: "**פוליסת נושאי המשרה**"), וזאת לתקופה של עד 18 חודשים, החל מיום 15 במרס, 2019. בד בבד אישרה האסיפה הכללית בהמשך לאישור ועדת התגמול ולאחריה דירקטוריון הבנק, במועדים הנקובים לעיל, רכישת פוליסת ביטוח בגין אחריות דירקטורים ונושאי משרה מסוג RUN OFF בתנאים זהים לפוליסת נושאי המשרה (למעט התנאים שאינם ישימים לפוליסת RUN OFF שאין אפשרות לבטלה, לשנותה או להאריכה), וזאת לתקופה של 7 שנים ובגבולות כסיו זהים (200 מיליון דולר ארה"ב לאירוע ולתקופה). פוליסת ביטוח ה-RUN OFF תרכש ותכנס לתוקפה בכפוף להשלמת עסקה בין בעלי השליטה בבנק לבין בנק מזרחי, במסגרתה התחייבו בעלי השליטה בבנק למכור מניותיהם במסגרת הצעת רכש חליפין שיפרסם בנק מזרחי, בכפוף לתנאים מתלים, ובמקרה שזו לא תצלח, יפעלו למכירת מניותיהם במסגרת הליך מיזוג סטטוטורי (להלן: "העסקה"), ומועד תחילתה של פוליסה זו יהיה ביום השלמת העסקה, ככל שתושלם. זאת במטרה להסדיר הכיסוי הביטוחי לנושאי המשרה בבנק בפוליסת ביטוח RUN OFF, מיד עם הפיכת הבנק לחברת בת של בנק מזרחי או מיד עם מיזוג הבנק עם ולתוך בנק מזרחי, לפי המועד המוקדם יותר וככל שהעסקה כאמור לעיל תצא אל הפועל.

לפוליסת ה-RUN OFF תהיה תקופת כסיו לאחור (retroactive date) וזוהי לזו הקיימת בפוליסת נושאי המשרה הנוכחית. במועד רכישת פוליסת ה-RUN OFF ובכפוף לרכישתה, תבוטל פוליסת נושאי המשרה. פוליסת נושאי המשרה נרכשה אצל קונסורציום מבטחים בלונדון ו-"שירותי החזית" בגין הפוליסה נרכשו מאת חברת ביטוח ישראלית. הפרמיה ששילם הבנק בגין רכישת פוליסת נושאי המשרה (כולל התמורה בגין "שירותי החזית"

באור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

כאמור) הינה בסך כולל של כ-860 אלפי דולר ארה"ב ל-18 חודשים. עלות רכישתה של פוליסת ה-RUN OFF, ככל שתרכש, בכפוף לאמור לעיל תעמוד על כ-1,389 אלפי דולר ארה"ב. ככל שפוליסת נושאי המשורה תבוטל עם רכישת פוליסת ה-RUN OFF, עשוי הבנק לקבל בגין ביטול פוליסת נושאי המשורה, זיכוי עבור יתרת התקופה שממועד ביטולה (לאחר ששת החודשים הראשונים של הביטוח) ועד תום תוקפה של הפוליסה לפי תנאיה, היינו זיכוי יחסי מתוך סך כל הפרמיה שתשולם על ידי הבנק כאמור לעיל.

7. לעניין ההתקשרות בין הבנק לבין מימון ישיר מקבוצת ישיר 2006 בע"מ (להלן: "מימון ישיר"), בהסכמים לרכישה של תיקי הלוואות שהועמדו על ידי מימון ישיר ללקוחות פרטיים לצורך רכישת כלי רכב וכן הלוואות לכל מטרה (להלן: "ההסכם") - ביום 1 במאי, 2019 חתמו הבנק ומימון ישיר על תיקון להסכם בניהם כך שהסכום המירבי של יתרת הקרן של כל הלוואות אשר נמכרו ותימכרנה לבנק מכח כל ההסכמים בין הבנק לבין מימון ישיר (קיימיים ועתידיים) יועלה מ-2 מיליארד ש"ח ל-2.2 מיליארד ש"ח. יתר הוראות ההסכם תשארנה ללא שינוי. לפרטים נוספים ראה באור 7.ג.23. בדוחות הכספיים לשנת 2018.

8. תובענות שונות נגד הבנק והחברות המאוחדות
 א. נגד הבנק והחברות המאוחדות שלו תלויות ועומדות תביעות משפטיות. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי התביעות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, קיימות הפרשות נאותות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בגין כל ההפסדים הצפויים הנובעים מהתביעות כנגד הבנק. לא נעשו הפרשות לגבי תביעות אשר לדעת הנהלת הבנק ויועציו המשפטיים סיכוייהן קלושים. סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות תלויות שאפשרות התממשותן אינה קלושה, ואשר לא בוצעה הפרשה בגינה הינו כ-1.9 מיליון ש"ח.

ב. תביעה נגד כרמל-אגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ (להלן: "החברה").
 ביום 2 בנובמבר 1997 הוגש בבית המשפט המחוזי בתל-אביב כתב תביעה נגד כרמל-אגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ (לשעבר בנק כרמל) (חברה בבעלות מלאה של הבנק) ושלושה בנקים אחרים למשכנתאות בסכום כולל של כ-500 מיליון ש"ח, בקשר עם גבייה שלא כדין, לפי הטענה, של עמלות בגין ביטוח חיי לווים ונכסים המשועבדים לבנק. כמו כן, נתבקשו סעדים הצהרתיים שונים והוגשה בקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית. מטעם הנתבעים הוגשה בקשה לסילוק הבקשה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית על הסף, אך הבקשה טרם נדונה לגופה. ההליכים בתביעה מושהים על פי החלטת בית המשפט בין היתר לאור בקשה דומה אחרת שהסתיימה בינתיים בהסדר פשרה. לפי חוות דעת יועציה המשפטיים של החברה, עילות מסוימות של התובעים, שהם לווים של החברה התיישנו, גודל הקבוצה שהתובעים מבקשים לייצג בתביעה הייצוגית איננו ניתן להערכה ולאומדן, והסעד המבוקש בתביעה הייצוגית ובכללו אופן חישוב הנזק איננו ברור ואיננו ניתן להגדרה, לרבות השאלה איזה חלק מן הסכום מיוחס לחברה. היועצים המשפטיים סבורים, כי בנסיבות אלה, חוסר הוודאות הכרוך בהליך, הן עובדתית והן משפטית, הוא רחב במידה כזו שלא ניתן לתת הערכת סיכון בגין התביעה. הואיל והתובענה האמורה נמצאת עדיין בשלביה המוקדמים ביותר ואף טרם נדונה הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית, אין בידי הנהלת החברה והבנק, בהסתמך על חוות הדעת של יועציה המשפטיים, להעריך בשלב זה את תוצאות התובענה.

ג. בחודש מרס 2014 התקבלה בבנק בקשה שהוגשה על ידי לקוחות הבנק ומבקשים נוספים לבית המשפט המחוזי בתל אביב לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק ו-4 בנקים נוספים, ועניינה הוא גביית עמלות מסוימות, לכאורה שלא כדין, על ידי המשיבים, בקשר לפעילות המרה ומשלוח של מטבע חוץ, העדר גילוי נאות והטעיה לכאורה של הלקוחות בנוגע לעלויות הכרוכות בשירותי ההמרה, וקיומו לכאורה של הסדר כובל ביחס לתמחור, לשירות ולגילוי הנאות המסופקים בהקשרי המט"ח (להלן: "הבקשה"). המבקשים מציינים בבקשה, כי אין מבקש בעל עילה אישית נגד הבנק בנוגע להפרת חוקי הבנקאות. הקבוצה המיוצגת על פי הבקשה, הינה כל האנשים או הישויות המשפטיות אשר השתמשו בשירותי הבנקים לשם ביצוע פעולת המרה, שליחה או קבלה של מטבע חוץ, וכן כלל הציבור בישראל אשר נפגע באופן ישיר או עקיף מההפרות לכאורה בהתאם להגדרת בית המשפט. הסעדים המבוקשים בתובענה הינם, בין היתר, מתן צו עשה לגילוי כל העלויות הכרוכות במתן שירותי המרה של מט"ח, לרבות הפרשי שער, מתן צו עשה שיחייב את הבנקים להקים ולהטמיע מערכת סליקה בין-בנקאית בתחום המט"ח, מתן צו מניעה ביחס לגביית כל עמלת תעריפון/או הפרשי שער עד להכרעה סופית בתובענה, וכן תביעה לפיצוי כספי, המועמדת נגד כל הבנקים המשיבים בבקשה זו יחד על כ-2.07 מיליארד ש"ח. הדיון בתביעה זו אוחד עם תובענה נוספת נגד בנקים אחרים הזדה לה במהותה. בחודש אפריל 2015 הגישו המבקשים בהוראת בית המשפט בקשה לאישור מקוצרת, במסגרתה הפיצוי הכספי הכולל נגד הנתבעים מועמד על כ-8.55 מיליארד ש"ח (לפני היוון) בתוספת נזק עקיף ופגיעה באוטונומיה. כמו כן, חלקו הנוטען של הבנק עומד מתוך הסך הנ"ל על כ-277 מיליון ש"ח. במרס 2018 ניתן פסק דין, אשר דחה את הבקשה לאישור התביעה כייצוגית והוגש ערעור על הדחייה. ביום 1 באפריל 2019 הוצא לבנק פסק דין במסגרתו דחה בית המשפט העליון את הערעור שהוגש כנגד הבנק.

באור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. ביום 31 בינואר 2016, הומצאה לבנק בקשה שהוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק וארבעה בנקים נוספים (להלן: "המשיבים"), שעיקרה הטענה, כי המשיבים אינם מחזיקים סניפים בקרב האוכלוסייה הערבית בישראל ואינם מנגישים את שירותיהם הבנקאיים לאוכלוסייה זו, וזאת בניגוד לאמור בחוק איסור הפלייה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות ציבוריים, התשס"א - 2000, לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א - 1981 ולחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. הקבוצה אותה מבוקש לייצג הינה כלל אזרחי מדינת ישראל, מוסלמים, נוצרים ודרוזים, אשר סובלים, לכאורה, מהפליה בנגישות לשירותים בנקאיים, עקב אי נוכחות סניפי בנק במקום יישובם. במסגרת תביעתם לסעדים שונים, מחלקים המבקשים את תביעתם בין נזק ממוני, המוערך בכ- 39.5 מיליון ש"ח, ונזק בלתי ממוני, המוערך בכ- 658 מיליון ש"ח, המסתכמים לכדי כ- 697.5 מיליון ש"ח, ומציינים כי חלקו של כל בנק משיב בנזק הנטען, הינו גם על פי נתח השוק שלו. בדצמבר 2017 ניתן פסק דין, אשר דחה את הבקשה לאישור התביעה כייצוגית. הוגש ערעור על הדחייה. הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות הדעת של יועציה המשפטית, מעריכה בשלב זה את סיכויי הערעור כקלושים.

ה. ביום 23 בפברואר 2017 הומצאה לבנק בקשה שהוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב- יפו לאישור תובענה כייצוגית נגד הבנק, שעניינה קביעת וגביית עמלות, לכאורה שלא כדין, מעסקים קטנים, תוך הפרה של חובות גילוי ואמונים בהן חב הבנק כלפי לקוחותיו ורשלנות (להלן: "הבקשה"). סכום תביעת הקבוצה, על פי אומדן המבקשת, הינו בסך של 48 מיליון ש"ח. המבקשת מציינת כי תביעות ייצוגיות בעילות דומות הוגשו נגד שני בנקים נוספים. הקבוצה המיוצגת על פי הבקשה, הינה כל לקוחות הבנק שענו להגדרת "עסק קטן", כהגדרתו בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008, אשר שילמו עמלות שלא לפי התעריפון החל על "עסק קטן", החל מיום כניסתם לתוקף של כללי העמלות, 1 ביולי 2008, ועד היום. הסעדים המבוקשים בתובענה הינם, בין היתר, מתן צו עשה לבנק לפנות לכל לקוחותיו העסקיים ולעדכנם בדבר המשמעות המעשית של סיווג החשבון כ"עסק קטן" לענין תעריפון העמלות, מתן צו עשה לבנק לציין במסמכי הבנק את סוג החשבון ואת התעריפון על פיו משולמות העמלות בחשבון וכן השבה ו/או פיצוי כספי ו/או כל סעד אחר לזכות הקבוצה. הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת של יועציה המשפטית, מעריכה בשלב זה את סיכויי הבקשה להתקבל כקלושים.

9. בקשה לאישור תביעה נגזרת

ביום 21 בדצמבר 2016 התקבלה בבנק בקשה לגילוי ועיון במסמכים על פי סעיף 198א. לחוק החברות, התשנ"ט-1999 שהוגשה למחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב ("הבקשה"). המבקש, הטוען כי הינו בעל מניות בבנק, מבקש מבית המשפט להורות לבנק לגלות מסמכים הנוגעים לאשראים שהעמיד הבנק למר אליעזר פישמן ולאחרים שלחובותיהם ערב מר פישמן אישית (להלן: "האשראים"). זאת לצורך גיבוש עמדה על ידי המבקש בקשר עם הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת, שעניינה לטענתו, הכשלים שנפלו לכאורה בממשל התאגידי בבנק והפרת חובות זהירות ואמונים לכאורה על ידי חברי דירקטוריון וחברי ועדת האשראי של הבנק כלפי הבנק, באישור העמדת האשראים הנזכרים מבלי שיהיו מגובים בבטיחות מספקים ומבלי לפעול כראוי לגביית החוב, באופן המסב לכאורה נזק לבנק. הוחלט על ידי דירקטוריון הבנק על הקמת ועדת תביעות בלתי תלויה לבחינת האירועים הנוגעים לאשראים והנטענים בבקשה. לאור זאת ביום 2 במרס 2017 הגיש הבנק לבית המשפט בקשה לעיכוב הליכים בהתייחס לבקשה. ביום 13 באוגוסט 2017 אישר דירקטוריון הבנק הסדר דינוי אשר אושר על ידי בית המשפט המחוזי ביום 6 באוגוסט 2017, במסגרת תיק הבקשה. על פי ההסדר יעוכבו ההליכים בתיק למשך תקופה של חמישה חודשים על מנת לאפשר לוועדת התביעות הבלתי תלויה, לדון בנושא, ולדירקטוריון עצמו לדון בהמלצותיה. הרכב הוועדה הוא: שופט בית המשפט המחוזי בדימוס, מר עדי זרנקין, אשר עומד בראשה, וחבריה הם מר אברהם אשרי, ופרופ' בן ציון זילברפרב. בהסדר הדינוי נקבע עוד, כי דו"ח הוועדה והמלצותיה יובאו לדיון ולהחלטה בפני דירקטוריון הבנק, וזו תימסר לב"כ המבקש. עוד הוסכם, כי אם יודיע המבקש לאחר כל אלה על כוונה להמשיך בהליכים בתיק הבקשה, יפנו הצדדים להליך גישור בפני כב' השופטת בדימוס הילה גרסטל. עיכוב ההליכים הוארך עד ספטמבר 2019 באישור בית המשפט. הוועדה הבלתי תלויה השלימה עבודתה והמלצותיה נדונו על ידי דירקטוריון הבנק. בהתאם להסדר הדינוי בין הצדדים, תוכן החלטת הדירקטוריון, שהתקבלה במסגרת אותו דיון, נמסר לב"כ המבקש. ביום 28 ביולי 2019 התקבלה בבנק הודעה מאת ב"כ המבקש בתיק הבקשה, לפיה בכוונת המבקש לפנות לבית המשפט ולעדכנו אודות סיום הליך הגישור, ובד בבד להגיש חלף הבקשה, בקשה לאישור תביעה נגזרת.

ביום 7 באוקטובר, 2019 נודע לבנק מבאי כוחו, כי ביום 25 בספטמבר, 2019 הוגשה בקשה לאישור תובענה נגזרת (להלן: "הבקשה לאישור תובענה נגזרת") נגד 20 משיבים שונים, שלפי הנטען מכהנים או כיהנו כדירקטורים בבנק. עניינה של הבקשה, על פי הנטען בה, הוא מתן הלוואות למר אליעזר פישמן בשנים 2004-2008, ללא בטחונות או כאשר קיימות בטחונות המכסות רק חלק מסך חובותיו, ותוך הפעלת שיקול דעת רשלני והפגנת אדישות. כן נטען לגבי אי נקיטת פעולה על ידי הבנק ונושאי המשרה להחזר כספי הבנק. המבקש עותר לחייב את המשיבים בנזק שגרמו, לטענתו, ברשלנותם, בסך של 125 מיליון ש"ח, הולקח להערכתו בחשבון את התקבולים שיתקבלו בהליכי חדלות הפירעון של מר פישמן. בד בבד, בית המשפט אישר את מחיקת הבקשה לגילוי מסמכים המוזכרת לעיל. הבנק מתעתד להצטרף כמשיב לבקשה לאישור תובענה נגזרת. לדעת הנהלת הבנק בהסתמך על יועציה המשפטית, בשלב מוקדם זה, לא ניתן להעריך את סיכוייה להתקבל.

באור 10א - ערבויות

סכומים מדווחים

להלן פרטים בדבר הסכום המקסימלי של תשלומים עתידיים פוטנציאליים בגין ערבויות :

ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

יתרה בספרים	סך הכל	פקיעה מעל חמש שנים	פקיעה מעל שלוש עד חמש שנים	פקיעה בין שנה ועד שלוש שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות
279	279	37	13	57	172
1,576	1,576	1,569	-	-	7
1,020	1,020	288	30	142	560
1,030	1,030	-	-	-	1,030
3,905	3,905	1,894	43	199	1,769

ערבויות להבטחת אשראי
ערבויות לרוכשי דירות
ערבויות והתחייבויות אחרות
התחייבויות להוצאת ערבויות
סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)

יתרה בספרים	סך הכל	פקיעה מעל חמש שנים	פקיעה מעל שלוש עד חמש שנים	פקיעה בין שנה ועד שלוש שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות
304	304	52	11	57	184
2,549	2,549	2,542	-	-	7
1,265	1,265	288	13	292	672
1,201	1,201	-	-	-	1,201
5,319	5,319	2,882	24	349	2,064

ערבויות להבטחת אשראי
ערבויות לרוכשי דירות
ערבויות והתחייבויות אחרות
התחייבויות להוצאת ערבויות *
סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2018* (מבוקר)

יתרה בספרים	סך הכל	פקיעה מעל חמש שנים	פקיעה מעל שלוש עד חמש שנים	פקיעה בין שנה ועד שלוש שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות
381	381	52	11	57	261
1,980	1,980	1,973	-	-	7
1,162	1,162	288	13	292	569
1,020	1,020	-	-	-	1,020
4,543	4,543	2,313	24	349	1,857

ערבויות להבטחת אשראי
ערבויות לרוכשי דירות
ערבויות והתחייבויות אחרות
התחייבויות להוצאת ערבויות
סך הכל

* סווג מחדש.

באור 11 - פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון

סכומים מדווחים

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ביום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)			ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
						במיליוני ש"ח
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים						
<u>חוזי ריבית</u>						
1,425	-	1,425	1,537	-	1,537	חוזי Forward ו- Futures
-	-	-	-	-	-	אופציות שנכתבו
-	-	-	-	-	-	אופציות שנקנו
21,041	3,652	17,389	25,592	10,166	15,426	Swaps ¹
22,466	3,652	18,814	27,129	10,166	16,963	סך הכל²
510	-	510	539	-	539	מזה: נגזרים מגדרים ³
<u>חוזי מטבע חוץ</u>						
9,752	913	8,839	8,968	33	8,935	חוזי Forward ו- Futures ⁴
6,728	1,628	5,100	8,115	849	7,266	אופציות שנכתבו ⁵
6,471	3,246	3,225	8,871	1,854	7,017	אופציות שנקנו ⁶
1,451	-	1,451	870	-	870	Swaps
24,402	5,787	18,615	26,824	2,736	24,088	סך הכל
<u>חוזים בגין מניות</u>						
137	137	-	-	-	-	חוזי Forward ו- Futures
3,312	3,312	-	2,598	2,598	-	אופציות שנכתבו ⁷
3,319	3,310	9	2,587	2,582	5	אופציות שנקנו ⁸
346	346	-	346	346	-	Swaps
7,114	7,105	9	5,531	5,526	5	סך הכל
<u>חוזי סחורות ואחרים</u>						
-	-	-	22	-	22	אופציות שנקנו
-	-	-	22	-	22	סך הכל
53,982	16,544	37,438	59,506	18,428	41,078	סך הכל סכום נקוב

1. מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 13,054 מיליון ש"ח (30.09.2018 - 11,560 מיליון ש"ח).
2. מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 1,537 מיליון ש"ח (30.09.2018 - 1,425 מיליון ש"ח).
3. חוזה החלפת ריבית מיועד לגידור שווי הוגן לצרכי גידור סיכונים ריבית.
4. מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 855 מיליון ש"ח (30.09.2018 - 747 מיליון ש"ח).
5. מזה: נסחרים בבורסה בסך 721 מיליון ש"ח (30.09.2018 - 1,307 מיליון ש"ח).
6. מזה: נסחרים בבורסה בסך 1,740 מיליון ש"ח (30.09.2018 - 2,958 מיליון ש"ח).
7. מזה: נסחרים בבורסה בסך 2,598 מיליון ש"ח (30.09.2018 - 3,312 מיליון ש"ח).
8. מזה: נסחרים בבורסה בסך 2,582 מיליון ש"ח (30.09.2018 - 3,310 מיליון ש"ח).

באור 11 - פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סך הכל
1,476	-	1,476
-	-	-
-	-	-
22,939	3,811	19,128
24,415	3,811	20,604
541	-	541
11,884	186	11,698
6,634	1,439	5,195
5,944	2,385	3,559
1,499	-	1,499
25,961	4,010	21,951
-	-	-
4,014	4,014	-
4,005	3,997	8
346	346	-
8,365	8,357	8
58,741	16,178	42,563

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

חוזי ריבית

חוזי Forward ו-Futures

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

Swaps¹

סך הכל²

מזה: נגזרים מגדרים³

חוזי מטבע חוץ

חוזי Forward ו-Futures⁴

אופציות שנכתבו⁵

אופציות שנקנו⁶

Swaps

סך הכל

חוזים בגין מניות

חוזי Forward ו-Futures

אופציות שנכתבו⁷

אופציות שנקנו⁸

Swaps

סך הכל

סך הכל סכום נקוב

1. מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 12,965 מיליון ש"ח.

2. מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 1,476 מיליון ש"ח.

3. חוזה החלפה ריבית מיועד לגידור שווי הוגן לצרכי גידור סיכוני ריבית.

4. מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 1,622 מיליון ש"ח.

5. מזה: נסחרים בבורסה בסך 1,243 מיליון ש"ח.

6. מזה: נסחרים בבורסה בסך 2,208 מיליון ש"ח.

7. מזה: נסחרים בבורסה בסך 4,014 מיליון ש"ח.

8. מזה: נסחרים בבורסה בסך 3,997 מיליון ש"ח.

באור 11 - פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)
 התחייבויות בגין נגזרים ברוטו נכסים בגין נגזרים ברוטו

התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח					
498	91	407	379	93	286
54	-	54	-	-	-
228	14	214	176	37	139
62	62	-	62	62	-
-	-	-	4	-	4
788	167	621	621	192	429
-	-	-	-	-	-
788	167	621	621	192	429

חוזי ריבית
 מזה: נגזרים מגדרים
 חוזי מטבע חוץ
 חוזים בגין מניות
 חוזי סחורות ואחרים
 סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו¹
 סכומים שקוזזו במאזן

יתרה מאזנית

מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבנות
 נטו או הסדרים דומים

ביום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)
 התחייבויות בגין נגזרים ברוטו נכסים בגין נגזרים ברוטו

התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח					
188	45	143	231	51	180
4	-	4	58	-	58
115	37	78	226	68	158
68	68	-	67	67	-
371	150	221	524	186	338
-	-	-	-	-	-
371	150	221	524	186	338

סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו¹
 סכומים שקוזזו במאזן

יתרה מאזנית

מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבנות
 נטו או הסדרים דומים

1. נכון ליום 30 בספטמבר 2019 וליום 30 בספטמבר 2018 אין מכשירים נגזרים משובצים.

באור 11 - פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים (המשך)

ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח					
198	32	166	189	37	152
6	-	6	37	-	37
153	24	129	324	48	276
131	131	-	129	129	-
482	187	295	642	214	428
-	-	-	-	-	-
482	187	295	642	214	428

חוזי ריבית

מזה: נגזרים מגדרים

חוזי מטבע חוץ

חוזים בגין מניות

סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו¹

סכומים שקוזזו במאזן

יתרה מאזנית

מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות

נטו או הסדרים דומים

1. ליום 31 בדצמבר 2018 לא קיימים נגזרים משובצים.

ב. גידור חשבונאי

1. השפעת חשבונאות גידור שווי הוגן

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019
(בלתי מבוקר)	
הכנסות (הוצאות) ריבית	הכנסות (הוצאות) ריבית
במיליוני ש"ח	
88	38
(88)	(38)

סך הכל הכנסות (הוצאות) ריבית שהוכרו בדוח רווח והפסד מחוזי ריבית:

פריטים מגודרים

נגזרים מגדרים

2. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן

ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)	הערך
התאמת שווי הוגן מצטבר במאזן של הפריט המגודר	הערך במאזן ביחסי גידור קיימים
במיליוני ש"ח	
54	649

ניירות ערך זמינים למכירה

באור 11 - פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	במיליוני ש"ח
621	106	-	3	469	43	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(467)	(15)	-	-	(452)	-	סכומי ברוטו שלא קוזזו במאזן: הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
154	91	-	3	17	43	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
466	87	-	11	324	44	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ¹
(206)	(16)	-	-	(190)	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
260	71	-	11	134	44	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
414	162	-	14	151	87	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
788	89	-	11	671	17	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(467)	(15)	-	-	(452)	-	סכומי ברוטו שלא קוזזו במאזן: מכשירים פיננסיים
321	74	-	11	219	17	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
ביום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	במיליוני ש"ח
524	87	-	4	373	60	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(233)	(3)	-	-	(230)	-	סכומי ברוטו שלא קוזזו במאזן: הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
291	84	-	4	143	60	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
441	120	-	18	265	38	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ¹
(131)	(11)	-	-	(120)	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
310	109	-	18	145	38	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
601	193	-	22	288	98	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
371	51	-	26	261	33	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(233)	(3)	-	-	(230)	-	סכומי ברוטו שלא קוזזו במאזן: מכשירים פיננסיים
138	48	-	26	31	33	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

1. ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של לווה.

באור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד (המשך)

ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות במיליוני ש"ח	
642	152	-	9	411	70	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(263)	(4)	-	-	(259)	-	סכומי ברוטו שלא קוזזו במאזן: הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
379	148	-	9	152	70	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
409	78	-	18	289	24	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ¹
(141)	(8)	-	-	(133)	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
268	70	-	18	156	24	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
647	218	-	27	308	94	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
482	104	-	14	315	49	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(263)	(4)	-	-	(259)	-	סכומי ברוטו שלא קוזזו במאזן: מכשירים פיננסיים
219	100	-	14	56	49	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

1. ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של לווה.

באור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

ד. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף התקופה על בסיס מאוחד

ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)					
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה		סך הכל
			מעל 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	
1,537	-	327	810	400	חוזי ריבית
25,592	7,992	11,905	3,887	1,808	שקל - מדד
26,824	-	750	13,961	12,113	אחר
5,531	-	29	382	5,120	חוזי מטבע חוץ
22	-	-	6	16	חוזים בגין מניות
59,506	7,992	13,011	19,046	19,457	חוזי סחורות ואחרים
					סך הכל

ביום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)					
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה		סך הכל
			מעל 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	
1,425	-	675	500	250	חוזי ריבית
21,041	5,346	9,728	5,857	110	שקל - מדד
24,402	-	1,034	9,591	13,777	אחר
7,114	4	365	262	6,483	חוזי מטבע חוץ
-	-	-	-	-	חוזים בגין מניות
53,982	5,350	11,802	16,210	20,620	חוזי סחורות ואחרים
					סך הכל

ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)					
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה		סך הכל
			מעל 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	
1,476	-	476	800	200	חוזי ריבית
22,939	5,971	9,033	7,471	464	שקל - מדד
25,961	-	1,068	8,994	15,899	אחר
8,365	-	369	493	7,503	חוזי מטבע חוץ
-	-	-	-	-	חוזים בגין מניות
58,741	5,971	10,946	17,758	24,066	חוזי סחורות ואחרים
					סך הכל

באור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים

פעילות הבנק מתמקדת במגזרי פעילות כמפורט להלן:

- משקי בית – אנשים פרטיים (כולל הלוואות לדיור), למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
- בנקאות פרטית – אנשים פרטיים המנהלים תיק נכסים פיננסיים (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) מעל 3 מיליון ש"ח.
- עסקים זעירים וקטנים – עסקים בעלי מחזורי פעילות עד 50 מיליון ש"ח.
- עסקים בינוניים – עסקים בעלי מחזורי פעילות מעל 50 מיליון ש"ח ומתחת ל- 250 מיליון ש"ח.
- עסקים גדולים – עסקים בעלי מחזורי פעילות מעל 250 מיליון ש"ח.
- גופים מוסדיים – קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח, חברי בורסה, מנהלי כספי לקוחות.
- ניהול פיננסי – כולל את פעילות המסחר (נוסטרו), ניהול נכסים, התחייבויות והשקעות ריאליות.
- מגזר אחר – לרבות פעילויות שהופסקו ופעילויות שלא ניתן לשייכן למגזרים האחרים.

להלן הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

הכנסות ריבית - במגזרים בהם הפעילות מתמקדת בלקוחות נכללות בסעיף הכנסות ריבית מאשראי והוצאות ריבית על פקדונות המיוחסים ישירות ללקוח. בחישוב ההכנסות מאשראי ופקדונות נלקח בחשבון מחיר המעבר הרלוונטי למשך החיים הממוצע ולמגזר ההצמדה. בנוסף, כל מגזר מזוכה/מחוייב בגין עודף/חסור מקורות אל מול מגזר ניהול פיננסי בהתאם לעלות שנקבעה. במגזר ניהול פיננסי נכללות בסעיף זה הכנסות מריבית על אגרות חוב וכן הוצאות הנובעות מהצורך לשמור על רמת נזילות עסקית ורמת פיזור נאותה של מפקידים אשר באות לידי ביטוי, בין היתר, בפער במחירי המעבר בין אשראים ופקדונות.

הכנסות שאינן מריבית - מיוחסות למגזר אליו משתייך הלקוח. במגזר ניהול פיננסי נכללות בסעיף זה: הכנסות (הוצאות) בגין שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים (כנדרש על פי כללי חשבונאות), הכנסות מפעולות הבנק בנגזרים עבור עצמו, הכנסות ממימוש והתאמה של אגרות חוב, והכנסות ממימוש והתאמה של מניות.

הוצאות בגין הפסדי אשראי - נזקפות למגזר אליו משתייך הלקוח אשר כנגד חבותו נרשמה ההפרשה.

הוצאות תפעוליות ואחרות - הוצאות ישירות שניתן לזהותן למגזר ספציפי, מיוחסות לאותו מגזר. יתר ההוצאות מיוחסות למגזרים השונים על סמך מתודולוגיית הקצאה המבוססת על מפתחות העמסה שונים, המביאים לידי ביטוי את החלק היחסי של ההוצאה למגזר.

מיסים על ההכנסה - ההפרשה למס על התוצאות העסקיות של כל מגזר פעילות חושבה על פי שיעור המס האפקטיבי, למעט במקרים מסוימים בהם ניתן לבצע ייחוס ספציפי.

יתרות - יתרות מאזניות ויתרות נכסים בניהול שויכו ספציפית ללקוחות. הרכוש הקבוע מיוחס למגזר אחר.

באור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)
סכומים מדווחים

מידע על מגזרי פעילות במאוחד

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)										
פעילות ישראל										
משיק בית ⁴	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	מגזר אחר	סך הכל
82	64	-	1	47	19	28	1	27	-	205
14	1	-	6	4	3	11	2	(5)	-	35
68	63	-	(5)	43	16	17	(1)	32	-	170
19	(39)	-	12	(4)	-	4	6	(37)	-	-
87	24	-	7	39	16	21	5	(5)	-	170
27	2	5	4	20	7	6	6	28	-	98
1	-	-	-	-	-	-	-	(1)	-	-
28	2	5	4	20	7	6	6	27	-	98
115	26	5	11	59	23	27	11	22	-	268
15	2	-	-	(6)	2	(5)	-	-	-	6
103	25	1	2	30	17	32	3	28	-	215
2	-	-	-	2	2	1	-	(7)	-	-
105	25	1	2	32	19	33	3	21	-	215
(5)	(1)	4	9	33	2	(1)	8	1	-	47
(2)	-	2	2	12	1	-	3	2	-	18
(3)	(1)	2	7	21	1	(1)	5	(1)	-	29
14,741	9,832	590	34	5,239	2,203	4,291	109	14,212	754	41,583
14,741	9,832	590	34	5,239	2,203	3,971	109	-	-	26,297
14,888	9,779	702	32	5,002	2,409	4,012	101	-	-	26,444
17	1	-	-	32	40	137	-	-	-	226
62	43	-	-	3	-	-	-	-	-	65
14,780	846	85	3,511	4,978	2,729	6,336	2,938	1,883	1,633	38,788
13,206	-	-	3,493	4,168	2,269	5,515	2,904	-	-	31,555
13,056	-	-	3,490	4,255	2,358	5,391	2,947	-	-	31,497
9,592	5,151	518	106	4,937	2,804	5,000	204	1,887	1,110	25,640
9,735	5,181	538	105	4,978	2,799	4,653	182	1,935	1,081	25,468
6,339	-	-	3,888	2,796	1,935	6,157	9,311	-	-	30,426
76	32	1	-	31	13	19	1	-	-	140
11	-	-	4	5	2	2	1	-	-	25
-	(8)	(1)	3	3	1	-	3	(5)	-	5
87	24	-	7	39	16	21	5	(5)	-	170

1. יתרה ממוצעת תחושב על בסיס יתרות לסוף רבעון למעט יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ופקדונות הציבור המחושבת על בסיס ממוצע יומי.
2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.
4. הלוואות לדיור לרבות קבוצות רכישה נכללו תחת מגזר משקי בית.

באור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים

מידע על מגזרי פעילות במאוחד (המשך)

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)

פעילות ישראל

מסקי בית ⁴	מזה: הלוואות כרטיסי אשראי	מזה: הלוואות לדיור	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	מגזר אחר	סך הכל	מסקי בית ⁴	
											מזה: הלוואות כרטיסי אשראי	מזה: הלוואות לדיור
במיליוני ש"ח												
149	59	-	1	47	25	28	1	(5)	-	246	הכנסות ריבית מחיצוניים*	
9	1	-	7	4	3	10	3	24	-	60	הוצאות ריבית מחיצוניים*	
140	58	-	(6)	43	22	18	(2)	(29)	-	186	הכנסות ריבית, נטו: - מחיצוניים - בינמגזרי*	
(60)	(35)	-	13	(3)	(2)	2	7	43	-	-		
80	23	-	7	40	20	20	5	14	-	186	סך הכנסות ריבית, נטו הכנסות שאינן מריבית: - מחיצוניים - בינמגזרי	
27	2	5	4	17	8	7	3	38	26	130	סך ההכנסות שאינן מריבית	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
27	2	5	4	17	8	7	3	38	26	130	סך ההכנסות שאינן מריבית	
107	25	5	11	57	28	27	8	52	26	316	סך הכנסות	
26	1	-	-	11	7	15	-	-	-	59	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי הוצאות תפעוליות ואחרות: - לחיצוניים - בינמגזרי	
99	23	1	2	32	20	33	3	25	-	214		
1	-	-	1	1	-	-	-	(3)	-	-		
100	23	1	3	33	20	33	3	22	-	214	סך הוצאות תפעוליות ואחרות	
(19)	1	4	8	13	1	(21)	5	30	26	43	רווח (הפסד) לפני מיסים הפרשה למיסים על הרווח	
(7)	-	2	3	7	-	(8)	2	12	2	11	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק	
(12)	1	2	5	6	1	(13)	3	18	24	32	יתרה ממוצעת של נכסים ¹	
13,755	9,355	554	38	4,698	2,634	4,123	162	15,891	720	42,021	יתרה ממוצעת של נכסים של אשראי לציבור ¹ יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	
13,755	9,355	554	38	4,698	2,634	3,910	162	-	-	25,197	יתרת חובות פגומים	
13,898	9,240	502	38	4,620	2,531	4,173	170	-	-	25,430	יתרת חובות פגומים	
20	6	-	-	39	30	192	-	-	-	281	יתרת חובות פגומים	
73	54	-	-	3	1	-	-	-	-	77	יתרת חובות פגומים	
14,031	629	64	3,751	4,924	2,607	6,365	4,113	2,331	987	39,109	יתרת ממוצעת של נכסים על בסיס יתרת לסיכון ¹ מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ¹	
12,843	-	-	3,738	4,219	2,133	5,701	4,094	-	-	32,728	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	
12,837	-	-	3,676	4,134	2,114	5,718	4,256	-	-	32,735	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	
8,760	4,641	469	95	5,202	3,499	4,896	137	2,549	1,056	26,194	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{2,1}	
8,922	4,732	477	96	5,145	3,316	5,088	103	2,385	1,058	26,113	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ²	
5,525	-	-	3,206	2,172	1,541	6,508	31,040	-	-	49,992	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{3,1} פיצול הכנסות ריבית, נטו:	
72	29	-	-	35	16	15	1	-	-	139	- מרווח מפעילות מתן אשראי	
8	-	-	5	3	2	-	1	-	-	19	- מרווח מפעילות קבלת פיקדונות אחר	
-	(6)	-	2	2	2	5	3	14	-	28		
80	23	-	7	40	20	20	5	14	-	186	סך הכל הכנסות ריבית, נטו	

* סוג מחדש
 1. יתרה ממוצעת תחושב על בסיס יתרות לסוף רבעון למעט יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ופיקדונות הציבור המחושבת על בסיס ממוצע יומי.
 2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
 3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.
 4. ההלוואות לדיור לרבות קבוצות רכישה נכללו תחת מגזר משקי בית.

באור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים

מידע על מגזרי פעילות במאוחד

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)
פעילות ישראל

סך הכל	מגזר אחר	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁴		סך הכל במיליוני ש"ח	
								מזה: מזה:	מזה:		
								מזה: כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור		
758	-	107	4	89	59	145	1	2	200	353	הכנסות ריבית מחיצוניים
196	-	56	9	30	12	13	23	-	4	53	הוצאות ריבית מחיצוניים
											הכנסות ריבית, נטו:
562	-	51	(5)	59	47	132	(22)	2	196	300	- מחיצוניים
-	-	(13)	18	5	-	(11)	43	-	(127)	(42)	- בינמגזרי
562	-	38	13	64	47	121	21	2	69	258	סך הכנסות ריבית, נטו
											הכנסות שאינן מריבית:
257	-	54	12	21	20	59	12	13	7	79	- מחיצוניים
-	-	(1)	-	-	-	-	-	-	-	1	- בינמגזרי
257	-	53	12	21	20	59	12	13	7	80	סך ההכנסות שאינן מריבית
819	-	91	25	85	67	180	33	15	76	338	סך הכנסות
25	-	-	-	(3)	(3)	(3)	-	-	(3)	34	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
											הוצאות תפעוליות ואחרות:
639	-	80	9	96	51	92	7	4	76	304	- לחיצוניים
-	-	(12)	-	1	2	4	1	-	-	4	- בינמגזרי
639	-	68	9	97	53	96	8	4	76	308	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
155	-	23	16	(9)	17	87	25	11	3	(4)	רווח (הפסד) לפני מיסים
55	-	9	6	(3)	6	31	8	4	1	(2)	הפרשה למיסים על הרווח
100	-	14	10	(6)	11	56	17	7	2	(2)	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
41,089	770	14,393	341	3,979	2,293	5,223	40	559	9,619	14,050	יתרה ממוצעת של נכסים ¹
25,468	-	-	120	3,742	2,293	5,223	40	559	9,619	14,050	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ¹
26,444	-	-	101	4,012	2,409	5,002	32	702	9,779	14,888	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
226	-	-	-	137	40	32	-	-	1	17	יתרת חובות פגומים
65	-	-	-	-	-	3	-	-	43	62	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
37,899	1,388	1,932	3,028	5,758	2,717	4,941	3,601	76	775	14,534	יתרה ממוצעת של התחייבויות ¹
31,174	-	-	2,996	5,012	2,289	4,195	3,585	-	-	13,097	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ¹
31,497	-	-	2,947	5,391	2,358	4,255	3,490	-	-	13,056	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
25,111	1,112	1,920	206	4,836	2,776	4,839	104	495	5,028	9,318	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{2,1}
25,468	1,081	1,935	182	4,653	2,799	4,978	105	538	5,181	9,735	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ²
29,361	-	-	8,985	5,941	1,868	2,698	3,752	-	-	6,117	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{3,1}
											פיצול הכנסות ריבית, נטו:
419	-	-	2	55	38	96	-	2	91	228	- מרווח מפעילות מתן אשראי
75	-	-	2	6	7	14	13	-	-	33	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
68	-	38	9	3	2	11	8	-	(22)	(3)	- אחר
562	-	38	13	64	47	121	21	2	69	258	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

1. יתרה ממוצעת תחושב על בסיס יתרות לסוף רבעון למעט יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ופקדונות הציבור המחושבת על בסיס ממוצע יומי.
2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.
4. ההלוואות לדיור לרבות קבוצות רכישה נכללו תחת מגזר משקי בית.

באור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים

מידע על מגזרי פעילות במאוחד (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)

פעילות ישראל

סך הכל	מגזר אחר	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁴			
								מזה: כרטיסי אשראי	מזה: הלוואות לדיור	סך הכל	
								במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
768	-	109	3	87	70	141	1	2	186	357	הכנסות ריבית מחיצוניים*
189	-	71	8	28	9	11	18	-	4	44	הוצאות ריבית מחיצוניים*
											הכנסות ריבית, נטו:
579	-	38	(5)	59	61	130	(17)	2	182	313	- מחיצוניים
-	-	23	20	5	(4)	(11)	39	-	(117)	(72)	- בינמגזרי*
579	-	61	15	64	57	119	22	2	65	241	סך הכנסות ריבית, נטו
											הכנסות שאינן מריבית:
320	26	78	9	26	27	62	11	14	6	81	- מחיצוניים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- בינמגזרי
320	26	78	9	26	27	62	11	14	6	81	סך ההכנסות שאינן מריבית
899	26	139	24	90	84	181	33	16	71	322	סך הכנסות
102	-	-	-	23	3	10	-	-	4	66	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
											הוצאות תפעוליות ואחרות:
647	-	71	9	102	60	96	7	4	71	302	- לחיצוניים
-	-	(8)	-	-	1	3	1	-	-	3	- בינמגזרי
647	-	63	9	102	61	99	8	4	71	305	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
150	26	76	15	(35)	20	72	25	12	(4)	(49)	רווח (הפסד) לפני מיסים
44	2	27	5	(12)	6	26	8	4	(1)	(18)	הפרשה למיסים על הרווח
106	24	49	10	(23)	14	46	17	8	(3)	(31)	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
42,029	743	15,633	423	4,189	2,598	4,814	39	542	9,246	13,590	יתרה ממוצעת של נכסים ¹
25,221	-	-	182	3,998	2,598	4,814	39	542	9,246	13,590	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ¹
25,430	-	-	170	4,173	2,531	4,620	38	502	9,240	13,898	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
281	-	-	-	192	30	39	-	-	6	20	יתרת חובות פגומים
77	-	-	-	-	1	3	-	-	54	73	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
39,136	899	2,249	4,134	6,673	2,692	4,795	3,895	65	624	13,799	יתרה ממוצעת של התחייבויות ¹
32,933	-	-	4,112	5,981	2,230	4,108	3,882	-	-	12,620	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ¹
32,735	-	-	4,256	5,718	2,114	4,134	3,676	-	-	12,837	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
26,312	1,054	2,460	161	5,167	3,454	5,122	95	486	4,654	8,799	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{2,1}
26,113	1,058	2,385	103	5,088	3,316	5,145	96	477	4,732	8,922	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ²
44,118	-	-	27,392	5,744	1,360	1,917	2,829	-	-	4,876	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{3,1}
											פיצול הכנסות ריבית, נטו:
421	-	-	2	52	48	101	-	2	85	218	- מרווח מפעילות מתן אשראי
58	-	-	2	2	5	10	14	-	-	25	- מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
100	-	61	11	10	4	8	8	-	(20)	(2)	- אחר
579	-	61	15	64	57	119	22	2	65	241	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

* סוג מחדש
 1. יתרה ממוצעת תחושב על בסיס יתרות לסוף רבעון למעט יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ופקדונות הציבור המחושבת על בסיס ממוצע יומי.
 2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
 3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.
 4. ההלוואות לדיור לרבות קבוצות רכישה נכללו תחת מגזר משקי בית.

באור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים

מידע על מגזרי פעילות במאוחד (המשך)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)											
פעילות ישראל											
סך הכל	מגזר אחר	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מסקי בית ⁴		סך הכל במיליוני ש"ח	
								מזה: מזה: כרטיסי אשראי	מזה: מזה: לוואות לדיור		
1,022	-	149	4	117	93	190	1	3	248	468	הכנסות ריבית מחיצוניים*
253	-	106	12	38	11	14	24	-	5	48	הוצאות ריבית מחיצוניים*
											הכנסות ריבית, נטו:
769	-	43	(8)	79	82	176	(23)	3	243	420	- מחיצוניים
-	-	34	26	7	(8)	(15)	52	-	(156)	(96)	- בינמגזרי*
769	-	77	18	86	74	161	29	3	87	324	סך הכנסות ריבית, נטו
											הכנסות שאינן מריבית:
387	26	65	13	37	35	85	15	22	7	111	- מחיצוניים
-	-	1	-	(1)	-	-	-	-	-	-	- בינמגזרי
387	26	66	13	36	35	85	15	22	7	111	סך ההכנסות שאינן מריבית
1,156	26	143	31	122	109	246	44	25	94	435	סך הכנסות
117	-	-	-	24	3	10	-	-	6	80	הוצאות בגין הפסדי אשראי
											הוצאות תפעוליות ואחרות:
858	-	93	12	137	79	127	10	6	97	400	- לחיצוניים
-	-	(12)	-	-	1	5	1	-	-	5	- בינמגזרי
858	-	81	12	137	80	132	11	6	97	405	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
181	26	62	19	(39)	26	104	33	19	(9)	(50)	רווח (הפסד) לפני מיסים
58	2	23	6	(14)	9	39	12	7	(4)	(19)	הפרשה למיסים על הרווח
123	24	39	13	(25)	17	65	21	12	(5)	(31)	רווח נקי (הפסד) המיוחס לפני השפעת תוכנית פרישה מרצון
(53)	-	(5)	(1)	(8)	(5)	(7)	(1)	-	(6)	(26)	השפעת תוכנית פרישה מרצון
70	24	34	12	(33)	12	58	20	12	(11)	(57)	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
42,112	756	15,572	397	4,190	2,628	4,879	40	540	9,276	13,650	יתרה ממוצעת של נכסים ¹
25,332	-	-	147	3,988	2,628	4,879	40	540	9,276	13,650	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ¹
24,408	-	-	118	3,531	2,302	4,507	40	503	9,259	13,910	יתרת האשראי לציבור לטוף תקופת הדיווח
285	-	-	-	215	24	27	-	-	4	19	יתרת חובות פגומים
77	-	-	-	-	-	1	-	-	59	76	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
39,090	896	2,291	4,009	6,630	2,683	4,824	3,836	67	635	13,921	יתרה ממוצעת של התחייבויות ¹
32,820	-	-	3,981	5,938	2,227	4,132	3,823	-	-	12,719	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ¹
31,905	-	-	3,043	5,531	2,203	4,252	3,681	-	-	13,195	יתרת פיקדונות הציבור לטוף תקופת הדיווח
26,098	1,058	2,343	206	5,093	3,357	5,094	97	491	4,675	8,850	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{1,2}
24,636	1,086	2,189	160	4,456	2,881	4,783	97	486	4,765	8,984	יתרת נכסי סיכון לטוף תקופת הדיווח ²
42,928	-	-	20,368	7,719	1,827	2,498	3,861	-	-	6,655	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{1,3}
											פיצול הכנסות ריבית, נטו:
563	-	-	2	69	63	136	1	3	114	292	- מרווח מפעילות מתן אשראי
80	-	-	2	4	7	14	18	-	-	35	- מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
126	-	77	14	13	4	11	10	-	(27)	(3)	- אחר
769	-	77	18	86	74	161	29	3	87	324	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

* סוג מחדש
 1. יתרה ממוצעת תחושב על בסיס יתרות לטוף רבעון למעט יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ופיקדונות הציבור המחושבת על בסיס ממוצע יומי.
 2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
 3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.
 4. ההלוואות לדיור לרבות קבוצות רכישה נכללו תחת מגזר משקי בית.

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
 סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

א. חובות¹ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים - הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019						
אשראי לציבור			אשראי לציבור			
מסחרי	לדירור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
163	40	97	300	-	300	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2019 (לא מבוקר)
(9)	2	13	6	-	6	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(17)	(2)	(20)	(39)	-	(39)	מחיקות חשבונאיות גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
6	-	11	17	-	17	מחיקות חשבונאיות נטו
(11)	(2)	(9)	(22)	-	(22)	
143	40	101	284	-	284	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)
34	-	3	37	-	37	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018						
אשראי לציבור			אשראי לציבור			
מסחרי	לדירור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
186	45	78	309	-	309	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2018 (לא מבוקר)
33	1	25	59	-	59	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(19)	-	(24)	(43)	-	(43)	מחיקות חשבונאיות גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
3	-	8	11	-	11	מחיקות חשבונאיות נטו
(16)	-	(16)	(32)	-	(32)	
203	46	87	336	-	336	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)
41	-	3	44	-	44	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו.

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
 סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

א. חובות¹ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים - הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019						
אשראי לציבור		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
בנקים וממשלות	סך הכל					
סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	
301	-	301	89	48	164	
25	-	25	37	(3)	(9)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(88)	-	(88)	(59)	(5)	(24)	מחיקות חשבונאיות גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
46	-	46	34	-	12	מחיקות חשבונאיות נטו
(42)	-	(42)	(25)	(5)	(12)	
284	-	284	101	40	143	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)
37	-	37	3	-	34	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018						
אשראי לציבור		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)
בנקים וממשלות	סך הכל					
סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	
297	-	297	68	42	187	
102	-	102	62	4	36	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(98)	-	(98)	(68)	-	(30)	מחיקות חשבונאיות גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
35	-	35	25	-	10	מחיקות חשבונאיות נטו
(63)	-	(63)	(43)	-	(20)	
336	-	336	87	46	203	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)
44	-	44	3	-	41	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
סכומים מדויחים

ההרכב במאות:

א. חובות¹ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים- הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות, ועל החובות בגינם היא חושבה:

	ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)				ליום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)				ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)								
	בנקים	פרטי	אשראי לציבור	מסחרי	בנקים	פרטי	אשראי לציבור	מסחרי	בנקים	פרטי	אשראי לציבור	מסחרי					
סך הכל וממשלות סך הכל	סך הכל	אחר	לדיוור	מסחרי	סך הכל וממשלות סך הכל	סך הכל	אחר	לדיוור	מסחרי	סך הכל וממשלות סך הכל	סך הכל	אחר	לדיוור				
10,518	368	10,150	192	8	9,950	11,484	287	11,197	204	10	10,983	11,903	737	11,166	153	3	11,010
14,258	-	14,258	4,413	9,251	594	14,233	-	14,233	4,384	9,230	619	15,278	-	15,278	4,964	9,776	538
9,337	-	9,337	-	9,251	86	9,338	-	9,338	-	9,230	108	9,800	-	9,800	-	9,776	24
24,776	368	24,408	4,605	9,259	10,544	25,717	287	25,430	4,588	9,240	11,602	27,181	737	26,444	5,117	9,779	11,548
126	-	126	9	-	117	163	-	163	8	-	155	114	-	114	9	-	105
130	-	130	77	48	5	129	-	129	76	46	7	133	-	133	89	40	4
48	-	48	-	* 48	-	49	-	49	-	* 46	3	40	-	40	-	* 40	-
256	-	256	86	48	122	292	-	292	84	46	162	247	-	247	98	40	109

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

* כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 34 מיליון ש"ח (ליום 30.09.18 - 32 מיליון ש"ח, ליום 31.12.18 - 33 מיליון ש"ח).
1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופקדונות בנקים (למעט פקדונות בנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שמשאלו.

באורים לדוחות הכספיים המאוזנים ליום 30 בספטמבר 2019

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
 סכומים מדווחים

ההרכב במאוזד:
 א. חובות¹
 ב. איות אשראי ופגורים:¹

ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)			ליום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)			ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)		
חובות לא פגומים- מידע נוסף	בעייתיים ²		חובות לא פגומים- מידע נוסף	בעייתיים ²		חובות לא פגומים- מידע נוסף	בעייתיים ²	
פיגור של 30 ימים או יותר ⁴ 89	לא	לא	פיגור של 30 ימים או יותר ⁴ 89	לא	לא	פיגור של 30 ימים או יותר ⁴ 89	לא	לא
יותר ⁴	סך הכל	³ פגומים	יותר ⁴	סך הכל	³ פגומים	יותר ⁴	סך הכל	³ פגומים
1	266	77	1	264	128	1	209	58
2	18	5	2	19	5	2	22	5
3	16	3	3	4	4	3	11	3
4	40	69	4	79	79	4	48	6,141
5	192	5,652	5	2,013	2,013	5	884	2,085
6	1,773	1,733	6	40	40	6	32	2,085
7	1,836	1,817	7	1,896	1,873	7	2,184	11
8	9,259	9,196	8	9,240	9,180	8	9,779	1
9	4,605	4,552	9	4,588	4,533	9	5,117	16
10	24,407	23,948	10	25,429	24,922	10	26,443	226
11	153	153	11	116	116	11	53	53
12	24,560	24,101	12	25,545	25,038	12	26,496	226
13	1	10,200	13	11,601	11,209	13	11,547	209
14	59	9,196	14	6	54	14	1	43
15	17	4,552	15	11	44	15	42	5,059
16	285	23,948	16	281	226	16	226	143
17	174	23,948	17	226	24,922	17	43	9,735
18	174	23,948	18	281	24,922	18	16	42
19	174	23,948	19	281	24,922	19	16	42
20	174	23,948	20	281	24,922	20	16	42
21	174	23,948	21	281	24,922	21	16	42
22	174	23,948	22	281	24,922	22	16	42
23	174	23,948	23	281	24,922	23	16	42
24	174	23,948	24	281	24,922	24	16	42
25	174	23,948	25	281	24,922	25	16	42
26	174	23,948	26	281	24,922	26	16	42
27	174	23,948	27	281	24,922	27	16	42
28	174	23,948	28	281	24,922	28	16	42
29	174	23,948	29	281	24,922	29	16	42
30	174	23,948	30	281	24,922	30	16	42
31	174	23,948	31	281	24,922	31	16	42
32	174	23,948	32	281	24,922	32	16	42
33	174	23,948	33	281	24,922	33	16	42
34	174	23,948	34	281	24,922	34	16	42
35	174	23,948	35	281	24,922	35	16	42
36	174	23,948	36	281	24,922	36	16	42
37	174	23,948	37	281	24,922	37	16	42
38	174	23,948	38	281	24,922	38	16	42
39	174	23,948	39	281	24,922	39	16	42
40	174	23,948	40	281	24,922	40	16	42
41	174	23,948	41	281	24,922	41	16	42
42	174	23,948	42	281	24,922	42	16	42
43	174	23,948	43	281	24,922	43	16	42
44	174	23,948	44	281	24,922	44	16	42
45	174	23,948	45	281	24,922	45	16	42
46	174	23,948	46	281	24,922	46	16	42
47	174	23,948	47	281	24,922	47	16	42
48	174	23,948	48	281	24,922	48	16	42
49	174	23,948	49	281	24,922	49	16	42
50	174	23,948	50	281	24,922	50	16	42
51	174	23,948	51	281	24,922	51	16	42
52	174	23,948	52	281	24,922	52	16	42
53	174	23,948	53	281	24,922	53	16	42
54	174	23,948	54	281	24,922	54	16	42
55	174	23,948	55	281	24,922	55	16	42
56	174	23,948	56	281	24,922	56	16	42
57	174	23,948	57	281	24,922	57	16	42
58	174	23,948	58	281	24,922	58	16	42
59	174	23,948	59	281	24,922	59	16	42
60	174	23,948	60	281	24,922	60	16	42
61	174	23,948	61	281	24,922	61	16	42
62	174	23,948	62	281	24,922	62	16	42
63	174	23,948	63	281	24,922	63	16	42
64	174	23,948	64	281	24,922	64	16	42
65	174	23,948	65	281	24,922	65	16	42
66	174	23,948	66	281	24,922	66	16	42
67	174	23,948	67	281	24,922	67	16	42
68	174	23,948	68	281	24,922	68	16	42
69	174	23,948	69	281	24,922	69	16	42
70	174	23,948	70	281	24,922	70	16	42
71	174	23,948	71	281	24,922	71	16	42
72	174	23,948	72	281	24,922	72	16	42
73	174	23,948	73	281	24,922	73	16	42
74	174	23,948	74	281	24,922	74	16	42
75	174	23,948	75	281	24,922	75	16	42
76	174	23,948	76	281	24,922	76	16	42
77	174	23,948	77	281	24,922	77	16	42
78	174	23,948	78	281	24,922	78	16	42
79	174	23,948	79	281	24,922	79	16	42
80	174	23,948	80	281	24,922	80	16	42
81	174	23,948	81	281	24,922	81	16	42
82	174	23,948	82	281	24,922	82	16	42
83	174	23,948	83	281	24,922	83	16	42
84	174	23,948	84	281	24,922	84	16	42
85	174	23,948	85	281	24,922	85	16	42
86	174	23,948	86	281	24,922	86	16	42
87	174	23,948	87	281	24,922	87	16	42
88	174	23,948	88	281	24,922	88	16	42
89	174	23,948	89	281	24,922	89	16	42
90	174	23,948	90	281	24,922	90	16	42
91	174	23,948	91	281	24,922	91	16	42
92	174	23,948	92	281	24,922	92	16	42
93	174	23,948	93	281	24,922	93	16	42
94	174	23,948	94	281	24,922	94	16	42
95	174	23,948	95	281	24,922	95	16	42
96	174	23,948	96	281	24,922	96	16	42
97	174	23,948	97	281	24,922	97	16	42
98	174	23,948	98	281	24,922	98	16	42
99	174	23,948	99	281	24,922	99	16	42
100	174	23,948	100	281	24,922	100	16	42

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופקדונות בנקים (למעט פקדונות בנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שוטאלי.
 2. סיכון אשראי פגום, נותן או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לזיכר שבגין קימת הפרשה לפי עומק פיגור, הלוואות לזיכר שבגין קימת הפרשה לפי עומק פיגור, הלוואות לזיכר שבגין קימת הפרשה לפי עומק פיגור, הלוואות לזיכר שבגין קימת הפרשה לפי עומק פיגור, הלוואות לזיכר שבגין קימת הפרשה לפי עומק פיגור.
 3. ככלל, חובות פגומים אינם צברים הנכנסות ריבית, למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש ראה באור 13.2 ב.2.3 להלן.
 4. סווגים חובות בעייתיים שאינם פגומים, צברים הנכנסות ריבית.
 5. צברים הנכנסות ריבית, חובות בפיגור של 30 ימים בסך 89 מיליון ש"ח (30.09.18-7.31.12.18 מיליון ש"ח) עם הפרשה לפי עומק פיגור בהן נתמם הסדר להחזר פיגור של לוח, כאשר נעשה שינוי בלוח הסליקין בהן יותרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.
 6. כולל יתרת הלוואות לזיכר בסך 3 מיליון ש"ח (30.09.18-7.31.12.18 מיליון ש"ח) עם הפרשה לפי עומק פיגור בהן נתמם הסדר להחזר פיגור של לוח, כאשר נעשה שינוי בלוח הסליקין בהן יותרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.
 במב: מצב הפיגור מטופל באופן שוטף ומחוזות אתר האידי קיציות המרכזיות לאכות האשראי.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

ג. חובות¹ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים:

2.1. חובות פגומים והפרשה פרטנית:

	ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)			ליום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)			ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)		
	יתרת ² חובות פגומים בגנים לא	יתרת ² חובות פגומים בגנים לא	יתרת ² חובות פגומים בגנים לא	יתרת ² חובות פגומים בגנים לא	יתרת ² חובות פגומים בגנים לא	יתרת ² חובות פגומים בגנים לא	יתרת ² חובות פגומים בגנים לא	יתרת ² חובות פגומים בגנים לא	יתרת ² חובות פגומים בגנים לא
יתרת קרן	1,438	1,386	1,574	1,438	1,386	1,574	1,438	1,386	1,574
חובות פרטניות	128	125	140	128	125	140	128	125	140
חובות פגומים	609	558	664	609	558	664	609	558	664
חובות להפסדי אשראי פגומים	2,200	2,115	2,296	2,200	2,115	2,296	2,200	2,115	2,296
חובות להפסדי אשראי פגומים	4,375	4,184	4,674	4,375	4,184	4,674	4,375	4,184	4,674
סך הכל	8,650	8,264	9,328	8,650	8,264	9,328	8,650	8,264	9,328
יתרת קרן	31	33	28	31	33	28	31	33	28
חובות פרטניות	489	444	548	489	444	548	489	444	548
חובות פגומים	210	222	178	210	222	178	210	222	178
חובות להפסדי אשראי פגומים	99	62	105	99	62	105	99	62	105
סך הכל	809	761	859	809	761	859	809	761	859

במיליוני ש"ח

פעילות ליום בישראל

ציבור - מסחר

בינוי ונדל"ן - בינוי
בינוי ונדל"ן - פעילות
נדל"ן
שרותים פיננסיים
מסחרי אחר

	ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)			ליום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)			ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)		
	יתרת ² חובות פגומים בגנים לא	יתרת ² חובות פגומים בגנים לא	יתרת ² חובות פגומים בגנים לא	יתרת ² חובות פגומים בגנים לא	יתרת ² חובות פגומים בגנים לא	יתרת ² חובות פגומים בגנים לא	יתרת ² חובות פגומים בגנים לא	יתרת ² חובות פגומים בגנים לא	יתרת ² חובות פגומים בגנים לא
סך הכל מסחרי	4,375	4,184	4,674	4,375	4,184	4,674	4,375	4,184	4,674
אנשים פרטיים - הלוואות	266	168	264	266	168	264	266	168	264
אנשים פרטיים - אחר	4,109	4,016	4,410	4,109	4,016	4,410	4,109	4,016	4,410
לדיוור	31	4	28	31	4	28	31	4	28
אנשים פרטיים - אחר	489	15	548	489	15	548	489	15	548
סך הכל	4,895	285	5,250	4,895	285	5,250	4,895	285	5,250

מזה:

נמדד לפי ערך נוכחי של
תדרימי מחומנים
חובות בארגון מחדש של
חובות בעייתיים

1. אשראי לציבור, אשראי לתמשלות ופקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח ופירות ערך שנשאלו.
2. יתרת חוב רשומה.
3. בבנק אין חובות בעייתיים ביחידות האשראי לממשלה ופקדונות בבנקים.

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

ב. חובות¹ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך):

2.2. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2018 (לא מבוקר)			2019 (לא מבוקר)		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ³	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ²	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ³	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ²
במיליוני ש"ח					
					פעילות לווים בישראל ציבור- מסחרי
-	-	23	-	-	11 בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	17	-	-	22 בינוי ונדל"ן - פעילות נדל"ן
-	-	-	1	1	32 שרותים פיננסיים
1	1	232	-	-	156 מסחרי אחר
1	1	272	1	1	221 סך הכל מסחרי
-	-	8	-	-	1 אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	11	-	-	16 אנשים פרטיים - אחר
1	1 ⁴	291	1	1 ⁴	238 סך הכל

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2018 (לא מבוקר)			2019 (לא מבוקר)		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ³	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ²	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ³	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ²
במיליוני ש"ח					
					פעילות לווים בישראל ציבור- מסחרי
-	-	20	-	-	13 בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	16	-	-	21 בינוי ונדל"ן - פעילות נדל"ן
-	-	-	1	1	35 שרותים פיננסיים
2	2	236	1	1	170 מסחרי אחר
2	2	272	2	2	239 סך הכל מסחרי
-	-	7	-	-	3 אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
1	1	10	1	1	15 אנשים פרטיים - אחר
3	3 ⁴	289	3	3 ⁴	257 סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו.
2. יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
3. הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בגין התקופה בו החוב סווג כפגום.
4. אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 בסך 11 מיליון ש"ח (בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 - 7 מיליון ש"ח). בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 בסך 35 מיליון ש"ח (בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 בסך 22 מיליון ש"ח).
5. בבנק אין חובות בעייתיים ביתרות האשראי לממשלה ופקדונות בבנקים.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאות:

ב. חובות¹ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך):

2.3. חובות בעייתיים בארגון מחדש:

ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)		ליום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)		ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)		ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)	
יתרת חוב רשומה		יתרת חוב רשומה		יתרת חוב רשומה		יתרת חוב רשומה	
אובדן	אובדן	אובדן	אובדן	אובדן	אובדן	אובדן	אובדן
אובדן	אובדן	אובדן	אובדן	אובדן	אובדן	אובדן	אובדן
בפיגור	בפיגור	בפיגור	בפיגור	בפיגור	בפיגור	בפיגור	בפיגור
של 30	של 90	של 30	של 90	של 30	של 90	של 30	של 90
אובדן	אובדן	אובדן	אובדן	אובדן	אובדן	אובדן	אובדן
הכנסות	הכנסות	הכנסות	הכנסות	הכנסות	הכנסות	הכנסות	הכנסות
ימים או יותר ²	ימים או יותר ²	ימים או יותר ²	ימים או יותר ²	ימים או יותר ²	ימים או יותר ²	ימים או יותר ²	ימים או יותר ²
89	89	89	89	89	89	89	89
סך הכל ³	סך הכל ³	סך הכל ³	סך הכל ³	סך הכל ³	סך הכל ³	סך הכל ³	סך הכל ³
10	7	3	10	10	6	4	19
5	-	5	6	19	-	19	19
40	-	40	-	32	32	-	-
32	5	27	35	29	5	24	24
87	12	75	51	45	90	43	47
סך הכל מסחרי							
אנשים פרטיים - הולואות							
לדיוור							
אנשים פרטיים - אחר							
סך הכל							
99	16	83	62	54	105	46	59

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופקדונות בנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שמשאלו.

2. אובדן הכנסות ריבית.

3. נזיל בחובות פגומים.

4. בבנק אין חובות בעייתיים ביתרות האשראי לממשלה ופקדונות בבנקים.

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

ב. חובות¹ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך):
2.4. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך):

ארגונים מחדש שבוצעו בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2018 (לא מבוקר)			2019 (לא מבוקר)			
יתרת חוב	יתרת חוב	מספר חוזים	יתרת חוב	יתרת חוב	מספר חוזים	
רשומה לאחר ארגון מחדש	רשומה לפני ארגון מחדש		רשומה לאחר ארגון מחדש	רשומה לפני ארגון מחדש		
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
-	-	2	1	1	2	פעילות לווים בישראל ציבור- מסחרי בינוי ונדל"ן - בינוי בינוי ונדל"ן - פעילות נדל"ן - שרותים פיננסיים מסחרי אחר
-	-	1	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	
3	3	16	1	1	10	
3	3	19	2	2	12	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
3	3	167	3	3	146	אנשים פרטיים - אחר
6	6	186	5	5	158	סך הכל

ארגונים מחדש שבוצעו בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2018 (לא מבוקר)			2019 (לא מבוקר)			
יתרת חוב	יתרת חוב	מספר חוזים	יתרת חוב	יתרת חוב	מספר חוזים	
רשומה לאחר ארגון מחדש	רשומה לפני ארגון מחדש		רשומה לאחר ארגון מחדש	רשומה לפני ארגון מחדש		
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
8	8	7	3	3	14	פעילות לווים בישראל ציבור- מסחרי בינוי ונדל"ן - בינוי בינוי ונדל"ן - פעילות נדל"ן שרותים פיננסיים מסחרי אחר
-	-	1	13	13	4	
-	-	-	-	-	-	
4	4	26	8	8	36	
12	12	34	24	24	54	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
9	9	490	9	9	464	אנשים פרטיים - אחר
21	21	524	33	33	518	סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו.
2. בבנק אין חובות בעייתיים ביתרות האשראי לממשלה ופקדונות בבנקים.

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

ב. חובות¹ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך):
2.4. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך):

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ³ בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
2018 (לא מבוקר)		2019 (לא מבוקר)	
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	1
-	5	-	4
-	5	-	5
-	-	-	-
-	52	-	62
-	57	-	67

פעילות לווים בישראל ציבור-

מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי
בינוי ונדל"ן - פעילות נדל"ן
שרותים פיננסיים
מסחרי אחר
סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
אנשים פרטיים - אחר
סך הכל

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ³ בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
2018 (לא מבוקר)		2019 (לא מבוקר)	
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
-	1	-	5
-	1	-	-
-	-	-	1
3	12	1	19
3	14	1	25
-	-	-	-
-	203	1	199
3	217	2	224

פעילות לווים בישראל ציבור-

מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי
בינוי ונדל"ן - פעילות נדל"ן
שרותים פיננסיים
מסחרי אחר
סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
אנשים פרטיים - אחר
סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו.
2. בבנק אין חובות בעייתיים ביתרות האשראי לממשלה ופקדונות בבנקים.
3. חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הפכו לחובות בפיגור.

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

ב. חובות¹ (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור³

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון² (LTV), סוג החזר וסוג הריבית:

ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)			
יתרת הלוואות לדיור			
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל במיליוני ש"ח
502	4,542	201	8,152
200	1,030	39	1,627
-	-	-	-
<u>702</u>	<u>5,572</u>	<u>240</u>	<u>9,779</u>

שיעבוד ראשון:
שיעור מימון - עד 60%
- מעל 60%
שיעבוד משני או ללא שיעבוד
סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)			
יתרת הלוואות לדיור			
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל במיליוני ש"ח
243	4,325	215	7,831
79	930	31	1,409
-	-	-	-
<u>322</u>	<u>5,255</u>	<u>246</u>	<u>9,240</u>

שיעבוד ראשון:
שיעור מימון - עד 60%
- מעל 60%
שיעבוד משני או ללא שיעבוד
סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)			
יתרת הלוואות לדיור			
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל במיליוני ש"ח
380	4,357	206	7,846
147	932	30	1,413
-	-	-	-
<u>527</u>	<u>5,289</u>	<u>236</u>	<u>9,259</u>

שיעבוד ראשון:
שיעור מימון - עד 60%
- מעל 60%
שיעבוד משני או ללא שיעבוד
סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל).
2. היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. שיעור המימון (LTV) כהגדרתו בהוראות הדיווח לפיקוח 876. יחס ה - LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק להערכת סיכון הלקוח בעת העמדת המסגרת.
3. לא כולל קבוצות רכישה.

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

1.1. מכירה, רכישה וסינדיקציה של אשראי לציבור במהלך התקופה

1 רכישה של אשראי

בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)		
סיכון אשראי לציבור שנרכש			סיכון אשראי לציבור שנרכש		
אשראי לציבור שנרכש בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנרכש בתקופה	מזה: אשראי בעייתי	אשראי לציבור שנרכש בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנרכש בתקופה	מזה: אשראי בעייתי
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
968	-	1	269	-	-
968	-	1	269	-	-

אנשים פרטיים - אחר
סך הכל סיכון אשראי לציבור

בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)		
סיכון אשראי לציבור שנרכש			סיכון אשראי לציבור שנרכש		
אשראי לציבור שנרכש בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנרכש בתקופה	מזה: אשראי בעייתי	אשראי לציבור שנרכש בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנרכש בתקופה	מזה: אשראי בעייתי
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
832	-	3	270	-	1
832	-	3	270	-	1

אנשים פרטיים - אחר
סך הכל סיכון אשראי לציבור

בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)		
סיכון אשראי לציבור שנרכש		
אשראי לציבור שנרכש בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנרכש בתקופה	מזה: אשראי בעייתי
במיליוני ש"ח		
1,045	-	5
1,045	-	5

אנשים פרטיים - אחר
סך הכל סיכון אשראי לציבור

ראה הערות להלן.

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

1. מכירה, רכישה וסינדיקציה של אשראי לציבור במהלך התקופה (המשך)¹

2. סינדיקציות והשתתפות בסינדיקציות של הלוואות

ליום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)

עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים		עסקאות סינדיקציה שהתאגיד הבנקאי יזם			
חלקו של התאגיד הבנקאי		חלקם של אחרים		חלקו של התאגיד הבנקאי	
סיכון אשראי חוץ מאזני*	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני*	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני*	אשראי לציבור
במיליוני ש"ח					
-	-	109	-	86	30
סך הכל מסחרי					
-	-	109	-	86	30
סך הכל סיכון אשראי לציבור					

ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים		עסקאות סינדיקציה שהתאגיד הבנקאי יזם			
חלקו של התאגיד הבנקאי		חלקם של אחרים		חלקו של התאגיד הבנקאי	
סיכון אשראי חוץ מאזני*	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני*	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני*	אשראי לציבור
במיליוני ש"ח					
-	-	60	-	116	-
סך הכל מסחרי					
-	-	60	-	116	-
סך הכל סיכון אשראי לציבור					

הערות:

* סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
1. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 לא היו לבנק עסקאות סינדיקציה. בשנים 2018 ו-2019 לא בוצעו עסקאות מכירת אשראי על ידי הבנק.

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

ג. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

ליום 31 בדצמבר 2018		ליום 30 בספטמבר 2018		ליום 30 בספטמבר 2019	
(מבוקר)				(לא מבוקר)	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	יתרות החוזים ¹	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	יתרות החוזים ¹	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	יתרות החוזים ¹

במיליוני ש"ח

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:

1	117	-	45	-	23	אשראי תעודות
5	264	6	259	5	256	ערביות להבטחת אשראי
3	1,980	5	2,549	2	1,576	ערביות לרוכשי דירות
22	1,162	21	1,265	18	1,020	ערביות והתחייבויות אחרות מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
1	1,155	1	1,157	1	1,165	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות
3	1,499	3	1,555	2	1,376	בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
9	3,709	7	3,583	8	4,206	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
1	1,020	1	*1,201	1	1,030	התחייבויות להוצאת ערביות

* סווג מחדש

1. יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019

באור 14 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי האמדה

סכומים מדווחים
ההרכב במאוחד:

ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

מטבעות ישראל ¹	מטבעות חוץ ¹		אירו	מטבעות חוץ ¹		צמוד מדד	מטבעות ישראל
	מטבעות חוץ "ב"	דולר אמריקני		מטבעות חוץ "א"	מטבעות חוץ "ב"		
מטבעות ישראל	מטבעות חוץ "א"	מטבעות חוץ "ב"	אירו	מטבעות חוץ "א"	מטבעות חוץ "ב"	צמוד מדד	מטבעות ישראל
לא צמוד	לא צמוד	לא צמוד	לא צמוד	לא צמוד	לא צמוד	לא צמוד	לא צמוד
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
7,917	-	34	484	610	2	2	6,787
6,330	251	-	117	1,520	1,091	-	3,351
60	-	-	-	-	-	-	60
26,197	242	96	48	908	4,994	-	19,909
228	228	-	-	-	-	1	-
621	63	4	36	255	1	-	262
510	43	5	4	26	-	-	432
41,863	827	139	689	3,319	6,088	-	30,801
31,497	242	289	1,042	4,650	840	-	24,434
61	-	3	3	31	-	-	24
4,519	-	-	-	-	2,542	-	1,977
788	63	4	61	336	3	3	321
2,335	9	1	5	27	731	-	1,562
39,200	314	297	1,111	5,044	4,116	-	28,318
2,663	513	(158)	(422)	(1,725)	1,972	-	2,483

השפעת מנשיית נגזרים שאינם מגדרים:
מנשיית נגזרים (למעט אופציות)
אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
סך הכל כללי

אופציות בכסף נטו (ערך נקוב מהווה)
אופציות מחוץ לכסף נטו (ערך נקוב מהווה)

1. כולל צמודי מטבעות חוץ.
2. לדבות מנשיית נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא נכפי.
3. לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי יוחסו לביסי האמדה.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019

באור 14 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי האמדה (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)

סכומים מדוחים
ההרכב במאות:

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ²	אחר	אירו	1 חוץ מטבע חוץ		צמוד מדד	מטבע ישראלי לא צמוד במיליוני ש"ח
				דולר ארה"ב	מטבע חוץ		
8,725	-	16	454	165	3	8,087	
6,138	218	4	111	1,464	1,212	3,129	
443	-	-	-	-	-	443	
25,138	188	54	126	1,344	4,650	18,776	
250	250	-	-	-	-	-	
524	67	1	26	363	2	65	
462	38	-	-	10	2	412	
41,680	761	75	717	3,346	5,869	30,912	
32,735	188	337	1,064	5,393	1,026	24,727	
203	-	2	18	160	-	23	
3,624	-	-	-	-	2,322	1,302	
371	68	1	34	202	9	57	
2,178	8	-	1	1	692	1,476	
39,111	264	340	1,117	5,756	4,049	27,585	
2,569	497	(265)	(400)	(2,410)	1,820	3,327	
		263	421	2,383	(1,031)	(2,036)	
		-	53	71	-	(124)	
			(83)	109	-	(26)	
		(2)	(9)	153	789	1,141	
		-	102	106	-	(208)	
		-	(420)	203	-	217	

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך
ניירות ערך שנתאלו
אשראי לציבור, נטו³
בנינים וציוד
נכסים בגין מכשירים נגזרים
נכסים אחרים
סך כל הנכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
כתבי התחייבות נדחים ואגרות חוב
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
התחייבויות אחרות
סך כל ההתחייבויות

הפרש

השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדירים:

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
סך הכל כללי

אופציות בכסף נטו (ערך נקוב מהוון)
אופציות מחוץ לכסף נטו (ערך נקוב מהוון)

1. כולל צמוד מטבע חוץ.
2. לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא נכפי.
3. לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי האמדה.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019

באור 14 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי האמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ²	מטבע חוץ ¹				מטבע ישראלי	לא צמוד במליוני ש"ח
		אתר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד		

9,440	-	18	473	203	3	8,743
5,583	224	4	166	1,526	1,234	2,429
568	-	-	-	-	-	568
24,152	191	53	131	1,364	4,490	17,923
241	241	-	-	-	-	-
642	129	3	42	422	1	45
622	24	-	-	18	3	577
68	68	-	-	-	-	-
41,316	877	78	812	3,533	5,731	30,285
31,905	191	331	1,036	5,114	887	24,346
319	-	3	20	199	-	97
3,637	-	-	-	-	2,333	1,304
482	131	1	47	248	8	47
2,475	9	-	3	7	700	1,756
38,818	331	335	1,106	5,568	3,928	27,550
2,498	546	(257)	(294)	(2,035)	1,803	2,735
		262	254	1,765	(682)	(1,599)
		-	55	199	-	(254)
		-	(27)	125	-	(98)
		5	(12)	54	1,121	784
		-	81	210	-	(291)
		-	100	1,279	-	(1,379)

סכומים מדוחים
ההרכב במאוחד:

נכסים
 מזומנים ופקדונות בבנקים
 נירות ערך
 נירות ערך שנתאלו
 אשראי לציבור, נטו³
 בנינים וציוד
 נכסים בגין מכשירים נגזרים
 נכסים אחרים
 נכסים המוחזקים למכירה
 סך כל הנכסים

התחייבויות
 פקדונות הציבור
 פקדונות מבנקים
 כתבי התחייבות נדחים ואגרות חוב
 התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
 התחייבויות אחרות
 סך כל ההתחייבויות

השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
 מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
 אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
 אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
סך הכל כללי

אופציות בכסף נטו (ערך נקוב מהווה)
 אופציות מחוץ לכסף נטו (ערך נקוב מהווה)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.
 2. לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כפי.
 3. לאחר ניכוי הפרשות לתפסי אשראי אשר יוחסו לבסיסי האמדה.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019

באור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
 סכומים מדוחים
א. יתרות על בסיס מאוחד

לימים 30 בספטמבר 2018 (מבוקר)	לימים 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)			לימים 30 בספטמבר 2018 (ליא מבוקר)			לימים 30 בספטמבר 2019 (ליא מבוקר)								
	שווי הוגן *			שווי הוגן *			שווי הוגן *								
	סך הכל	רמה 3	רמה 2	יתרה במאזן	סך הכל	רמה 3	רמה 2	יתרה במאזן	סך הכל	רמה 3	רמה 2	יתרה במאזן			
9,440	7,391	-	2,049	9,440	8,725	7,250	-	1,475	8,725	7,917	5,965	-	1,952	7,917	מזומנים ופקדונות בבנקים
5,583	² 238	1,713	3,632	5,583	6,138	² 278	1,535	4,325	6,138	6,330	² 237	1,804	4,289	6,330	ניירות ערך ¹
568	-	-	568	568	443	-	-	443	443	60	-	-	60	60	ניירות ערך שנסאלי
23,815	23,029	-	786	24,152	24,785	23,850	-	935	25,138	26,157	25,287	-	870	26,197	אשראי לציבור, נטו
642	88	449	105	642	524	31	418	75	524	621	84	497	40	621	נכסים בגין מכשירים נגזרים
255	248	-	7	255	104	104	-	-	104	88	88	-	-	88	נכסים פיננסיים אחרים
40,303	30,994	2,162	7,147	3 40,640	40,719	31,513	1,953	7,253	3 41,072	41,173	31,661	2,301	7,211	3 41,213	סך כל הנכסים הפיננסיים

התחייבויות פיננסיות

31,954	31,193	-	761	31,905	32,755	31,911	-	844	32,735	31,595	30,827	-	768	31,497	פקדונות הציבור
319	319	-	-	319	203	203	-	-	203	61	61	-	-	61	פקדונות מבנקים
3,680	-	41	3,639	3,637	3,730	-	41	3,689	3,624	4,614	-	38	4,576	4,519	כתבי התחייבות נרחבים ואגרות חוב
482	6	370	106	482	371	4	292	75	371	788	3	745	40	788	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,828	655	-	1,173	1,828	1,527	623	-	904	1,526	1,460	667	-	793	1,460	התחייבויות פיננסיות אחרות
38,263	32,173	411	5,679	3 38,171	38,586	32,741	333	5,512	3 38,459	38,518	31,558	783	6,177	3 38,325	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

- * רמה 1 - מידות שווי הוגן המשמשות כמחירים מאוחדים בשוק פעיל: רמה 2 - מידות שווי הוגן המשמשות כנכסים נכספים.
 1. לפירט נוסף על יתר במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך - ראה באור 5 לתמצית הדוחות הכספיים.
 2. מניות וניירות ערך שלא מתקיימים לגביהם שווי הוגן זמין ואשר מוצגים לפי עלות הינם בסך 140 מיליון ש"ח (8) - 30,091.18 - 31.12.18, 17,533 - 30,091.18 מיליון ש"ח (8) - 31.12.18, 18,704 - 31.12.18 מיליון ש"ח (8) - 30,091.18 מיליון ש"ח (8) - 31.12.18, 16,945 - 30,091.18 מיליון ש"ח (8) - 31.12.18, 7,916 - 30,091.18 מיליון ש"ח (8) - 31.12.18, 16,929 - 31.12.18 מיליון ש"ח (8) אשר היתרה מזו; נכסם בסך 17,707 מיליון ש"ח (8) - 30,091.18 מיליון ש"ח (8) - 31.12.18, 17,533 - 30,091.18 מיליון ש"ח (8) - 31.12.18, 16,945 - 30,091.18 מיליון ש"ח (8) - 31.12.18, 7,916 - 30,091.18 מיליון ש"ח (8) - 31.12.18, 16,929 - 31.12.18 מיליון ש"ח (8) אשר היתרה שלהם במאזן זוהי לישוי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן).
 3. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל מכשירים שאינם חוזר ונשנה ראה באורים 15-ב-15ד.

באור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. לגבי מכשירים פיננסיים הנמדדים במאזן ו/או ברווח והפסד לפי שווי הוגן - ראה פירוט בבאור 15ב. לגבי המכשירים הפיננסיים האחרים לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים (למעט כתבי התחייבויות נדחים סחירים). לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהוון בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה בספרים לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי הבנק כעסק ח'. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ג. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

מזומנים - היתרה המאזנית הינה השווי ההוגן.

פקדונות בבנקים - שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח. ניירות ערך - ניירות ערך שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק. ניירות ערך שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק, למעט מניות לא סחירות אשר מוצגות לפי עלות (אשר הינה אומדן לשווי הוגן) המותאמת לשינויים במחירים נצפים של מניות של אותו מנפיק. ראה פירוט בבאור 15ב.

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכחים בשיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח. כל קבוצה פולחה לקטגוריות לפי בסיסי הצמדה ותקופות לפרעון. כמו כן, בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלו הונו בשיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

בנוסף, נעשתה חלוקה לקטגוריות נוספות שמשקפת את רמת הסיכון הגלומה באשראי שניתן לאוכלוסיות שונות, המשתקפת בשיעורי היוון שונים בהתאם למידת הסיכון. השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי. בנוסף לכך, בוצעה גם בדיקת רגישות של אומדן השווי ההוגן של החובות הבעייתיים לשיעורי ריבית הניכיון. הבדיקה העלתה כי תוספת של 1% לריבית הניכיון בעלת השפעה זניחה על אומדן השווי ההוגן של החובות הבעייתיים ליום 30 בספטמבר 2019.

פקדונות הציבור, פקדונות מבנקים, פקדונות מהממשלה - בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פקדונות דומים במועד הדיווח.

כתבי התחייבות נדחים שאינם סחירים - בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק יכול לגייס כתבי התחייבות דומים ביום הדיווח.

כתבי התחייבות נדחים סחירים - לפי שווי השוק בבורסה.

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי, התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - היתרה המאזנית מהווה קירוב לשווי ההוגן, שכן תנאי העסקות שבמאזן אינן שונים מהותית מתנאי עסקות דומות ביום הדיווח.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק העיקרי. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיו"ב).

ראה גם פרוט בבאור 11.

באורים לדוחות הנכסיים המאוחזרים ליום 30 בספטמבר 2019

באור 15 ב - פריטים הנמדדים במאזן בשוויו הוגן - מאוחד

סכומים מדווחים

א. פריטים הנמדדים בשוויו הוגן על בסיס חוזר ונשנה

מדידת שווי הוגן המשתמשות ב- נתונים	ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)			ליום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)			ליום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)		
	מדידת שווי הוגן המשתמשות ב- נתונים		מחירים מאוסטים בשוק פעיל (רמה 1)	מדידת שווי הוגן המשתמשות ב- נתונים		מחירים מאוסטים בשוק פעיל (רמה 1)	מדידת שווי הוגן המשתמשות ב- נתונים		מחירים מאוסטים בשוק פעיל (רמה 1)
	נצפים	נצפים		נצפים	נצפים		נצפים	נצפים	
מחירים לא משמעותיים נצפים	-	-	-	-	-	-	-	-	-
משמעותיים נצפים	36	970	1,805	81	809	2,512	2,820	37	1,039
משמעותיים נצפים	218	218	-	-	250	-	89	-	89
משמעותיים נצפים	340	19*	321	-	8	248*	378	-	132
משמעותיים נצפים	224	181	11	26	166	12	199	36	151
משמעותיים נצפים	69	65*	4	-	60	12*	62	-	58
משמעותיים נצפים	831	244	554	55	227	580	760	24	284
משמעותיים נצפים	200	16	184	-	15	197	251	-	14
משמעותיים נצפים	72	-	72	-	-	83	89	-	-
משמעותיים נצפים	583	-	583	-	-	606	1,428	-	1,428
משמעותיים נצפים	-	-	-	-	-	-	37	-	37
משמעותיים נצפים	36	-	36	6	6	4	4	-	4
משמעותיים נצפים	28	-	28	29	-	29	26	-	26
משמעותיים נצפים	19	-	19	21	-	21	25	-	25
משמעותיים נצפים	15	-	15	19	-	19	22	-	22
משמעותיים נצפים	2	1	-	3	2	-	4	3	1
משמעותיים נצפים	187	187	-	228	228	-	375	9	366
משמעותיים נצפים	324	261	10	226	188	15	176	42	126
משמעותיים נצפים	129	-	95	67	-	60	62	30	-
משמעותיים נצפים	-	-	-	-	-	-	4	-	4
משמעותיים נצפים	7	-	7	-	-	-	-	-	-
משמעותיים נצפים	6,881	189	2,162	7,482	193	1,953	7,681	181	2,301
משמעותיים נצפים			4,530			5,336			5,199

במיליוני ש"ח

נכסים

פקודנות בבנקים

אשראי לציבור¹

אגרות חוב זמינות למכירה:

אג"ח של ממשלת ישראל

אג"ח של ממשלות זרות

אג"ח של מוסדות פיננסיים בישראל

אג"ח של מוסדות פיננסיים זרים

אג"ח מגובי נכסים (ABS)

אג"ח של אחרים בישראל

אג"ח של אחרים זרים

אג"ח של אחרים לנסחר²

ניירות ערך למסחר:

אג"ח של ממשלת ישראל

אג"ח של ממשלות זרות

אג"ח של מוסדות פיננסיים בישראל

אג"ח של אחרים בישראל

אג"ח של אחרים זרים

מניות

נכסים בגין מכשירים נגזרים:

חוזי שקל - מרד

חוזי ריבית אחרים

חוזי מטבע חוץ

חוזים בגין מניות

חוזי סחורות ואחרים

נכסים בגין פעילות בשוק המע"ף

סך הכל נכסים

סוג מחדש

1. השאלת ניירות ערך סחירים

2. מניות וניירות ערך שלא מתקיימים לגביהם שווי הוגן זמין ואשר מוצגים לפי עליות הינם בסך 140 מיליון ש"ח (18, 30,09, 16 - 116 מיליון ש"ח, 18, 12, 18 - 137 מיליון ש"ח).

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019

באור 15 ב - פריטים הנמדדים במאזן בשווי הוגן - מאוחד (המשך)
סכומים מדווחים

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

	ליום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)				ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)			
	מדידות שווי הוגן המשמשות ב- נתונים		מדידות שווי הוגן המשמשות ב- נתונים		מדידות שווי הוגן המשמשות ב- נתונים		מדידות שווי הוגן המשמשות ב- נתונים	
	מתוכם לא נצפים משמעותיים	מתוכם לא נצפים משמעותיים	מתוכם לא נצפים משמעותיים	מתוכם לא נצפים משמעותיים	מתוכם לא נצפים משמעותיים	מתוכם לא נצפים משמעותיים	מתוכם לא נצפים משמעותיים	מתוכם לא נצפים משמעותיים
	(רמה 1)	(רמה 2)	(רמה 3)	(רמה 1)	(רמה 2)	(רמה 3)	(רמה 1)	(רמה 2)
פקידנות הציבור ¹	-	-	-	844	-	-	844	-
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:	768	-	-	768	-	-	768	-
חזי שקל - מדד	-	1	3	4	-	4	-	-
חזי ריבית אחרים	-	494	-	494	-	-	-	-
חזי מטבע חוץ	8	220	-	228	15	-	15	8
חזים בגין מניות	32	30	-	62	60	-	60	32
התחייבויות בגין פעילות בשוק המע"ף	-	-	-	-	-	-	-	-
התחייבויות אחרות ²	793	-	-	793	904	-	904	-
סך הכל התחייבויות	1,601	745	3	2,349	1,823	292	2,040	370
	2,416	6	6	2,040	2,119	4	2,119	370

1. השאלת נזירות ערך סחירים.
2. מכירת נזירות ערך בסמך.

ב. פריטים הנמדדים במאזן בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

אשראי פגום שגבייתו מותנת בביטחון מוטכם בסך 48 מיליון ש"ח (30.09.18 - 59 מיליון ש"ח, 31.12.18 - 75 מיליון ש"ח) ומדרג שווי הוגן הינו רמה 3.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019

באור 15ג - שינויים בפרטיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 - מאוחד

סכומים מדרווחים

לשלישה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2019	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2019	העברות מרמה 3	העברות אל רמה 3	מכירות וסילוקים	רכישות והנפקות	רווחים (הפסדים) נטו, שמומשו וטרם מומשו שנכללו:		שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2019
						ברוח כולל אחר בהון	בדוח רווח והפסד	
1	37	-	-	-	-	2	-	35
(1)	36	(31)	7	-	-	-	(1)	61
-	-	(6)	-	(1)	-	-	-	7
(1)	24	(52)	-	(1)	-	7	(8)	78
3	3	-	-	(1)	-	-	4	-
9	9	-	-	(2)	-	-	9	2
24	42	-	4	(9)	5	-	24	18
22	30	-	-	(1)	-	-	22	9
57	181	(89)	11	(15)	5	9	50	210
(1)	3	-	-	(1)	-	-	(2)	6
(1)	3	-	-	(1)	-	-	(2)	6

במיליוני ש"ח

נכסים

- ניירות ערך זמינים למכירה¹:
 - אג"ח של ממשלת ישראל
 - אג"ח של מוסדות פיננסיים זרים
 - אג"ח מגובי נכסים (ABS)
 - אג"ח של אחרים בישראל
- נכסים בגין מכשירים נגזרים:
 - חוזי שקל - מדד
 - חוזי ריבית אחרים
 - חוזי מטבע חוץ
 - חוזים בגין מניות

סך הכל נכסים

תחתייביות

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים²:

חוזי שקל - מדד

סך הכל התחייבויות

- רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מיומן שאין מריבית". רווח כולל אחר.
- נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מיומן שאין מריבית".
- העברות מרמה 2 לרמה 3 נובעות מהערך נתונים נמוכים מהשק בתקופת המדידה לעומת קיומם של נתונים גופים מהשק בתקופת הקודמת. העברות מרמה 3 לרמה 2 נובעות ממצב הפוך.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019

באור 15 א - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חודר ונשנה שנכללו ברמה 3 - מאוחד (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)

סכומים מדווחים

רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2018	שווי הוגן ליום שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2018	העברות מרמה 3	אל העברות אל רמה 3	מכירות וסילוקים	רכישות והנפקות	רווחים (הפסדים) נטו, שמומשו וטרם מומשו שנכללו:		שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2018
						ברוח כולל אחר בהון	ברוח רווח והפסד	
-	81	-	45	-	-	-	-	36
-	26	(9)	23	-	-	-	-	12
1	55	(44)	22	(6)	-	-	2	81
1	1	-	-	(2)	-	-	1	2
(2)	23	-	-	(13)	2	-	(1)	35
7	7	-	-	-	-	-	7	-
7	193	(53)	90	(21)	2	-	9	166

במיליוני ש"ח

נכסים

ניירות ערך זמינים למכירה¹:

אג"ח של ממשלת ישראל

אג"ח של מוסדות פיננסיים זרים

אג"ח של אחרים בישראל

נכסים בגין מכשירים נגזרים²:

חוזי שקל - מדד

חוזי מטבע חוץ

חוזים בגין מניות

סך הכל נכסים

התחייבויות

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים²:

חוזי שקל - מדד

סך הכל התחייבויות

-	4	-	2	(2)	-	-	1	3
-	4	-	2	(2)	-	-	1	3

1. רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית". רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף "האמנות בגין האגת ניירות ערך זמינים לתכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רוח כולל אחר.

2. נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

3. העברות מרמה 2 לרמה 3 נבעות מהעדר נתונים נצפים מהשקל בתקופת המדידה לעומת קיומם של נתונים נצפים מהשקל בתקופת הקודמת. העברות מרמה 3 לרמה 2 נבעות ממצב הפוך.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019

באור 15 א - שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חודר ונשנה שונכלול ברמה 3 - מאוחד (המשך)

סכומים מדוחים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)

רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2019	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2019	העברות מרמה 3	העברות אל רמה 3	מכירות וסילוקים	רווחים (הפסדים) נטו, שמומשו וטרם מומשו שונכלול:		שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
					רכישות והנפקות	ברוח כולל אחר בהון	
1	37	-	-	(1)	-	2	36
(1)	36	(4)	13	(5)	-	2	32
(7)	24	-	-	(3)	-	1	33
3	3	-	-	(1)	-	-	1
11	9	-	-	(2)	-	-	-
28	42	-	-	(49)	10	-	53
(1)	30	-	-	(3)	-	-	34
34	181	(4)	13	(64)	10	5	189

במיליוני ש"ח

נכסים

איגרות חוב זמינות למכירה¹:

אג"ח של ממשלת ישראל

אג"ח של מוסדות פנסיוניים זרים

אג"ח של אחרים בישראל

נכסים בגין מכשירים נגזרים²:

חוזי שקל - מדד

חוזי ריבית אחרים

חוזי מטבע חוץ

חוזים בגין מניות

סך הכל נכסים

מתחייבויות

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים²:

חוזי שקל - מדד

סך הכל התחייבויות

(2)	3	-	1	(2)	-	-	(2)
(2)	3	-	1	(2)	-	-	6

1. רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".
 כולל אחר.

2. נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

3. העברות מרמה 2 לרמה 3 נובעות מהעדר נתונים נציגים מהשקל בתקופת המדידה לעומת קיומם של נתונים נציגים מהשקל בתקופת הקודמת. העברות מרמה 3 לרמה 2 נובעות ממצב הפוך.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019

באור 15 א - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חודר וושנה שנקללו ברמה 3 - מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)

רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2018	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2018	העברות מרמה 3	העברות אל רמה 3	מכירות וסילוקים	רכישות והנפקות	רווחים (הפסדים) נטו, שמומשו וטרם מומשו שנקללו:		שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2018
						ברוח נולד אחר בהון	בדוח רווח והפסד		
-	81	-	45	(1)	-	-	2	35	
-	-	-	-	(371)	-	-	10	361	
1	26	(8)	21	-	-	(1)	1	13	
(2)	55	-	-	(56)	7	(5)	5	104	
(1)	1	-	-	(1)	-	-	(1)	3	
-	23	(1)	4	(34)	14	-	-	40	
7	7	-	-	-	-	-	7	-	
5	193	(9)	70	(463)	21	(6)	24	556	

סך הכל נכסים

התחייבויות

4	4	-	2	(1)	-	-	-	3
4	4	-	2	(1)	-	-	-	3

סך הכל התחייבויות

- רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאין מריבית". רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף "האמנות בגין האגת נירות ערך זמניים לתכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח נולדו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאין מריבית".
- נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאין מריבית".
- העברות מרמה 2 לרמה 3 נבעות מהערך נתונים נצפים מהמשק בתקופת המדידה לעומת קיומם של נתונים נצפים מהמשק בתקופת הקודמת. העברות מרמה 3 לרמה 2 נבעות ממצב הפוך.

באורים לדוחות הכספיים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019

באור 15 א - שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 - מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2018	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2018	העברות מרמה 3	העברות אל רמה 3	מטרות וסילוקים	רכישות והפקות	רווחים (הפסדים) נטו, שמומשו וטרם מומשו שנכללו:			שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017
						ברוח כולל אחר בהון	ברוח רווח והפסד	רווח כולל אחר בהון	
-	36	-	-	(2)	-	(1)	4	35	
-	-	-	-	(371)	-	-	10	361	
1	32	(8)	23	-	3	(1)	2	13	
(5)	33	(22)	-	(57)	10	(8)	6	104	
(1)	1	-	-	-	-	-	(2)	3	
36	53	-	-	(40)	17	-	36	40	
34	34	-	-	-	-	-	34	-	
65	189	(30)	23	(470)	30	(10)	90	556	
2	6	-	5	(1)	-	-	(1)	3	
2	6	-	5	(1)	-	-	(1)	3	

במיליוני ש"ח

נכסים

ניירות ערך זמינים למכירה¹:

אג"ח של ממשלת ישראל

אג"ח של ממשלות זרות

אג"ח של מוסדות פיננסיים זרים

אג"ח של אחרים בישראל

נכסים בגין מכשירים נגזרים²:

חוזי שקל - מדד

חוזי מטבע חוץ

חוזים בגין מניות

סך הכל נכסים

התחייבויות

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים²:

חוזי שקל - מדד

סך הכל התחייבויות

- רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאין מריבית" כולל אחר.
- נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאין מריבית".
- העברות מרמה 2 לרמה 3 נבעות מהערך נתונים נציפים מהשק בתקופת המדידה לעומת קיומם של נתונים נציפים מהשק בתקופת הקודמת. העברות מרמה 3 לרמה 2 נבעות ממצב הפוך.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2019

באור 15ד - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן ושנכללו ברמה 3 - מאוחד

סכומים מדווחים

1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

לימים 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)		לימים 30 בספטמבר 2018 (לא מבוקר)		לימים 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)		לימים 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)		לימים 30 בספטמבר 2019 (לא מבוקר)	
ממוצע ממוצע	טווח הנמוגים*	ממוצע ממוצע	טווח הנמוגים*	ממוצע ממוצע	טווח הנמוגים*	ממוצע ממוצע	טווח הנמוגים*	ממוצע ממוצע	טווח הנמוגים*
שווי הוגן במיליוני ש"ח	שווי הוגן במיליוני ש"ח	שווי הוגן במיליוני ש"ח	שווי הוגן במיליוני ש"ח	שווי הוגן במיליוני ש"ח	שווי הוגן במיליוני ש"ח	שווי הוגן במיליוני ש"ח	שווי הוגן במיליוני ש"ח	נחומים לא נחפים	טכניקת הערכה
10.43	4.44-54.10	2	15.19	4.44-54.10	***3	11.72	5.60-54.10	1	מחיר
21.10%	21.10%	4	21.10%	21.10%	4	21.10%	21.10%	4	שער הויזון
92.3	92.3	16	108.65	108.65	***19	64.72	64.72	11	מחיר
0.42%	0.15%-1.29%	1	0.23%	0.48%-(0.01%)	1	0.29%	1.25%-(0.21%)	3	שער הויזון
0.75%	0.75%-0.75%		0.00%	0.00%-0.00%		1.37%	1.37%-1.37%		סיכון אש"א
-	-	-	-	-	-	1.37%	1.37%-1.37%	9	סיכון אש"א
0.57%	0.08%-7.67%	53	0.60%	0.08%-7.67%	23	0.66%	0.13%-16.87%	42	צד נגד (CVA) / סיכון אש"א
0.75%	0.75%-0.75%	34	0.44%	0.36%-0.45%	7	1.37%	1.37%-1.37%	30	צד נגד (CVA) / סיכון אש"א
		110			57			100	צד נגד (CVA)
0.11%	0.45%-(0.18%)	6	0.19%	0.52%-(0.06%)	4	0.03%	0.09%-(0.13%)	3	שער הויזון
		6			4			3	שער הויזון

החתיבות

החתיבות בגן מכשירים נגזרים:

חוזי שקל - מדד

סך הכל החתיבות**

* כאשר השורה כוללת מספר מכשירים, מוצג הטווח בין המכשיר עם החתום המינימלי למכשיר עם החתום המקסימלי.
 ** בנוסף, בנסיים, קיימים אג"ח לא סחירות בסך של 81 מיליון ש"ח (136 - 30.09.18) מיליון ש"ח (79 - 31.12.18) מיליון ש"ח (אשר הוערכו על ידי גורם ציטוט חיצוני) ואין בידי הבנק את החתומים הלא נגיפים המשמעותיים אשר שימשו לתמחור השווי ההוגן. בצד החתיבות ליום 30 בספטמבר 2019 אין יתרונות אשר הוערכו על ידי גורם ציטוט חיצוני (ליום 31.12.18) ואין יתרונות אשר הוערכו על ידי גורם ציטוט חיצוני.
 *** סוג מחדש

באור 15 ד - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 (המשך)

סכומים מדווחים

2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 31 בדצמבר 2018		
(לא מבוקר)		(מבוקר)	שווי הוגן	נכסים
			במיליוני ש"ח	טכניקת הערכה
48	59	75		אשראי פגום שגבייתו מותנת בבטחון
				שמאויות כולל מקדמים למימוש מהיר והערכת שווי

3. מידע איכותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

טכניקת ההערכה העיקרית המשמשת את הבנק למדידת שווי הוגן של נכסים והתחייבויות ברמה 3 הינה היוון תזרים מזומנים. תזרים המזומנים העתידי של המכשיר נלקח מתוך ההסכם עם הצד הנגדי, כאשר שיעור ההיוון מגלם את הסיכון הטמון במכשיר. שיעור ההיוון אשר משמש להיוון התזרים הינו שילוב של ריבית חסרת סיכון שהינו נתון נצפה מהשוק כגון: ריבית בנק ישראל, ליבור או ריבית מאג"ח מדינת ישראל בשילוב עם הערכת פרמיית הסיכון על פי הנחות הבנק.

עלייה משמעותית בפרמיית הסיכון לעומת הנחות הבנק, עלולה לגרום לקיטון בשווי ההוגן של המכשיר ולהפחתה בהון הבנק. באג"ח של מוסדות פיננסיים זרים שיעור ההיוון כולל הערכה להסתברות לכשל משוקלל של מדינת ישראל ושל הבנק המנפיק. הנתון הלא נצפה המשמעותי אשר שימש במדידת שווי הוגן של אג"ח של אחרים בישראל הינו מחיר ושיעור ההיוון המגלם את הסיכון הטמון במכשיר.

בחוזי שקל - מדד שיעור ההיוון כולל מרכיב של צפיות אינפלציה עד שנה.

הבנק מיישם את הבהרת בנק ישראל על פיה במקרים בהם לא נמצאו נתונים נצפים מהשוק לאיכות האשראי של הצד הנגדי, חשיפת הבנק לאותו צד נגדי תסווג לדרוג ברמה 3.

באור 16 - אירועים בתקופת הדו"ח ולאחר תאריך המאזן

א. בהמשך למכתב בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק שנמסר לבנק ביום 30 ביולי 2017, בעניין כוונתם לפעול למכירת החזקותיהם בבנק, נמסרה לבנק ביום 27 בנובמבר, 2017 הודעה מטעם בעלי השליטה, לפיה התקשרו בעלי השליטה בבנק באותו יום בהסכם עם בנק מזרחי, במסגרתו התחייבו להענות להצעת רכש חליפין מלאה לרכישת מניות הבנק שיפרסם בנק מזרחי לכל בעלי המניות בבנק, בכפוף לתנאים מתלים שנקבעו בהסכם לפרסום הצעת הרכש ולהשלמתה, ובכללם אישורים רגולטוריים. במידה ולא ניתן יהיה להשלים את העסקה נשוא ההסכם במתווה של הצעת רכש, יפעלו בנק מזרחי ובעלי השליטה בבנק לביצוע העסקה בדרך של מיזוג סטטוטורי בו הבנק יהיה "חברת היעד" ובנק מזרחי יהיה "החברה הקולטת", וזאת בכפוף לאישור האורגנים המוסמכים בבנק ובבנק מזרחי. יצוין, כי ביום 30 במאי, 2018 התקבלה בבנק החלטת מ"מ הממונה על התחרות לפיה הוא מודיע על התנגדותו לאישור המיזוג בין הבנק לבין מזרחי. עוד מציינת ההודעה, כי החלטה זו נתונה לערר בפני בית הדין לתחרות, בהתאם להוראות חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988.

ביום 25 ביוני, 2018 התקבלה בבנק הודעה מטעם בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק, בעניין ניהול מגעים מתקדמים להארכת תוקפו של ההסכם עם בנק מזרחי ולהגשת ערר על החלטת מ"מ הממונה על התחרות. ביום 5 באוגוסט, 2018 התקבלה בבנק הודעה מטעם בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק, לפיה התקשרו בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק עם בנק מזרחי בתוספת להסכם שנחתם ביניהם ביום 27 בנובמבר, 2017, הכוללת תיקונים להסכם המקורי הנ"ל והוראות שיחולו על הצדדים להסכם המקורי בקשר עם הגשת ערר על החלטת מ"מ הממונה על התחרות ובכלל זה כי כל אחד מהצדדים להסכם וכן כי הבנק יגישו ערר מטעמם, לפני תום המועד החוקי להגשתו. במסגרת התוספת בוצעו מספר תיקונים להסכם המקורי, שעיקריהם הינם:

א. הארכת המועד שנקבע לצורך קיום התנאים המוקדמים לפרסום הצעת הרכש, כך שיחול בחלוף 12 חודשים ממועד החתימה על התוספת (להלן: "המועד הקובע המוארך");

ב. היה ועד למועד הקובע המוארך, ינתן פסק דין לפיו הערר נדחה או היה ולא ינתן פסק דין בערר עד למועד הקובע המוארך מכל סיבה, יבוטל ההסכם (אלא אם הסכימו הצדדים בכתב לדחות איזה מן המועדים).

ג. עוד קובעת התוספת כי אם עד למועד הקובע המוארך, ימסר לצדדים פסק דין לפיו התקבל הערר (להלן: "מועד קבלת הערר"), יפרסם בנק מזרחי את הצעת הרכש בתום שישים (60) ימים ממועד קבלת הערר בהתבסס על הדוחות הקובעים, כהגדרתם להלן (בכפוף להתקיימות התנאים המתלים בהסכם לפרסום הצעת הרכש).

ה"דוחות הקובעים" ו"מועד הדוחות הקובעים" (בהתאמה) לגבי הבנק או בנק מזרחי, לפי העניין, הינם הדו"ח הכספי השנתי או הרבעוני לתקופה המסתיימת ביום האחרון ברבעון שקדם למועד קבלת הערר (אף אם דוחות כאמור טרם פורסמו במועד קבלת הערר, אך יפורסמו במהלך תקופת 60 הימים לפרסום הצעת הרכש)¹.

ד. על פי התוספת תוקנה הנוסחה לחישוב כמות מניות בנק מזרחי שתהווה את מניות התמורה לניצעים בהצעת הרכש (כהגדרת מונח זה בהודעת בעלי השליטה מיום 27.11.2017), על פיה כמות מניות התמורה תשקף את היחס שבין סכום השווה ל-60% מסך ההון של הבנק, בהתאם לדוחות הקובעים של הבנק, אשר יותאם לחלוקת דיבידנד ובנטרול סכומים נוספים שיוסכמו בין הצדדים (לרבות תשלומים לעובדי הבנק בהתאם למתווה כהגדרתו בהסכם המקורי) לבין המחיר הממוצע של שערי הנעילה המתואמים בבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ של מניה אחת בת 0.1 ש"ח ע.נ. של בנק מזרחי בתקופה של שישים (60) ימי המסחר שתחילתם ששים (60) ימי מסחר לפני מועד הדוחות הקובעים וסופה במועד הדוחות הקובעים, לאחר ביצוע התאמות שנקבעו בהסכם.

ה. על פי התוספת הובהר כי חלוקת הדיבידנד המתוארת בסעיף 7 להודעת בעלי השליטה מיום 27.11.2017 לא תעלה על 100 מיליון ש"ח.

ו. על פי התוספת קיימת לצדדים להסכם זכות ביטול הדדית. עד למועד הקובע המוארך, קיימת לבנק מזרחי ולבעלי השליטה זכות לביטול ההסכם אם חל אירוע, שינוי או התפתחות בעל השפעה ממשית לרעה על מצבו של הבנק או של בנק מזרחי, לפי העניין, ובכפוף לתקופת תיקון של 90 ימים. כמו כן, בנק מזרחי יהיה רשאי לבטל את ההסכם, לאחר מועד פרסום הדוחות הקובעים של בנק מזרחי, אם יפחת מ-106% היחס שבין: (א) המחיר המתואם של מניית בנק מזרחי מוכפל בכמות המניות בהון המונפק הרשום למסחר של מניות בנק מזרחי במועד הדוחות הקובעים, לבין (ב) ההון העצמי הקובע של הבנק (כהגדרת מונח זה בתוספת). בעלי השליטה יהיו רשאים לבטל את ההסכם, לאחר מועד פרסום הדוחות הקובעים של בנק מזרחי אם יעלה מ-124% היחס הנ"ל.

ז. עוד הוסכם במסגרת התוספת על ביטול המגבלות שהוטלו על בעלי השליטה בהסכם המקורי בתקופת הביניים שעד להשלמת העסקה, בין היתר, בוטלה התחייבות בעלי השליטה להפעלת אמצעי השליטה שלהם בבנק על מנת להבטיח כי הבנק לא ינקוט מהלכים חריגים העשויים להשפיע לרעה באופן מהותי על התוצאות הפיננסיות של הבנק ו/או על כדאיות העסקה ו/או ערכה.

ח. בעלי השליטה הגיעו להסכמות עם מר שלמה אליהו על הארכת ההסדרים בינם לבין חברות בשליטתו עליהם הודיעו בעלי השליטה ביום 27 בנובמבר 2017, וקיבלו את הסכמתו להצטרף למכירת מניותיו על פי הוראות ההסכם.

ביום 6 באוגוסט, 2018 לאחר שדירקטוריון הבנק קיים מספר דיונים על בסיס חוות דעת וחומרי רקע שהוצגו בפניו לגבי החלופות העומדות בפני הבנק, קיבל דירקטוריון הבנק החלטה לפיה מאחר והוא סבור כי חלופה אסטרטגית של מיזוג

¹ בכפוף לכך שככל שהדוחות הקובעים הינם הדוחות השנתיים וככל שאלו לא יפורסמו במהלך תקופה של 60 יום כאמור, אזי יידחה מועד הפרסום האחרון של הצעת הרכש ליום העסקים ה-14 לאחר פרסום הדוחות הקובעים.

באור 16 - אירועים בתקופת הדו"ח ולאחר תאריך המאזן (המשך)

הבנק עם בנק אחר היא חלופה העולה בקנה אחד עם טובת הבנק ונוכח השלכות החלטת מ"מ הממונה על התחרות על אפשרויות מיזוג הבנק בעתיד, הבנק יצטרף לערר של בעלי השליטה ובנק מזרחי על החלטת מ"מ הממונה על התחרות לדחות את בקשת המיזוג בין הבנק לבנק מזרחי, וזאת על מנת לשמור על אפשרויות עתידיות למיזוג הבנק, ומבלי לנקוט עמדה כלשהי ביחס לתנאי ההתקשרות בין בעלי השליטה בבנק לבין בנק מזרחי, ובעקבות כך הצטרף הבנק לערר שהוגש בחודש ספטמבר, 2018 על החלטת מ"מ הממונה על התחרות.

ביום 8 ביולי, 2019 התקבלה בבנק הודעה מטעם בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק, לפיה בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק ובנק מזרחי התקשרו ביום 8 ביולי, 2019 בתוספת שניה להסכם שנחתם ביניהם ביום 27 בנובמבר, 2017, ובהמשך לתוספת שנחתמה ביניהם ביום 5 באוגוסט 2018. עיקריה של התוספת להסכם כפי שנחתמה ביום 8 ביולי, 2019, מפורטים להלן:

- א. במסגרת התוספת הוסכם על הארכת המועד שנקבע לצורך קיום התנאים המוקדמים לפרסום הצעת הרכש, כך שיחול ביום 30 בנובמבר, 2019 (להלן: המועד הקובע המוארך); אולם אם עד למועד זה לא יינתן פסק דין בהליך הערר אזי כל אחד מהצדדים יהיה זכאי להודיע לצד השני על דחיית מועד תחולתו של המועד הקובע המוארך ליום 31 בדצמבר, 2019 (להלן: "המועד הקובע הנדחה").
- ב. בנוסף, במסגרת התוספת הוספה עילת ביטול לעילות המקנות לבנק מזרחי זכות לביטול ההסכם (בכפוף לתקופת תיקון של 90 יום) במקרה בו תבוצע על ידי בנק אגוד או אם בנק אגוד יתקשר לפני המועד הקובע המוארך או המועד הקובע הנדחה (לפי העניין) בעסקה חריגה (כהגדרת מונח זה בסעיף 1 לחוק החברות, התשנ"ט-1999).
- ג. כמו כן, נקבע בתוספת כי אם לא תתקבל הסכמת בנק ישראל להארכת תקופת הנאמנות על פי כתב נאמנות והרשאה בלתי חוזר מיום 21 באוקטובר, 2012 (על תיקונו מעת לעת) שנחתם בקשר עם החזקותיהן של שלמה אליהו אחזקות בע"מ ואליהו חברה לבטוח בע"מ (להלן ביחד: "קבוצת אליהו") בבנק אגוד, עד למועד הקובע הנדחה, יהיה כל צד זכאי לבטל את ההסכם בהודעה בכתב.
- ד. כמו כן, קבוצת אליהו (באמצעות הנאמן על מניותיהן בבנק אגוד) הודיעו על הצטרפות לתוספת.

ביום 25 בנובמבר 2019 התקבל בבנק מטעם בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה בבנק עותק ההודעה שנשלחה על ידם לבנק מזרחי בדבר הארכת ההסכם שנחתם בינם לבין בנק מזרחי ביום 27 בנובמבר, 2017 וזאת עד ליום 31 בדצמבר 2019, בהתאם לזכותם מכח התוספת השניה להסכם הנ"ל.

נכון למועד הדוחות הושלם שלב ההוכחות והסיכומים בתיק הערר על החלטת מ"מ הממונה על התחרות שלא לאשר את המיזוג בין הבנק לבין בנק מזרחי, וההליך נמצא לפני מתן פסק דין.

לפירוט נוסף בדבר ההתקשרות בין בעלי השליטה בבנק לבין בנק מזרחי ובדבר התחייבות קבוצת אליהו ביחס להיענות הנאמנים מטעמה בחיוב להצעת רכש כאמור לעיל ככל שתפורסם ראה באור 32.א. בדוחות הכספיים לשנת 2018.

- ב. על רקע הודעות בעלי המניות המחזיקים בגרעין השליטה ומידע שפורסם על ידי בנק מזרחי בעניין כוונתו לבצע מיזוג של בנק אגוד לתוך בנק מזרחי לאחר השלמת העסקה, ונוכח חוסר הודאות בו פועל הבנק בעקבות כך, (ובכלל זה בשים לב לערר התלוי ועומד על ההחלטה), פחתה רמת הוודאות הנוגעת להתממשות התוכנית האסטרטגית של הבנק, ובהתאמה, עלה הסיכון האסטרטגי. לאור חוסר הוודאות והפגיעה ביכולת התכנון לטווח ארוך, יעדי תכנית העבודה לשנת 2019 אינם כוללים בשלב זה ועד להתבהרות מצב הדברים, יעדים ופרייקטים ארוכי טווח הנגזרים מהתכנית האסטרטגית. על מנת להבטיח המשכיות קבלת שירותים ביחס למערכות הליבה של הבנק, מחד גיסא, והערכות לביצועו של פרויקט החלפת מערכות מחשוב אם הבנק יוותר בנק עצמאי מאידך גיסא, ובהתחשב בלוחות הזמנים להסבת מערכות ליבה שעשויה לארוך מספר שנים, חידש הבנק תהליך בחינת, עדכון וטיוב ההצעות שקיבל מספקים לקבלת שירותי מחשוב ותפעול כאמור. במסגרת תהליך זה, החליט דירקטוריון הבנק ביום 2, ביולי, 2019 למקד התהליך בבחינת וטיוב הצעתה של Tech Mahindra, ולקדם המגעים מולה בנוגע להצעתה תוך הבהרה כי התקשרות לא תבוצע או ניתן יהיה להפסיקה אם הבנק לא יוותר בנק עצמאי, כאשר לא תבוצע כל פעולה היוצרת מחויבות או התחייבות של הבנק כלפי Tech Mahindra מכל סוג, אלא אם יתקבל אישור פרטני מראש של דירקטוריון הבנק.

במקביל למו"מ עם Tech Mahindra אותו מנהל הבנק בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק הנזכרת לעיל ונוכח אי יכולתו של הבנק להשלים את פרויקט החלפת מערכות המחשוב עד למועד הארכת ההסכם עם לאומי, 30 ביוני 2021, מקיים הבנק מגעים עם בנק לאומי למציאת פתרון להמשך קבלת שירותי מחשוב מבנק לאומי לתקופה מוגבלת עד לקבלת שירותי מחשוב ותפעול מספק חדש, באופן שיאפשר החלפת המערכות בצורה תקינה. נכון למועד דוחות אלו לא הבשילו המגעים שהתקיימו עד כה עם בנק לאומי ביחס לאספקת פתרון זמני לבנק כאמור לעיל.

בהתחשב בתשומות שתדרשנה לביצוע פרויקט החלפת מערכות מחשוב, ככל שהבנק יוותר בנק עצמאי, ולקבלת שירותי מחשוב לתקופה המוגבלת, ולהוצאות וההשקעות שתדרשנה מהבנק במקביל, הן לצורך ביצוע פרויקט החלפת מערכת המחשוב והן להמשך קבלת השירותים לתקופה המוגבלת, צפויה עליה משמעותית בעלויות המחשוב של הבנק לתקופה מוגבלת (הכוללת הן את תקופת פרויקט החלפת המערכות והן את שנות הפעילות הראשונות של המערכת לאחר החלפתה, עקב העמסה מואצת של הוצאות הפחת בגין המערכת החדשה) ובהתאם גם פגיעה משמעותית ברווחיות הבנק שאין ביכולת הבנק להעריכה בשלב זה. כן יהיו לכך השלכות על גובה חשיפת הבנק לסיכונים שונים, ובראש ובראשונה לסיכון של טכנולוגית המידע ולסיכון האסטרטגי.

באור 16 - אירועים בתקופת הדו"ח ולאחר תאריך המאזן (המשך)

נכון למועד הדוחות אין וודאות באשר לתוצאות המ"מ בין הבנק לבין Tech Mahindra, לרבות בשל גורמים ונסיבות שאינם בשליטת הבנק ו/או בשל מכשולים אחרים בהוצאתו לפועל של התהליך והמגעים האמורים, וכן בשל תוצאותיו האפשריות של הערר התלוי ועומד על החלטת מ"מ הממונה על התחרות שלא לאשר את המיזוג בין הבנק לבין בנק מזרחי והשלכות פסק הדין בנושא על עתידו של הבנק כבנק עצמאי. לפיכך, האמור לעיל והנובע ממנו מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, אשר עשוי להסתיים ללא התקשרות בין הבנק לבין Tech Mahindra או להתממש באופן שונה מהצפוי, כאשר אין וודאות כי יתרחש בפועל.

הנהלת הבנק והדירקטוריון מקיימים וימשכו לקיים מעקב ופיקוח הדוקים על התפתחות הסיכונים ויישום צעדי ההפחתה שנקבעו נוכח אי הוודאות שהינה פועל יוצא מהודעת בעלי השליטה בדבר התקשרותם עם בנק מזרחי, כאמור לעיל, בין היתר, בשים לב לערר התלוי ועומד על החלטת מ"מ הממונה על התחרות.

ג. ביום 3 באוגוסט 2017 מסרה הסתדרות העובדים הכללית החדשה לבנק הודעה על הכרזת סכסוך העבודה ביחס לסקטור הפקידים בבנק וביחס לסקטור המנהלים ומורשי החתימה בבנק והודעה על הכרזת שביתה בהתאם לחוק יישוב סכסוכי עבודה, התשי"ז-1957, שמועדה הנקוב בהודעה הינו 20 באוגוסט 2017 ואילך, ההודעות נוגעות לכ-800 פקידים ול-250 מנהלים ומורשי חתימה בבנק המועסקים בהסכם קיבוצי שיוסדר את זכויות העובדים עקב השינוי הארגוני הצפוי בבנק, דרישת נציגות העובדים מקיום מ"מ על חתימת הסכם קיבוצי שיסדיר את זכויות העובדים של העובדים, כמקובל במערכת הבנקאית במקרים של העברת בעלות בבנק להבטחת המשך עבודתם ושמירת זכויותיהם של העובדים, כמקובל במערכת הבנקאית במקרים של העברת בעלות בבנק לרבות תנאי וסדרי העסקתם, שכרם, ביטחונם התעסוקתי ותגמולם לאור השלכות המהלך הצפוי, והתנהגות בחוסר תום לב ביחסי עבודה. בהמשך להודעה זו, מסרה הסתדרות העובדים הכללית החדשה ביום 12 בנובמבר 2017 הודעה על הכרזת סכסוך עבודה ושביתה בחברת אגוד מערכות בע"מ. עילות הסכסוך כוללות בין היתר, הימנעות מקיום מ"מ על חתימת הסכם קיבוצי שיסדיר ויבטיח את זכויות העובדים עקב השינוי הארגוני הצפוי ודרישת נציגות העובדים להבטחת המשך עבודתם ושמירת זכויותיהם של העובדים, כמקובל במערכת הבנקאית במקרים של העברת בעלות בבנק. יצוין, כי בד בבד עם ההודעה הנ"ל התקבלה בבנק גם הכרזה על סכסוך עבודה ושביתה הנוגעת לכלל העובדים במשק ולכלל המעסיקים במשק, כמפורט בהודעה (ובכללם הבנק ואגוד מערכות בע"מ), שעניינה ביטול ביטוחים סיעודיים קולקטיביים. אגוד מערכות בע"מ הינה חברת בת בשליטה מלאה של הבנק העוסקת במתן שירות מחשוב לבנק ולחברות הבת שלו ומונה 55 עובדים שהסכסוך נוגע להם.

במחצית הראשונה של שנת 2019 הגישו מורשי החתימה בבנק לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב בקשה לחייב את הבנק לשלם בונוס רווחים בגובה 2 משכורות בגין שנת 2017 למנהלים ומורשי החתימה בבנק בהתאם למענק ששולם לעובדי בנק לאומי. שלב ההוכחות והסיכומים בהליך בבית הדין האזורי לעבודה הסתיים והתיק ממתין לפסק דין. בימים אלו הוגשו הסיכומים וממתינים להכרעת בית הדין. בנוסף, החל ועד המנהלים בעיצומים חלקיים על רקע דרישתם לתשלום תוספות שכר בהתאם להסכם השכר שנחתם בלאומי.

במסגרת הבנה שהושגה עם ועד הפקידים בנושא מענקי היבולות, הוסכם עמם על שקט תעשייתי בנושא בונוס ותוספות שכר עד סוף רבעון 1 לשנת 2020.

ד. ביום 29 בנובמבר, 2018 אישר דירקטוריון הבנק עקרונות לתכנית פעולה להתייעלות שמטרתה, הינן בין היתר, להגדיל את יחסי ההון של הבנק, כך שבמהלך שנת 2019 יעמוד יחס הלימות ההון רובד 1 של הבנק על 10.3%, תוך שמירת יציבות הרווחיות והתשואה. התכנית כוללת, בין היתר, שינויים תפעוליים ומבניים מסויימים בסניפים ויחידות של הבנק וכן הפסקת פעילות הבנק בתחום הייעוץ הפנסיוני אשר אינה מהווה חלק מליבת פעילות הבנק. יצוין כי חלק משמעותי מרכיבי תוכנית ההתייעלות כבר בוצעו, לרבות הפסקת פעילות הבנק בתחום הייעוץ הפנסיוני.

האמור לעיל והנובע ממנו, לרבות עצם מימוש רכיבי התכנית במלואם כמו גם הערכות לגבי יחסי הלימות ההון הצפויים (ככל שימומשו עקרונות תכנית ההתייעלות) מהווים מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, כאשר אין כל וודאות כי יתרחש בפועל, או כי תוצאת התוכנית תהייה לפי הערכת הבנק, לרבות בשל אי קבלת אישור האורגנים המוסמכים של הבנק או של צד שלישי ו/או גורמים ונסיבות שאינם בשליטת הבנק ו/או בשל גורמי סיכון להם חשוף הבנק ו/או בשל מכשולים אחרים בהוצאתם לפועל של רכיבי התכנית או איזה מהם, כגון שינויים בתנאי השוק והסביבה, שינויים רגולטורים.

בנוסף, ביום 31 בדצמבר 2018 אישר דירקטוריון הבנק תכנית פרישה מרצון של כ-70 עובדים כחלק מתהליכי ההתייעלות שנוקט הבנק (להלן: "התוכנית"), ובמסגרתה אמורים לפרוש כ-70 עובדים מהבנק, 40 עובדים בשנת 2019 והיתר בשנת 2020 (נכון למועד פרסום הדוחות פרשו 34 עובדים ועד לסוף שנת 2019 צפויים לפרוש 20 עובדים נוספים). לתוכנית פרישה זו צפויה השפעה חיובית על רווחיות הבנק בשנים הבאות. התוכנית גובשה בהמשך למכתב הפיקוח על הבנקים שפורסם ביום 12 בינואר, 2016 שעניינו "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל", שתוקפו הוארך במסגרת מכתב המפקחת על הבנקים מיום 16 בספטמבר, 2018. ביום ה-17 בינואר, 2019 התקבל אישור המפקחת על הבנקים להקלה לפיה יוכל הבנק לפרוס את השפעת עלויות התוכנית לעניין חישוב הלימות ההון על פני 5 שנים.

בהמשך לאישור דירקטוריון הבנק ביום 29 בנובמבר, 2018 עקרונות לתכנית פעולה להתייעלות כאמור לעיל, החליט דירקטוריון הבנק ביום 28 בפברואר, 2019 להתחיל בהליך של בחינת מימוש החזקות הבנק במניות החברה לפיתוח חוף התכלת (תל אביב - הרצליה) בע"מ (להלן: "חוף התכלת"), והלוואות שהעמיד הבנק לחוף התכלת (להלן ביחד:

באור 16 - אירועים בתקופת הדו"ח ולאחר תאריך המאזן (המשך)

"החזקות הבנק", ובמסגרת זו לקבל הצעות מגורמים שונים לרכישת החזקות הבנק בחוף התכלת. ביום 5 במאי, 2019 פרסם הבנק בעיתונות הזמנה למשקיעים המנויים בסעיף 15א(7) לחוק ניירות ערך (התשכ"ח-1968) (להלן: "חוק ניירות ערך"), בלבד להגיש הצעות לרכישת החזקות הבנק בחוף התכלת כאמור לעיל במצב המשפטי, כפי שהן (AS IS), הכל בהתאם לתנאי ההזמנה להציע הצעות שנקבעו על ידי הבנק. סכום המינימום להגשת הצעה כאמור הועמד על סך של 130 מיליון ש"ח. הובהר, כי דיני המכרזים לא חלים על ההזמנה כאמור, על ההצעות שתוגשנה ועל הליך בחירת הזוכה וכי ההתקשרות כפופה לאישור דירקטוריון חוף התכלת ואישור דירקטוריון הבנק. ביום 2 ביולי, 2019 עדכן הבנק בדבר השלמת תהליך ההזמנה להציע הצעות, מבלי שהתקבלו הצעות ההולמות את מלא דרישות הבנק. חוף התכלת התווספה בשנה האחרונה לרשימת התאגידים הריאליים המשמעותיים שפורסמה על ידי ועדת הריכוזיות. המפקחת על הבנקים התירה לבנק להחזיק אמצעי שליטה בחברה מעבר לשיעור המותר בחוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981 עד ליום 28 בפברואר 2022. הבנק יפעל למימוש החזקותיו בחברה האמורה על פי הלו"ז שקבעה המפקחת.

ה. לעניין פוליסת ביטוח שרכש הבנק בגין חשיפות אשראי לערבויות שהבנק הוציא / יוציא בהתאם לחוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), התשל"ה-1974 ולהתחייבויות להוצאת ערבויות כאמור ולערבויות ביצוע, ביטוח שנעשה באמצעות חברת בת בבעלות מלאה של הבנק (CAPTIVE) שהוקמה בחו"ל, ולעניין ההשפעה של רכישת הביטוח על יחס הלימות ההון בבנק, ראה באור 8 לתמצית הדוחות הכספיים.

י. ביום 2 באפריל, 2019 הנפיקה אגוד הנפקות 403.17 מיליון ש"ח ערך נקוב אגרות חוב (סדרה יא'), במסגרת דוח הצעת מדף מיום 31 במרס, 2019, שפורסם על פי תשקיף המדף, אשר תוקפו הוארך עד ליום 23 בינואר, 2020. אגרות החוב נושאות ריבית שנתית בשיעור קבוע של 1%. הריבית בגין אגרות החוב תשולם פעם בשנה ביום 2 באפריל של כל אחת מהשנים 2020 עד 2024 (כולל), באופן שהתשלום הראשון של הריבית ישולם ביום 2 באפריל, 2020 והתשלום האחרון ישולם ביחד עם תשלום הקרן ביום 2 באפריל, 2024, בעד תקופת הריבית שהסתיימה ביום האחרון שלפני מועד התשלום. התמורה המיידית (ברוטו) שהתקבלה על ידי אגוד הנפקות במסגרת ההנפקה הסתכמה בסך 418.9 מיליון ש"ח. ביום 3 בספטמבר, 2019 פרסמה אגוד הנפקות דוח הצעת מדף, לקראת הנפקת אגרות חוב מסדרה חדשה (סדרה יב'), על פי תשקיף המדף. ביום 5 בספטמבר, 2019 הנפיקה אגוד הנפקות 766.43 מיליון ש"ח ערך נקוב אגרות חוב (סדרה יב'), במסגרת דוח הצעת מדף מיום 3 בספטמבר, 2019, שפורסם על-פי תשקיף המדף. אגרות החוב נושאות ריבית שנתית שנקבעה במכרז בשיעור של 1.09%. הריבית בגין אגרות החוב תשולם פעם בשנה ביום 5 בספטמבר של כל אחת מהשנים 2020 עד 2024 (כולל), באופן שהתשלום הראשון של הריבית ישולם ביום 5 בספטמבר 2020 והתשלום האחרון ישולם ביחד עם תשלום הקרן ביום 5 בספטמבר, 2024, בעד תקופת הריבית שהסתיימה ביום האחרון שלפני מועד התשלום. אגרות החוב (סדרה יב') לא תהיינה צמודות (קרן וריבית) לבסיס הצמדה כלשהו. התמורה המיידית (ברוטו) שנתקבלה על-ידי החברה במסגרת ההנפקה הסתכמה בסך של 766.43 מיליון ש"ח.

ז. ביום 29 באוקטובר 2019 התקבלה בבנק הודעה מאת ב"כ ה"ה שלמה וחיה אליהו, לפיה, נגיד בנק ישראל אישר תיקון להיתר החזקת אמצעי השליטה בבנק שניתן לה"ה שלמה וחיה אליהו. בהתאם לתיקון להיתר החזקה (להלן: "התיקון"), הוארכה התקופה הכוללת למכירת אמצעי השליטה של הנ"ל בבנק, כך שמועד תום תקופת הנאמנות השניה כמשמעותה בכתב הנאמנות לא יהיה מאוחר מיום 31 בדצמבר 2021. כן נקבע במסגרת התיקון, כי במקרה של "הודעה על סיום השהיית המועדים" הנקובים בשטר הנאמנות, בעקבותיה הנאמן ידרש להתחיל בביצוע המכירה של אמצעי השליטה הנותרים בבנק שלא נמכרו, תיקצב לנאמן תקופת הערכות בת 6 חודשים שמנייה יחל ממועד מסירת הודעת סיום ההשהייה (חלף הודעה מוקדמת בת 90 יום כפי שהיה בהיתר החזקה הקודם) במהלכה יהיה הנאמן רשאי, לפי שיקול דעתו, לפעול למכירת אמצעי השליטה הנותרים. אמצעי השליטה הנותרים שלא ימכרו במהלך תקופת ההערכות הנ"ל, יימכרו עד תום תקופת הנאמנות השנייה (אשר תתארך, כאמור, עד 31 בדצמבר 2021 או עד לתום 18 חודשים שמנייה יחל ממועד מסירת הודעת סיום ההשהייה, לפי המוקדם), בשיעור של 25% לפחות בכל רבעון. ההיתר יפקע ביום 31 בדצמבר 2021 או במועד השלמת מכירת אמצעי השליטה הרלוונטיים, לפי המוקדם.

ח. לעניין הארכת תקופת הפרדות למתן שירותי מחשוב ותפעול בין בנק לאומי לבין הבנק ראה באור 10.ב.5. לתמצית הדוחות הכספיים.

ממשל תאגידי,
ביקורת ופרטים נוספים
על עסקי התאגיד הבנקאי
ואופן ניהולם

תוכן עניינים ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם

156.....	ממשל תאגידי וביקורת.....
156.....	הדירקטוריון.....
156.....	חברי ההנהלה ונושאי משרה בכירה.....
156.....	גילוי בדבר המבקר הפנימי.....
156.....	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים.....
156.....	עסקאות עם בעלי שליטה.....
157.....	פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם.....
157.....	תרשים חברות מוחזקות עיקריות של הבנק.....
158.....	השליטה בבנק.....
158.....	השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו.....
158.....	רכוש קבוע ומתקנים.....
159.....	פעילות מול גורמים בחו"ל.....
159.....	הון אנושי.....
159.....	הסכמים מהותיים.....
159.....	רישיונות, היתרים ואישורים.....
160.....	עדכוני חקיקה.....
166.....	דירוג הבנק.....

ממשל תאגידי וביקורת

הדירקטוריון

לא חל שינוי בהרכב הדירקטוריון ובוועדותיו לעומת המתואר בדוח השנתי של הבנק לשנת 2018, למעט המתואר להלן:

- ביום 23 במאי, 2019 אושר מינויו של מר אמנון בק כדירקטור חיצוני בבנק בהתאם לחוק החברות. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי מיום 23 במאי, 2019 (אסמכתא מס': 2019-01-043764), המובא על דרך הפניה.
- ביום 8 בפברואר, 2019 סיים ד"ר זלמן סגל את כהונתו כדירקטור חיצוני בבנק בהתאם לחוק החברות. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי מיום 10 בפברואר, 2019 (אסמכתא מס': 2019-01-013401), המובא על דרך הפניה.

ביום 30 במאי 2019 אישר דירקטוריון הבנק עדכון הרכב ועדות הדירקטוריון כדלקמן:

- גב' מעין כהן מועלם מונתה כחברה בועדת תגמול והועדה לבחינת השלכות למכירה אפשרית של הבנק.
- מר עוזי ורדי זר מונה כחבר הועדה לאישור אשראים דחופים וחדל לכהן כחבר הועדה לניהול סיכונים.
- מר מאיר דיין מונה כחבר ועדת אשראי דירקטוריונית.
- מר אמנון בק מונה כחבר הועדה לניהול סיכונים, ועדת ביקורת, ועדת תגמול והועדה לענייני טכנולוגיית המידע וחדשנות טכנולוגית.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה קיים הדירקטוריון 14 ישיבות במליאתו, וכן 57 ישיבות של ועדות הדירקטוריון השונות.

חברי הנהלה ונושאי משרה בכירה

להלן השינויים שחלו לעומת המתואר בדוח השנתי לשנת 2018 בעניין חברי הנהלה ונושאי משרה:

- החל מיום 1 בינואר 2019 ועד יום 1 בנובמבר, 2019 כיהן מר אלון בירון כראש אגף בקרות וניהול סיכונים וכמנהל הסיכונים הראשי בבנק, והחל מיום 1 בנובמבר 2019 מכהנת הגב' שירה רדובן כמ"מ ראש אגף בקרות וניהול סיכונים ומנהל הסיכונים הראשי בבנק.
- ביום 26 בספטמבר 2019 הודיע המבקר הפנימי של הבנק, מר עקיבא שטרנברג, כי יסיים כהונתו ועבודתו בבנק בינואר 2020.

גילוי בדבר המבקר הפנימי

פרטים בדבר המבקר הפנימי, דרך מינויו, כפיפותו הארגונית, תוכנית עבודת הביקורת, עריכת הביקורת, הגישה למידע והערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי נכללו בדוח השנתי לשנת 2018 ולא חל בהם שינוי.

מספר המשרות הממוצע לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019:

מבקר פנימי ראשי	1
עובדי הביקורת הפנימית בבנק	13

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

לא חל שינוי לעומת המתואר בדוח השנתי של הבנק לשנת 2018.

הדוחות הכספיים נשלחו לעיונם של חברי הדירקטוריון מספר ימים לפני ישיבת הדירקטוריון על מנת שיוכלו לבצע את הבקרה הנדרשת מטעמם.

עסקאות עם בעלי שליטה

א. לעניין הגדרת עסקה "חריגה" ועסקה "זניחה" ולעניין פירוט עסקאות שאינן חריגות – לא חל שינוי לעומת המתואר בדוח השנתי של הבנק לשנת 2018.

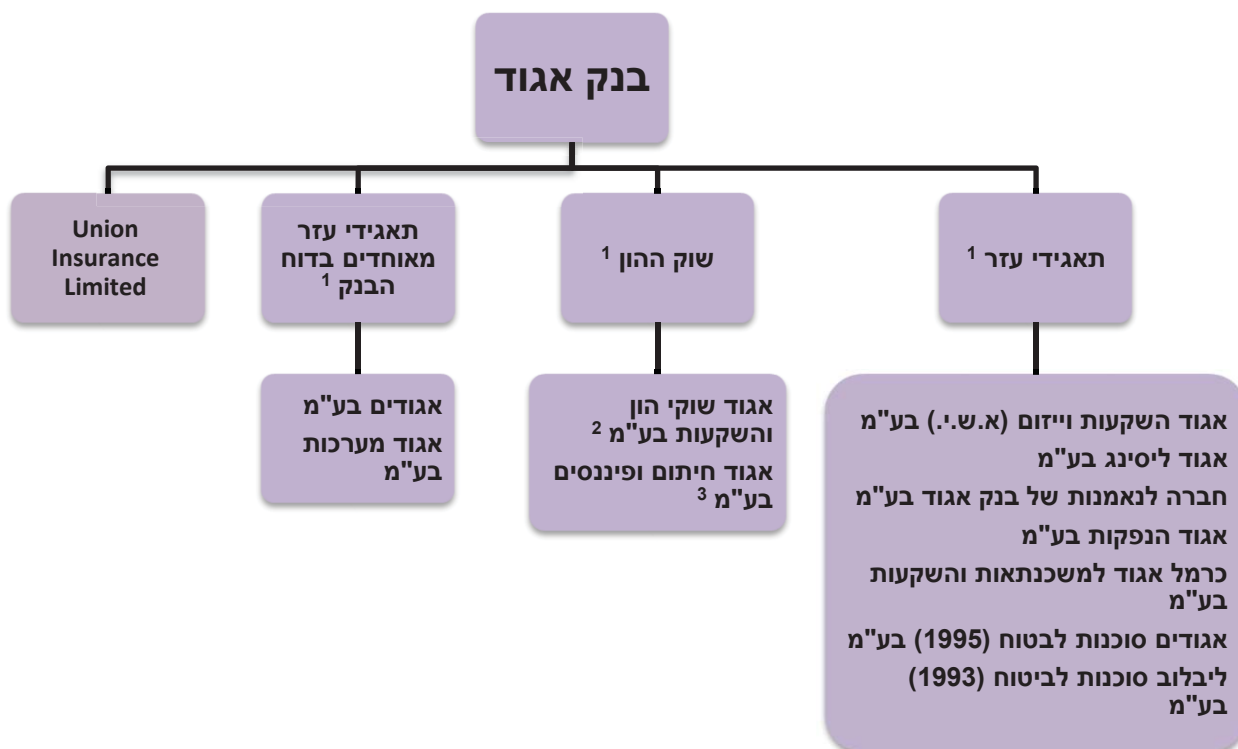
ב. לעניין עסקאות חריגות עם בעלי שליטה ועסקאות נוספות שנעשו עם בעלי שליטה, לא חל שינוי מהותי לעומת המתואר בדוח השנתי של הבנק לשנת 2018, למעט כדלקמן:

- לעניין רכישת פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה (D&O) בבנק ובחברות הבנות שלו, (הגדלת גבולות הכיסוי של פוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה הקיימת ורכישת פוליסת RUN OFF), ראה באור 10.ב.6 לתמצית הדוחות הכספיים וכן ראה דיווחים מיידיים של הבנק מיום 18 באפריל 2019 (אסמכתא מס': 2019-01-035880), ומיום 12 במרס 2019 (אסמכתא מס': 2019-01-020469), המובאים על דרך הפניה.

פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם

תרשים חברות מוחזקות עיקריות של הבנק

להלן תרשים חברות מוחזקות עיקריות⁴ ליום 30 בספטמבר 2019.

1. מוחזקים ב- 100%.
2. חברה לא פעילה- מוחזקת על ידי אגוד השקעות וייזום (א.ש.י.) בע"מ.
3. חברה לא פעילה- מוחזקת על ידי אגוד שוקי הון והשקעות בע"מ.
4. פרטים בדבר החברות המוחזקות של הבנק, תחומי פעילותן ותרומתן לרווחיות הבנק, ראה דוח כספי שנתי לשנת 2018.

השליטה בבנק

בעלי המניות העיקריים בבנק למועד פרסום הדוחות הכספיים:

22.92%	שלמה אליהו אחזקות בע"מ ²
21.65%	ישעיהו לנדאו אחזקות (1993) בע"מ ^{3,1}
3.12%	ישעיהו לנדאו נכסים (1998) בע"מ ³
16.50%	נכסי דוד לובינסקי (אחזקות) 1993 בע"מ ^{4,1}
6.36%	נכסי שרודר בע"מ ⁴
4.20%	אליהו 1959 בע"מ ⁵

1. מהווים את גרעין השליטה בבנק (העומד נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים על 33% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק, ומתחלק באופן שווה בין חבריו, 16.5% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק לכל אחד).
2. ביום 29 באוקטובר 2012 חדלה שלמה אליהו אחזקות בע"מ להוות חלק מגרעין השליטה בבנק בעקבות השלמת רכישת השליטה במגדל אחזקות ביטוח ופיניסים בע"מ על ידי מר שלמה אליהו באמצעות אליהו 1959 בע"מ, הכל כמפורט בפרק "השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו" בדוח הכספי השנתי לשנת 2018.
3. חברות בשליטת מר ישעיהו לנדאו ז"ל. ביום 25 בנובמבר 2018 נפטר מר ישעיהו לנדאו, המחזיק בהיתר שליטה בבנק, במסגרת גרעין השליטה בבנק, כנזכר לעיל.
4. מוחזקות בחלקים שווים על ידי ד"ר יעל אלמוג-זכאי וגב' רות מנור.
5. לשעבר אליהו חברה לביטוח בע"מ.

השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו

לא חל שינוי לעומת המתואר בדוח השנתי לשנת 2018, למעט האמור להלן:

בהמשך לאמור בדוח השנתי בעניין החזקות ה"ה שלמה וחיה אליהו בבנק, (פרק "השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו" בדוח "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם") ביום 29 באוקטובר, 2019 התקבלה בבנק הודעה מאת ב"כ ה"ה שלמה וחיה אליהו, לפיה, נגיד בנק ישראל אישר תיקון להיתר החזקת אמצעי השליטה בבנק שניתן לה"ה שלמה וחיה אליהו. בהתאם לתיקון להיתר החזקה (להלן: "התיקון"), הוארכה התקופה הכוללת למכירת אמצעי השליטה של הנ"ל בבנק, כך שמועד תום תקופת הנאמנות השניה כמשמעותה בכתב הנאמנות לא יהיה מאוחר מיום 31 בדצמבר 2021. כן נקבע במסגרת התיקון, כי במקרה של "הודעה על סיום השהיית המועדים" הנקובים בשטר הנאמנות, בעקבותיה הנאמן ידרש להתחיל בביצוע המכירה של אמצעי השליטה הנותרים בבנק שלא נמכרו, תיקצב לנאמן תקופת הערכות בת 6 חודשים שמנייה יחל ממועד מסירת הודעת סיום ההשהייה (חלף הודעה מוקדמת בת 90 יום כפי שהיה בהיתר החזקה הקודם) במהלכה יהיה הנאמן רשאי, לפי שיקול דעתו, לפעול למכירת אמצעי השליטה הנותרים. אמצעי השליטה הנותרים שלא ימכרו במהלך תקופת ההערכות הנ"ל, יימכרו עד תום תקופת הנאמנות השנייה (אשר תתארך, כאמור, עד 31 בדצמבר 2021 או עד לתום 18 חודשים שמנינים יחל ממועד מסירת הודעת סיום ההשהייה, לפי המוקדם), בשיעור של 25% לפחות בכל רבעון. ההיתר יפקע ביום 31 בדצמבר 2021 או במועד השלמת מכירת אמצעי השליטה הרלוונטיים, לפי המוקדם. יצוין כי כתב הנאמנות בהתאם להיתר המתוקן מופנה לנאמן אמיר ברנע או לכל נאמן אחר שיאושר על ידי המפקחת על הבנקים. לפרטים נוספים ראה דיווחים מידיים של הבנק מיום 25 באוקטובר, 2015 (מס' אסמכתא: 2015-01-140841), מיום 28 באוקטובר, 2015 (מס' אסמכתא: 2015-01-143982), מיום 3 באוקטובר, 2017 (מס' אסמכתא: 2017-01-087793), מיום 5 בדצמבר, 2017 (מס' אסמכתא: 2017-01-108766) ומיום 30 באוקטובר, 2019 (מס' אסמכתא: 2019-01-092055) וכן בדוח הכספי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2018 שפורסם ביום 26 במרס 2019 (מס' אסמכתא: 2019-01-02584), המובאים על דרך ההפניה.

רכוש קבוע ומתקנים

העלות המופחתת של בניינים וציוד הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2019 ב- 228 מיליון ש"ח, לעומת 248 מיליון ש"ח בסוף שנת 2018. לעניין פרויקט סיום ההתקשרות בין הבנק ובין בנק לאומי- ראה פרק "הסכמים מהותיים" ובאור 5.ב.10 בדוח

הכספי. לעניין מערכות גיבוי, סיכוני סייבר ותוכניות המשכיות עסקית ראה פרק "סקירת סיכונים" תת "פרק סיכון סייבר" ודוח המפורט על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <http://unionbank.co.il/1378-he/UnionBank.aspx>

פעילות מול גורמים בחו"ל

- ביום 28 בפברואר, 2019 הוקמה חברת Union Insurance Limited, חברת בת של הבנק, המוחזקת בשיעור של 100% על ידי הבנק.
 - לעניין פוליסת ביטוח שרכש הבנק בגין חשיפות אשראי לערבויות שהבנק הוציא/יוציא בהתאם לחוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), התשל"ה-1974 ולהתחייבויות הוצאת ערבויות כאמור ולערבויות ביצוע, ביטוח שנעשה באמצעות חברת בת בבעלות מלאה של הבנק (CAPTIVE) שהוקמה בחו"ל, ולעניין ההשפעה של רכישת הביטוח על יחס הלימות ההון בבנק, ראה באור 8 לתמצית הדוחות הכספיים.
- למעט המפורט לעיל, לא חל שינוי לעומת המתואר בדוח השנתי לשנת 2018.

הון אנושי

במחצית הראשונה של שנת 2019 הגישו מורשי החתימה בבנק לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב בקשה לחייב את הבנק לשלם בונוס רווחים בגובה 2 משכורות בגין שנת 2017 למנהלים ומורשי החתימה בבנק בהתאם למענק ששולם לעובדי בנק לאומי. שלב ההוכחות והסיכומים בהליך בבית הדין האזורי לעבודה הסתיים והתיק ממתין לפסק דין. בימים אלו הוגשו הסיכומים וממתנים להכרעת בית הדין. בנוסף, החל ועד המנהלים בעיצומים חלקיים על רקע דרישתם לתשלום תוספות שכר בהתאם להסכם השכר שנחתם בלאומי. במסגרת הבנה שהושגה עם ועד הפקידים בנושא מענקי היובלות, הוסכם עמם על שקט תעשייתי בנושא בונוס ותוספות שכר עד סוף רבעון 1 לשנת 2020.

למעט השינויים כאמור לעיל והשינויים המפורטים בפרק "חברי הנהלה ונושאי משרה בכירה", לא חל שינוי לעומת המתואר בדוח השנתי לשנת 2018.

הסכמים מהותיים

1. לעניין הסכם התקשרות עם בנק לאומי בנוגע למתן שירותי מחשוב ותפעול לחלק ניכר ממערכות הליבה הבנקאיות שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016, כניסת תקופת המעבר אשר הוארכה והיא עשויה להימשך עד ליום 30 ביוני 2021 בה מתנהל פרויקט סיום ההתקשרות. הסיכון בעניין יכולתו של הבנק להשלים את פרויקט החלפת מערכות המחשוב בלוחות הזמנים הרלוונטיים, ראה באור 5.ב.10 לתמצית הדוחות הכספיים ופרק "סקירת הסיכונים" תת פרק "סיכון טכנולוגיות מידע" בדוח דירקטוריון והנהלה.
 2. לעניין התקשרות לרכישת פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה (D&O) בבנק ובחברות הבנות שלו, (הגדלת גבולות הכיסוי של פוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה הקיימת ורכישת פוליסת RUN OFF), ראה באור 6.ב.10 לתמצית הדוחות הכספיים ופרק "עסקאות עם בעלי שליטה".
 3. לעניין ההתקשרות בין הבנק לבין מימון ישיר מקבוצת ישיר 2006 בע"מ (להלן: "מימון ישיר") ותיקון להסכם בניהם, ראה באור 7.ב.10 לתמצית הדוחות הכספיים.
- למעט האמור לעיל, לא חל שינוי מהותי לעומת המתואר בדוח השנתי של הבנק לשנת 2018.

רישיונות, היתרים ואישורים

1. בהמשך להחלטת דירקטוריון הבנק מיום 29 בנובמבר, 2018 לאשר הפסקת פעילות הייעוץ הפנסיוני על ידי הבנק, ולאחר שבוצעו הפעולות הנדרשות לצורך סיום הפעילות בתחום על ידי הבנק, הגיש הבנק בחודש יולי 2019 לרשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון במשרד האוצר בקשה לביטולו של רישיון הייעוץ הפנסיוני של הבנק וביום 27 באוקטובר 2019 בוטל רישיון הייעוץ הפנסיוני של הבנק.
 2. ביום 3 באפריל, 2019 הגיש הבנק בקשה לקבלת היתר בהתאם לתנאי ההיתר הכללי לפי סעיף 49א' לחוק ניירות ערך, אשר פורסמו ביום 27 בדצמבר, 2018 (להלן: "תנאי ההיתר"). בהתאם לתנאי ההיתר, הבנק מצהיר כי הוא ו/או מי מטעמו מעוניין להימנות על חלופה ב' 2 לתנאי ההיתר המאפשרת פניה שאינה מוגבלת למשקיעים כשירים בלבד, ובהתאם לחלופה ב' בסעיף 2 לתנאי ההיתר, הבנק הצהיר כי הוא מקיים את התנאים הנדרשים בתנאי ההיתר.
- למעט האמור לעיל, לא חל שינוי מהותי לעומת המתואר בדוח השנתי של הבנק לשנת 2018.

עדכוני חקיקה וניהול בנקאי תקין במערכת הבנקאית:

האמור בפרק זה אינו בא לגרוע מהאמור ביתר פרקי וסעיפי הדוח, מקום שקיימת בו התייחסות נוספת לעדכוני החקיקה שלהלן ולעדכוני חקיקה אחרים. עדכוני חקיקה אשר התקבלו וטיטוטת שפורסמו במהלך רבעון ראשון של שנת 2019 ואשר פורטו במסגרת הדוחות הכספיים לשנת 2018, אינם מופיעים בפרק זה.

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי התשע"ח-2018

ביום 15 במרס 2018 פורסם החוק אשר מציע רפורמה מקיפה בתחום חדלות הפירעון במטרה לספק לכלכלה הישראלית חקיקה מודרנית בתחום זה. החוק מבקש ליצור קודיפיקציה של דיני חדלות הפירעון ולהסדיר באופן מקיף ושלם את כלל דיני חדלות הפירעון של יחידים ושל תאגידים בחוק חדש ועדכני, ולבטל את הפקודות הישנות וההסדרים הקיימים בחוק החברות. לחוק שלוש מטרות עיקריות: המטרה הראשונה היא להביא לשיקומו הכלכלי של החייב כערך מרכזי בהליכי חדלות הפירעון של יחידים. המטרה השנייה של החוק היא הגדלת שיעור החוב שייפרע לנושים. המטרה השלישית היא הגברת הוודאות והיציבות של הדין, קיצור הליכים והפחתת הנטל הבירוקרטי. חידוש מרכזי מצוי בהגדרת חדלות הפירעון. החוק מאמץ את המבחן התזרימי וקובע כי חדל פירעון הוא מי שאינו יכול לשלם את חובותיו במועד. כמו כן, נקבע כי ככלל, נושה עתידי לא יהיה רשאי להגיש בקשה לפתוח בהליכים, זאת למעט בנסיבות שבהן קיים חשש ממשי כי החייב פועל במטרה להונות את נושיו, להעדיף מי מנושיו או להבריח את נכסיו.

החידוש העיקרי לגבי תאגידים הוא נקודת פתיחה משותפת להליכי שיקום ולהליכי פירוק. בניגוד למצב כיום, אופן פתיחת ההליכים לא יקבע עוד את תוכנו של משטר חדלות הפירעון שיחול על החייב. על פי החוק החדש, בקשה לפתיחת הליכים תוגש באופן אחיד. בית המשפט יכריע אם התאגיד חדל פירעון ורק לאחר מכן יקבל הכרעה לגבי מסלול הטיפול בתאגיד.

חידוש עיקרי נוסף טמון בביטול הרוב המכריע של החובות בדיון קדימה. זאת מתוך רצון לקדם את עקרון השוויון בין הנושים ולהגדיל את חלקם של הנושים הכלליים בקופת הנשייה. נוסף על כך, הוגבל כוחם של בעלי שעבוד צף ואלה יוכלו להיפרע את חובם רק לסכום השווה ל-75% משווי הנכסים הכפופים לשעבוד הצף. (לגבי הסעיפים הרלוואנטיים באשר לשיעבוד צף אלה ייכנסו לתוקף ב-15.3.20 והבנק נערך ליישומם).

החוק נכנס לתוקף ביום 15.9.19 והבנק ערוך ומיישם את החוק החדש.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313 "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים"

ביום 27 באוגוסט 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 313 שעיקרה כדלקמן:

נוספו הגדרות ל"לווה העוסק בפעילות ספקולטיבית" ו"לווה מפוקח"

חבות לווה העוסק בפעילות ספקולטיבית שאינו לקוח מפוקח לתאגיד הבנקאי, בניכוי הסכומים המפורטים בהוראה, תוגבל לשיעור של 10% מההון של התאגיד הבנקאי.

מועד התחילה לעמידה במגבלות שנוספו לעדכון הינו 1 ביולי 2020.

הבנק נערך ליישום ההוראה המתוקנת.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 311 "ניהול סיכון אשראי"

ביום 27 באוגוסט 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון נב"ת 311 (ניהול סיכון אשראי) וזאת בעקבות הניסיון הנצבר ולאור פניות של המערכת הבנקאית. התיקונים מהווים המשך של מגמת ההקלה ברגולציה בתחומים בהם ההקלות אינן צפויות לפגוע בנאותות הבקרה והעיקריים שבהם: 1. קביעה של תנאים בהם תתאפשר העמדת אשראי על בסיס "סמכות אשראי אישית" אשר תסתמך על העיקרון של לפחות "ארבע עיניים". 2. הרחבת הפטור הקיים מדו"ח כספי לחייבים בעסקת ניכיון בינלאומית גם בגין חייבים בעסקת ניכיון של חייבים מקומיים והכל בכפוף לתנאים מפצים אחרים לרבות ביטוח אשראי. 3. הקלות בדרישות המועדים של קבלת דוחות כספיים של לווה.

מועד התחילה לפי הטיטה מידי למעט התיקון לעניין סמכות אשראי אישית שיחול באפריל 2020.

הבנק נערך ליישום התיקון להוראה.

מכתב הפיקוח על הבנקים בנושא "עידוד חדשנות בבנקים ובסולקים"

ביום 23 ביוני 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב על רקע הסביבה העסקית של התאגידים הבנקאיים המשתנה באופן מהיר ומהותי, בין היתר בעצם כניסת שחקים חדשים, שירותים חדשים וערוצים חדשים ובו הוא מחייב את דירקטוריון והנהלת הבנק לוודא כי במסגרת הדיונים בוועדה הדירקטוריונית לענייני טכנולוגיית המידע וחדשנות טכנולוגית, התוכנית האסטרטגית של הבנק בתחום החדשנות תיתן מענה לעקרונות המופיעים במכתב לרבות האצת קצב הבחינה של טכנולוגיות חדשות תוך ניהול הסיכונים החדשים והמסורתיים, וכי עקרונות אלו משולבים בתוכניות העבודה השנתיות של התאגיד הבנקאי. חברי הוועדה לענייני טכנולוגיית המידע וחדשנות טכנולוגית אשר התכנסה ביום 30 ביוני 2019 קיבלו את המכתב הנדון.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 426 "מתן מענה טלפוני אנושי מקצועי"

ביום 12 ביוני 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה חדשה בנושא מתן מענה טלפוני אנושי מקצועי וזאת בעקבות ובהמשך לפרסום תיקון מס' 29 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א-1981, מיום 25.7.18, בעניין מענה אנושי מקצועי מטרט

ההוראה לעגן עקרונות מקובלים שיבטיחו שירות מענה טלפוני מקצועי והולם ללקוחות בשים לב למאפייני הפעילות במערכת הבנקאית.

להלן עיקרי ההוראה:

1. החובה להעניק מענה טלפוני אנושי מקצועי באמצעות מוקד פניות טלפוני לכל הפחות בשעות הגרעין (שבע שעות בימים א-ה, בימים שהם ימי עסקים ושסיומם נקבע ל 18:30 ולמעט בימי חול המועד).
 2. ככלל, משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי בנושאים שפורטו בחוק לא יעלה על 6 דקות מתחילת השיחה.
 3. נקבעו חלופות מותרות לחריגה ממשך ההמתנה.
 4. מתן עדיפות בקבלת מענה אנושי באמצעות המוקד הטלפוני ללקוחות מעל גיל 75.
 5. איסוף וניטור נתונים אודות דפוס המענה וזמני ההמתנה למענה אנושי ללקוחות הפונים למוקד הטלפוני.
 6. מתן גילוי באתר האינטרנט של הבנק אודות מאפייני פעילות המוקד הטלפוני.
- תחילת ההוראה עם כניסת התיקון לחוק לתוקפו ב- 25.7.19 למעט סעיף 7 לעניין מתן קדימות ללקוחות בני מעל 75 שנים אשר ייכנס לתוקף ב- 1.1.2020. הבנק פועל בהתאם להוראה החדשה ונערך ליישום ההנחיה בכל הנוגע למתן קדימות ללקוחות בני מעל 75 שנים.

ניהול סיכונים בהתייחס לחוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 21), התשע"ט-2019

ביום 16 במאי 2019 פנתה מנהלת אגף מדיניות ואסדרה בבנק ישראל לכלל המנהלים הכלליים של הבנקים וזאת על רקע תיקון 21 לחוק ההגבלים העסקיים אשר קובע כי הממונה על התחרות רשאי להכריז על קיומו של בעל מונופולין לא רק בשל נתח שוק העולה על חמישים אחוזים כי אם גם בשל החזקה בכוח שוק משמעותי ביחס לאספקת נכסים ושירותים או רכישתם. בהתאם לחוק, כוח שוק משמעותי כשלעצמו אינו פסול ואולם חל איסור לנצלו לרעה באופן העלול לפגוע בציבור או להפחית את התחרות.

לנוכח ההשלכות האפשריות של התיקון, דורש בנק ישראל מהבנקים לבחון, להעריך ולנהל את מכלול הסיכונים לתאגיד הבנקאי בעקבות השינוי האמור במבט צופה פני עתיד לרבות סיכונים ציית, סיכונים משפטיים, סיכונים רגולטוריים וסיכונים מוניטין. בכלל זה, על הבנקים לעקוב אחר התפתחויות רגולטוריות ומשפטיות לרבות אחר עמדות של רשות התחרות וכן אחר התפתחויות בעולם לאכיפת חוקים מעין אלה.

בנוסף נדרשים הבנקים:

1. לוודא קיום מסגרת ניהולית אשר תרכז את פעולות הבנק לזיהוי, ניטור, בקרה וניהול הסיכונים בנושא.
2. לוודא קיום ידע מתאים בדיני התחרות בבנק.
3. לעדכן מדיניות ונהלי עבודה בבנק כך שיובטח היעדר ניצול פסול של כוח שוק משמעותי.
4. ליישם תהליך הטמעה של המדיניות ונהלים בבנק.
5. על ההנהלה והדירקטוריון של הבנק לקיים דיונים בנושא בתדירות שייקבע הבנק.

הבנק בוחן את אופן יישום החובות שבמכתב.

תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 353 "בקרה על הנפקת ערבויות על ידי תאגיד בנקאי"

ביום 7 במאי 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת נב"ת 353 שעניינה מתן אפשרות להנפקת ערבות בנקאית במדיה דיגיטלית.

התיקון נועד להסיר חסמים לחדשנות הטכנולוגית בדמות החובה להנפיק ערבות בנקאית על נייר בלבד.

להלן עיקרי התיקון:

1. החובה לקיים הליכים מסודרים של ניהול סיכון האשראי וסיכון תפעולי בעת הנפקת ערבויות בנקאיות שיתבססו על תהליכים נאותים ועדכניים, למעקב, פיקוח ובקרה.
 2. בוטלה הדרישה להנפיק ערבויות בנקאיות על גבי נייר מיוחד והדרישות הנלוות לכך.
 3. קביעה חדשה כי בתהליך הנפקת ערבות במדיה דיגיטלית יינתן דגש לניהול הסיכונים הייחודיים לערבויות המונפקות במדיה מסוג זה לרבות היבטי אבטחת מידע, סייבר והגנת הפרטיות.
- מועד התחילה של התיקונים בהוראות הינו מועד פרסום החוזר באתר האינטרנט של בנק ישראל.
- הבנק בוחן את המעבר למדיה מגנטית.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 367 "בנקאות בתקשורת"

ביום 7 במאי 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת נב"ת 367 וזאת בשני נושאים עיקריים:

1. החלת סעיפי ההוראה השונים לרבות דרישות זיהוי ואימות הלקוח גם על שירותים בנקאיים הניתנים באמצעות פקס.
 2. מתן אפשרות לתאגיד הבנקאי לקבוע כי בפעולות של ביצוע העברות, תשלומים ופעולות אחרות למוטבים מרחוק, בסכומים שבמסגרת תקרת הסכום הראשונה, לא יידרש בהכרח שימוש בגורם אימות אחד לפחות אלא התאגיד הבנקאי יוכל לקבוע אמצעי זיהוי ואימות אחרים, באופן הנגזר מהערכת הסיכונים שלו ואשר תואם את המדיניות המאושרת בדירקטוריון.
- מועד התחילה ביום הפרסום למעט הסעיפים לעניין פקס ב- 1.1.2020.

הבנק בוחן את אופן שילוב ההקלות הטכנולוגיות במסגרת תהליכי העבודה הקיימים בבנק. לעניין הוספת הפקס ל"בנקאות בתקשורת" הבנק נערך ליישום התיקון בהוראה.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון) התשע"ט 2019

ביום 7 באפריל 2019 חתם נגיד בנק ישראל על תיקון לכללי העמלות, בין היתר בנושאים הבאים:

1. נוספה הגדרה של "ערוצי קשר המוצעים על ידי התאגיד הבנקאי" הכוללת מעתה את המענה הטלפוני והאזור האישי של הלקוח באתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי, לכל הפחות.
2. תאגיד בנקאי יאפשר לכל אדם לקבל את התעריפון המלא על נספחיו ואת התעריפון המצומצם בערוצי הקשר המוצעים על ידי התאגיד הבנקאי או בסניפיו על פי העדפת הלקוח.
3. נוספה חלופה להצגת המידע אודות עמלות שהבנק גובה בעד משיכת מזומן במכשירים אוטומטיים לא רק על יד הצגת המידע במסך הכניסה אלא גם באמצעות סימון על גבי המכשיר (ניתן לבחור אחת מהחלופות).
4. הצטרפות לאחד ממסלולי העמלות יתאפשר בערוצי הקשר המוצעים על ידי התאגיד הבנקאי על פי העדפת הלקוח.
5. עמלת ערבות בנקאית המובטחת בפיקדון תהיה נמוכה מהעמלה בגין שירות "ערבות מכל סוג";
6. צירוף עסקים קטנים ועוסקים מורשים למסלול עמלות בסיס או מורחב בהתאם לתוצאות בדיקת כדאיות שנתית באופן ייזום על ידי הבנק.

מועדי התחילה:

- צירוף יזום של עוסקים מורשים ועסקים קטנים למסלול עמלות בסיס או מורחב- (ס' 4(2) לתיקון) – חודש אוגוסט 2019. בשנים הבאות יבוצע גם לגבי לקוחות בעלי מוגבלות או קשישים וגם לגבי עסקים קטנים ומורשים בחודש מרס כל שנה.
 - אופן מסירת התעריפונים ללקוח וערבות בנקאית מובטחת בפיקדון (ס' 3(1), ס' 5(2)(א) לתיקון) - יכנסו לתוקף בתוך 60 ימים ממועד הפרסום ברשומות.
 - יתר העדכונים יכנסו לתוקף באופן מיידי.
- הבנק מיישם את התיקונים בכללים.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 332 "רכישה עצמית על ידי תאגידים בנקאיים"

ביום 28 בפברואר 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 332 המבטל את האיסור על רכישה עצמית של מניות התאגיד הבנקאי, כך שמעתה יוכל בנק לבצע רכישה של מניותיו בכפוף לתנאים מסוימים. מועד תחילת התיקון ביום פרסום החוזר.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 470 "כרטיסי חיוב"

ביום 13 בינואר 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת נב"ת 470 אשר דוחה את מועד יישום קביעת קוד סודי על ידי הלקוח בכל אחד מהמכשירים האוטומטיים של כל הבנקים, לפי סעיף 22(ב) להוראה, בחצי שנה, עד ליום 30.6.19, וזאת בתנאי שהבנק יבחר להשתמש בפתרון המשותף למערכת הבנקאית (יישום הפתרון בכל המכשירים האוטומטיים לרבות בהם הלקוח אינו מנהל חשבון).

ביום 22 במאי 2019 עדכן הפיקוח על הבנקים כי הבנקים נדרשים להעמיד מנגנון SSP (אפשרות לקביעת קוד סודי במכשירים האוטומטיים) עבור לקוחותיהם עד ליום 30.6.19 (ניתנה אורכה נוספת עד ליום 15.7.19) ולעניין כרטיסים חוץ בנקאיים שהונפקו על ידי חברות כרטיסי האשראי החובה תחול מיום 30.9.19.

עוד הוחלט שלא לדרוש שכל בנק יאפשר לשנות את הקוד הסודי עבור לקוחות כל הבנקים אלא עבור לקוחותיו בלבד.

הבנק פועל ליישום התיקון להוראה במועד ובהתאם לאישור פרטני שקיבל מבנק ישראל ישלים את היערכותו עד ליום 31.1.2020.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 449 "פישוט הסכמים ללקוח"

ביום 10 ביולי 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה חדשה הנוגעת לפישוט הסכמים עליהם חותם הלקוח וזאת לאור הכמות הרבה והניסוח המשפטי המורכב שלהם, המקשה על הלקוח במקרים רבים להבין את ההסכמים השונים ולהתמצא בפרטיהם. בשלב ראשון בחר הפיקוח על הבנקים להתמקד בהסכמים למתן אשראי שהינם ההסכמים השכיחים ביותר והיותם ארוכים ומורכבים.

בהתאם להוראה נדרש הבנק להציג ללקוח באופן מרוכז ותמציתי ובשפה ברורה, בדף הראשון להסכם אשראי, את הפרטים והתנאים המשתנים והמהותיים להתקשרות הספציפית. פירוט נוסף ככל שקיים וכן תנאים רלוואנטיים נוספים לשירות, ימצאו בגוף ההסכם שיועמד לעיון הלקוח בהתאם לכללי גילוי נאות ולחוק אשראי הוגן.

ביום 11 במרס 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 449 הדוחה את מועד תחילת ההוראה למועד תחילת חוק אשראי הוגן, קרי 25.8.19. הבנק פועל בהתאם להוראה החדשה.

טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "עיסוק תאגיד בנקאי בפעילות במכשירים פיננסיים עבור לקוחותיו"

ביום 26 באוגוסט 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת הוראת ניהול בנקאי חדשה שעניינה "עיסוק תאגיד בנקאי בפעילות במכשירים פיננסיים עבור לקוחותיו" אשר עתידה להחליף את הוראות ניהול בנקאי תקין 461 "עיסוק של תאגיד בנקאי ביירות ערך של חשבון לקוחותיו" והוראת ניהול בנקאי תקין מס' 419 "שמירת מסמכים".

הוראה זו תהווה מסגרת הסדרה לאחד מתחומי התיווך של התאגיד הבנקאי – קבלה והעברה של הוראות לשם ביצוע פעולות במכשירים פיננסיים עבור לקוחות, הן כמתווכים והן בדרך של מסחר לחשבונם העצמי (פעילות ברוקר-דילר). מסגרת ההסדרה נועדה לצמצם חשיפה לסיכונים ולהגדיל את איכות הביצוע של עסקאות על מנת להבטיח שוק הוגן, איכותי ועם שקיפות גבוהה, שיסייעו בהגנה על משקיעים, וכתוצאה מכך חיזוק אמונם בשוק ובמערכת הבנקאית. ההוראה מבוססת על סטנדרטים מקובלים בעולם וביניהם דרישות המפורטות בדירקטיבה האירופאית לפעילות במכשירים פיננסיים (MiFiD). ההוראה מבחינה בין כלל הלקוחות לבין לקוחות כשירים לגביהם התאגידים הבנקאיים פטורים מחובות מסוימות בפעילות במכשירים פיננסיים. הבנק עוקב אחר הליך פרסום ההוראה החדשה.

טיוטת לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 432 - "בקשה להעברת תיק ני"ע על ידי בעל החשבון"

ביום 14 באוגוסט 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 432 "העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח" שעיקרה: הוספת סעיף המבהיר כי ההוראה מסדירה גם העברת תיק ני"ע לגוף פיננסי אחר והוספת סעיף להוראה המבהיר כי על התאגיד הבנקאי לאפשר ללקוח להגיש בקשה להעברת תיק ני"ע לגוף פיננסי אחר, לכל הפחות באתר האינטרנט של התאגיד, מבלי לחייב את הלקוח להגיע לסניף הבנק.

תאריך התחילה לפי הטיוטת הינו 3 חודשים מיום פרסומה.

הבנק עוקב אחר הליך פרסום ההוראה המתוקנת.

טיוטת לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 308 "ציות ופונקציות הציות בתאגיד הבנקאי"

ביום 11 ביולי 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 308 (ציות ופונקציית הציות בתאגיד הבנקאי) לפיה מוצע לחדד את הדרישה שכחלק מהעדכון בנוגע להתפתחויות בתחום הציות יש לבחון שינויים בהוראות הציות ובמדיניות האכיפה מחוץ לישראל. במקביל, הובהר בקובץ שאלות ותשובות כי ניתן יהיה למנות גורם שאינו משתייך לקו עסקים כאחראי על עדכון התפתחויות בתחום הציות.

כמו כן, מוצע לתקן ולקבוע שתכנית העבודה של פונקציית הציות תהיה מבוססת גם על עדכונים בהוראות הציות ובמדיניות האכיפה מחוץ לישראל והשלכותיהם האפשריות.

הבנק עוקב אחר הליך פרסום התיקון להוראה.

מועד התחילה לפי הטיוטת הינו 1.1.2020.

טיוטת לתיקון הוראות חוק ניירות ערך בעניין פיקוח על חתמים ומפיצים

ביום 8 ביולי 2019 פרסמה מטעם הרשות לניירות ערך טיוטת לתיקון חוק ניירות ערך בעניין פיקוח על חתמים ומפיצים וזאת מתוך הצורך להסדיר באופן משמעותי את פעילותם של חתמים ומפיצים המהווים מתווכים חשובים בשוק ההנפקות ולאור מגמה גוברת של הנפקות על פי תשקיף המיועדות למשקיעים קמעונאיים. התיקון האמור הוא הוספת סעיף בחוק המאפשר לרשות לקבוע הוראות לחתמים ומפיצים לצורך פיקוח על פעילותם. ההוראות יעסקו בעיקר בהגשת דו"חות לרשות, ניהול כספי פיקדון, עניינים הנוגעים לביטוח אחריות מקצועית של חתם ומפיץ, פעולות בניגוד עניינים וכדומה. יצוין כי לרשות יש סמכות קביעת הוראות דומות למתווכים פיננסיים אחרים, באופן המאפשר תגובה להתפתחויות בשוק דינמי.

טיוטת לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329 "מגבלות למתן הלוואות לדיור"

ביום 1 ביולי 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 329 (מגבלות למתן הלוואות לדיור) ובה מוצע להרחיב את ההחרגה של הלוואות לדיור במט"ח או צמודות מט"ח שניתנו לתושב חוץ מהמגבלות על חלק ההלוואה בריבית משנתנה, כך שההחרגה תחול גם על הלוואות לאזרחי ישראל במקרים בהם מרבית ההכנסה משולמת במט"ח.

הבנק עוקב אחר התיקון להוראה.

טיוטת לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 434 – "חשבונות משותפים סעיף היוותרות בחיים"

ביום 25 ביוני 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת לתיקון נב"ת 434 שבעיקרו נועד לתת מענה למקרים השכיחים עמם מתמודד הציבור בעת פטירת שותף בחשבון. הצורך בתיקון ההוראה עלה מניסיון שהצטבר בפיקוח על הבנקים וכן בעקבות פניית משרד המשפטים לפיקוח על הבנקים בנושא.

להלן עיקריו של התיקון המוצע:

1. חידוד הוראות חוק הירושה כי על פי הדין הישראלי ניתן להעביר בעלות בנכסיו של אדם נפטר רק ליורשיו על פי דין או על פי צוואה שקיומה בבית המשפט ומשכך ההנחה הרווחת בציבור אודות כוחו של סעיף "אריכות ימים" להעביר בעלות בנכסים לרבות בכספים המופקדים בחשבון נפטר לנותרים בחשבון הינה הנחה מוטעית ואין לה תוקף משפטי קניני.
2. הודגשה חובת הזהירות החלה על הבנקים עת מבקשים הנותרים בחשבון למשוך כספים.

3. נקבעה חובה לפרט בטופס פתיחת חשבון את המשמעות של יישום סעיף "אריכות ימים" לאחר פטירת אחד מהשותפים בחשבון, בצירוף דוגמאות שימחישו זאת.
 4. נקבעו סוגי הוצאות אשר התאגיד הבנקאי יאפשר לנותרים בחשבון להוציא עבורם כספים מהחשבון: הוצאות כבוד אחרון, הוצאות רפואיות של הנפטר או בנותר בחשבון, הוצאות שוטפות שהיו קיימות בחשבון טרם הפטירה והוצאות מחייה. כמו כן, הבנק יאפשר לנותר בחשבון לעשות שימוש בכספים שקיבל לאחר פטירת השותף בחשבון.
 5. בחשבון משותף של בני זוג הבנק יאפשר לשותף הנותר בחשבון (שהוא בן הזוג של הנפטר) למשוך מחצית מהסכום הנצבר בחשבון נכון למועד הפטירה.
 6. עם זאת וככל שלבנק עולה חשש שלא היתה כוונת שיתוף או שקיימת מחלוקת בין היורשים כי אז רשאי הבנק שלא לאפשר משיכות כספים נוספות לאלו המפורטות בסעיף 4 לעיל.
 7. בחשבון עסקי יאפשר הבנק לשותף הנותר בחשבון להוציא כספים בהתאם לשיקול דעתו של הבנק ובהתאם לנסיבות, לצרכי הוצאות שוטפות הנוגעות להמשך ניהול העסק או לסגירתו.
 8. הבנק ימסור לנותר בחיים, בסמוך לאחר היוודע לו על פטירת השותף בחשבון, דף הסבר תמציתי ופשוט שבו יפורטו העקרונות להתנהלות בחשבון לאחר פטירת אחד השותפים והגבלות העשויות לחול בניהול החשבון.
- הבנק עוקב אחר הליך פרסום התיקון להוראה.

הצעה לתיקון פקודת מס הכנסה (חשבון השקעה), התשע"ט-2019

ביום 27 במאי 2019 הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק המבקשת לקבוע הסדר חלופי של "חשבון השקעה" שהוא חשבון ניירות ערך אצל חבר בורסה בישראל שיכלול מוצרי השקעה כדוגמת ניירות ערך סחירים בבורסה בישראל, קרנות נאמנות ותעודות סל. סכום ההפקדה השנתי המירבי בחשבון ההשקעה יהיה זהה לסכום השנתי המירבי המותר להפקדה באותו פרק זמן בקופת גמל להשקעה.

הפעילות שתבצע בתוך החשבון תהיה פטורה ממס. עם זאת, משיכת כספים או ניירות ערך להשקעה מחשבון ההשקעה ושמקורם ברווחים שהופקו או שנצמחו בחשבון ההשקעה, יראו אותם כרווח הון חייב במס.

הבנק עוקב אחר הליך החקיקה.

טיטת הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים באופן מקוון

- בחודש מאי 2019 העביר הפיקוח על הבנקים טיטת הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא נידוד לקוחות בין בנק מקורי לבנק קולט באופן מקוון, נוח, אמין, מאובטח וללא עלות.
- בהתאם לטיטת יחולו העקרונות המנחים הללו:
1. ככלל, תהליך הנידוד יארך 7 ימי עסקים מהיום בו הושלמה בקשת הלקוח להעברת פעילות. בנק קולט יאפשר ללקוח להגיש בקשה לנידוד בכתב בכל אמצעי ההתקשרות המוצעים על ידו.
 2. גילוי נאות ללקוח (דף מידע מרכזי ותמציתי הכולל הסברים אודות סוגיות מהותיות במעבר חשבון, תהליך המילוי, הגשת הבקשה ודף המידע יהיו בשפה פשוטה ונהירה ללקוח, סוגי המידע שהבנק יהיו מחוייב להציג ללקוח: כו סוגי חשבונות/סוגי פעילות/אופן תהליך הנידוד והמשכו/הסדרי האחריות של הבנקים מול הלקוח ועוד).
 3. בדיקת בקשת הלקוח על ידי הבנק הקולט.
 4. טיפול בבקשת הלקוח על ידי הבנק המקורי (הלוואה/פיקדון/חיסכון/ני"ע/מט"ח/כרטיסי אשראי/הרשאות לחיוב חשבון).
 5. השלמת תהליך הנידוד.
 6. תהליך הניתוב- העברת הפעילות הפיננסית של לקוח באמצעות המערכת המקוונת לבנק הקולט ולאחר יום המעבר.
 7. אפשרות לדחות את יום המעבר עד 30 ימים מהמועד בו הוגשה בקשת הלקוח במלואה.
 8. ביטול בקשת הנידוד תתאפשר בכל שלב ועד ליום העסקים השישי של תהליך הנידוד.
 9. הגדרת אופן שימור ופנייה ללקוח.
 10. בנק יאפשר ללקוח להתיידד ללא מגבלה של מספר נידודים.
 11. שמירת ימי ערך.
- הבנק עוקב אחר פרסום ההוראה.

טיטת לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 311 "ניהול סיכון אשראי"

- ביום 12 בפברואר 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים טיטת לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 311 אשר מרחיב את הפטור הקיים מדוח כספי לחייבים בעסקת ניכיון בינלאומית גם בגין חייבים בעסקת ניכיון של חייבים מקומיים והכול בכפוף לתנאים מפצים אחרים לרבות ביטוח אשראי.
- התיקונים העיקריים המוצעים הם:
1. תאגיד בנקאי חייב לפעול על פי קריטריונים נאותים ומוגדרים היטב לאישור אשראי לרבות הערכת איכות הממשל התאגידי של הלווה, ככל שניתן.
 2. הבנק רשאי לרכוש אשראי בעסקאות של ניכיון חייבים לא רק במסגרת עסקת ניכיון חייבים בינלאומית, עד סכום של 10 מיליון ש"ח גם כאשר אין ביכולתו להשיג דוח כספי מעודכן של החייב, בהתקיים תנאים מפצים המפורטים בהוראה. מועד התחילה לפי הטיטת הינו יום פרסום החוזר. הבנק עוקב אחר הליך הפרסום.

טיוטה לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313 "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים".

- ביום 12 בפברואר 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 313 בנושאים העיקריים כדלקמן:
1. נוספו הגדרות ל"לווה העוסק בפעילות ספקולטיבית" ו"לווה מפוקח".
 2. חבות לווה העוסק בפעילות ספקולטיבית שאינו לקוח מפוקח לתאגיד הבנקאי, תוגבל לשיעור של 12% מההון. החבות ללווה כאמור, לאחר ניכויים תוגבל ל-6%.
- מועד התחילה לפי הטיוטה לעמידה במגבלות שנוספו לעדכון הינו 1.1.2020.

טיוטת מכתב הפיקוח על הבנקים בנושא "החלפת עוגני הריבית בחו"ל"

- ביום 12 בפברואר 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה בנושא החלפת עוגני הריבית בחו"ל וזאת נוכח הפסקת פרסום עוגני הריבית הקיימים בעולם והחלפתם בעוגנים אחרים המתבססים על פרסום ארגון ה- IOSCO מיולי 2013.
- בהתאם לכך, נדרשים הבנקים להיערך מבעוד מועד לשינויים הצפויים, בין היתר, בנושאים שלהלן:
1. מינוי גורם ניהולי האחראי לריכוז בחינת ההשפעות האפשריות של החלפה זו על הבנק ולריכוז הדיווח והמעקב אחר התקדמות הטיפול בנושא בבנק.
 2. עריכת מיפוי המכשירים והחוזים המושפעים באופן פוטנציאלי מהחלפה זו. המיפוי ייערך לכל הפחות אחת לחצי שנה.
 3. בחינת ההשפעות האפשריות של החלפת עוגני הריבית על הבנק.
 4. בחינת ההשלכות האפשריות של החלפת עוגני הריבית על לקוחות הבנק.
 5. קביעת מדיניות ברורה ונהלים כתובים לאופן המעבר מעוגן ריבית מסוים לעוגן ריבית אחר.
 6. בניית תשתית להקניית ידע והדרכות בנושא לגורמים הרלוואנטיים בבנק.
 7. קצב ההיערכות יהיה בהלימה לקצב החלפת עוגני הריבית והתבססות העוגנים החלופיים.
- הבנק נדרש לעקוב אחר פרסומים בחו"ל ולהתעדכן בהתפתחויות בתחום.
- הבנק עוקב אחר התקדמות הליכי פרסום ההוראה.

טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "ניהול אשראי קמעונאי"

- ביום 27 באוקטובר 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה חדשה של הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא ניהול אשראי קמעונאי.
- מטרת ההוראה החדשה לרכז את הציפיות הפיקוחיות המינימליות מהמערכת הבנקאית בפעילותם מול הלקוחות הקמעונאיים בין היתר בנושאים הבאים: תפקידי ההנהלה והדירקטוריון, אסטרטגיה, מדיניות, הערכת סיכונים, שיווק אשראי, גילוי ושקיפות, תהליכים לאישור אשראי, מערכות דירוג ניטור ובקרה.
- פרסום ההוראה מבטא את החשיבות הרבה שמייחס הפיקוח על הבנקים לפעילות נאותה, הוגנת ושקופה של הבנקים מול משקי הבית ולחובה המוטלת על הבנקים להגביל את היקף האשראי ליכולת הפיננסית של הלווה לפרוע את ההלוואה.
- עיקרי טיוטת ההוראה:
1. ההוראה חלה על אשראי קמעונאי קרי אשראי לאנשים פרטיים למעט הלוואות בביטחון נכס מגורים, כאשר הסכום המיירבי לאשראי הינו 1,197,707 ש"ח.
 2. שיווק אשראי יזום מוגדר כפנייה אישית של הבנק ללקוח לשם הצעת אשראי לרבות אגב טיפול פעולה או בקשת אשראי אחרת של הלקוח. עדכון הלקוח על האפשרות לקבלת אשראי באתר האינטרנט או באפליקציה לא ייחשב אשראי יזום.
 3. גיבוש מדיניות אשראי קמעונאי אשר תכלול גם הגדרת מדדים כמותיים להערכת יכולת הפירעון של הלווה בהתבסס על מידע ממקורות שונים, מגבלות פנימיות על מאפייני סיכון שונים, הגדרה ברורה של אוכלוסיית יעד לשיווק אשראי יזום, מנגנוני קביעת יעדים הערכה ותגמול לעובדים העוסקים בשיווק אשראי יזום.
 4. וידוא קיום הליכים מובנים ושוטפים למעקב אחר הרכב ואיכות תיק האשראי הקמעונאי במסגרת דוח הערכת הסיכונים הרבעוני.
 5. אימוץ פרקטיקות נאותות לשיווק אשראי תוך הימנעות משיווק אגרסיבי ומדחיקת לקוח.
 6. דרישות גילוי נוספות שמטרתן לאפשר ללקוח לקבל החלטה מושכלת בדבר נטילת האשראי.
 7. תהליכי חיתום יכללו מודל אוטומטי לדירוג סיכון הלווה, נהלים ומערכות תפעוליות הולמות לתמיכה בנייתו המידע וקבלת החלטות אשראי זהירות.
 8. פיתוח מערכת טכנולוגית לדירוג אשראי שתכלול את כל המידע הפיננסי וההתנהגותי הזמין הנחוץ להבטיח קיומן של משאבים לפיתוח ולתחזוקה של המודל.
 9. לקיים מערכת לניהול שוטף של האשראי שתאפשר מעקב ופיתוח אחר הלווה והעסקה ולקיים סביבת בקרה נאותה.
- עם פרסום ההוראה החדשה יתבטל מכתב המפקחת "שיווק יזום של הלוואות קמעונאיות" מיום 17.11.15.
- הגורמים הרלוואנטיים בבנק עודכנו בפרט הטיוטה החדשה והבנק מלווה את הליך הפרסום.

דירוג הבנק

ביום 17 בינואר, 2019 פרסמה מידרוג בע"מ (להלן: "מידרוג") דוח דרוג מעקב בדבר דירוג הבנק ואופק הדירוג. יצוין כי דירוג הבנק ואופק הדירוג נותר ללא שינוי לעומת דוחות הדירוג שפרסמה מדרוג במהלך שנת 2017, ראה דוח מיידי מיום 17 בינואר, 2019 (אסמכתא מס': 2019-01-007317), המובא על דרך הפניה.

אופק: יציב	A2.il	דירוג איתנות פיננסית של הבנק
אופק: יציב	Aa3.il	פקדונות לזמן ארוך/אג"ח
	P-1.il	פקדונות לזמן קצר
		כתבי התחייבויות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (Coco)
אופק הדירוג: יציב	A3.il (hyb)	כתבי התחייבויות נדחים (הון משני תחתון)
אופק הדירוג: יציב	A1.il	
אופק הדירוג: יציב	A2.il (hyb)	שטרי הון נדחים (הון משני עליון)

ביום 20 באוגוסט, 2019 פרסמה מידרוג דוח דירוג ראשוני לאגרות החוב (סדרה יב'), וביום 3 בספטמבר, 2019 פרסמה מידרוג דוח דירוג עדכני לאגרות החוב (סדרה יב') במסגרתו דורגו אגרות חוב (סדרה יב') בדירוג Aa3.il באופק יציב, בסך של עד 1,000 מיליון ש"ח ע.נ., לקראת הנפקתם על ידי אגוד הנפקות בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק.

נספחים, מילון מונחים ואינדקס

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית¹ - מאוחד

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2018			2019		
שיעור הכנסות/ הכנסה/ הוצאה	הכנסות/ הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ² במיליוני ש"ח	שיעור הכנסה/ הוצאה	הכנסות/ הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ² במיליוני ש"ח
%			%		
3.50	⁶ 215	24,880	2.80	⁶ 178	25,708
2.11	1	191	1.59	2	507
0.07	1	5,907	0.29	4	5,466
-	-	476	-	-	86
2.06	30	5,865	1.62	19	4,706
(0.55)	(1)	730	0.83	2	972
2.61	246	38,049	2.21	205	37,445
		585			646
		2,944			2,631
		<u>41,578</u>			<u>40,722</u>
0.71	35	19,761	0.74	34	18,453
0.10	1	4,043	0.21	2	3,763
0.87	34	15,718	0.87	32	14,690
3.32	1	122	-	-	22
2.50	22	3,551	-	-	4,209
0.54	2	1,479	0.31	1	1,278
0.97	60	24,913	0.59	35	23,962
		12,971			13,088
		585			646
		643			502
		<u>39,112</u>			<u>38,198</u>
		2,466			2,524
		<u>41,578</u>			<u>40,722</u>
1.64			1.62		
1.97	186	38,049	1.83	170	37,445

נכסים נושאי ריבית בישראל

אשראי לציבור³

פקדונות בבנקים

פקדונות בבנקים מרכזיים

ניירות ערך שנשאלו

אגרות חוב זמינות למכירה⁴

אגרות חוב למסחר⁴

סך כל הנכסים נושאי ריבית

חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית

נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית⁵

סך כל הנכסים

התחייבויות נושאות ריבית בישראל

פקדונות הציבור

לפי דרישה

לזמן קצוב

פקדונות מבנקים

כתבי התחייבויות ואגרות חוב

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית

פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית

זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם

נושאים ריבית

התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית⁷

סך כל ההתחייבויות

סך כל האמצעים ההוניים

סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים

פער הריבית

תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית⁸

ראה הערות להלן.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית¹ - מאוחד (המשך)

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)

סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2018			2019		
שיעור הכנסה/ הוצאה	הכנסות/ הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ² במיליוני ש"ח	שיעור הכנסה/ הוצאה	הכנסות/ הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ² במיליוני ש"ח
%			%		
3.60	⁶ 667	24,847	3.46	⁶ 653	25,276
0.98	2	272	1.24	3	324
0.09	4	6,166	0.25	11	5,846
-	-	503	-	-	274
2.08	92	5,922	2.47	84	4,546
0.56	3	717	1.30	7	720
2.67	768	38,427	2.74	758	36,986
		568			603
		2,754			2,957
		<u>41,749</u>			<u>40,546</u>
0.68	102	20,080	0.88	120	18,239
0.16	5	4,161	0.21	6	3,776
0.81	97	15,919	1.05	114	14,463
1.48	1	90	1.67	1	80
2.92	77	3,526	2.35	68	3,873
0.84	9	1,422	0.68	7	1,370
1.00	189	25,118	1.11	196	23,562
		12,868			13,027
		568			603
		778			848
		<u>39,332</u>			<u>38,040</u>
		2,417			2,506
		<u>41,749</u>			<u>40,546</u>
1.67			1.63		
2.01	579	38,427	2.03	562	36,986

נכסים נושאי ריבית בישראל

אשראי לציבור³

פקדונות בבנקים

פקדונות בבנקים מרכזיים

נירות ערך שנשאלו

אגרות חוב זמינות למכירה⁴

אגרות חוב למסחר⁴

סך כל הנכסים נושאי ריבית

חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית

נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית⁵

סך כל הנכסים

התחייבויות נושאות ריבית בישראל

פקדונות הציבור

לפי דרישה

לזמן קצוב

פקדונות מבנקים

כתבי התחייבויות ואגרות חוב

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית

פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית

זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם

נושאים ריבית

התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית⁷

סך כל ההתחייבויות

סך כל האמצעים ההוניים

סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים

פער הריבית

תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית⁸

ראה הערות להלן.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית ¹ - מאוחד (המשך)

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2018			2019		
שיעור הכנסה/ (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ²	שיעור הכנסה/ (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ²
%		במיליוני ש"ח	%		במיליוני ש"ח
2.14	154	28,952	2.40	167	28,126
(0.49)	(22)	17,992	(0.69)	(29)	16,899
1.65			1.71		
3.78	54	5,791	0.46	7	6,093
(2.41)	(23)	3,854	0.77	8	4,131
1.37			1.23		
4.68	38	3,306	3.90	31	3,226
(1.97)	(15)	3,067	(1.92)	(14)	2,932
2.71			1.98		
2.61	246	38,049	2.21	205	37,445
(0.97)	(60)	24,913	(0.59)	(35)	23,962
1.64			1.62		

מטבע ישראלי לא צמוד
סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד מדד
סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית
סך פעילות בישראל
סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2018			2019		
שיעור הכנסה/ (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ²	שיעור הכנסה/ (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ²
%		במיליוני ש"ח	%		במיליוני ש"ח
2.11	459	29,127	2.36	492	27,826
(0.47)	(65)	18,417	(0.64)	(80)	16,593
1.64			1.72		
4.68	198	5,672	3.74	165	5,917
(3.04)	(88)	3,880	(2.32)	(70)	4,030
1.64			1.42		
4.10	111	3,628	4.17	101	3,243
(1.71)	(36)	2,821	(2.09)	(46)	2,939
2.39			2.08		
2.67	768	38,427	2.74	758	36,986
(1.00)	(189)	25,118	(1.11)	(196)	23,562
1.67			1.63		

מטבע ישראלי לא צמוד
סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד מדד
סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית
סך פעילות בישראל
סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית

ראה הערות להלן.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית¹ - מאוחד (המשך)

ניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית

סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 לעומת תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018		
גידול (קיטון) בגלל שינוי			גידול (קיטון) בגלל שינוי		
שינוי נטו	מחיר	כמות	שינוי נטו	מחיר	כמות
במיליוני ש"ח					
(14)	(25)	11	(37)	(43)	6
4	30	(26)	(4)	-	(4)
<u>(10)</u>	<u>5</u>	<u>(15)</u>	<u>(41)</u>	<u>(43)</u>	<u>2</u>
נכסים נושאי ריבית בישראל					
אשראי לציבור					
נכסים נושאי ריבית אחרים					
סך כל הכנסות ריבית					
התחייבויות נושאות ריבית בישראל					
פיקדונות הציבור					
התחייבויות נושאות ריבית אחרות					
סך כל הוצאות ריבית					

הערה:

השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

1. הנתונים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
2. על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים.
3. לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
4. מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכח/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן של רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 נוכח סך 161 מיליון ש"ח (לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 נוכח סך 84 מיליון ש"ח) ולתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 נוכח סך 107 מיליון ש"ח (לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 נוכח סך 113 מיליון ש"ח).
5. לרבות שווי הוגן בגין מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
6. עמלות בסך 4 ו-13 מיליוני ש"ח נכללו בהכנסות ריבית לשלושה חודשים ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019, בהתאמה 4.2 ו-13.6 מיליוני ש"ח לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018, בהתאמה).
7. לרבות שווי הוגן בגין מכשירים נגזרים.
8. תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

מילון מונחים עיקריים

אובליגו – סך כל ההתחייבויות של הלקוח אל מול הבנק.

אופציה – הסכם חוזי בין קונה לבין מוכר לרכוש או למכור נייר ערך מסוים או זכות לקבל או להמיר ניירות ערך, מטבע חוץ או סחורה במחיר ספציפי בתוך תקופת זמן קבועה מראש.

אגרת חוב – תעודה נושאת ריבית, המונפקת על ידי הממשלה או חברה, ובה התחייבות של המנפיק לשלם למחזיק האיגרת את הקרן שהונפקה בתוספת תשלומי ריבית/קופון בתאריכי פירעון קבועים. זהו מכשיר פיננסי שבאמצעותו הממשלה ופירמות יכולות ללוות כסף מהציבור.

אגרת חוב להמרה – איגרת חוב שניתן להמירה למניה בשער המרה (מחיר) שנקבע מראש ופורסם בתשקיף. לאיגרת חוב להמרה תקופת חיים מוגבלת, שבסופה המחזיק בה רשאי להמירה למניה, או לקבל את כספו בחזרה בתוספת ריבית, ששיעורה נקבע מראש.

אגרת חוב מגובה נכסים – (ABS - Asset-Backed Security) הוא כתב התחייבות שרוכש משקיע, שמקנה לו זכות על זרם תקבולים הצפוי מנכסים אלו. הבטוחה המשועבדת כנגדו היא אוסף של נכסים, וזרם התקבולים שצפוי למחזיק בנייר הערך הוא בעל זיקה לזרם ההכנסות שמתקבל מנכסים אלו.

ארגון המדינות המפותחות (OECD) – ארגון, שמרכזו בפריז, המורכב ממדינות שמשקיהן מפותחים.

איש קשור – כמשמעות בסעיף 3 לנוהל בנקאי תקין 312.

באזל 3 – תקנות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.

בעל עניין – יחיד או חברה המחזיקים 5% או יותר ממניות של חברה הנסחרת בבורסה.

גידור – עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.

גוף מוסדי – כהגדרתו בחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה - 1995, ולרבות קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח, חברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.

דירוג אשראי – מייצג את רמת הסיכון שקובע הבנק באשראי ספציפי. דירוג האשראי מאפשר לבנק להבחין בין רמות סיכון האשראי הגלומות בחשיפות אשראי שונות, לצורך מעקב אחר איכות אשראי ספציפי, כמו גם של התיק בכללותו.

הון עצמי ממוצע – סך כל האמצעים ההוניים כפי שהוצג בנספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית בניכוי/בתוספת היתרה הממוצעת של הפסדים/רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן של הפסדים/רווחים בגין אג"ח זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך לפי שווי הוגן" (לרבות בגין אג"ח שהועברו מהתיק הזמין למכירה לתיק המוחזק לפדיון).

הון רגולטורי – הון המשמש לחישוב יחס הלימות ההון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד). רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבויות נדחים הכשירים להיכלל בהון רגולטורי).

הלבנת הון – פעולות פיננסיות שמטרתן להסתיר מקור של כסף, בדרך כלל כסף שמקורו לא חוקי או כסף שלא שולם עליו מס. תהליך "ההלבנה" מחזיר את הכסף למערכת החוקית.

הלוואת זכאות – הלוואה הניתנת באמצעות בנק ממקורות המדינה.

הלימות הון – היחס הנדרש על ידי המפקח על הבנקים בין ההון העצמי של הבנק לבין ההלוואות שהוא נותן משוקללות לפי רמות הסיכון, כך שהונו של הבנק יספיק כדי לשמש כרית ספיגה למקרה של הפסדים קיצוניים.

הסכמי CSA – הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמזעור סיכונים האשראי בפעילות זאת, על ידי התחשבות יומית, לרוב המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם.

הפרשה להפסדי אשראי – הפרשה הנעשית על ידי החברה המשקפת אובדן אפשרי של סכומי אשראי שנתנה ומשמשת לכיסויים במקרה של התממשות האובדן.

חוב פגום – חוב שקיימת סבירות גבוהה שהלווה לא יפרע את החוב(או חלק מהחוב) לפי תנאי החוזה, אולם אין ודאות לגבי סיכוי הגבייה ומימוש ההפסד.

חוב בהשגחה מיוחדת – חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות בגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של ההנהלה.

חוב נחות – חוב עם חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את פירעון החוב.

חוב בארגון מחדש – ארגון מחדש של חוב בעייתי אשר מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של הלווה, התאגיד הבנקאי מעניק ללווה ויתור אשר בתנאים אחרים הוא היה שוקל לא להעניק.

חוב שגבייתו מותנית בביטחון - חוב שפירעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מתוך הביטחון, אין מקורות זמינים ומהימנים אחרים לפירעונו.

יחס מינוף - היחס שבין ההון העצמי רובד 1 לסך החשיפה ברוטו, ובכלל זה חשיפה חוץ מאזנית, ללא קיזוז ביטחונות.

יחס נזילות (LCR) Liquidity Coverage ratio - יחס מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה לסך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים.

יתרת חוב רשומה - יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או נכיון שטרם הופחתו, עמלות נידחות נטו או עלויות נידחות נטו שנזקפו ליתרת החוב בהתאם להוראות הדיווח לציבור וטרם הופחתו, בניכוי כל סכום חוב שנמחק חשבונאית בעבר.

יתרת חוב נטו - יתרת חוב רשומה, בניכוי הפרשה להפסדי אשראי שבגין אותו חוב.

מדיניות מוניטרית - מדיניות המנוהלת על ידי הבנק המרכזי. תפקידה להשיג את מטרות הבנק באמצעות קביעת הריבית לטווח קצר וכלים מוניטריים נוספים.

מדיניות פיסקלית - מדיניות הממשלה בנושאי תקציב המדינה, הכנסותיה והוצאותיה, גביית המסים וגודל החוב הציבורי על תכנון וביצוע מדיניות זו מופקד משרד האוצר.

מידע צופה פני עתיד - כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, תחזית, הערכה, אומדן או מידע אחר, המתייחסים לאירוע או לעניין עתידיים, שהתממשותם אינה ודאית ואינה בשליטתו של התאגיד בלבד, למעט תחזית, הערכה, אומדן או מידע אחר כאמור שיש לכלול אותם, לפי כל דין לרבות לפי העקרונות החשבונאיים המקובלים וכללי הדיווח המקובלים בדוחות כספיים.

מערכת זה"ב (זיכויים והעברות בזמן אמת) - מערכת המאפשרת העברת זיכויים והעברות בזמן אמת ובאופן סופי. בעולם מוכרת כמערכת (RTGS) Real Time Gross Settlement. המערכת סולקת תשלומים מייד, והתשלומים הם סופיים ואינם ניתנים לביטול.

משך חיים ממוצע (מח"מ) - אורך החיים הממוצע של מכשירים פיננסיים. נמדד בשנים באמצעות שקלול תשלומי הקרן של האיגרת והריבית עליה לאורך חייה עד לפדיונה הסופי. המח"מ מכונה גם "אריכות".

נגזרים פיננסיים - נכסים שערכם נגזר משינוי בערכם של נכסים אחרים.

נזילות - היכולת של ישות עסקית לעמוד בהתחייבויותיה השוטפות מתוך סך הנכסים השוטפים שלה (מזומנים, ניירות ערך סחירים וכו').

נכס פיננסי - מזומן, ראייה לזכות בעלות בישות, או חוזה המקנה לישות אחת זכות לעשות אחד מהבאים:

- לקבל מזומן או מכשיר פיננסי אחר מישות אחרת.
- להחליף עם ישות אחרת מכשיר פיננסי אחר בתנאים פוטנציאליים עדיפים.

סיכון אשראי - הסיכון שצד בעסקה לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו במלואן.

סיכון משפטי - סיכון להפסד כתוצאה מהיעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם והוא כולל, אך אינו מוגבל, לחשיפה לקנסות (fines, penalties) או לצעדי עונשין (punitive damages) כתוצאה מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים.

סיכון נזילות - הסיכון שצד נגדי (או משתתף במערכת הסליקה) לא יעמוד בהתחייבות במלוא ערכה במועד. סיכון נזילות אינו אומר בהכרח שהצד הנגדי או המשתתף הוא חדל פירעון; ייתכן שהוא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו בעתיד, אך לא במועד הנקוב.

סיכון סייבר - אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מחשב ו/או מערכות תשתיות משובצות מחשב על ידי או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.

סיכון תפעולי - סיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. סיכון זה כולל סיכון משפטי וסיכונים ציית, אך אינו כולל סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין.

עלות ריבית - מרכיב הריבית שמוקצה לשנה שוטפת ומסווג כחלק מהוצאות שכר.

עלות שירות - כל מרכיבי עלות ההטבה לעובדים המוקצים לתקופה מסוימת.

עסקה עתידית - התחייבות לקנות או למסור נכס במחיר ובמועד שנקבעו מראש בעת החתימה על העסקה.

עקום תשואה - עקום המתאר את הקשר שבין התשואה לבין מועד הפדיון של אג"ח, על ידי השוואה של שיעורי התשואה על אג"ח הנבדלות זו מזו רק במועדי הפדיון.

פיקדון לפי דרישה - פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב.

פיקדון לזמן קצוב - פיקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים מיום ההפקדה, אלא אם כן משיכה מוקדמת מחויבת בקנס שסכומו לפחות 7 ימי ריבית פשוטה על הסכום שנמשך.

פיקדונות לפי מידת הגבייה – פיקדונות שפרעונם למפקיד מותנה במידת הגבייה מן האשראי, ואין לתאגיד סיכון להפסד מהאשראי שניתן מפיקדונות אלה, שלגביהם המפקיד קובע לאיזה לווה או קבוצת לווים יינתנו סכומי הפיקדונות הנ"ל כהלואות ובתנאי שהלוואות אלו ניתנות לפי אותן תקופות ובאותו סוג הצמדה או באותו מטבע שקבע המפקיד.

פיקדון נושא ריבית – פיקדון שבו התאגיד הבנקאי משלם למפקיד תשלום כלשהו כפיצוי עבור השימוש בכספי הפיקדון. פיקדון שבו שיעור הריבית מותאם לתקופתית בתגובה לשינויים בריבית שוק וגורמים אחרים צריך להיות מדווח כפיקדון נושא ריבית אפילו אם השיעור הופחת לאפס, בהינתן ששיעור הריבית על פיקדון זה יכול לעלות כאשר תנאי השוק ישתנו. פיקדון אשר משועבד כביטחון להלוואה או לנכס פיננסי אחר ידווח כפיקדון נושא ריבית.

פיקדון שאינו נושא ריבית – פיקדון שאינו פיקדון נושא ריבית.

שווי הוגן – ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר, שוויו זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההוגן שנקבע בתקינה החשבונאית:

רמה 1 – שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק.

רמה 2 – שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים.

רמה 3 – שווי המוערך תוך שימוש בטכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים.

שיעור צמיחה ראלי – גידול התוצר בין שתי תקופות באחוזים, בניכוי עליית המחירים.

שיעור המימון (LTV) – שיעור המימון הינו המימון של הבנק בעסקה ביחס לשווי הנכס הנרכש, שיעור המימון משקף את מידת סיכון ההלוואה, כאשר אחוז המימון גבוה ומחירי הדיור יורדים, לווים עלולים למצוא את עצמם במצב של הון שלילי, בו הם חייבים יותר מערך הבית שבידיהם.

תוצר מקומי גולמי (תמ"ג) – סך הסחורות והשירותים שיוצרו בתוך מדינה מסוימת במהלך תקופה נתונה, במונחים כספיים. התוצר שווה גם סך תשלומי השכר ורווחי הפירמות.

תשואה להון – היחס שבין הרווח השנתי של חברה לבין ההון העצמי שלה.

תשואה ריאלית – היחס בין הרווח או ההפסד על השקעה לסך ההשקעה, בניכוי עליית המחירים בתקופה שעליה נסבה המדידה.

OTC Over the Counter – מסחר מעבר לדלפק – מסחר במכשירים פיננסיים כמו מניות, איגרות חוב, סחורות או נגזרים ישירות בין שני צדדים.

פורוורד (Forward) – עסקת חליפין של מטבע במטבע בתאריך עתידי קבוע מראש בשער חליפין שגם הוא נקבע מראש.

שימוש במבחנים בדיעבד BACK TEST – הבנק נדרש להשתמש בבדיקות שלאחר מעשה כדי לאמוד את הדיוק והאפקטיביות של תהליכי המדידה וההערכה.

תיאבון הסיכון – הסיכון שמוכן הבנק לקחת על עצמו לשם השגת יעדיו האסטרטגיים.

סיבולת הסיכון – רמת הסיכון המרבית או המזערית שאין לחרוג ממנה (מגבלת הסיכון).

CVA Credit Risk Adjustment – חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.

Delta Value 1% (DV1%) – מייצג את השינוי האפשרי בתיק בהינתן שינוי מקביל בעקום הריבית של 1%.

EDTF Enhanced Disclosure Task Force – דרישות גילוי שפורסמו על ידי צוות משימה לשיפור הגילוי שהוקם על ידי המוסד ליציבות פיננסית לשיפור הגילוי על הסיכונים בתאגידים הבנקאיים.

FATCA (Foreign Accounts Tax Compliance Act) – חוק אמריקאי הנועד לשיפור איכפת המס. קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווחים לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב.

ICAAP Internal Capital Adequacy Assessment Process – תהליך פנימי להערכת הסיכונים והקצאת הון על מנת להבטיח כי הבנק מקצה מספיק הון כנגד מכלול הסיכונים.

VAR Value at risk – מודל הערך מציג את הסיכון הפוטנציאלי (ירידה אפשרית בשווי בתקופת זמן נתונה) בתקופה נתונה וברמת ביטחון של 99%, לפחות.

25,39-41,44,70,73,75-76,79-.....	מכשירים נגזרים	54	VAR
80,108-114,132,134-137,139-146,172		157	א.ש.י
15,26,36,59,160-161	ניהול הסיכונים	37	אשראי בהשגחה מיוחדת
7-8,14,16,21,23-27,39,34,39-.....	ניירות ערך	37-41 , 131.....	אשראי בעייתי
41,44,49,70,73-74,81-90,104,111,115-129,134- 146,148,150,159,163-164,169-170		8,20,24,31,33,37-42,47,-48,50-51.....	אשראי לציבור
36,45,47	סיבולת הסיכון	70,74,79,90-92,116-139,169-170,172	
9,20,36,47,95,108-114	סיכוני אשראי	37	אשראי נחות
9,36,161	סיכוני מוניטין	37,39-41,124,140,147	אשראי פגום
9,36	סיכוני דילות	166	דירוג הבנק
9,11,36,58,161	סיכוני ציות	8,24,34,38-41,43-44,46,62 ...	הפרשה להפסדי אשראי
9,36,54,61,95.....	סיכוני שוק	70,77,90-92,121-133,172	
9,36	סיכונים אסטרטגיים	29-31,37,39-41,45-50,77,96,115-.....	הלוואות לדיור
9,11,60-61	סיכונים מובילים	120,124,126-130,163	
9,36,161	סיכונים משפטיים	10,14,16,23-24,26-27,36,61,94,150-....	הלימות ההון
9,36	סיכונים תפעוליים	151,159	
16,160	עדכוני חקיקה	20,32,46,90	הפרשה קבוצתית
24,31,33,70,74,79,116-120,134-.....	פקדונות הציבור	129	חוב בעייתי
138,140,169-170		44	חוב פגום
16,18,23,69,76-77,80,83-86,88-.....	רווח כולל	20,37,90,124-125,128-129,138.....	חובות בעייתיים
89,99,141-145,172		8,37,46,90,94,116-120,124-129,172...	חובות פגומים
22	שיעור ההוצאות התפעוליות	8,28,77,96.....	יחס המינוף
47	תיאבון הסיכון	58,96.....	כיסוי דילות
12	תמ"ג	12	כלכלת ישראל
36,54	תרחישי קיצון	156	מבקר פנימי
		44,84-86,88,139,141	מגובי נכסים
		46	מגזר לא צמוד
		19,44,105,108-111,114,134-136,139-.....	מטבע חוץ
		146,171	
		7,10-11,16,27,59,77,149-150.....	מידע צופה פני עתיד